

ก้าวต่อไป ด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

แนวทางเบื้องต้นของการจัดการศึกษาแบบคาทอลิก

การให้การศึกษแก่เยาวชนเพื่อรู้จักปรับใช้และอุทิศตน
เป็นอัตลักษณ์ประการสำคัญของโรงเรียนคาทอลิกที่ผ่านมาในอดีต
และจะเป็นเช่นนี้ต่อไปในอนาคต

การศึกษาในปัจจุบันและในอนาคต
วาติกัน, 2014

สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย

สิงหาคม 2014

ก้าวต่อไปด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

แนวทางเบื้องต้นของการจัดการศึกษาแบบคาทอลิก

สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย

สิงหาคม 2014

สาส์นจาก

ประธานสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย

การอ่านสัญญาณแห่งกาลเวลา ศึกษาให้ถ่องแท่ว่าอะไรกำลังเกิดขึ้นในสังคม ด้วยสาเหตุอะไร เป็นทักษะที่ได้รับการถ่ายทอดต่อกันมาของบรรดาผู้นำพระศาสนจักร ทั้งนี้เพราะการเปิดใจยอมรับด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตนถึงความอ่อนแอของมนุษย์ และยอมรับความผิดบกพร่องต่างๆ รวมทั้งพร้อมที่ขออภัย และขอเริ่มต้นใหม่ในแสงสว่างและพระพรของพระจิตเจ้าเป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี ด้วยความเชื่อ ความไว้วางใจและความหวัง แรงแบนดาลใจ และหนทางแห่งความรอดพ้นจะเป็นที่ประจักษ์เพราะความเป็น หนทาง ความจริง และชีวิต ของพระคริสตเจ้า

ขอขอบคุณในความตั้งใจจริงของคณะกรรมการสภาการศึกษาคาทอลิกที่แสดงความเป็นหนึ่งเดียวกับพระศาสนจักร โดยการศึกษาเอกสารต่างๆ ที่กำหนดเป็นประเด็นศึกษาซึ่งเกิดจากสัญญาอันตราขายของทิศทางของสังคมที่หันเหไปจากพระเจ้า อันทำให้เกิดความท้าทายต่างๆ มากมายในโลกมนุษย์ การให้การศึกษอบรมเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างยิ่งยวดของพระศาสนจักร การให้การศึกษอบรมแบบคริสต์ที่เข้มข้นจะทำให้เด็กและเยาวชนในวันนี้เติบโตขึ้นเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในสังคม ซึ่งคณะกรรมการชุดนี้หลังจากได้ศึกษาข้อมูลความท้าทายที่พระศาสนจักรได้รวบรวมนำเสนอแล้ว ได้เสนอทางเลือกทางออกที่การศึกษาคาทอลิกจะเป็นหน่วยงานสำคัญยิ่งหน่วยหนึ่งในการร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลงในสังคม คณะกรรมการชุดนี้ได้นำเสนอแนวทางปฏิบัติที่ผู้นำการศึกษาคาทอลิกในระดับต่างๆ พึงให้ความร่วมมืออย่างเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน

ขอให้การภาวนาขอพระพรแห่งพระจิตเจ้าเป็นสิ่งที่นักการศึกษาคาทอลิกกระทำอย่างสม่ำเสมอ และขอให้การแสวงหาวิธีการใหม่ๆ ในการเข้าถึงจิตใจและจิตวิญญาณของเด็กนักเรียนทุกคนเป็นความตั้งใจจริงและความเพียรพยายามของทุกท่านอย่างไม่ย่อท้อ

พระอัครสังฆราชหลุยส์ จำเนียร สันติสุขนิรันดร์

ประธานสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย

22 กรกฎาคม 2014

บทนำ

ในเบื้องต้น สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยได้รับมอบหมายให้ตอบแบบสอบถาม สำหรับการไต่ร่องและคำแนะนำสำหรับ Instrumentum laboris เรื่อง Educating Today and Tomorrow – A Renewing Passion ให้แก่สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก วาติกัน และตอบ คำถาม Lineamenta เอกสารเพื่อการไต่ร่องเตรียมการประชุมสมัชชาใหญ่ ค.ศ. 2015 ตาม เอกสาร “(ร่าง) แนวทางการเขียนกฎปฏิทิน” ในบทที่ 3 พันธกิจการประกาศ ข้อ 3.2.1 การศึกษา คาทอลิก ให้แก่ สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย

สภาการศึกษาคาทอลิกฯ จึงได้จัดตั้งคณะทำงานขึ้นชุดหนึ่ง โดยที่คณะทำงานได้รวบรวม ข้อคิดจากงานวิจัยที่มีคุณภาพเกี่ยวกับการศึกษาคาทอลิกและโรงเรียนคาทอลิกที่ได้นำเสนอใน การสัมมนาประจำปีของสภาการศึกษาคาทอลิก ตั้งแต่ปี 2011 จนถึงงานวิจัยที่จะนำเสนอในการ สัมมนาประจำปี 2014 ด้วย คณะทำงานได้ทำงานกันอย่างทุ่มเท โดยอาศัยพระพรของพระจิตเจ้า และประสบการณ์ของคณะทำงานที่ได้คลุกคลีและใกล้ชิดกับโรงเรียนคาทอลิกทั่วประเทศ ในช่วง เวลาที่ร่วมมือจัดสัมมนาให้แก่ผู้บริหารและครูในหัวข้อ “อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก” คณะทำงานได้ผลิตผลงานการวิจัยในชื่อ “ก้าวต่อไปด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก” ผลงานนี้ เป็นการยืนยันอีกครั้งหนึ่งว่า โรงเรียนคาทอลิกจะต้องร่วมกันก้าวต่อไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิก โดยเฉพาะในท่ามกลางวิกฤตการศึกษาที่เรากำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบัน

จากงานวิจัยสรุปได้ว่า โรงเรียนคาทอลิกควรจะสร้างความมั่นคงในจุดแข็ง 3 ประการ ซึ่ง ปรากฏเป็นอัตลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิก คือ

1. การพัฒนาด้านจิตวิญญาณและจิตใจ นอกเหนือไปจากสติปัญญาและร่างกาย
2. การปลูกฝังให้นักเรียนมีความรัก-เมตตา/รับใช้ เสียสละและรับผิดชอบต่อสังคม
3. ความทุ่มเทเอาใจใส่และปฏิบัติต่อนักเรียนอย่างเสมอภาค ความปลอดภัยในร่างกาย และทรัพย์สิน และปลอดภัยจากยาเสพติดและอบายมุข สังคมในโรงเรียนที่ดี

ในขณะเดียวกัน โรงเรียนคาทอลิกควรจะร่วมกันปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และพัฒนา ปัจจุบันซึ่งปรากฏเป็นจุดอ่อนของโรงเรียนคาทอลิก 3 ประการ คือ

1. การขาดมาตรฐาน/หลักสูตรกลาง โดยเฉพาะวิชาศาสนา คริสตศาสนา และจริยศึกษา
2. ปัญหาเงินทุนทำให้ไม่สามารถจ่ายค่าตอบแทนให้ครูและบุคลากรในอัตราที่เหมาะสม เกิดปัญหาสมองไหล และมีทรัพยากรที่ไม่เพียงพอ

3. การเสื่อมถอยของอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกจนเริ่มไม่แสดงให้เห็นความแตกต่างจากโรงเรียนทั่วไป รวมทั้งการให้การศึกษแก่ผู้รอโอกาส

คณะทำงานได้เสนอให้จัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้ โดยรวบรวมเอกสารที่สำคัญ 3 ฉบับ คือ

1. การศึกษาในปัจจุบันและในอนาคต – การฟื้นฟูความกระตือรือร้นขึ้นใหม่ เครื่องมือในการทำงาน (Instrumentum Laboris) สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก วาติกัน 2014

2. ก้าวต่อไปด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เอกสารประเมินความพร้อมของโรงเรียนคาทอลิกในท่ามกลางวิกฤตการศึกษาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ปี 2014

3. ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เอกสารสังเคราะห์โดยผู้บริหารการศึกษาคาทอลิก เพื่อกำหนดเป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียนคาทอลิก ปี 2012-2015

ทั้งนี้ เพื่อให้หนังสือเล่มนี้เป็นเครื่องมือที่สำคัญและเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้อง ที่จะช่วยโรงเรียนคาทอลิกให้ก้าวต่อไปด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เอกสารทั้ง 3 ฉบับ สามารถตอบคำถามให้แก่ผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้อง ไม่เพียงแต่ว่า “โรงเรียนคาทอลิกจะต้องทำอะไร และอย่างไร เพื่อก้าวต่อไปด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก” แต่ยังตอบคำถามว่า “ทำไมโรงเรียนคาทอลิกจึงควรจะต้องก้าวต่อไปด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก”

คณะกรรมการสภาการศึกษาคาทอลิกฯ จึงขอเชิญชวนให้ผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมมือกัน ในการสนับสนุน ผลักดันและขับเคลื่อนโรงเรียนคาทอลิกอย่างมั่นคงในอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ด้วยพระพรและการนำทางของพระจิตเจ้า โรงเรียนคาทอลิกจะก้าวหน้าอย่างมั่นคงในการให้การศึกษแก่เด็กและเยาวชนไทย เพื่อให้รู้จักรับใช้และอุทิศตน อันเป็นอัตลักษณ์ที่ชัดเจนของโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยในอดีต ในปัจจุบัน และเพื่อให้เป็นเช่นนี้ต่อไปในอนาคต

บาทหลวงเดชา อภรณ์รัตน์

เลขาธิการสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย

22 กรกฎาคม 2014

สารบัญ

เอกสารฉบับที่ 1

การศึกษาในปัจจุบันและในอนาคต - การฟื้นฟูความกระตือรือร้นขั้นใหม่	1
บทนำเสนอ	2
I. สมณสาสน์อ้างอิงที่สำคัญ	4
II. โรงเรียนและมหาวิทยาลัยคาทอลิกมีลักษณะเช่นไร?	9
III. ความท้าทายทางการศึกษาในปัจจุบันและในอนาคต	13
บทสรุป	31
แบบสอบถาม	33

เอกสารฉบับที่ 2

ก้าวต่อไปด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	35
บทนำ	36
1. ความท้าทายด้านอัตลักษณ์	42
2. ความท้าทายด้านการอภิบาล	46
3. ความท้าทายด้านการหล่อหลอมเยาวชนด้านศาสนา	51
4. ความท้าทายด้านการศึกษาที่มีบูรณาการ	53
5. ความท้าทายด้านสังคมการเรียนรู้	57
6. ความท้าทายเฉพาะจากสังคมพหุศาสนาและพหุวัฒนธรรม	63
7. ความท้าทายด้านเครื่องมือและทรัพยากรที่จำกัด	68
8. ความท้าทายด้านการฝึกฝนตลอดชีวิตของครู และ 9. สถานที่และทรัพยากร สำหรับการฝึกอบรมครู	71
10. และ 11. ความท้าทายสำหรับชุมชนโรงเรียน และด้านการเสวนา	75
12. ความท้าทายด้านกฎหมาย	82
บทวิเคราะห์และข้อเสนอแนะ	84

เอกสารฉบับที่ 3

ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	93
บทที่ 1 ข้อสรุปในการดำเนินการก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	94
บทที่ 2 ความท้าทายในปัจจุบัน	100
บทที่ 3 เป้าหมายโรงเรียน	104
บทที่ 4 พันธกิจของโรงเรียนคาทอลิก	107
บทที่ 5 พันธกิจและแผนงานตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	109
บทที่ 6 ชุมชนการศึกษา	116
บทที่ 7 หลักการเบื้องต้นของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามอัตลักษณ์ศึกษาคาทอลิก	120
บทที่ 8 การดำเนินการเพื่อมาตรฐานคุณภาพตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	130
บทที่ 9 คุณค่าพระวรสาร 21 ประการสำหรับอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	149
บรรณานุกรม	157

เอกสารฉบับที่ 1

การศึกษาในปัจจุบันและในอนาคต
การฟื้นฟูความกระตือรือร้นขึ้นใหม่

เครื่องมือในการทำงาน (Instrumentum Laboris)
สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก วาติกัน 2014

บทนำเสนอ

ที่ประชุมสมัชชาใหญ่สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิกในปี 2011 ได้รับข้อเสนอแนะของพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16 และได้มอบหมายให้สมณกระทรวงรับผิดชอบในภารกิจการจัดเตรียมการเฉลิมฉลองการประกาศคำแถลงเรื่อง “การศึกษาแบบคริสต์” (*Gravissimum Educationis*) ครบรอบ 50 ปี และธรรมนูญว่าด้วยการประกาศข่าวดี “จากใจกลางของพระศาสนจักร” (*Ex Corde Ecclesiae*) ครบรอบ 25 ปี ที่จะมาถึงในปี 2015 นี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูแรงกระตุ้นแก่การมีส่วนร่วมของพระศาสนจักรในแวดวงการศึกษาขึ้นมา

ในปีต่อๆ มา สมณกระทรวงได้จัดให้มีการพบปะใหญ่เพื่อจัดเตรียมการเฉลิมฉลองดังกล่าวสองครั้ง ครั้งแรกเป็นการสัมมนาเมื่อเดือนมิถุนายน 2012 โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมเป็นผู้เชี่ยวชาญจากทั่วโลก ครั้งที่สองเป็นการประชุมสมัชชาใหญ่ของสมาชิกสมณกระทรวงเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2014

ผลที่ได้จากการพบปะกันทั้งสองครั้งได้รวบรวมไว้ในเอกสาร *เครื่องมือในการทำงาน (Instrumentum Laboris)* ว่าด้วย “การศึกษาในปัจจุบันและในอนาคต - การฟื้นฟูความกระตือรือร้นขึ้นมา” นี้ เอกสารนี้ได้ทบทวนประเด็นอ้างอิงที่สำคัญๆ ในสมณสาสน์ทั้งสองฉบับที่กล่าวมาแล้วข้างต้นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่สำคัญของโรงเรียนและมหาวิทยาลัยคาทอลิก และบรรยายถึงความท้าทายที่เรียกร้องให้สถาบันการศึกษาคาทอลิกตอบสนอง โดยพัฒนาขึ้นเป็นพันธกิจเฉพาะของตน

ในปีต่อๆ มาหลังจากการสังคายนาวาติกันครั้งที่สอง ผู้ใหญ่ของพระศาสนจักรได้ยืนยันหลายครั้งถึงความสำคัญของการศึกษาโดยทั่วไป รวมถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนของคริสตชนที่ถูกเรียกร้องให้เข้ามาทำงานด้านการศึกษา สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิกก็เช่นเดียวกันได้กล่าวถึงประเด็นเหล่านี้บ่อยๆ ในสมณสาสน์หลายๆ ฉบับ ดังนั้นการเฉลิมฉลองในโอกาสครบรอบ 50 ปีและ 25 ปีในปี 2015 จึงเป็นการเหมาะสมและเป็นโอกาสอันทรงคุณค่าที่จะน้อมรับคำแนะนำของผู้ใหญ่ฝ่ายพระศาสนจักรและร่างแนวทางปฏิบัติสำหรับหลายๆ ทศวรรษข้างหน้า

การจัดเตรียมเอกสาร *เครื่องมือในการทำงาน* ก็เพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้ โดยเอกสารดังกล่าวได้รับการแปลเป็นภาษาต่างๆ และมุ่งที่จะนำเสนอต่อสภาพระสังฆราชต่างๆ ต่อสหพันธ์แห่งอธิการเจ้าคณะ และต่อสหพันธ์ระหว่างประเทศแห่งอธิการิณีของคณะนักบวช เอกสารนี้ยังมุ่งที่จะนำเสนอต่อสหพันธ์ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และศิษย์เก่าแห่งชาติและนานาชาติ รวมถึงสมาคมของบรรดาผู้บริหารโรงเรียนและมหาวิทยาลัย ที่สุด เอกสาร *เครื่องมือในการทำงาน* มุ่งที่จะนำเสนอต่อชุมชนของคริสตชนต่างๆ เพื่อที่จะยืนยันถึงความสำคัญของการศึกษาในบริบทของการประกาศข่าวดีใหม่ (New Evangelization) เอกสารนี้สามารถใช้ในการประเมินงานสำหรับการประกาศข่าวดีในด้านนี้ และยังสามารถใช้ในการส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ ที่จะเสริมสร้างและหล่อหลอมอบรมผู้ที่ทำงานในโรงเรียนและมหาวิทยาลัยคาทอลิกทั้งหลาย

เอกสาร *เครื่องมือในการทำงาน* สามารถพบได้ในระบบอินเทอร์เน็ตดังนี้

<http://www.educatio.va/content/cec/it/documentazione-e-materiali/documenti-della-congregazione.html>

http://www.vatican.va/roman_curia/congregations/ccathedue/index_it.html

เอกสาร *เครื่องมือในการทำงาน* สรุปจบด้วยแบบสอบถาม เราขอเชิญให้ทุกท่านตอบคำถามเหล่านี้ เพื่อที่สมณกระทรวงจะสามารถใช้เป็นแนวทาง คำแนะนำ และข้อเสนอ เพื่อเตรียมการสำหรับการประชุมสมัชชาระดับโลกที่กรุงโรม ระหว่างวันที่ 18-21 พฤศจิกายน 2015 ขอให้ส่งคำตอบนี้ภายในวันที่ 31 กรกฎาคม 2014 ด้วยเหตุนี้ ขอให้ส่งคำตอบไปยังสมณกระทรวงภายในวันที่ 31 กรกฎาคม 2014 (ไปที่อีเมล educat2015@gmail.com)

พระคาร์ดินัล ซีนอน โกรโซลิวสกี, เจ้าสมณกระทรวง

วาติกัน, 7 เมษายน 2014

บทนำ

วัฒนธรรมร่วมสมัยได้รับผลกระทบจากปัญหานานาประการ ซึ่งก่อให้เกิด “ความฉุกเฉินทางการศึกษา” อย่างกว้างขวาง ข้อความนี้กล่าวถึงความยากลำบากในการสร้างความสัมพันธ์ด้านการศึกษา ซึ่งการที่จะเป็นการศึกษาอย่างแท้จริงได้ การศึกษาควรจะต้องถอดคุณค่าและหลักการที่สำคัญแก่ชนรุ่นใหม่ ไม่เพียงเพื่อที่จะช่วยให้มนุษย์แต่ละคนเติบโตและเจริญวุฒิภาวะ แต่ยังมีส่วนทำให้เกิดประโยชน์ส่วนรวมแก่สังคม •

การศึกษาคาทอลิกที่มีโรงเรียนและมหาวิทยาลัยจำนวนมากอยู่แพร่กระจายอยู่ทั่วโลก ได้ให้การสนับสนุนต่อชุมชนต่างๆ ของพระศาสนจักร ซึ่งทำงานหรือฟื้นฟูการประกาศข่าวดีขึ้นใหม่ และมีส่วนในการส่งเสริมคุณค่าด้านมานุษยวิทยาและจริยธรรมในจิตสำนึกของมนุษย์แต่ละคนและในวัฒนธรรม ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญต่อการสร้างสังคมที่รักกันฉันพี่น้องและเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน •

I. สมณสาสน์อ้างอิงที่สำคัญ

เหตุการณ์ซึ่งจะเป็นที่จดจำสองเหตุการณ์ในปี 2015 ได้แก่ การฉลองครบรอบห้าสิบปีของคำแถลงเรื่อง “การศึกษาแบบคริสต์” (*Gravissimum Educationis*) ซึ่งเป็นสมณสาสน์เกี่ยวกับการศึกษาที่ออกโดยสภาสังคายนาวาติกันครั้งที่สอง เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 1965 และการฉลองครบรอบยี่สิบห้าปีของสมณสาสน์ “จากใจกลางของพระศาสนจักร” (*Ex Corde Ecclesiae*) ซึ่งเป็นธรรมนูญด้านการประกาศข่าวดีว่าด้วยอัตลักษณ์และพันธกิจของมหาวิทยาลัยคาทอลิก ที่ประกาศโดยพระสันตะปาปาจอห์น ปอลที่ 2 เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 1990 แม้ว่าสมณสาสน์ทั้งสองฉบับจะมีลักษณะที่แตกต่างกัน แต่สมณสาสน์ทั้งสองฉบับนี้ต่างก็เป็นสมณสาสน์อ้างอิงที่สำคัญของสมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก •

เอกสาร *เครื่องมือในการทำงาน* นี้มีจุดมุ่งหมายที่จะนำเสนอแนวทางให้แก่พระศาสนจักรท้องถิ่นและสมาคมต่างๆ ในเรื่องการบริหารจัดการเกี่ยวกับงานด้านการศึกษา รวมถึง กิจกรรมด้านพระศาสนจักรและด้านวัฒนธรรม • ในเวลาเดียวกัน สมณสาสน์นี้ยังเป็นแรงบันดาลใจให้กับแผนงานและกิจกรรมทางด้านการศึกษาในอนาคตอีกด้วย •

1. คำแถลงเรื่องการศึกษาแบบคริสต์ (*Gravissimum Educationis*)

วัตถุประสงค์ของคำแถลงเรื่องการศึกษาแบบคริสต์คือ การกระตุ้นให้คริสตชนทุกคนเห็นถึงความสำคัญของการศึกษา โดยการให้คำแนะนำพื้นฐานเกี่ยวกับประเด็นทางการศึกษาต่างๆ สมณสาสน์นี้ควรได้รับการพิจารณาภายในกรอบข้อคำสอนโดยรวมของสภาสังคายนาฯ และศึกษาควบคู่ไปกับสมณสาสน์อื่นๆ ที่ได้รับการรับรองจากสภาสังคายนาฯ • เหมือนดังที่ได้กล่าวไว้ในบทนำ คำแถลงเรื่องการศึกษาแบบคริสต์ไม่ควรจะถูกมองว่าเป็นสมณสาสน์ที่นำเสนอคำตอบสุดท้ายเกี่ยวกับปัญหาทั้งปวงเกี่ยวกับการศึกษา แต่ควรจะถูกมองว่าเป็นสมณสาสน์ที่ควรจะได้รับ การส่งผ่านไปยังคณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่อง ซึ่งต่อมาได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นสำนักโรงเรียน ภายใต้สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก เพื่อที่จะพัฒนาขึ้นเป็นหลักการของการศึกษาคาทอลิก อีกทั้งได้ส่งผ่านไปยังสภาพระสังฆราชต่างๆ เพื่อที่จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสภาพการณ์ในท้องถิ่นอันแตกต่างกันหลายหลาย • ในบรรดาความเชื่อมโยงของคำแถลงนี้กับสมณสาสน์อื่นๆ ที่ประกาศโดยสภาสังคายนาฯ (ในเรื่องเกี่ยวกับพิธีกรรม คณะพระสังฆราช พระศาสนจักรหนึ่งเดียว บทบาทของฆราวาส สื่อมวลชน ฯลฯ) บางทีความเชื่อมโยงที่สำคัญที่สุดคือ ธรรมนูญหลักสองฉบับ ได้แก่ *หลักคำสอนเรื่องพระศาสนจักร (Lumen Gentium)* ซึ่งประกาศเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 1964 และสมณสาสน์ *ความปีติยินดีและความหวัง (Gaudium et Spes)* ซึ่งประกาศเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 1965 • คำแถลงเรื่อง *การศึกษาแบบคริสต์* มักจะอ้างอิงถึงธรรมนูญเรื่อง *หลักคำสอนของพระศาสนจักร* ในขณะที่ธรรมนูญว่าด้วยการอภิบาลเรื่อง *พระศาสนจักรในโลกสมัยใหม่* อ้างถึงสมณสาสน์การศึกษาแบบคริสต์ในส่วนที่ 2 บทที่ 2 (ที่ว่าด้วยการส่งเสริมความก้าวหน้าและวัฒนธรรม) • การศึกษาสมณสาสน์ทั้งสามฉบับไปพร้อมกันได้รับการพิสูจน์แล้วว่า เป็นการกระทำอันชาญฉลาดเป็นพิเศษในการทำความเข้าใจกับมิติทั้งสองด้านที่จำเป็นต่อการกำหนดทิศทางของการศึกษา เมื่อได้รับการวิเคราะห์จากจุดยืนแห่งความเชื่อศรัทธา นั่นคือ มิติทางโลกและมิติด้านเทวศาสตร์-จิตวิญญาณ •

ก) บริบทด้านประวัติศาสตร์และสังคม - บทบาทของคริสตชน

ตั้งแต่การประชุมสภาสังคายนาวาติกันครั้งที่สองเป็นต้นมา บริบทด้านประวัติศาสตร์และสังคมได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก ทั้งในแง่ของโลกทัศน์ รวมถึงกรอบความคิดด้านจริยธรรม และการเมือง • ต้นทศวรรษ 1960 เป็นช่วงเวลาแห่งความคาดหวังด้วยความเชื่อมั่น ตามมาด้วยคำประกาศของสภาสังคายนาฯ และโอกาสที่จะเกิดความสัมพันธ์อันสงบสันติระหว่างรัฐต่างๆ เพิ่มมากขึ้น • เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลานั้น สภาพแวดล้อมต่างๆ ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากมาย • แรงผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางฝ่ายโลกได้ปรากฏให้เห็นได้อย่างชัดเจนมากขึ้น • กระบวนการโลกาภิวัตน์ที่ขับเคลื่อนอย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น แทนที่จะเอื้ออำนวยต่อการ

ส่งเสริมการพัฒนาของปัจเจกบุคคล และการผสมผสานรวมเข้าเป็นหนึ่งเดียวกันของบรรดาประชาชาติ กลับก่อให้เกิดการจำกัดอิสรภาพของปัจเจกบุคคล และซ้ำเติมสภาพความขัดแย้งระหว่างทัศนคติที่แตกต่างกัน ทั้งในชีวิตส่วนบุคคลและชีวิตส่วนรวม (โดยมีมุมมองตั้งแต่แนวคิดอนุรักษนิยมอย่างเคร่งครัดจนถึงแนวคิดสัมพัทธนิยมที่มีข้อสงสัยอยู่เสมอ) • การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและการเมืองอื่นๆ มีความสำคัญที่ตัดเทียมกัน อาทิเช่น การล่วงเกินสิทธิตามระบอบรัฐสวัสดิการ¹ และหลักประกันในสังคม หรือชัยชนะของแนวคิดเสรีนิยม โดยมีผลกระทบอันน่าหวาดหวั่นต่อโรงเรียนและการศึกษา • อย่างไรก็ตาม ความเปลี่ยนแปลงทั้งหลายทั้งปวงที่เกิดขึ้นตั้งแต่ต้นทศวรรษ 1960 มิได้เพียงแต่บั่นทอนคำสอนของสภาสังคายนาย ในประเด็นเกี่ยวกับการศึกษา แต่ยังช่วยเพิ่มโอกาสให้เป็นไปได้ตามคำทำนายของสภาแห่งนี้โดยแท้ • ทั้งคำแถลงการณ์ศึกษาแบบคริสต์และสมณสาสน์ความปีติยินดีและความหวัง (ข้อ 59-60) ได้กล่าวเป็นนัยถึงประเด็นต่างๆ ด้วยสายตากว้างไกลและประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี ซึ่งสามารถช่วยให้เราเผชิญกับความท้าทายร่วมสมัยมากมายได้ ดังนี้

- ประกาศเจตจำนงของพระศาสนจักรที่จะทำงานเพื่อส่งเสริมการหล่อหลอมอบรมจิตใจเพื่อสร้างสังคมที่มีมนุษยธรรมและเพื่อการพัฒนาตนเองมากขึ้น
- เห็นคุณค่าของการศึกษาในฐานะที่ก่อให้เกิดประโยชน์ส่วนรวม
- เรียกร้องสิทธิสากลในการให้การศึกษาและการจัดการเรียนการสอนแก่มนุษย์ทุกคน ซึ่งเป็นการต่อยอดปรัชญาสากลขององค์กรระหว่างประเทศต่าง ตัวอย่างเช่น UNESCO : EFA Education for All หรือ “การศึกษาเพื่อปวงชน” ขององค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ
- ให้การสนับสนุนโดยนัยต่อปัจเจกบุคคลและสถาบันนานาชาติทั้งปวงที่ต่อต้านแนวคิดเสรีนิยมสุดโต่งโดยการต่อสู้เพื่อสิทธิที่จะได้รับการศึกษา
- ยืนยันว่าวัฒนธรรมและการศึกษาต้องไม่ตกเป็นเบี้ยล่างของพลังอำนาจทางเศรษฐกิจและกลไกทางเศรษฐกิจ
- ย้ำเตือนว่าการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้หญิงในวิถีชีวิตด้านวัฒนธรรมเป็นหน้าที่ของทุกคน ทั้งที่เป็นชุมชนและปัจเจกบุคคล •
- กำหนดเค้าโครงของบริบทด้านวัฒนธรรมของ “แนวคิดมนุษยนิยมใหม่” (ความปีติยินดีและความหวัง, ข้อ 55) ซึ่งผู้ใหญ่ของพระศาสนจักรได้กล่าวถึงอยู่เสมอๆ

¹ รัฐสวัสดิการ (Welfare State) หมายถึง ระบอบที่รัฐให้หลักประกันด้านสุขภาพและความกินดีอยู่ดีแก่พลเมือง [อ้างอิง - Oxford Dictionary of English, Second Edition, Revised, Oxford University Press, Oxford, 2006.]

ข) วิสัยทัศน์ด้านเทวศาสตร์และจิตวิญญาณ

ผลงานสำคัญซึ่งหลักคำสอนของสภาสังคายนาฯ มีต่อการศึกษาแบบคริสต์ ทั้งในแง่การหล่อหลอมอบรมด้านจิตวิญญาณและด้านเทวศาสตร์ต่อคริสตชนและมโนธรรมของพวกเขา มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน • ข้อ 2 ของคำแถลงเรื่อง *การศึกษาแบบคริสต์* และข้อ 11 และข้อ 17 (เพิ่มเติมจากข้อ 35 และ 36) ของธรรมนูญเรื่อง *หลักคำสอน* ได้ให้ข้อคิดอันลึกซึ้ง น่าสนใจมากมาย แต่ข้อที่ควรจะหยิบยกขึ้นมากล่าว ได้แก่

- การอธิบายถึงการศึกษาแบบคริสต์ในแง่ของการประกาศข่าวดี/งานธรรมทูต (*หลักคำสอน*, ข้อ 17)
- การเน้นย้ำถึงคุณลักษณะศักดิ์สิทธิ์ของการศึกษาสำหรับคริสตชน โดยที่การศึกษานี้ต้องมีศูนย์กลางอยู่ที่ศีลล้างบาปและศีลมหาสนิท (*หลักคำสอน*, ข้อ 11)
- ความจำเป็นที่การศึกษาแบบคริสต์ต้องเจริญเติบโตพร้อมไปกับการศึกษาของมนุษย์ แม้ด้วยความเคารพต่อคุณลักษณะแบบคริสต์ แต่เพื่อที่จะป้องกันไม่ให้เกิดสถานการณ์หรือถูกมองไปว่าชีวิตความเชื่อถูกแบ่งแยกออกจากกิจกรรมอื่นๆ ในวิถีชีวิตของมนุษย์
- การเร่งเร้าให้พิจารณาการศึกษาแบบคริสต์ในบริบทของความเชื่อของพระศาสนจักรที่ยากจนเพื่อผู้ยากจน (*หลักคำสอน*, ข้อ 8) ซึ่งสอดคล้องกับประเด็นสำคัญต่างๆ ในสาสน์ของพระศาสนจักรในปัจจุบัน

2. ธรรมนูญว่าด้วยการประกาศข่าวดี จากใจกลางของพระศาสนจักร (*Ex Corde Ecclesiae*)

คำแถลงเรื่อง*การศึกษาแบบคริสต์*ให้ความสนใจเป็นพิเศษกับโรงเรียนและมหาวิทยาลัยคาทอลิก โดยให้ข้อมูลบ่งชี้ที่มีนัยสำคัญเกี่ยวกับหัวข้อที่พิเศษเฉพาะนี้ ธรรมนูญได้เน้นถึงความจำเป็นที่มหาวิทยาลัยต้องรับใช้สังคม และไม่จำกัดเฉพาะแต่เพียงพระศาสนจักร และระบุว่า “ขอให้วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยเหล่านี้มีความโดดเด่นไม่ใช่ด้วยปริมาณ แต่ด้วยมาตรฐานที่ดีเยี่ยมของสถาบันเหล่านี้” (*การศึกษาแบบคริสต์*, ข้อ 10) เพราะการที่เรามีมหาวิทยาลัยคาทอลิกที่ดีเยี่ยมแม้เป็นจำนวนเพียงน้อยนิด ย่อมจะดีกว่าการมีมหาวิทยาลัยระดับปานกลางธรรมดาๆ อยู่เป็นจำนวนมาก • บรรดาปีศาจจารย์ของสภาสังคายนาฯ ให้เหตุผลว่า เป้าหมายสำคัญของการศึกษาคาทอลิกระดับอุดมศึกษาคือ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้ามีส่วนร่วมในหน้าที่รับผิดชอบที่พวกเขาได้รับการเรียกร้องอย่างเต็มที่ ทั้งในด้านวัฒนธรรม สังคม และศาสนา • ด้วยเหตุผลนี้ พวกท่านเชื่อว่า มหาวิทยาลัยคาทอลิกจำเป็นต้องมุ่งมั่นที่ส่งเสริมการทำงานวิจัยทางวิชาการอย่างแท้จริง •

ในปี 1990 พระสันตะปาปาจอห์นปอลที่ 2 ได้ประกาศธรรมนูญว่าด้วยการประกาศข่าวดี เรื่อง จากใจกลางของพระศาสนจักร ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะกระตุ้นให้เกิดความสนใจถึงความสำคัญ ของมหาวิทยาลัยคาทอลิกในแง่ของเครื่องมือพิเศษที่ช่วยให้เข้าถึงความจริงเกี่ยวกับธรรมชาติ มนุษย์ และพระเจ้า เพื่อที่จะสนับสนุนให้เกิดการเสวนาที่เปิดกว้างระหว่างพระศาสนจักรกับ บรรดามนุษย์ชายหญิงจากหลากหลายวัฒนธรรม • โดยสอดคล้องกับคำแถลงของสภา สังคายนาฯ ธรรมนูญนี้ได้เน้นย้ำว่า มหาวิทยาลัยคาทอลิกสมควรที่จะต้องดำเนินการอย่าง เหมาะสมเพียงพอในเรื่องของการวิจัย การเรียนการสอน และการให้บริการทางวัฒนธรรม เหมือนกับสถาบันทางวิชาการอื่นๆ • ในฐานะของมหาวิทยาลัยคาทอลิก พวกเขาต้อง ก) ได้รับ แรงบันดาลใจจากคุณค่าแบบคริสต์ ที่ไม่จำกัดอยู่แต่ในระดับของปัจเจกบุคคล แต่ยังรวมถึงระดับ ของชุมชนอีกด้วย ข) ส่งเสริมให้มีการไตร่ตรองอยู่เสมอๆ ด้วยแสงแห่งความเชื่อคาทอลิก ทั้งใน เรื่องของกระบวนการ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความรู้ เมื่อพิจารณาจากการสนับสนุนแรกเริ่ม ของพวกเขา ค) สื่อสัถย์ต่อข่าวสารแบบคริสต์ตามที่ได้รับการนำเสนอโดยพระศาสนจักร ง) รับผิดชอบ ของพระเจ้าและมนุษยชาติในความมานะบากบั่นของพวกเขาที่จะเข้าถึงความจริง •

นอกจากนี้ พระสันตะปาปาจอห์นปอลที่ 2 กระตุ้นให้บรรดาคณาจารย์ตระหนักถึง ผลกระทบด้านจริยธรรมและศีลธรรมจากงานวิจัยของพวกเขา ส่งเสริมให้เกิดการเสวนาระหว่าง ศาสตร์แขนงต่างๆ เพื่อที่จะได้หลีกเลี่ยงแนวทางปฏิบัติที่โดดเดี่ยวตนเองหรือเฉพาะเจาะจงมาก เกินไป และสนับสนุนการพัฒนามุมมองแบบบูรณาการต่อสิ่งต่างๆ โดยไม่ได้โต้แย้งต่อบูรณภาพ และระเบียบวิธีของศาสตร์แต่ละแขนง • การเสวนาแลกเปลี่ยนระหว่างศาสตร์ในแขนงต่างๆ กับ เทวศาสตร์มีบทบาทเป็นพิเศษ เพราะเทวศาสตร์จะช่วยให้ศาสตร์แขนงอื่นเจาะลึกลงไปถึงเหตุผล และความหมายในกิจกรรมของศาสตร์เหล่านี้ เช่นเดียวกัน ความรู้ในศาสตร์อื่นๆ จะกระตุ้นให้เกิด การวิจัยด้านเทวศาสตร์เพื่อจัดการกับปัญหาต่างๆ ในชีวิต และทำให้เข้าใจโลกได้ดียิ่งขึ้น • ดังนั้น พระสันตะปาปาทรงมีพระดำริให้มหาวิทยาลัยคาทอลิกทุกแห่งก่อตั้งคณะ หรืออย่างน้อยมี ประธานฝ่ายเทวศาสตร์ (Chair of Theology) (เทียบ จากใจกลางของพระศาสนจักร, ข้อ 19) •

หากเราพิจารณาถึงว่าการศึกษาทางวิชาการในทุกวันนี้มีลักษณะแตกแยกเป็นส่วนๆ มาก เพียงใด เราไม่อาจที่จะคิดอย่างอื่นนอกจากจะตระหนักว่าแนวความคิดของพระสันตะปาปาจอห์น ปอลที่ 2 (ที่ว่า มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมให้เกิดการเสวนาระหว่างศาสตร์แขนงต่างๆ โดยที่ยังถือ ชื่อสัถย์ต่อกระแสเรียกของตน) เป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจเป็นอย่างยิ่งในขณะนี้มากเพียงใด และอาจจะให้แนวทางอันล้ำค่าแก่ผู้ที่ทำงานในแวดวงการศึกษา •

II. โรงเรียนและมหาวิทยาลัยคาทอลิกมีลักษณะเช่นไร?

ตามข้อคำสอนของพระศาสนจักร และโดยคำนึงถึงความต้องการและความท้าทายของสังคมร่วมสมัย โรงเรียนและมหาวิทยาลัยคาทอลิกควรมีลักษณะเช่นไร? •

โรงเรียนและมหาวิทยาลัยเป็นสถานที่ที่ผู้คนเรียนรู้ถึงวิธีการในการดำเนินชีวิต เติบโตทางวัฒนธรรม ได้รับการฝึกฝนอาชีพและมีส่วนร่วมในการแสวงหาประโยชน์ส่วนรวมในสังคม โรงเรียนและมหาวิทยาลัยสร้างสถานการณ์และโอกาสที่จะทำให้ความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมและมนุษยชาติในสมัยปัจจุบันและจินตนาการถึงสังคมและมนุษยชาติในอนาคต • รากฐานของการศึกษาคาทอลิกคือมรดกทางจิตตารมณ์แบบคริสต์ของพวกเรา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการเสวนาที่ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องกับมรดกทางวัฒนธรรมและชัยชนะของวิทยาศาสตร์ โรงเรียนและมหาวิทยาลัยคาทอลิกเป็นชุมชนทางการศึกษา ที่ซึ่งการเรียนรู้เจริญก้าวหน้าไปด้วยการผสมผสานระหว่างการวิจัย การคิดหาเหตุผล และประสบการณ์ชีวิต •

1. การสร้างสภาพแวดล้อมทางการศึกษา

โรงเรียนและมหาวิทยาลัยคาทอลิกให้การศึกษาแก่ผู้คน เป็นประการแรกและประการสำคัญที่สุด โดยอาศัยสภาพแวดล้อมของการดำเนินชีวิต ได้แก่ บรรยากาศที่ทั้งนักเรียนและครูสร้างขึ้นในสภาพแวดล้อมที่กิจกรรมการเรียนการสอนดำเนินไป • บรรยากาศนี้ไม่เพียงแต่อบอวลไปด้วยคุณค่าต่างๆ ที่ต่างได้แสดงออกมาในมหาวิทยาลัย แต่ยังเต็มไปด้วยการดำเนินชีวิตตามคุณค่านั้น ด้วยคุณภาพของความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนด้วยกันเอง ด้วยความใส่ใจที่บรรดาอาจารย์ทุ่มเทให้กับความต้องการของนักเรียนและชุมชนในท้องถิ่น ด้วยการดำเนินชีวิตเป็นประจักษ์พยานของครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถาบันนั้น •

ถึงแม้ว่าบริบททางวัฒนธรรม รวมถึงโอกาสและผลกระทบจากการศึกษา จะมีแตกต่างกันไป หลากหลายกันไป ลักษณะเด่นต่างๆ ที่โรงเรียนและมหาวิทยาลัยคาทอลิกจำเป็นต้องมี ได้แก่

- เคารพในศักดิ์ศรีและเอกลักษณ์ของมนุษย์แต่ละคน (ดังนั้นจึงไม่ยอมรับการให้การศึกษาและการจัดการเรียนการสอนแบบมวลรวมที่ครอบคลุมผู้เรียนจำนวนมาก ซึ่งทำให้สามารถจัดดำเนินการได้ง่ายขึ้นโดยการลดทอนมนุษย์ลงเป็นเพียงตัวเลข)
- สร้างโอกาสอันอุดมที่น่าเสนอต่อเยาวชนเพื่อให้พวกเขาเจริญเติบโตและพัฒนาสมรรถภาพและพรสวรรค์

- ให้ความสำคัญอย่างสมดุลต่อแง่มุมด้านกระบวนการคิด เจตคติ สังคม งานอาชีพ จริยธรรม และจิตวิญญาณ
- กระตุ้นให้ศิษย์พัฒนาพรสวรรค์ของตนภายใต้บรรยากาศแห่งความร่วมมือร่วมใจและความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน
- ส่งเสริมการทำวิจัยในฐานะของความทุ่มเทอย่างแท้จริงในการแสวงหาความจริง โดยตระหนักถึงข้อจำกัดของความรู้ของมนุษย์ แต่มีความคิดและจิตใจที่เปิดกว้าง
- เคารพความคิดเห็น เปิดกว้างต่อการเสวนาแลกเปลี่ยน มีความสามารถที่จะมีปฏิสัมพันธ์และทำงานร่วมกันด้วยจิตตารมณ์แห่งอิสรภาพและความรักใส่ใจ •

2. การแนะนำผู้เรียนให้รู้จักกับการวิจัย

โรงเรียนและมหาวิทยาลัยเป็นสถานที่ที่ผู้เรียนจะได้รับการแนะนำด้านความรู้และรู้จักทำการค้นคว้าวิจัยเชิงวิทยาศาสตร์ • หน้าที่รับผิดชอบประการหนึ่งของครูได้แก่ การจูงใจให้ชนรุ่นใหม่มุ่งแสวงหาความรู้ และเข้าใจถึงผลสัมฤทธิ์จากความรู้ และการประยุกต์ใช้ความรู้ • การศึกษาหาความรู้และการค้นคว้าวิจัยไม่สามารถจะแยกออกสำนึกด้านจริยธรรมและโลกุตรวิสัยได้ วิทยาศาสตร์ที่แท้จริงย่อมไม่เพิกเฉยต่อผลกระทบด้านจริยธรรม วิทยาศาสตร์ที่แท้จริงย่อมไม่ผลักดันเราไปจากโลกุตรรธรรม • วิทยาศาสตร์และจริยธรรม วิทยาศาสตร์และโลกุตรรธรรม แม้จะไม่เหมือนกันทุกประการ แต่ร่วมกันช่วยให้นักเรียนเข้าใจถึงความจริงเกี่ยวกับมนุษย์และโลกได้เพิ่มมากขึ้นและดีขึ้น •

3. การสอนในแง่ของเครื่องมือทางการศึกษา

ในทุกวันนี้ “วิธี” ที่ผู้เรียนเรียนรู้จะมีความสำคัญมากกว่า “สิ่ง” ที่พวกเขาเรียน และ “วิธีการสอน” ดูเหมือนจะสำคัญกว่า “เนื้อหา” ที่จะสอน • การสอนที่ใช้เพียงแต่วิธีการเรียนรู้ด้วยการทำซ้ำ โดยไม่สนับสนุนการมีส่วนร่วมด้วยความกระตือรือร้นของผู้เรียน หรือกระตุ้นความอยากรู้ของพวกเขา ย่อมไม่ทำหายเพียงพอที่จะปลุกเร้าความสนใจของพวกเขาได้ • การเรียนรู้ด้วยการทำวิจัยและการแก้ปัญหาช่วยในการพัฒนากระบวนการคิดและความสามารถทางสติปัญญา ซึ่งต่างออกไปและมีความสำคัญมากกว่า โดยที่ผู้เรียนจะได้รับมากกว่าข้อมูล แต่ยังสามารถกระตุ้นให้รู้จักทำงานร่วมกันด้วย • อย่างไรก็ตาม เราต้องไม่มองข้ามคุณค่าของเนื้อหาที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ • ถ้าหาก “วิธี” ที่ผู้เรียนเรียนรู้มีความสำคัญ “สิ่ง” ที่จะสอนผู้เรียนก็มีความสำคัญด้วยเช่นกัน ครูต้องรู้วิธีที่จะคัดเลือกปัจจัยที่จำเป็นของมรดกทางวัฒนธรรมซึ่งสั่งสมมาตั้งแต่อดีต และรู้วิธีที่จะนำเสนอสิ่งเหล่านี้ต่อผู้เรียน • แนวทางนี้สามารถใช้ได้กับการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาใหญ่ๆ ที่มนุษยชาติกำลังเผชิญอยู่ในขณะนี้และที่เคยประสบมาในอดีต • มิฉะนั้น เราอาจจะต้อง

เสี่ยงกับการสอนเฉพาะแต่สิ่งที่คิดว่าจะเป็นประโยชน์ เพราะอาจจะเป็นที่ต้องการของเศรษฐกิจ และสังคมในอนาคต ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นหรือไม่ก็ได้ โดยลืมสอนสิ่งที่จะขาดเสียไม่ได้สำหรับมนุษย์ •

การสอนและการเรียนเป็นเงื่อนไขสองประการในความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องไม่แต่เฉพาะ เนื้อหาวิชาและความสามารถในการเรียนรู้เท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับมนุษย์ ความสัมพันธ์นี้ไม่ อาจจะต้องอยู่เฉพาะแต่บนพื้นฐานทางเทคนิคและความเป็นมืออาชีพเท่านั้น แต่ยังคงได้รับการค้ำ ชูจากความเคารพซึ่งกันและกัน ความไว้วางใจ ความนับถือ และมิตรภาพ • เมื่อการเรียนรู้ เกิดขึ้นในบริบทที่ผู้เรียนมีสำนึกของการมีส่วนร่วมย่อมมีความแตกต่างไปจากสภาพการเรียนรู้ใน บรรยากาศของปัจเจกนิยม การเป็นปฏิปักษ์ และความเย็นชาต่อกัน •

4. การเป็นศูนย์กลางของผู้เรียน

โรงเรียน และที่ยิ่งไปกว่านั้น มหาวิทยาลัย มีหน้าที่ในการฝึกฝนผู้เรียนให้มีทักษะมาก เพียงพอที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานและการใช้ชีวิตในสังคม • แม้จะเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ แต่สิ่งนี้ยังไม่ เพียงพอ การประเมินโรงเรียนและมหาวิทยาลัยที่ดีกระทำโดยพิจารณาจากความสามารถในการ ส่งเสริมการเรียนรู้ประเภทที่เน้นการพัฒนาทักษะทั่วไปและทักษะระดับที่สูงขึ้นผ่านทางกรจัด การศึกษา • การเรียนรู้ไม่ได้เป็นเพียงแต่การลอกแบบเนื้อหา แต่เป็นการเปิดโอกาสให้กับการ เรียนรู้ด้วยตนเอง การมุ่งมั่นกับการปรับปรุงตนเองและประโยชน์ส่วนรวม • โรงเรียนเปิดโอกาส ให้นักเรียนพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของตน มีมานะบากบั่นกับการเรียนรู้ต่อเนื่อง และเปิดใจรวม พลังกับผู้อื่น การเรียนรู้ยังเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เปิดหัวใจและสมองรับรหัสธรรมเ้าระดับและ ความมหัศจรรย์ของโลกและธรรมชาติ ความมีสติและการตระหนักรู้ ความรับผิดชอบต่อสิ่งสร้าง และความยิ่งใหญ่ของพระเจ้าผู้สร้าง •

กล่าวโดยเฉพาะ โรงเรียนจะไม่มีบรรยากาศของการเรียนรู้ที่ครบสมบูรณ์ ถ้าสิ่งที่ลูกศิษย์ ได้เรียนรู้ไม่เปิดโอกาสให้พวกเขาได้รับใช้ชุมชนในท้องถิ่น • ทุกวันนี้ นักเรียนจำนวนมากคิดว่า การเรียนรู้เป็นภาระหน้าที่และการถูกบังคับ บางทีอาจจะเป็นเพราะโรงเรียนไม่สามารถที่จะกระตุ้น ให้เกิดความกระหายใคร่รู้ ซึ่งแน่นอนว่าจะตามมาด้วยการสำรวจวิจัยเพิ่มเติมจากความรู้ที่ได้รับ • ในทางตรงข้าม หากนักเรียนมีโอกาสที่จะมีประสบการณ์ว่าสิ่งที่พวกเขาเรียนรู้ที่มีความสำคัญ อย่างไม่ต่อชีวิตและชุมชนของพวกเขา เขาอาจจะมีแรงจูงใจที่ต่างออกไป • นับเป็นสิ่งอันสมควร ที่ครูจะต้องสร้างโอกาสให้นักเรียนได้ตระหนักรู้ถึงผลกระทบทางสังคมที่จะเกิดจากสิ่งที่พวกเขาได้ เรียนรู้ อันจะทำให้นักเรียนค้นพบความเชื่อมโยงระหว่างโรงเรียนกับชีวิต รวมถึงพัฒนาสำนึกแห่ง ความรับผิดชอบและการเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้น •

5. ความแตกต่างหลากหลายของผู้เรียน

ครูถูกเรียกร้องให้ยื่นหยัดรับมือกับความท้าทายใหญ่ด้านการศึกษาคือ การยอมรับเคารพ และสนับสนุนความแตกต่างหลากหลายของผู้เรียน • ความหลากหลายด้านจิตวิทยา สังคม วัฒนธรรม และศาสนาไม่ควรจะถูกปฏิเสธ แต่ควรจะถูกมองว่าเป็นโอกาสและเป็นพระพร • ในทำนองเดียวกัน ความหลากหลายที่เกี่ยวข้องกับสภาพความอ่อนแอ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสามารถในการคิดและความมีอิสระทางกายภาพ ควรจะเป็นที่รับรู้และได้รับการยอมรับอยู่เสมอ เพื่อป้องกันไม่ให้สภาพความอ่อนแอเหล่านี้ลุกลามใหญ่โตขึ้นเป็นความไม่เสมอภาคที่เป็นโทษต่อนักเรียน • ไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะสร้างให้โรงเรียนและมหาวิทยาลัยมีลักษณะ “เรียนรวม” (Inclusive) เปิดรับความแตกต่างหลากหลายและสามารถช่วยเหลืออย่างแท้จริงแก่บรรดาผู้ที่ต้องประสบกับความยากลำบาก • ครูต้องเปิดใจและมีความรู้แบบมืออาชีพเมื่อสอนในห้องเรียนซึ่งรับรู้ ยอมรับ และเห็นคุณค่าของความหลากหลายว่าเป็นทุนรอนทางการศึกษาซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับทุกคน • บรรดาผู้ที่ประสบปัญหา มากกว่า ยากไร้มากกว่า ผู้ที่อ่อนแอและต้องการความช่วยเหลือ ต้องไม่ถูกมองว่าเป็นภาระหรืออุปสรรค แต่เป็นนักเรียนคนสำคัญที่สุด ซึ่งควรจะถูกเป็นศูนย์กลางของความสนใจและความเอาใจใส่ของโรงเรียน •

6. พหุลักษณะของสถานศึกษา

โรงเรียนและมหาวิทยาลัยคาทอลิกปฏิบัติพันธกิจของตนอันได้แก่การประกาศข่าวดีและการรับใช้ในบริบททางวัฒนธรรมและสังคมที่แตกต่างกัน โดยที่งานของพวกเขาบางครั้งจะเป็นที่รับรู้และได้รับการยกย่อง แต่ในบางโอกาสกลับถูกบั่นทอนจากปัญหาและการคุกคามทางเศรษฐกิจอันรุนแรง • สถาบันเหล่านี้ดำเนินการในรัฐและภูมิภาคต่างๆ ในโลกด้วยวิถีทางที่แตกต่างกันอย่างมาก แต่เหตุผลพื้นฐานของการทำงานด้านการศึกษาของสถาบันเหล่านี้ไม่เคยเปลี่ยนแปลงไป • ชุมชนโรงเรียนที่ได้รับแรงบันดาลใจจากคุณค่าตามความเชื่อคาทอลิกย่อมมีการถ่ายทอดทัศนคติเฉพาะตัว ซึ่งเป็นเครื่องหมายอันเด่นชัดของชนบทรอบน้อมมนุษยนิยมแบบคริสต์ไปยังองค์กรและหลักสูตรการเรียนการสอน ไม่ใช่เพื่อต่อต้านวัฒนธรรมและความเชื่อของศาสนาอื่น แต่เพื่อมีส่วนร่วมในการเสวนาแลกเปลี่ยนกับพวกเขา •

นับเป็นสิ่งสำคัญโดยแท้ที่สถาบันการศึกษาคาทอลิกต้องสามารถที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับสถาบันอื่นที่ไม่ใช่คาทอลิกในประเทศที่สถาบันเหล่านี้ดำเนินการอยู่ ด้วยทัศนคติที่จะรับฟังเพื่อที่จะได้เสวนาแลกเปลี่ยนอย่างสร้างสรรค์ และเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม •

ในปัจจุบัน สถาบันการศึกษาคาทอลิกพบได้ทั่วโลก และนักเรียนส่วนใหญ่มาจากภูมิหลังด้านศาสนา เชื้อชาติ และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน • อย่างไรก็ตาม การที่นักเรียนเหล่านี้ยึดมั่นในศาสนาของตนไม่ควรจะถูกมองว่าเป็นอุปสรรค แต่เป็นสภาพการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการเสวนาแลกเปลี่ยนระหว่างวัฒนธรรม และช่วยให้ศิษย์ได้เติบโตไปสู่ความเป็นมนุษย์ หน้าที่พลเมืองและการเรียนรู้ของพวกเขา •

7. การฝึกอบรมครู

ความสำคัญของภารกิจด้านการศึกษาของโรงเรียนและมหาวิทยาลัยให้คำอธิบายได้เป็นอย่างดีถึงความสำคัญของการฝึกอบรมครู ผู้บริหาร และบุคลากรที่ทำงานรับผิดชอบด้านการศึกษา • สมรรถภาพทางวิชาชีพเป็นเงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับการเปิดใจเพื่อปลดปล่อยศักยภาพทางการศึกษาของพวกเขา • ครูและผู้บริหารยังต้องมีคุณสมบัติอื่นๆ อีกมากมาย พวกเขาควรจะสามารถในการสร้างสรรค์ คิดค้น และสร้างบรรยากาศทางการเรียนรู้อันจะก่อให้เกิดโอกาสต่างๆ มากมาย พวกเขาควรจะสามารถต่อความแตกต่างทางระดับสติปัญญาของนักเรียนและนำทางพวกเขาไปสู่การเรียนรู้ที่สำคัญและลึกซึ้ง พวกเขาควรจะช่วยทางกับนักเรียนไปสู่เป้าหมายที่สูงส่งและท้าทาย ทะนุถนอมความคาดหวังอันสูงส่ง ช่วยนักเรียนให้มีส่วนร่วมและเชื่อมโยงกับนักเรียนคนอื่นๆ และกับโลก • ครูต้องมีความสามารถในการดำเนินการให้บรรลุถึงเป้าหมายต่างๆ หลากหลายไปพร้อมๆ กัน และเผชิญกับปัญหาต่างๆ ที่ต้องใช้ความเป็นมืออาชีพและการเตรียมการเป็นอย่างมาก • การที่จะบรรลุถึงความคาดหวังเหล่านี้ ภารกิจเหล่านี้ต้องไม่ตกเป็นความรับผิดชอบของผู้บริหารคนไหนคนใด และควรจะได้รับ การสนับสนุนอย่างเพียงพอในระดับสถาบันการศึกษา โดยมีผู้นำที่สามารถคอยชี้แนะทาง มากกว่าที่จะเป็นผู้บังคับบัญชา •

III. ความท้าทายทางการศึกษาในปัจจุบันและในอนาคต

ที่ใจกลางของการศึกษาคาทอลิกมีพระเยซูคริสต์เจ้าอยู่เสมอ สิ่งต่างๆ ที่ดำเนินไปในโรงเรียนและมหาวิทยาลัยคาทอลิกควรจะนำไปสู่การพบพระคริสต์เจ้าผู้ดำรงพระชนม์อยู่ • ถ้าหากเราพิจารณาถึงความท้าทายอันยิ่งใหญ่ทางการศึกษาที่เรากำลังจะต้องเผชิญในอีกไม่ช้านี้ เราต้องระลึกถึงพระเป็นเจ้าผู้ทรงรับเอากายในประวัติศาสตร์ของมวลมนุษยชาติ – ในประวัติศาสตร์ของพวกเขา – ทรงดำรงพระชนม์อยู่ •

โรงเรียนและมหาวิทยาลัยคาทอลิกในฐานะของผู้ผู้ได้บังคับบัญชาของพระศาสนจักร ร่วมสมัย เป็นสถานที่แห่งการเป็นประจักษ์พยานและการน้อมรับ เป็นสถานที่ที่จะมอบความเชื่อ และการร่วมทางด้านจิตวิญญาณให้กับเยาวชนที่ร้องขอ พวกเขาเปิดประตูรับทุกคน และคำจูนทั้ง ศักดิ์ศรีของมนุษย์และการแจกจ่ายความรู้ให้แก่สังคมทั้งครบ โดยไม่คำนึงถึงเรื่องผลประโยชน์ •

ประการแรกและประการสำคัญที่สุด โรงเรียนและมหาวิทยาลัยคาทอลิกเป็นสถานที่ที่การ ถ่ายทอดความรู้เป็นหัวใจสำคัญ อย่างไรก็ตาม ความรู้นั้นเองได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นอันมาก ซึ่ง ส่งผลกระทบต่อวิธีการจัดการศึกษาของเรา • อันที่จริงแล้ว เราได้เป็นพยานรับรู้ถึงการทำให้ แตกต่างอย่างสำคัญ การแปรรูปจากการเป็นวิสาหกิจของรัฐ แม้กระทั่งการริบคืนความรู้ (Expropriation of knowledge) •

โรงเรียนและมหาวิทยาลัยยังเป็นสภาพแวดล้อมที่มีชีวิต ที่ซึ่งมีการจัดการศึกษาแบบ บูรณาการ ซึ่งรวมถึงการหล่อหลอมอบรมด้านศาสนา • ความท้าทายคือการทำให้เยาวชน ตระหนักถึงความมั่งคั่งของความเชื่อถึงพระเยซูคริสตเจ้าและอิสรภาพด้านศาสนาในจักรวาลที่มี ศาสนาหลากหลาย • ในทุกสภาพแวดล้อม ไม่ว่าจะเอื้ออำนวยหรือไม่ นักการศึกษาคาทอลิก ต้องเป็นประจักษ์พยานที่น่าเชื่อถือเสมอ •

ผู้ที่ทำงานด้วยความเชื่อ ความกระตือรือร้น และความเป็นมืออาชีพจะเป็นที่จดจำ พวกเขาควรค่าที่จะได้รับความสนใจและความสนับสนุนจากเรา • เราไม่ควรจะลืมว่าโดยส่วนใหญ่ แล้ว ภารกิจด้านการศึกษาและการอุทิศตนอย่างมืออาชีพดำเนินไปได้โดยอาศัยผู้หญิงเป็นหลัก •

ก่อนอื่นหมด เราต้องอธิบายถึงหลักมานุษยวิทยาที่สนับสนุนวิสัยทัศน์ด้านการศึกษา สำหรับศตวรรษที่ 21 ของเราด้วยคำศัพท์ที่แตกต่างออกไป มันคือหลักมานุษยวิทยาเชิงปรัชญาที่ ต้องเป็นหลักมานุษยวิทยาแห่งความจริง นั่นคือ หลักมานุษยวิทยาด้านสังคมซึ่งศึกษามนุษย์จาก ความสัมพันธ์และวิถีแห่งการดำรงอยู่ของเขา และมานุษยวิทยาแห่งการระลึกถึงและคำมั่นสัญญา หลักมานุษยวิทยาที่อ้างอิงถึงจักรวาลและความใส่ใจในการพัฒนาที่ยั่งยืน และยิ่งไปกว่านั้น หลัก มานุษยวิทยาที่อ้างอิงถึงพระเป็นเจ้า • การเพ่งพิจารณาถึงความเชื่อและความหวัง ซึ่งเป็น รากฐาน และมองดูสังขรณ์ในการค้นพบแผนการของพระเจ้าซึ่งซ่อนอยู่ในนั้น • ดังนั้น เริ่มต้น จากการไตร่ตรองอย่างลึกซึ้งซึ่งเกี่ยวกับมนุษย์ในปัจจุบันและโลกร่วมสมัย เราจำเป็นต้องกำหนด วิสัยทัศน์ต่อการศึกษานี้ของเราขึ้นมาใหม่ •

เยาวชนที่เราให้การศึกษาในวันนี้จะกลายเป็นผู้นำในสังคมในทศวรรษ 2050 • สิ่งใดที่ศาสนาควรจะมีส่วนร่วมในการให้การศึกษาเพื่อพวกเขาที่มีสันติสุข พัฒนาการ และความรักกันฉันพี่น้องในชุมชนมนุษย์สากลนี้? • เราจะจัดการศึกษาอย่างไรให้พวกเขามีความเชื่อและในความเชื่อได้อย่างไร? • เราจะสร้างบรรยากาศเบื้องต้นเพื่อการยอมรับพระพร สอนให้เขารู้จักกตัญญู รู้คุณ สำนึกแห่งความยำเกรง รู้จักตั้งคำถามกับตนเอง พัฒนาสำนึกรับผิดชอบและความหนักแน่นมั่นคง? • เราจะสอนอย่างไรให้พวกเขา รู้จักการสวดภาวนา? •

การศึกษาเรียกร้องความร่วมมือกันระหว่างพ่อแม่และนักการศึกษาเพื่อที่จะนำเสนอถึงชีวิตที่ดีงาม เปี่ยมด้วยความหมาย เปิดรับพระเป็นเจ้าและผู้อื่น และเปิดรับโลก ความร่วมมือนี้ยิ่งมีความจำเป็นมากขึ้น เพราะการให้การศึกษาคือความสัมพันธ์เฉพาะบุคคล • การศึกษาคือการเดินทางที่เผยแสดงให้เห็นถึงโลกุตรวิสัยแห่งความเชื่อ ครอบคลุม พระศาสนจักรและจริยธรรม เน้นให้เห็นถึงคุณลักษณะของความเป็นหนึ่งเดียวกัน •

การศึกษาไม่ได้เป็นเรื่องเฉพาะแต่ความรู้ แต่เป็นเรื่องของประสบการณ์ด้วย การศึกษาเชื่อมโยงความรู้เข้ากับประสบการณ์ การศึกษาทำงานเพื่อให้บรรลุถึงความเป็นเอกภาพระหว่างรูปแบบที่แตกต่างกันของความรู้ และพัฒนาความหนักแน่นมั่นคง • การศึกษาเป็นอาณาเขตของเจตคติและอารมณ์ และมีมิติด้านจริยธรรม นั่นคือ การศึกษาสอนให้เรารู้ว่าจะทำสิ่งต่างๆ ได้อย่างไร และเราต้องทำอะไร กล่าวที่จะเปลี่ยนสังคมและโลก และรับใช้ชุมชน •

การศึกษามีพื้นฐานอยู่ที่การมีส่วนร่วม ปัจจัยที่มีความสำคัญพอๆ กัน ได้แก่ การแบ่งปันความรู้และการพึ่งพาอาศัยกันด้านความรู้ การเสวนาแลกเปลี่ยน การเสียสละตนเอง การเป็นแบบอย่าง ความร่วมมือและการตอบแทนกันและกัน •

1. ความท้าทายต่อโรงเรียนคาทอลิก

ในปัจจุบันนี้ การศึกษาเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว • ชนรุ่นที่เรากำลังให้การศึกษาอยู่ก็เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วด้วยเช่นกัน ดังนั้น สิ่งที่เกิดขึ้นอยู่เสมอๆ คือ นักการศึกษาแต่ละคนต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่พระสันตะปาปาฟรังซิสตรัสว่า “หยาบคายความท้าทายใหม่ให้แก่เรา ซึ่งบางครั้งก็ยากเกินกว่าที่เราจะเข้าใจ” •

ที่ใจกลางของความเปลี่ยนแปลงในระดับโลกที่เราได้รับการเรียกร้องให้น้อมรับ รัก ถอดรหัส และประกาศข่าวดี การศึกษาคาทอลิกต้องเอื้ออำนวยต่อการค้นพบความหมายของชีวิต และกระตุ้นให้เกิดความหวังใหม่สำหรับโลกในปัจจุบันนี้และในอนาคต •

ก) ความท้าทายด้านอัตลักษณ์

การให้คำนิยามใหม่แก่อัตลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิกสำหรับศตวรรษที่ 21 เป็นภารกิจที่ เร่งด่วน • การย้อนกลับไปพิจารณาสมณสาสน์ที่ออกโดยสมณกระทรวงการศึกษาค่อนข้างจะยัง ประโยชน์ให้ในแง่หนึ่ง พร้อมกับกับประสบการณ์ที่สั่งสมมาตลอดระยะเวลาของการจัดการศึกษาคาทอลิกทั้งในโรงเรียนของสังฆมณฑลและคณะนักบวช • ประสบการณ์นี้ได้รับแรงสนับสนุน จากเสาหลักสามประการได้แก่ จารีตนิยมตามพระวรสาร ความรอบรู้ และอิสรภาพ •

นักการศึกษาร่วมสมัยมีความท้าทายใหม่ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะให้การศึกษามีบูรณาการ แก่เยาวชน รวมทั้ง ช่วยพวกเขาให้ค้นพบกับอิสรภาพเฉพาะตัว ซึ่งเป็นพระพรจากพระเป็นเจ้า •

ความยากไร้ทางจิตวิญญาณและความถดถอยทางวัฒนธรรมเริ่มส่งผลกระทบต่ออันน่าสิ้นหวัง แม้กระทั่งในโรงเรียนคาทอลิก • ในหลายๆ ครั้ง ความน่าเชื่อถือถูกบั่นทอนลง • นี่ไม่ใช่ เรื่องของระเบียบวินัย (พ่อแม่มักจะเห็นคุณค่าของโรงเรียนคาทอลิกเป็นอย่างมากเพราะเรื่องของ ระเบียบวินัย) แต่ผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกบางแห่งยังคงมีสิ่งอื่นใดที่จะมอบให้แก่นักเรียนและ ครอบครัวของพวกเขาอีกหรือไม่? • อำนาจความรับผิดชอบของพวกเขามีพื้นฐานอยู่ที่ กฎระเบียบเป็นทางการ หรือที่ความน่าเชื่อถือของการเป็นประจักษ์พยานของพวกเขา? • หากเรา ต้องการหลีกเลี่ยงความแร้นแค้นที่ค่อยๆ เกิดขึ้น โรงเรียนคาทอลิกต้องดำเนินการโดยบุคคลและ คณะบุคคลซึ่งได้รับแรงบันดาลใจจากพระวรสาร เป็นผู้ที่ได้รับการหล่อหลอมอบรมโดยวิธีการสอน แบบคริสต์ ทำงานสอดคล้องกับแผนงานการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิก และไม่ใช่โดยผู้คนที่ถูก จูงใจได้ง่ายจากสิ่งที่ทันสมัย หรือจากสิ่งที่ขายได้ง่ายๆ หากจะกล่าวแบบตรงไปตรงมา •

นักเรียนจำนวนมากในโรงเรียนคาทอลิกอยู่ในสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมที่แตกต่าง หลากหลาย ดังนั้น สถาบันของเราต้องประกาศพระวรสารให้เกินไปกว่าผู้ที่เชื่อในพระเจ้า ไม่เพียง ด้วยวาจา แต่ด้วยชีวิตของนักการศึกษา ซึ่งต้องสอดคล้องกับพระวรสาร • ครู ผู้บริหารโรงเรียน บุคลากร ชุมชนด้านวิชาชีพและด้านการศึกษาทั้งหมดถูกเรียกให้แสดงออกถึงความเชื่อในแง่ของ ทางเลือกที่น่าดึงดูดใจ ด้วยทัศนคติอันอ่อนโยนและคอยให้การสนับสนุน • รูปแบบนี้ได้รับการ นำเสนอโดยพระเยซูคริสต์เจ้าและบรรดาศาสนุศิษย์ที่เมืองเอมมาอูส เราต้องเริ่มต้นจาก

ประสบการณ์ชีวิตของคนหนุ่มสาว แต่ก็เริ่มต้นจากเพื่อนร่วมงานด้วย เพื่อที่จะรับใช้โดยไม่มีเงื่อนไข • อันที่จริง การให้การศึกษาก่อนวัยเรียนเพื่อให้รู้จักรับใช้และอุทิศตนเป็นลักษณะเด่นประการหนึ่งของโรงเรียนคาทอลิกที่ผ่านมานี้ในอดีตและจะเป็นเช่นนี้ต่อไปในอนาคต •

ข) ความท้าทายสำหรับชุมชนโรงเรียน

หากเราคิดถึงแนวคิดปัจเจกนิยมอันรุนแรงในสังคมของเรา เราจะตระหนักดีถึงความสำคัญของการที่โรงเรียนคาทอลิกต้องเป็นชุมชนที่มีชีวิตอย่างแท้จริง โดยได้รับการดูแลจากพระจิตเจ้า • บรรยากาศแห่งความเป็นมิตรและการต้อนรับที่สร้างขึ้นโดยครูที่เป็นศาสนิกชน ซึ่งบางครั้งก็เป็นชนกลุ่มน้อย พร้อมกับการมีส่วนร่วมของบรรดาผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกคน โดยไม่คำนึงถึงความศรัทธาและความเชื่อ อาจจะช่วยให้นักเรียนพัฒนาความรู้สึกหลงทางและสิ้นหวัง และเปิดอนาคตใหม่แห่งความหวังในการประกาศข่าวดี • เครือข่ายที่ซับซ้อนและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นจุดแข็งอย่างแท้จริงของโรงเรียน เมื่อโรงเรียนแสดงออกถึงความรักในความจริง และครูผู้ซึ่งเป็นศาสนิกชนต้องให้การสนับสนุน เพื่อให้พวกเขาจะได้ให้เชื่อแบ่งและพลังแห่งความดี อบรมจิตใจให้แก่ชุมชน •

เพื่อที่จะให้เกิดสิ่งนี้ เราต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษกับการหล่อหลอมอบรมและการคัดเลือกผู้ที่จะเข้ามาทำหน้าที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน • พวกเขาทำหน้าที่รับผิดชอบไม่เพียงแต่เฉพาะกับโรงเรียนที่อยู่ในการปกครองของพวกเขาเท่านั้น แต่ยังต้องดูแลที่อยู่ในโรงเรียนที่พระสังฆราชขอให้ดูแลเป็นพิเศษเพื่องานอภิบาล • ผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นผู้นำที่ดำเนินการให้มั่นใจว่าพันธกิจที่กระทำร่วมกันและเจริญขึ้น ต้องให้การสนับสนุนและจัดระเบียบครู และต้องส่งเสริมการกระตุ้นให้กำลังใจและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน •

สภาพอันท้าทายอีกประการหนึ่งสำหรับโรงเรียนคาทอลิกคือความสำคัญกับครอบครัวซึ่งมีจำนวนมากที่ต้องพึ่งพาวิฤตรุนแรงและต้องการความช่วยเหลือ ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกับการเกี่ยวโยงสัมพันธ์กัน หรือแม้กระทั่งการหล่อหลอมอบรม •

ครู พ่อแม่ และผู้บริหารโรงเรียน พร้อมกันกับนักเรียน (รวมกันเป็นชุมชนด้านการศึกษา) ซึ่งถูกเรียกให้ทำงานร่วมกันกับสถาบันต่างๆ ของพระศาสนจักร • การเรียนรู้ตลอดชีวิตต้องมุ่งจุดสนใจไปที่การส่งเสริมชุมชนที่เที่ยงธรรมบนพื้นฐานของความเป็นหนึ่งเดียวกัน ซึ่งอ่อนไหวต่อความต้องการเฉพาะบุคคล และสามารถที่จะให้ความช่วยเหลืออย่างเป็นระบบให้กับนักเรียนและครอบครัวที่ยากจน •

ค) ความท้าทายด้านการเสวนา

โลกที่เต็มไปด้วยความแตกต่างหลากหลายต้องการการนำทางไปสู่คุณค่าที่ยิ่งใหญ่ของมนุษย์ ความจริง ความดีและความงามในปัจจุบันนี้มากยิ่งขึ้นกว่าที่เคยเป็นมาในอดีต • นี่เป็นแนวทางที่โรงเรียนคาทอลิกควรจะใช้กับเยาวชน โดยอาศัยการเสวนาแลกเปลี่ยน เพื่อที่จะนำเสนอมุมมองของผู้อื่น และสิ่งอื่นๆ ที่เปิดกว้าง มีสันติสุข และน่าหลงใหล •

บางครั้ง ในการเชื่อมสัมพันธ์กับเยาวชน ความเสมอภาคกันอาจนำไปสู่ช่องว่างระหว่างนักการศึกษาและผู้เรียน • ในปัจจุบัน ลักษณะที่เป็นวงจรของการสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียนเป็นที่เข้าใจดีมากขึ้น การเปิดใจมากขึ้นมีส่วนช่วยสนับสนุนการรับฟังซึ่งกันและกันมากยิ่งขึ้น • นี้ไม่ได้หมายความว่าผู้ใหญ่ต้องเลิกแสดงบทบาทของผู้มีอำนาจรับผิดชอบ แต่จำเป็นต้องมีการแยกแยะระหว่างอำนาจรับผิดชอบที่เชื่อมโยงกับบทบาทเฉพาะหรือหน้าที่ทางสถาบัน และอำนาจรับผิดชอบที่เกิดจากการเป็นประจักษ์พยานที่น่าเชื่อถือ •

โรงเรียนเป็นชุมชนที่เรียนรู้ที่จะปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างกัน โดยอาศัยการเสวนาแลกเปลี่ยนกันในหมู่ครู ในระหว่างครูกับนักเรียน และในหมู่นักเรียนด้วยตนเอง •

ง) ความท้าทายด้านสังคมการเรียนรู้

อย่างไรก็ตาม เราต้องไม่ลืมว่าการเรียนรู้ไม่ได้จำกัดอยู่แต่เฉพาะในโรงเรียน ในสภาพการณ์ปัจจุบัน ซึ่งมีลักษณะอันเด่นชัดของการแพร่กระจายของวิธีสื่อสารทางเทคนิคแบบใหม่และโอกาสใหม่ของการเรียนรู้แบบไม่เป็นทางการ โรงเรียนจึงสูญเสียความสำคัญลำดับแรกที่มีมาแต่ดั้งเดิมไป • ยุคสมัยของเราในปัจจุบันถูกเรียกว่ายุคแห่งความรู้ ทุกวันนี้ ผู้คนพากันพูดถึงระบบเศรษฐกิจที่มีพื้นฐานที่ความรู้ (Knowledge-based economy) • ในแง่หนึ่ง เยาวชนถูกเรียกร้องให้บรรลุถึงระดับความรู้และสมรรถภาพที่ไม่เคยมีมาก่อนในอดีต • ในอีกแง่หนึ่ง โรงเรียนต้องจัดการกับสภาพการณ์ที่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างกว้างขวาง เป็นจำนวนมากและควบคุมไม่ได้ • โรงเรียนอาจจะต้องเจียมเนื้อเจียมตัวในระดับหนึ่ง เมื่อพิจารณาถึงสิ่งที่โรงเรียนสามารถกระทำได้ในยุคสมัยนี้ ซึ่งเครือข่ายทางสังคม (Social network) มีความสำคัญมากยิ่งขึ้น และโอกาสในการเรียนรู้นอกโรงเรียนแพร่กระจายอยู่ทั่วไปและมีผลกระทบสูง • เนื่องจากโรงเรียนไม่ได้เป็นสถานที่สำหรับการเรียนรู้แต่เพียงหนึ่งเดียวสำหรับเยาวชนอีกต่อไป และไม่ใช่อสถานที่ที่สำคัญที่สุดอีกต่อไป และชุมชนเสมือนจริงเริ่มทวีความสำคัญมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด การจัดการเรียนการสอนต้องเผชิญกับความท้าทายใหม่ นั่นคือ ช่วยเหลือนักเรียนให้ทักษะที่สำคัญและจำเป็นเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกรวบงำจากอิทธิพลของสื่อสมัยใหม่ (New media) •

๑) ความท้าทายด้านการศึกษามีบูรณาการ

การจัดการศึกษาเป็นมากกว่าการอบรมสั่งสอนมากนัก • สหภาพยุโรป องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา และธนาคารโลกมุ่งเน้นไปที่เหตุผลเชิงการใช้ประโยชน์และความสามารถทางการแข่งขัน และมีมุมมองต่อการศึกษาในแง่ของหน้าที่งานเท่านั้น • เหมือนกับว่าการศึกษาจะเป็นการศึกษาที่แท้จริงก็ต่อเมื่อสามารถรับใช้ระบบเศรษฐกิจตลาดหรือตลาดแรงงานเท่านั้น ทั้งหมดข้างต้นนี้ได้ลดทอนความหมายของการศึกษาในเอกสารระหว่างประเทศลงเป็นอันมาก ซึ่งเป็นสิ่งที่เราได้ไตร่ตรองไว้เป็นอันมากในสมณสาสน์ที่ประกาศโดยสมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก • โรงเรียนไม่ควรยอมอ่อนข้อต่อเหตุผลด้านวิชาการและด้านเศรษฐกิจ แม้ว่าโรงเรียนอาจจะไม่มีความเสี่ยงต่ออิทธิพลภายนอก รวมถึงการที่ตลาดพยายามจะใช้โรงเรียนเป็นเครื่องมือ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของโรงเรียนคาทอลิก • เราไม่ได้หมายความว่าเราจะถูกดูแคลนความต้องการทางเศรษฐกิจหรือความร้ายแรงของภาวะการว่างงาน แต่นักเรียนจำเป็นต้องได้รับความเคารพในฐานะของบุคคลที่ครบ และได้รับความช่วยเหลือในการพัฒนาทักษะหลากหลายที่ค้ำชูความเป็นมนุษย์ของเขา เช่น ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ ความสามารถที่จะรับผิดชอบ ที่จะรักโลก เพื่อส่งเสริมความยุติธรรมและความเห็นอกเห็นใจกัน •

การนำเสนอการศึกษาที่มีบูรณาการในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจำเป็นต้องมีการไตร่ตรองอยู่เสมอๆ ซึ่งจะทำให้สามารถที่จะฟื้นฟูการศึกษาขึ้นใหม่และเพิ่มพูนคุณภาพของการจัดการศึกษามากขึ้น • อย่างไรก็ตาม มีท่าทีที่เห็นได้ชัดเจนซึ่งต้องได้รับการพิจารณา นั่นคือ ลักษณะของการศึกษาที่ได้รับการส่งเสริมในโรงเรียนคาทอลิกไม่ได้มีจุดมุ่งหมายที่จะสร้างระบบอภิสิทธิ์ชนที่อยู่เหนือคนอื่น การมุ่งเน้นคุณภาพและความเป็นเลิศเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างแท้จริง แต่เราต้องไม่ลืมว่านักเรียนต่างมีความต้องการเป็นพิเศษ บ่อยครั้งที่พวกเขาต้องพึ่งพาสภาพการณ์ที่ยากลำบาก และสมควรที่จะได้รับความสนใจด้านวิธีการสอนที่คำนึงถึงความต้องการของพวกเขา • ดังนั้น โรงเรียนคาทอลิกจึงจำเป็นต้องจัดให้มีการอภิปรายระดับโลกเกี่ยวกับการศึกษาแบบเรียนรวม² (Inclusive education) เพื่อให้พวกเขาได้รับประโยชน์จากประสบการณ์และมุมมองด้านการศึกษา •

นักเรียนที่มีบาดแผลในวัยเด็กมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น • โรงเรียนที่มีคุณภาพในการดำเนินการแย้มเพิ่มมากขึ้น และจำเป็นจะต้องมีระบบการป้องกันในการจัดการศึกษา รวมถึงมีการฝึกอบรมเป็นพิเศษให้กับครู •

² การศึกษาแบบเรียนรวม (Inclusive education) เป็นการเรียนการสอนที่รวมเอาเด็กนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ (อาจจะเนื่องจากความพิการ ฯลฯ) มาเรียนรวมกับเด็กปกติ [www.dict.longdo.com]

ในปัจจุบัน ระบบโรงเรียนถูกเรียกร้องให้ส่งเสริมการพัฒนาทักษะ และไม่เพียงแต่ถ่ายทอดความรู้ กระบวนทัศน์ด้านทักษะที่ดีความตามโลกทัศน์ของมนุษย์ไปไกลเกินกว่าการหาความรู้หรือความสามารถ กระบวนทัศน์นี้หมายถึงรวมถึงพัฒนาสมรรถภาพเฉพาะบุคคลทั้งสิ้นของนักเรียน สร้างความเชื่อมโยงที่มีความหมายระหว่างนักเรียนกับชีวิต • สิ่งที่สำคัญสำหรับการจัดการเรียนการสอนคือการส่งเสริมไม่เพียงแต่ด้านทักษะซึ่งเกี่ยวข้องกับการรับรู้ และรู้ว่าจะทำสิ่งต่างๆ ได้อย่างไร แต่เป็นทักษะของการประยุกต์ใช้ เพื่อที่จะสามารถดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นและเจริญเติบโตสมกับที่เป็นมนุษย์ • สิ่งเหล่านี้คือทักษะในการไตร่ตรอง ตัวอย่างเช่น โดยการที่เรารับผิดชอบต่อการกระทำของเรา หรือทักษะระหว่างวัฒนธรรม ทักษะการตัดสินใจ และทักษะของการเป็นพลเมือง ซึ่งมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้นในโลกยุคโลกาภิวัตน์ และมีผลกระทบต่อเราโดยตรง และเป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับทักษะด้านความมีจิตสำนึก การคิดเชิงวิพากษ์และสร้างสรรค์ และการปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลง (Transforming action) •

๑) ความท้าทายด้านเครื่องมือและทรัพยากรที่จำกัด

โรงเรียนที่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐต้องเผชิญกับปัญหาทางการเงินมากขึ้นจากการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนที่ยากจนที่สุดในช่วงเศรษฐกิจตกต่ำอันเลวร้าย เมื่อทางเลือกในการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้และมีต้นทุนสูง • โรงเรียนทุกโรงเรียน ไม่ว่าจะได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐหรือไม่ ต้องจัดการกับสภาพการแบ่งแยกทางสังคมที่รุนแรงขึ้นเพราะวิกฤตเศรษฐกิจ • แน่แน่นอนว่า สถานการณ์นี้เรียกร้องแนวทางการสอนที่แตกต่างหลากหลายซึ่งมุ่งไปยังทุกคน แต่ทางเลือกนี้ต้องมีทรัพยากรทางการเงินเพียงพอ เพื่อให้สามารถดำเนินการได้ และต้องการทรัพยากรมนุษย์ด้วย นั่นคือ ต้องมีครูและผู้บริหารที่ได้รับการฝึกฝนมาอย่างดี • ไม่เป็นที่สงสัยเลยว่าการเปิดรับของธรรมชาติต่อความยากจนรูปแบบใหม่ต้องไม่เพียงแต่ได้รับการปกป้อง แต่ต้องเป็นเครื่องกระตุ้นให้มีการเปิดรับมากขึ้น •

การสอนไม่ได้เป็นเพียงงาน แต่ยังเป็นวิชาชีพซึ่งเราต้องให้การสนับสนุน • ทุกวันนี้ ครูต้องจัดการกับภารกิจที่เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก บางประเทศมีปัญหากับการหาผู้บริหารโรงเรียนและครูเฉพาะสาขาวิชา เขวachsenเป็นจำนวนมากต้องการทำงานในภาคธุรกิจโดยหวังจะได้รับเงินเดือนสูงๆ • รวมทั้งที่สังคมไม่เห็นคุณค่าของครูเหมือนกับที่เคยเป็นในอดีต และงานของครูมีภาระหนักมากขึ้นเนื่องจากหน้าที่ในการบริหารจัดการที่เพิ่มมากขึ้น • สิ่งนี้ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนต้องมาหาอาสาสมัคร ความท้าทายของพวกเขาคือการจูงใจและกระตุ้นบรรดาอาสาสมัครให้ในการทำงานอาสาสมัครอย่างไม่มีเงื่อนไขต่อไป •

ซ) ความท้าทายด้านการอภิบาล

เยาวชนจำนวนมากที่ระหกระเหินออกไปจากพระศาสนจักรที่เป็นสถาบัน • ความเขลาหรือการไร้การศึกษาด้านศาสนามีเพิ่มมากขึ้น • การศึกษาคาทอลิกกลายเป็นพันธกิจที่ไม่น่าดึงดูดใจอีกต่อไป • นักเรียนจะได้รับการศึกษาให้รู้จักใช้อิสรภาพแห่งมโนธรรมและกำหนดท่าทีต่อเรื่องของคุณค่าและความเชื่อในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ได้อย่างไร? •

ในหลายประเทศ โรงเรียนคาทอลิกไม่ได้รับการชี้แนะด้านการอภิบาลอย่างเพียงพอเพื่อที่จะประกาศข่าวดีในสภาพแวดล้อมที่มีผู้นับถือหลายหลากศาสนา •

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนักการศึกษา “การลดการตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของวัฒนธรรม” (Deculturalization) เป็นการจำกัดความรู้เกี่ยวกับมรดกทางวัฒนธรรมของพวกเขา • การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้โดยง่าย ซึ่งทำได้อย่างกว้างขวางทั่วไปในปัจจุบันนี้ เมื่อข้อมูลข่าวสารเหล่านั้นไม่ได้ถูกเลือกด้วยความตระหนักรู้ที่จำเป็น ทำที่สุดแล้วจะกลายเป็นการสนับสนุนความฉาบฉวยตื่นเงินที่แพร่กระจายไปทั่วในหมู่นักเรียนและครู ไม่เพียงแต่บั่นทอนความมีเหตุผล แต่ยังบ่อนทำลายจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์อีกด้วย •

ครูและผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นศาสนิกชนได้ลดจำนวนลงอย่างมาก จึงทำให้การเป็นประจักษ์พยานแบบคริสต์หาได้ยากยิ่งขึ้น • เราจะสร้างสายสัมพันธ์กับพระเยซูคริสต์ในบริบทด้านการศึกษาแบบใหม่ได้อย่างไร? •

ในสภาสังฆราชบางแห่ง การสอนแบบคาทอลิกไม่ใช่ลักษณะของการอภิบาลที่ได้รับความสำคัญในลำดับต้นๆ • แต่เมื่อเกิดวิกฤติขึ้น วัดต่างๆ จึงตระหนักได้ว่าบ่อยครั้งที่โรงเรียนคาทอลิกเป็นสถานที่ที่เยาวชนมีโอกาสได้พบกับผู้ประกาศข่าวดี • ในหลายๆ ครั้ง โรงเรียนเหล่านี้เปิดกว้างต่อพหุลักษณะด้านวัฒนธรรมและด้านศาสนา และในบางประเทศพระสงฆ์ และนักบวชชายหญิงไม่ได้อยู่ที่นั่น • นี่เป็นสถานการณ์ที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน ซึ่งเรียกร้องการมีส่วนร่วมของฆราวาสผู้อุทิศตน ซึ่งเตรียมตัวมาอย่างดีและเต็มใจที่จะร่วมทำงานที่เรียกร้องให้พยายามเป็นอย่างมาก • ในหลายกรณี การรู้ตัวนี้ชักนำให้ฆราวาสคาทอลิกจำนวนมากจัดตั้งเป็นองค์การเพื่อลงมือทำงาน แต่บ่อยครั้งที่การอุทิศตนของพวกเขาเหล่านี้มีลักษณะที่ไม่มั่นใจในพระศาสนจักรที่เป็นสถาบัน ซึ่งเริ่มจะไม่ให้ความสนใจต่อโรงเรียนคาทอลิก • ดังนั้น ความท้าทายใหญ่ของสภาพระสังฆราชบางแห่งคือกำหนดท่าทีความสัมพันธ์ของตนกับฆราวาสรุ่นใหม่ เพื่อที่จะคัดสรรบรรดาผู้ประกาศข่าวดี จากวิธีการประกาศข่าวดีที่หลากหลาย • บรรดาพระสังฆราชต้องเร่งรีบ

ค้นหาว่าจะให้ความสำคัญกับการหล่อหลอมอบรมด้านศาสนาแก่ชนรุ่นใหม่อ่างไร และโรงเรียนเป็นเครื่องมืออันทรงคุณค่าสำหรับภารกิจนี้ •

ช) ความท้าทายด้านการหล่อหลอมอบรมเยาวชนด้านศาสนา

ในหลายประเทศ วิชาคริสต์ศาสนาถูกคุกคามและเสี่ยงที่จะสูญหายไปจากหลักสูตร • เนื่องจากวิชาด้านศาสนาตกอยู่ในความรับชอบของพระสังฆราช จึงเป็นสิ่งสำคัญมากที่เราพึงระลึกไว้เสมอว่า การเรียนการสอนวิชานี้ไม่อาจจะละเลยได้ แม้ว่าเนื้อหาวิชาจำเป็นจะต้องได้รับการปรับปรุงหรือฟื้นฟูอยู่เสมอ •

วิชาด้านศาสนาต้องการความรู้อย่างลึกซึ้งถึงความต้องการที่แท้จริงของบรรดาเยาวชน เพราะวิชานี้จะเป็นรากฐานสำหรับการประกาศข่าวดี แม้ว่าเราจำเป็นจะต้องเคารพในความแตกต่างระหว่าง “ความรู้” กับ “ความเชื่อ” •

เนื่องจากในหลายๆ ประเทศ ลักษณะของโรงเรียนคาทอลิกมีหลากหลายวัฒนธรรมและความเชื่อ การหล่อหลอมอบรมด้านศาสนาในโรงเรียนต้องมีพื้นฐานอยู่บนความตระหนักถึงการดำเนินไปของสังคมพหุลักษณะ และสามารถที่จะดำเนินการอย่างมีความหมายในสังคมร่วมสมัยอยู่เสมอ • สถานการณ์เช่นนี้มีความหลากหลายเป็นอย่างมาก ดังนั้น เราจึงไม่อาจจะสอนศาสนาด้วยวิธีการเดียวกันในทุกที่ ในบางสถานการณ์ ชั้นเรียนด้านศาสนาอาจจะเป็นโอกาสของการประกาศพระวรสารเป็นครั้งแรก ในสถานการณ์อื่นๆ นักการศึกษาอาจจะเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ภายในและสวดภาวนา เตรียมตัวรับศีลศักดิ์สิทธิ์ และเชื้อเชิญให้พวกเขาได้เข้าร่วมกับขบวนการเยาวชนต่างๆ และกิจกรรมรับใช้สังคม •

เนื่องจากองค์กรระหว่างประเทศต่างๆ เข้ามาดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องศาสนาเพิ่มมากขึ้นอยู่เป็นประจำ นับเป็นเรื่องสำคัญที่สภาพระสังฆราชจะต้องยื่นข้อเสนขอของตนเกี่ยวกับวิชาศาสนาที่สามารถให้ความรู้และการเรียนรู้เชิงวิพากษ์เกี่ยวกับศาสนาทุกศาสนาในสังคม • และพวกเขาควรจะต้องแยกแยะได้อย่างชัดเจนระหว่างลักษณะจำเพาะของวิชาศาสนากับวิชาอื่นๆ ที่มุ่งเกี่ยวกับการเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ • มิฉะนั้นแล้ว รัฐบาลจะเริ่มดำเนินการตามแผนการของตนเพื่อให้การศึกษาแก่เสรีชน ผู้ซึ่งพร้อมที่จะให้การสนับสนุน รู้สึกเห็นอกเห็นใจ และรับผิดชอบ โดยที่โลกทัศน์แบบคริสต์และแบบคาทอลิกไม่ได้มีส่วนร่วมในหลักสูตรเลย •

ณ) ความท้าทายเฉพาะจากสังคมพหุศาสนาและพหุวัฒนธรรม

ลักษณะพหุวัฒนธรรมและพหุศาสนาของนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิกเป็นความท้าทายสำหรับผู้ที่รับผิดชอบทางการศึกษาทุกคน • เมื่ออัตลักษณ์ของโรงเรียนอ่อนแอ ปัญหามากมายก็ตามมา ทั้งนี้เพราะความไร้สมรรถภาพในการจัดการกับสถานการณ์ใหม่ • คำตอบไม่ใช่การหลบซ่อนตัวอยู่ในความแตกต่าง และไม่ใช้การนำแนวคิดรากฐานนิยมแบบคริสต์ (Christian Fundamentalist) มาใช้ ทำที่สุด ไม่ใช่การให้นิยามโรงเรียนคาทอลิกในฐานะของโรงเรียนที่สนับสนุนคุณค่า “โดยทั่วไป” •

ดังนั้น ความท้าทายที่สำคัญที่สุดคือการค้าชุกการเปิดรับด้านวัฒนธรรมที่มากขึ้นในหมู่ครู และในเวลาเดียวกัน มีความเต็มใจที่จะปฏิบัติตนเป็นพยานเพิ่มมากขึ้นอย่างทัดเทียมกัน จึงทำให้พวกเขาทำงานโดยตระหนักและเอาใจใส่ถึงบริบทที่มีลักษณะเฉพาะของโรงเรียนของพวกเขา โดยไม่รู้สึกละอายใจหรือมีทัศนคติที่ดูโต่ง สอนสิ่งที่พวกเขาเชื่อและเป็นพยานในสิ่งที่พวกเขาเชื่อ • เพื่อที่บรรดาครูจะตีความเกี่ยวกับวิชาชีพไปในลักษณะนี้ พวกเขาต้องได้รับการหล่อหลอมอบรมให้รู้จักที่จะมีส่วนร่วมในการเสวนาแลกเปลี่ยนระหว่างความเชื่อกับวัฒนธรรม และระหว่างศาสนาต่างๆ การเสวนาแลกเปลี่ยนที่แท้จริงไม่อาจจะเกิดขึ้นได้ถ้านักการศึกษาเองไม่ได้รับการหล่อหลอมอบรมและช่วยเหลือให้ลึกซึ้งกับความศรัทธาและความเชื่อเฉพาะบุคคล •

การส่งเสริมความร่วมมือกันระหว่างนักเรียนที่มีความเชื่อทางศาสนาต่างกันในการทำงานเพื่อสังคมเป็นโอกาสอันดีที่ไม่ควรจะมองข้ามไป โดยที่บริบทของการเรียนรู้เป็นแบบพหุลักษณะ • จะไม่ใช่เรื่องที่วิเศษสุดหรือหาก ถ้าอย่างน้อยที่สุดโรงเรียนได้เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำงานเพื่อสังคม โดยร่วมกับครูของพวกเขา หรือบางทีกับพ่อแม่ของพวกเขาด้วย? •

ญ) ความท้าทายด้านการฝึกฝนตลอดชีวิตของครู

ในบริบททางวัฒนธรรมเช่นนี้ การฝึกอบรมครูกลายเป็นสิ่งจำเป็นและต้องมีลักษณะที่เอาจริงเอาจังและลึกซึ้ง หากปราศจากสิ่งนี้ การสอนของพวกเขาจะไม่เป็นที่น่าเชื่อถือ ไม่น่าไว้วางใจ และดังนั้น จึงเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็น • การฝึกอบรมในลักษณะนี้เป็นเรื่องเร่งด่วน ถ้าเราต้องการพึ่งพาครูซึ่งอุทิศตนและห่วงใยต่ออัตลักษณ์ด้านการประกาศข่าวดีของแผนการศึกษาของเราและการนำไปปฏิบัติในอนาคต • สิ่งที่ไม่ควรจะเกิดขึ้นคือ การมี “การแบ่งแยกเป็นสองประเภท” (Double population) ในหมู่ครู สิ่งที่เป็นที่ต้องการมากกว่าคือ ความเป็นหนึ่งเดียวกันของครู ซึ่งพร้อมใจกันเปิดรับและแบ่งปันอัตลักษณ์ด้านการประกาศข่าวดีอย่างใดอย่างหนึ่ง และปฏิบัติสอดคล้องกับอัตลักษณ์นั้น •

ฎ) สถานที่และทรัพยากรสำหรับการฝึกอบรมครู

ใครควรจะเป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการฝึกอบรมนี้? • เราสามารถจะระบุถึงสถานที่ที่เฉพาะเจาะจงที่จะอุทิศเพื่อภารกิจนี้หรือระบุถึงสถานที่ที่จะใช้สำหรับภารกิจนี้ได้หรือไม่? • เราจะหาผู้ที่ทำหน้าที่ในการฝึกอบรมครูได้จากที่ใด? •

ทางออกที่อาจจะเป็นไปได้มีดังต่อไปนี้

- องค์การระดับชาติและหน่วยงานขององค์กรนี้
- องค์กรของสังฆมณฑล พระสงฆ์ ผู้อำนวยการด้านการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของสังฆมณฑล โดยการประสานงานหรือการร่วมมือกันกับสถาบันฝึกอบรม เราควรจะต้องอย่างจริงจังเกี่ยวกับจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมฆราวาสที่มีหน้าที่รับผิดชอบในงานของพระศาสนจักรและครูผู้สอนวิชาด้านศาสนา ในแง่หนึ่ง ทางเลือกนี้จะนำไปสู่อัตลักษณ์ที่เข้มแข็งขึ้น แต่การกระทำในลักษณะนี้ก็ไม่อาจจะตอบคำถามที่ยาก ได้แก่ เราจะสามารถดัดแปลงการฝึกอบรมในลักษณะนี้ให้เข้ากับความต้องการต่างๆ ซึ่งเป็นบริบทโดยทั่วไปของการเรียนรู้ได้อย่างไร? เราต้องไม่ลืมว่าครูต่างมีอัตลักษณ์ทางวิชาชีพเฉพาะ โดยมีคุณลักษณะเฉพาะตัว ซึ่งควรจะนำเข้ามาพิจารณาในระหว่างการฝึกอบรม

- คณะนักบวช
- มหาวิทยาลัยและสถาบันคาทอลิก
- วัด เขตต่างๆ ในสังฆมณฑล (Deaneries) หรือสามเณรลัยในฐานะของศูนย์การอบรมฟื้นฟูจิตใจ หรือศูนย์การสนับสนุนด้านจิตวิญญาณของนักการศึกษา
- เครือข่ายสังคม การเรียนรู้ทางอินเทอร์เน็ต (e-learning) •

ฎ) ความท้าทายด้านกฎหมาย

รัฐบาลในบางประเทศมีความกระตือรือร้นที่จะลดทอนความสำคัญของโรงเรียนคาทอลิกลงโดยใช้กฎข้อบังคับต่างๆ ซึ่งในบางครั้ง ย่ำยีต่ออิสรภาพในการใช้วิธีการสอนของโรงเรียนคาทอลิก • ในบางกรณี รัฐบาลซ่อนความปรารถนาไว้ในข้ออ้างเกี่ยวกับการขาดงบประมาณในสถานการณ์เช่นนี้ โรงเรียนคาทอลิกอาจจะไม่สามารถดำรงอยู่ได้ •

ภัยคุกคามอื่นที่อาจจะเกิดขึ้นได้อีกครั้งหนึ่งคือกฎเพื่อป้องกันการเลือกปฏิบัติ • ภายใต้ลักษณะภายนอกแบบ “โลกนิยม” (Secularism) อันน่าเคลือบแคลงสงสัย มีความมุ่งร้ายอย่างเปิดเผยต่อการศึกษามีพื้นฐานอยู่บนคุณค่าด้านศาสนา และดังนั้นจึงต้องอยู่เพียงแต่ในกรอบของ “ความเป็นส่วนตัว” •

2. ความท้าทายต่อสถาบันอุดมศึกษาคาทอลิก

ความท้าทายต่อสถาบันอุดมศึกษาคาทอลิก การศึกษาในมหาวิทยาลัย แตกต่างไปจาก ความท้าทายที่โรงเรียนคาทอลิกในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษากำลังเผชิญอยู่หรือไม่? • โดยส่วนใหญ่ ความท้าทายเหล่านี้เหมือนกัน • สำหรับมหาวิทยาลัย เราต้องตระหนักว่าประเด็น พื้นฐานที่การศึกษาต้องเผชิญโดยส่วนใหญ่มักจะเชื่อมโยงกันไม่ทางใดก็ทางหนึ่งกับบริบทด้าน วัฒนธรรมใหม่ หรือแม้แต่ด้านสังคมวิทยา ซึ่งสังคมของเรากำลังประสบอยู่ และนักศึกษาใน มหาวิทยาลัยคาทอลิกส่วนใหญ่ก็มาจากบริบทนี้ •

มีความแตกต่างทางด้านระบบและด้านโครงสร้างอยู่จำนวนหนึ่ง ซึ่งเกี่ยวข้องกับ คุณลักษณะเฉพาะของสถานศึกษาในประเด็นของขนาด ประวัติความเป็นมา และโครงสร้างทาง กฎหมาย รวมถึงการกำกับดูแล นอกจากนี้ยังมีความแตกต่างด้านแผนงานและขั้นตอน ระดับชั้น ด้านการศึกษา การวิจัย และวิธีการในการทำกิจกรรมต่างๆ • ท้ายที่สุด มีความแตกต่างด้าน สถานภาพและชื่อเสียงของสถาบันแต่ละแห่ง เช่นเดียวกับ ความแตกต่างด้านแบบลักษณ์ (Typology) ของนักศึกษาและบุคลากรด้านวิชาการ •

เราควรจะมีกระบวนการทำให้แตกต่างในแง่ของปฏิริยาตอบสนองต่อความ เปลี่ยนแปลงและความท้าทายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถาบันอุดมศึกษาในช่วงสามทศวรรษที่ผ่านมา นี้ ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว การเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยไม่ได้ถูกจำกัดอยู่แต่เฉพาะชนชั้นนำใน สังคมอีกต่อไป แต่กลายเป็นสถาบันสำหรับคนทั่วไป ในขณะที่มีความต้องการให้มหาวิทยาลัย ตอบสนองต่อความจำเป็นทางสังคมและมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น • ความ ท้าทายที่เกิดขึ้นจากแนวโน้มเหล่านี้มีลักษณะเหมือนกันในทุกแห่งหน นั่นคือ ความเปลี่ยนแปลง ทั้งหลายซึ่งมีผลกระทบต่อบทบาทของมหาวิทยาลัยสามารถจะปรับให้เข้ากับคุณค่าที่เป็น ขนบประเพณีของมหาวิทยาลัยได้อย่างไร? • มหาวิทยาลัยจะฟื้นฟูการเป็นศูนย์กลางของการทำ วิจัยทางวิทยาศาสตร์และการหล่อหลอมอบรมทรัพยากรมนุษย์ที่มีทักษะสูงได้อย่างไร โดย ตระหนักดีว่ามหาวิทยาลัยต้องไม่เพียงแต่ตั้งอยู่ในที่ที่ความรู้ถูกพัฒนาขึ้น แต่ต้องแบ่งปันความรู้ ด้วย เพื่อที่จะได้ตอบสนองต่อความต้องการของสังคม และกลายเป็นเครื่องมือไม่เพียงแต่เพื่อ พัฒนาวัฒนธรรมและอารยธรรม แต่เพื่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจด้วย? •

การตอบสนองของรัฐบาลต่อคำถามเหล่านี้คือการแบ่งแยกระหว่างระบบของหลักสูตรกับปริญญา หรือการริเริ่มหน้าทำงานใหม่ภายในสถาบัน หรือการจัดโครงสร้างระบบอุดมศึกษาบนพื้นฐานของความต้องการของตลาดแรงงานอันซับซ้อนมากขึ้น •

เมื่อพิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงต่างๆ เหล่านี้ ซึ่งยังคงดำเนินอยู่ต่อไป จึงเป็นเรื่องธรรมดาที่จะต้องกำหนดเป้าหมายและหน้าที่ของมหาวิทยาลัยชั้นใหม่ นอกเหนือจากการมีส่วนร่วมในกิจการทางวิทยาศาสตร์ การวิจัย และการศึกษาแล้ว มหาวิทยาลัยยังต้องเป็นสถาบันที่ใช้ข้างอิงหรือให้การสนับสนุนต่อผู้กำหนดนโยบายทางด้านสังคม การเมือง และเศรษฐกิจอีกด้วย •

การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ส่งผลให้มหาวิทยาลัยต้องกำหนดแนวคิดชั้นใหม่ และสถาบันอุดมศึกษาคาทอลิกไม่สามารถที่จะหลีกเลี่ยงการกระทำดังกล่าวนี้ได้ ในบริบทนี้สถาบันอุดมศึกษาคาทอลิกจึงถูกเรียกร้องให้กำหนดอัตลักษณ์และคุณลักษณะเฉพาะของงานด้านวิชาการและด้านวิทยาศาสตร์ของตนให้ดียิ่งขึ้น •

ก) การทำให้การศึกษาในมหาวิทยาลัยเป็นสากล

ในช่วงเวลาไม่กี่ปีมานี้ มิติด้านความเป็นสากลของการอุดมศึกษาได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้นอาศัยข้อตกลงระหว่างประเทศ และระหว่างมหาวิทยาลัย โดยได้รับการสนับสนุนจากเครื่องมือและแผนงานที่ริเริ่มโดยองค์กรในระดับภาคพื้นทวีปและระดับโลก • ประสพการณ์ในด้านนี้มีลักษณะที่สำคัญหลายประการ ได้แก่ เนื้อหาวิชาที่กว้างขึ้น การมีจำนวนนักศึกษาต่างชาติเพิ่มขึ้น นวัตกรรมของระเบียบวิธีด้านการศึกษา การบริหารจัดการกระบวนการและการวิจัย • หลักสูตรร่วมระหว่างมหาวิทยาลัยต่างๆ เป็นเครื่องมือในการทำให้เป็นสากลที่มีประสิทธิภาพอย่างหนึ่ง เพราะหลักสูตรร่วมจะเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดและประสพการณ์ระหว่างกัน ส่งเสริมให้เกิดการพบปะกันของผู้คนที่หลากหลาย (ทั้งนักเรียน อาจารย์ นักวิจัย และบุคลากรทางการศึกษา) มาจากหลากหลายวัฒนธรรมและชนบทรอบเนียบประเพณี และเปิดโอกาสให้มีการพัฒนาความเชี่ยวชาญในมหาวิทยาลัยที่มีพันธกิจ วิสัยทัศน์ และประวัติความเป็นมาที่แตกต่างกัน • นี่เป็นพัฒนาการใหม่ที่กำลังเติบโตขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดคำถามมากมายต่อสถาบันเกี่ยวกับการเปิดรับ วิธีการสอน และกิจกรรมด้านการทำวิจัย •

ข) การใช้ทรัพยากรผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาในมหาวิทยาลัย

ในสังคมยุคปัจจุบัน มีการใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพิ่มมากขึ้น บ่อยครั้งขึ้น และแพร่หลายในทุกหนแห่งเพื่อการบริหารการเรียนรู้เฉพาะบุคคล • ในช่วง

หลายปีที่ผ่านมา สมองภาพแบบดิจิทัลในหลายแง่มุมกลายเป็นศูนย์กลางของความสนใจต่างๆ

- เอกสารและสื่อต่างๆ มากมายที่ตีพิมพ์โดยองค์กรนานาชาติได้เน้นให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของทักษะเฉพาะนี้ต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการมีส่วนร่วมในสิ่งที่เรียกว่า “สังคมสารสนเทศ”
- แต่การเป็นผู้มีอารยะหรือแม้แต่ผู้มีการศึกษาในศตวรรษที่ 21 นั้นเป็นเช่นไร?
- ประเด็นนี้เป็นมากกว่าการเตรียมเยาวชนสำหรับงานและความท้าทายในอนาคต แต่เกี่ยวข้องกับความเป็นพลเมืองที่มีจิตสำนึก โดยไม่คำนึงถึงการเกิดมาเป็นหรือกลายเป็นปัจเจกบุคคลผู้มีความเชี่ยวชาญด้านสื่อดิจิทัล ซึ่งสามารถเข้าถึงและใช้ทรัพยากร เนื้อหา ความสัมพันธ์ เครื่องมือ และศักยภาพทางสังคมดิจิทัลได้อย่างอิสระเต็มที่
- ในบริบทนี้ ทักษะที่จำเป็นในการบริหารและส่งเสริมความรู้ โดยใช้ทรัพยากรในและนอกเครือข่ายคอมพิวเตอร์ มีความสำคัญอย่างยิ่ง
- ทักษะทั้งหลายเหล่านี้ ซึ่งกำหนดเกี่ยวกับ การบริหารการเรียนรู้เฉพาะบุคคล รวมกับการเรียนรู้เฉพาะบุคคล และ/หรือแนวคิดเกี่ยวกับเครือข่ายการเรียนรู้ ควรจะช่วยมนุษย์แต่ละคนในการเลือกและประเมินแหล่งข้อมูลสารสนเทศอย่างอิสระ ในการค้นหาข้อมูลผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และสามารถที่จะเก็บรักษาข้อมูล นำกลับมาผ่านกระบวนการใหม่ ถ่ายโอน และแบ่งปันข้อมูลดังกล่าวได้

ถัดจากทักษะเหล่านั้น ยังมีทักษะอื่นๆ ที่จำเป็น เช่น *ความเชื่อมโยง* (Connectedness) ซึ่งไม่ได้เป็นเฉพาะเรื่องทางเทคโนโลยีเพียงเท่านั้น แต่ยังเป็นเรื่องของการสื่อสารอีกด้วย รวมถึงทักษะในการบริหารด้านความสัมพันธ์และอัตลักษณ์ในบริบทของการสื่อสารระดับโลก *สมรรถภาพเชิงวิพากษ์* (Critical ability) นั่นคือ วิธีการเชิงวิพากษ์ต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งเกี่ยวกับความสามารถในการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นคลังเก็บทรัพยากร โดยพิจารณาถึงบริบทที่ทรัพยากรเหล่านี้ถูกใช้ *ความคิดสร้างสรรค์* (Creativity) นั่นคือ การพัฒนาทัศนคติเชิงสร้างสรรค์ต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้ได้รับประโยชน์จากประสบการณ์ด้านการศึกษ โดยที่สถานการณ์การเรียนรู้ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการดำเนินควบคู่กันไป

ค) มหาวิทยาลัย ธุรกิจ และตลาดแรงงาน

หนึ่งในปัญหาหลักที่เรากำลังเผชิญอยู่ในทุกวันนี้คือการไม่มีงานทำ

- มหาวิทยาลัยจะสร้างโอกาสอะไรให้แก่เยาวชนได้บ้างทั้งในแง่ของงานในอนาคตและโอกาสทางธุรกิจ?
- ภาคธุรกิจ นักวิชาชีพ และมหาวิทยาลัยควรมีโอกาสได้พบปะกัน เพื่อที่จะสร้างแรงบันดาลใจและโอกาสให้แก่เยาวชน ซึ่งคิดที่จะเริ่มธุรกิจของตนเอง และเพื่อให้พวกเขาได้มีโอกาสทดสอบความคิดและความสามารถของตน
- นักศึกษาในมหาวิทยาลัยควรมีความรู้เกี่ยวกับงานที่พวกเขาสามารถทำได้ตั้งแต่ช่วงเริ่มต้นของชีวิตการทำงานของพวกเขา โดยมีโอกาสที่จะเข้าร่วมใน

โครงการและการแข่งขันต่างๆ และได้รับเงินสนับสนุนหรือทุนการศึกษาในการพัฒนาเป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ • ในกรณีนี้ การแนะแนวและการให้คำปรึกษาเมื่อเยาวชนศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับมหาวิทยาลัยจึงเป็นสิ่งที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง •

ในส่วนของปัญหาเกี่ยวกับงาน การว่างงาน และการฝึกอบรมผู้นำในอนาคตโดยผ่านทาง การอุดมศึกษา เราต้องระลึกไว้เสมอว่า ตามที่ได้กล่าวไว้ในสมณสาสน์ จากใจกลางของพระศาสนจักร มหาวิทยาลัยมีพันธกิจพื้นฐานในการนำเสนอด้วยความเชื่อมั่นถึง "ความจริงผ่านทางงานวิจัย การปกป้องรักษา และการถ่ายทอดความรู้เพื่อประโยชน์ของสังคม" (ข้อ 30) • มหาวิทยาลัยคาทอลิกมีส่วนร่วมในการปฏิบัติพันธกิจนี้ในโดยการเผยแพร่ธรรมแห่งความหวังในการรับใช้ผู้อื่น หล่อหลอมบุคคลซึ่งเปี่ยมด้วยสำนึกแห่งความยุติธรรมและความใส่ใจอย่างลึกซึ้งต่อประโยชน์ส่วนรวม สอนพวกเขาให้ห่มเทหุทิศตนเพื่อบรรดาผู้ยากไร้และผู้ที่ถูกเบียดเบียนข่มเหง และพยายามสอนนักเรียนให้เป็นพลเมืองผู้รับผิดชอบและกระตือรือร้น •

ง) คุณภาพของสถาบันทางวิชาการ

หนึ่งในเป้าหมายต่างๆ ที่เป็นจุดสนใจของนานาชาติในขณะนี้ ในประเทศและในสถาบันต่างๆ ได้แก่ การประกันคุณภาพของสถาบันด้านวิชาการ การกำหนดเกณฑ์ที่เฉพาะเจาะจงในการประเมินผล และเครื่องมือในการส่งเสริมความรับผิดชอบและความโปร่งใสของสถาบันหนึ่งๆ • เป้าหมายนี้ได้รับการยอมรับอย่างเต็มที่และทุกคนต่างก็เห็นด้วยกับเป้าหมายนี้ สถาบันแห่งชาติและระดับนานาชาติหลายแห่งได้ลงนามในข้อตกลงกับหน่วยงานที่มีความชำนาญเฉพาะด้านนี้เพื่อที่จะกำหนดและแบ่งปันเครื่องบ่งชี้ที่ใช้ในการวัดที่ไม่เพียงแต่ประเมินข้อมูลและกระบวนการวิธีภายนอก แต่พิจารณาไตร่ตรองเกี่ยวกับเป้าหมายและเนื้อหาสาระของการอุดมศึกษาด้วยคุณค่าของสถาบันเอง •

การส่งเสริมคุณภาพของสถาบันวิชาการคาทอลิกหมายถึงการเน้นให้เห็นถึงคุณค่าของกิจกรรมของสถาบัน เสริมสร้างแง่มุมด้านบวกให้เข้มแข็ง และเมื่อจำเป็น ปรับปรุงส่วนที่อ่อนด้อย • กิจกรรมในการดูแลและประเมินผลนี้กลายเป็นสิ่งจำเป็นที่ขาดเสียไม่ได้ และทำหน้าที่หลักสองประการ ได้แก่ ประการแรก หน้าที่สาธารณะ รับประกันว่าสถาบันศึกษาเชื่อถือได้และโปร่งใส ส่งเสริมความตระหนักรู้และการเลียบแบบในด้านดีระหว่างสถานศึกษาต่างๆ ประการที่สอง หน้าที่ภายใน มีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยให้บุคลากรของสถาบันปฏิบัติหน้าที่จนบรรลุถึงเป้าหมายของสถาบัน และทบทวนผลลัพธ์ที่ได้จากกิจกรรมต่างๆ เพื่อที่จะปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมต่างๆ เหล่านั้นต่อไป •

จ) การกำกับดูแล

การเปลี่ยนแปลงที่กล่าวถึงข้างต้นส่งผลกระทบต่อมหาวิทยาลัยคาทอลิกในแง่ของสถาบัน ด้วย รวมถึงการกำกับดูแลของสถาบัน • เนื่องจากมหาวิทยาลัยมีลักษณะ “เป็นกลาง” (มหาวิทยาลัยไม่สนับสนุนอุดมการณ์ของพรรคการเมืองใดๆ) และไม่มีเชื่อมโยงกับอำนาจอธิปไตยของปวงชน (อธิการบดีของมหาวิทยาลัยไม่ได้เป็นตัวแทนของประชาชน) การกำกับดูแลสามารถพิจารณาได้จากหลายแง่มุม เช่น เงื่อนไขในการรับนักศึกษา แหล่งเงินทุนและกลไกการทำงาน ระดับของความเป็นอิสระ บทบาทของมหาวิทยาลัยในสังคมสมัยใหม่และโครงสร้างการกำกับดูแลในสถาบันการศึกษา •

ความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัยมีความสำคัญอย่างไร? • ในหลายๆ ประเทศ รัฐมีอำนาจมาก ขณะที่มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งจำเป็นต้องดำเนินการอย่างอิสระเพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายทางวิชาการของตน โดยที่จะไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของรัฐอย่างไม่สมควรเพราะต้องพึ่งพางบประมาณจากรัฐ (ซึ่งในบางกรณี คิดเป็นสัดส่วนเกือบทั้งหมดหรือแม้แต่ทั้งหมดของวงเงินงบประมาณ) • ปัจจุบันนี้ เนื่องจากรัฐเป็นผู้ให้การสนับสนุนทางการเงินแก่มหาวิทยาลัย รัฐจึงเข้ามามีบทบาทในมหาวิทยาลัยโดยการควบคุมสั่งการอยู่ห่างๆ โดยอาศัยการกำหนดเป้าหมายและการเครื่องมือประเมินผลงาน และพยายามเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นในการรับประกันเกี่ยวกับความรับผิดชอบและความยั่งยืนทางการเงิน •

ในขณะที่ความเป็นอิสระได้รับการเน้นถึงความสำคัญ มหาวิทยาลัยถูกเรียกร้องให้ตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่นโดยการจัดหลักสูตรที่สนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ภายใต้บริบทของการเรียนรู้ตลอดชีวิต และรับใช้ชุมชนโดยให้การสนับสนุนต่อผู้ตัดสินใจทั้งภาครัฐและเอกชน • ความหลากหลายของหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นของมหาวิทยาลัย ซึ่งได้รับแรงกระตุ้นมาจากแรงกดดันทางสังคม ทำให้หลายๆ ประเทศริเริ่มใช้รูปแบบองค์กรสำหรับสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งในแง่หนึ่ง มีลักษณะที่มีความเป็นอิสระและเสรีภาพด้านวิชาการมากขึ้น และในอีกแง่หนึ่ง มีความรับผิดชอบต่อรัฐและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยทั่วไปมากขึ้น •

จ) ความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงและอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยคาทอลิก

การศึกษาต้องนำนักเรียนให้พบกับความจริง ให้เข้าไปสู่โลกที่มีสำนักแห่งการตระหนักรู้และความรับผิดชอบ และเพื่อให้เกิดสิ่งนี้ขึ้น การพัฒนาทักษะความรู้จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นเสมอ • อย่างไรก็ตาม ผลสัมฤทธิ์อย่างแท้จริงที่คาดหวังไว้ไม่ใช่การได้รับข้อมูลข่าวสารหรือความรู้ แต่ควรจะเป็นการเปลี่ยนสภาพเฉพาะบุคคล (*Personal Transformation*) • ในแง่นี้ แรงจูงใจไม่ได้มีแต่เพียงสภาพแวดล้อมเบื้องต้นเท่านั้น แต่ต้องมีการสร้างขึ้นด้วย นั่นคือ ผลสัมฤทธิ์ •

การอุดมศึกษาคาทอลิกหล่อหลอมอบรมชายและหญิงให้สามารถคิดวิพากษ์ ให้มีความเป็นมืออาชีพในระดับสูงแต่ยังคงเปี่ยมด้วยความมีมนุษยธรรม โดยที่พวกเขาจะใช้ทักษะต่างๆ ในการรับใช้ผู้อื่นเพื่อประโยชน์ส่วนรวม • “ถ้าหากจำเป็น มหาวิทยาลัยคาทอลิกต้องกล้าที่จะพูดความจริงที่น่าอึดอัดใจ ซึ่งอาจจะไม่ทำให้สาธารณชนพึงพอใจ แต่จำเป็นในการปกป้องความดีงามที่แท้จริงในสังคม” (*จากใจกลางของพระศาสนจักร* ข้อ 32) • งานวิจัย การสอน และการให้บริการในลักษณะต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัย เป็นมิติพื้นฐานที่ควรจะทำให้การศึกษามหาวิทยาลัยมีการเสวนาแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันอยู่เสมอๆ • คุณประโยชน์ที่การศึกษาคาทอลิกค้ำชูการเจริญเติบโตในสองแง่ คือ ความรู้และมนุษยธรรม • ในมหาวิทยาลัยคาทอลิก แรงบันดาลใจแบบคริสต์ซึมซาบเข้าไปในชีวิตของชุมชนวิชาการ บำรุงหล่อเลี้ยงงานวิจัยด้วยการให้คำแนะนำและความหมายแก่งานนั้น และสนับสนุนภารกิจในการหล่อหลอมอบรมเยาวชน ซึ่งได้รับการนำเสนอทัศนะที่กว้างกว่าและมีความหมายมากเกินกว่าความคาดหวังทางด้านอาชีพ แม้ความคาดหวังดังกล่าวจะถูกตั้งตามหลักเหตุผล •

อาจารย์ในมหาวิทยาลัยคาทอลิกถูกเรียกร้องให้สร้างผลงานต้นแบบเพื่อที่จะเอาชนะต่อสภาพการแยกส่วนของความรู้เฉพาะทาง สนับสนุนการเสวนาแลกเปลี่ยนระหว่างสาขาวิชา แสวงหาความกลมเกลียวของความรู้เป็นหนึ่งเดียวกัน ซึ่งไม่เคยหยุดนิ่ง แต่มีวิวัฒนาการอยู่ตลอดเวลา ในภารกิจเหล่านี้ พวกเขาควรจะได้รับ การชี้แนะด้วยความตระหนักรู้ถึงความหมายที่แท้จริงหนึ่งเดียวของทุกสรรพสิ่ง • เทววิทยาจะมีส่วนช่วยอย่างต่อการเสวนาแลกเปลี่ยนนี้ •

บทสรุป

ในปัจจุบันนี้ ได้มีความพยายามในการตรวจสอบเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลจากกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างมากมาย • การสำรวจนานาชาติทำให้เกิดการจัดลำดับและการเปรียบเทียบประเทศต่างๆ • ประชาชนรู้สึกอ่อนไหวต่อข่าวสารเหล่านี้เป็นอย่างมาก • ผลลัพธ์ที่โปร่งใส รายงานด้านสังคม แรงผลักดันไปสู่การปรับปรุงมาตรฐานที่เป็นอยู่ ทั้งหมดนี้ล้วนแต่ชี้ไปยังการปรับปรุงคุณภาพของการศึกษา • อย่างไรก็ตาม นับเป็นสิ่งสำคัญที่เราจะต้องไม่หลงลืมหลักพื้นฐานของการศึกษาประการหนึ่ง นั่นคือ การให้เคารพต่อความพร้อมของแต่ละบุคคลที่จะปรับเปลี่ยน และตระหนักว่าการเปลี่ยนแปลงที่แท้จริงโดยปกติจะต้องใช้เวลายาวนาน • การศึกษาในปัจจุบันนี้เป็นเหมือนดังนิทานเปรียบเทียบเรื่องผู้หว่านที่ตี ซึ่งยุ่งอยู่กับการหว่านจนอาจจะไม่มีโอกาสได้เห็นผลงานของตนเอง • การให้การศึกษาจำเป็นต้องทำงานด้วยความหวังและความเชื่อมั่น • การให้การศึกษาและการสอนต้องเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ และมีการตรวจสอบประสิทธิภาพของเครื่องมือ โดยตระหนักว่าผลลัพธ์อาจจะไม่เกิดขึ้นหรือไม่แน่ว่าจะเป็นไปตามที่คาดหวังทั้งหมด •

การหล่อหลอมอบรมของแต่ละบุคคลเกิดขึ้นภายใต้กระบวนการที่ดำเนินต่อเนื่องไปตลอดระยะเวลาหลายปี โดยผู้ให้การศึกษาหลายคน เริ่มตั้งแต่พ่อแม่ • การเรียนรู้ในโรงเรียนเกิดขึ้นในช่วงหนึ่งของกระบวนการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องซึ่งได้เริ่มต้นไปแล้ว และอาจจะเป็นไปได้ในเชิงบวกและองกวมขึ้น หรืออาจจะถูกทำให้งงงันด้วยปัญหาและอุปสรรค และสิ่งเหล่านี้จำเป็นต้องนำเข้ามาพิจารณาด้วย • การศึกษาคาทอลิกมีที่ทางของตนเองในช่วงเวลาจำเพาะหนึ่งในประวัติศาสตร์ของมนุษย์ และจะมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นหากการศึกษาคาทอลิกสามารถเชื่อมโยงกับประวัติศาสตร์นี้ สร้างพันธมิตร ร่วมรับผิดชอบ และสร้างชุมชนการศึกษาขึ้น • ภายใต้กรอบของความร่วมมือด้านการศึกษา การสอนไม่เป็นแต่เพียงกระบวนการในการให้ความรู้หรือการฝึกฝน แต่ยังเป็นการแนะแนวทางในการค้นพบพรสวรรค์ของตนเอง พัฒนาทักษะอาชีพ และร่วมรับผิดชอบที่สำคัญทางด้านสติปัญญา สังคม และการเมืองในชุมชนท้องถิ่น • ยิ่งไปกว่านั้น การสอนยังหมายถึงการเป็นเพื่อนร่วมทางกับบรรดาเยาวชนในการแสวงหาความจริงและความสวยงาม สำหรับสิ่งที่ถูกต้องและดีงาม • ประสิทธิภาพของการทำงานร่วมกัน ซึ่งเกี่ยวข้องกับทั้งบุคลากรที่ทำหน้าที่ทางการสอนและทางการบริหาร เกิดขึ้นได้จากการมีคุณค่าร่วมกัน และการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ นอกเหนือไปจากการสอนเอง •

ความท้าทายในอนาคตต่อโรงเรียนและมหาวิทยาลัยคาทอลิกมีมากมายมหาศาล •
อย่างไรก็ตาม พระดำรัสของพระสันตะปาปาฟรังซิสได้ให้กำลังใจแก่เราในการรื้อฟื้นความ
กระตือรือร้นของเราในการให้การศึกษาแก่เยาวชนว่า “จงอย่าท้อแท้เมื่อต้องเผชิญหน้ากับปัญหาที่
กำลังท้าทายแวดวงการศึกษาอยู่ในขณะนี้ การให้การศึกษาไม่ได้เป็นแค่งานอาชีพ แต่เป็นทัศนคติ
เป็นวิถีชีวิต เพื่อที่จะให้การศึกษา เราจำเป็นต้องก้าวออกมาจากตัวของเราเอง และไปอยู่
ท่ามกลางบรรดาเยาวชน เพื่อเป็นเพื่อนร่วมทางกับพวกเขาในการเจริญเติบโตของพวกเขาและอยู่
เคียงข้างพวกเขา • ให้ความหวังและการมองโลกในแง่ดีแก่พวกเขาสำหรับการเดินทางของพวกเขา
ในโลกนี้ • สอนพวกเขาให้รู้จักกับความสับสนและความดีงามของสิ่งสร้าง และของมนุษย์ผู้
ซึ่งธำรงไว้ซึ่งเครื่องหมายสำคัญของพระเจ้าผู้สร้าง • แต่ที่สำคัญเหนือสิ่งอื่นใด การเป็นพยานถึงสิ่งที่
พวกเราถือออกมาด้วยชีวิตของเราเอง • ผู้ให้การศึกษา [...] ส่งผ่านความรู้และคุณค่าด้วย
คำพูดของพวกเขา แต่คำพูดของพวกเขาจะส่งผลชะงัดต่อเด็ก ๆ และเยาวชน ถ้าหากประกอบกับ
การเป็นแบบอย่างของพวกเขา ด้วยวิถีชีวิตที่สอดคล้องกับสิ่งที่พวกเขาสอน • หากปราศจาก
ความสอดคล้องนี้ การจะให้การศึกษาก็ไม่อาจจะเป็นไปได้เลย! • ท่านทั้งหลายทุกคนเป็นนัก
การศึกษา ในแวดวงนี้ไม่อาจจะมิผู้แทนได้ • ดังนั้น ความร่วมมือร่วมใจด้วยจิตตารมณ์แห่งความ
เป็นหนึ่งเดียวกันและการเป็นชุมชนของนักการศึกษาทั้งหลายเป็นสิ่งจำเป็น และเป็นสิ่งที่ต้องได้รับ
การส่งเสริมและการเกื้อหนุน • โรงเรียนสามารถและต้องเป็นตัวเร่งปฏิกิริยา โรงเรียนต้องสถานที่
สำหรับการพบปะและการรวมตัวของชุมชนด้านการศึกษาทั้งปวง ด้วยวัตถุประสงค์หนึ่งเดียวใน
การให้การฝึกอบรมและช่วยเหลือในการพัฒนามนุษย์ผู้มีวุฒิภาวะ ซึ่งเป็นคนธรรมดาๆ มี
ความสามารถ และซื่อสัตย์ ผู้ซึ่งรู้จักที่จะรักด้วยความจริงใจ ผู้ซึ่งสามารถดำเนินชีวิตตามกระแส
เรียกของตน และประกอบวิชาชีพในอนาคตเพื่อรับใช้สังคม”⁸ •

แบบสอบถาม

แบบสอบถามต่อไปนี้เป็นพื้นฐานสำหรับการไต่ร่องและคำแนะนำ แบบสอบถามนี้สามารถนำไปปรับใช้ให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ได้

1. อัตลักษณ์และพันธกิจ

- ในประเทศของท่าน โรงเรียนและมหาวิทยาลัยคาทอลิกดำเนินการสอดคล้องกับธรรมชาติและวัตถุประสงค์ของตนหรือไม่? อย่างไร?
- ปัจจัยใดที่เป็นลักษณะหลักของบริการที่โรงเรียนและมหาวิทยาลัยคาทอลิกได้มอบให้กับนักเรียนและครอบครัวของพวกเขา?
- ท่านสามารถกล่าวได้หรือไม่ว่าโรงเรียนและมหาวิทยาลัยคาทอลิกใส่ใจในการประกาศข่าวดีและไม่เพียงแต่ให้บริการที่มีคุณภาพที่เหนือกว่าบริการของสถาบันอื่น? การอภิบาลในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศได้รวมถึง (โดยเป็นหนึ่งในส่วนประกอบทั้งครบ) ขอบเขตงานของโรงเรียนและมหาวิทยาลัยอย่างไร?
- การสอนศาสนาคาทอลิกในโรงเรียนคาทอลิกและโรงเรียนที่ไม่ใช่คาทอลิกกระทำในสถานที่ใด?
- โรงเรียนและมหาวิทยาลัยคาทอลิกส่งเสริมการเสวนาแลกเปลี่ยนระหว่างศาสนาและระหว่างวัฒนธรรมหรือไม่? อย่างไร?

2. ผู้อยู่ในบังคับบัญชา

- ท่านได้ให้การสนับสนุนทางความเชื่อแก่ครู นักเรียน และครอบครัวของนักเรียนที่ได้เข้ามาอยู่ในโรงเรียนและมหาวิทยาลัยคาทอลิกหรือไม่? อย่างไร?
- นักเรียนได้รับการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในชีวิตสังคมในสถาบันการศึกษาหรือไม่? อย่างไร?
- ครอบครัวได้รับการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมด้วยหรือไม่? อย่างไร?
- เยาวชนในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษามีความคาดหวังอะไร และการศึกษาที่พวกเขาได้นำความคาดหวังเหล่านี้เข้ามาเป็นหัวข้อในการเสวนาแลกเปลี่ยนหรือไม่? อย่างไร?
- นักเรียนที่มีภูมิหลังเป็นผู้ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างไร?
- นักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้และมีปัญหาทางกายภาพได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างไร?
- ท่านได้ให้การส่งเสริมกิจกรรมสำหรับนักเรียนเก่าหรือไม่? อย่างไร?
- คณะนักบวชที่มีพระพรพิเศษด้านการศึกษา “รู้พื้น” (Updated) การดำรงอยู่ของพวกเขาในโรงเรียนและมหาวิทยาลัยอย่างไร? พวกเขาประสบกับความยากลำบากอย่างไร และได้สร้างประโยชน์อย่างไร?

- ท่านได้ส่งเสริมพันธกิจร่วมระหว่างคณะนักบวชและฆราวาสในโรงเรียนและมหาวิทยาลัยคาทอลิกอย่างไร?

3. การหล่อหลอมอบรม

- ท่านสรรหาบุคลากร โดยเฉพาะครูและผู้บริหารอย่างไร?
- ท่านได้จัดองค์ประกอบและสร้างหลักประกันในการให้การหล่อหลอมอบรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านวิชาชีพและความเป็นคริสตชน แก่ผู้บริหาร ครู บุคลากรที่ไม่ได้ทำหน้าที่สอนอย่างไร?
- ท่านได้จัดให้มีการหล่อหลอมอบรมสำหรับผู้ทำงานในโรงเรียนและมหาวิทยาลัยที่ไม่ใช่คาทอลิกหรือไม่? อย่างไร?
- ท่านได้จัดให้มีการหล่อหลอมอบรมสำหรับพ่อแม่หรือไม่? อย่างไร?
- ท่านได้จัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนและมหาวิทยาลัยคาทอลิกทั้งหลายหรือไม่? อย่างไร?

4. ความท้าทายและแนวโน้มในอนาคต

- *Instrumental Laboris* ได้แจกแจงถึงความท้าทายมากมายที่การศึกษาคาทอลิกกำลังเผชิญอยู่ในทุกวันนี้ ในบริบทของท่าน ความท้าทายใดเป็นความท้าทายที่ยากลำบากที่สุด?
- โรงเรียนและมหาวิทยาลัยคาทอลิกอยู่ในสถานการณ์อย่างไรในเรื่องของความท้าทายเหล่านี้?
- กรุณาอธิบายโดยย่อว่า อะไรคือประสบการณ์ที่ดีที่สุดสำหรับโรงเรียนและมหาวิทยาลัยคาทอลิกในประเทศของท่าน?
- ในทางตรงข้าม อะไรคือจุดอ่อนที่สุด?
- ท่านได้กำหนดแผนการและทำกิจกรรมอะไรแล้วหรือกำลังร่างแผนการและจัดเตรียมกิจกรรมอะไรสำหรับอนาคต?

เอกสารฉบับที่ 2

ก้าวต่อไปด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

เอกสารการประเมินความพร้อมของโรงเรียนคาทอลิก
ในท่ามกลางวิกฤตการศึกษาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

บทนำ

วัตถุประสงค์

เอกสาร “ก้าวต่อไปด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก” นี้ จัดทำขึ้นโดยการวิจัยสมณศาสน์ของ พระศาสนจักร และงานวิจัยที่จัดทำและนำเสนอในการประชุมประจำปีของสภาการศึกษาคาทอลิกในระหว่างปี 2010-2014 ประกอบกับการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเยาวชนไทย โดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. ตอบแบบสอบถามสำหรับการไต่ตรองและคำแนะนำสำหรับ Instrumentum Laboris เรื่อง *Educating Today and Tomorrow – A Renewing Passion*, Vatican City 2014

2. ตอบคำถาม Lineamenta เอกสารเพื่อการไต่ตรองเตรียมการประชุมสมัชชาใหญ่ ค.ศ. 2015 ตามเอกสาร “(ร่าง) แนวทางการเขียนกฎญีกา” ในบทที่ 3 พันธกิจการประกาศ ข้อ

3.2.1 การศึกษาอบรมแบบคาทอลิก

3. ประเมินสถานการณ์ปัจจุบันของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย และโรงเรียนคาทอลิก เพื่อประเมินความพร้อมต่อความท้าทายในพันธกิจในการเป็นสถานแห่งการอบรมและเป็นฐานการประกาศ ข่าวดีในบริบทของสังคมไทย เพื่อใช้ในการวางแผนปฏิบัติการของโรงเรียนคาทอลิกและสภาการศึกษาคาทอลิกฯ ต่อไป

รายงานนี้จึงเป็นเอกสารเพื่อใช้ในการประเมินและไต่ตรองถึงความพร้อม เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเป้าหมายและพันธกิจ โรงเรียนคาทอลิกและสภาการศึกษาคาทอลิกฯ ในการก้าวต่อไปข้างหน้า ด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ในท่ามกลางวิกฤตการศึกษาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน มิใช่เป็นผลสำเร็จหรือคำตอบที่สำเร็จรูปแล้ว

เอกสารอ้างอิง

เอกสารนี้อยู่บนพื้นฐานของสมณศาสน์ของพระศาสนจักรเกี่ยวกับการศึกษาคาทอลิก จำนวน 7 ฉบับ ได้แก่

1. การศึกษาแบบคริสต์ ปี 1965
2. โรงเรียนคาทอลิก ปี 1977
3. ฆราวาสคาทอลิกในโรงเรียน ปี 1982
4. มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก ปี 1988

5. โรงเรียนคาทอลิกสุสหัสวรรษที่สาม ปี 1997
6. นักบวชและพันธกิจในโรงเรียน ปี 2002
7. การให้การศึกษาร่วมกันในโรงเรียนคาทอลิก ปี 2007

ประการสำคัญ คือ เอกสารนี้ได้อ้างอิง “ความท้าทายของโรงเรียนคาทอลิก” ที่ได้อภิปรายไว้ใน Instrumentum Laboris เรื่อง Educating Today and Tomorrow – A Renewing Passion, Vatican City, 2014 (*Instrumentum Laboris, 2014*) เป็นกรอบแนวคิดในการทำวิจัย (Conceptual Framework)

งานวิจัย ข้อมูล และบทวิเคราะห์ต่างๆ ที่ใช้เพื่อกำหนดวิเคราะห์และสังเคราะห์ในการทำเอกสารนี้ มีดังต่อไปนี้

1. การวิจัยเรื่อง **ภาพลักษณ์โรงเรียนเอกชนคาทอลิกในมุมมองของผู้ปกครองและประชาชน** โดย **ดร.ปรีชา เมธาวัชรภาคย์** ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ปี 2010 (“งานวิจัยเรื่องภาพลักษณ์โรงเรียนเอกชนคาทอลิก ปี 2010”)

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์ภาพลักษณ์ (Brand Equity) ของโรงเรียนคาทอลิก ซึ่งประกอบด้วยมิติด้านภาพลักษณ์ (Image) ความคุ้มค่า (Value) และความภักดี (Loyalty) จากมุมมองของผู้ปกครองและประชาชนทั่วไป ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนคาทอลิก จำนวน 10 โรงเรียน และประชาชนทั่วไปจาก 5 จังหวัด

2. งานวิจัยเรื่อง **สนับสนุนอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกได้อย่างไร** โดย **ภราดาพีระนันท์ นัมคณิสร์ และ ดร.ปรีชา เมธาวัชรภาคย์** ปี 2011 (“งานวิจัยสนับสนุนอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี 2011”)

งานวิจัยนี้สำรวจ ประเด็นคำถามที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ โรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย (1) ให้ความสำคัญกับการสอนคำสอนมากเพียงไร (2) มีแนวทางในการเสริมสร้างอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกอย่างไร และ (3) มีการนำหลักการศึกษามาใช้ในการบริหารงานเด่นชัดมากน้อยแค่ไหน การรวบรวมข้อมูลทำโดยแบบสอบถามที่ได้รับจากโรงเรียนคาทอลิกจำนวน 111 โรงเรียน เป็นโรงเรียนที่สังกัดสังฆมณฑลจำนวน 55 โรงเรียน สังกัดคณะนักบวชจำนวน 48 โรงเรียน และเป็นโรงเรียนเอกชนคาทอลิกจำนวน 8 โรงเรียน

3. งานวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ความพร้อมของโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ใน การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดย บาทหลวงอภิสิทธิ์ กฤษเจริญ ประธานฝ่ายวิจัยและคณะ ปี 2012 (“งานวิจัยเรื่องความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี 2012”)

งานวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ วิเคราะห์ความพร้อมของโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมี โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 165 โรงเรียน และมีผู้ให้ข้อมูลในแต่ละโรงเรียนจำนวน 3 – 5 คน ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 1 คน ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการจำนวน 1 คน ครูผู้สอนใน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 คน ครูผู้สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 คน และครูผู้สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 686 คน

4. งานวิจัย “คนไทย มอนิเตอร์” (“งานวิจัย คนไทยมอนิเตอร์ ปี 2012”) เป็นงานส่วน หนึ่งของกิจกรรมโดย มูลนิธิเพื่อ “คนไทย” นำเสนอในที่ประชุมสัมมนาประจำปีของสภา การศึกษาคาทอลิกฯ ในปี 2012 และ 2013 โดย ผศ.ดร. กฤตินี ณัฏฐาวุฒิสสิทธิ์ เฉพาะในส่วนที่ เกี่ยวกับการศึกษา

งานวิจัยนี้สำรวจความคิดเห็นคน 100,000 คน ครอบคลุม 77 จังหวัด เก็บข้อมูลต่อเนื่อง จากปีแรก พ.ศ. 2554 สู่ปีที่ 2 พ.ศ. 2555 อาศัยหลักเกณฑ์การสุ่มตัวอย่างที่เป็นระบบและ นำเชื่อถือ ตามสัดส่วนของประชากรจริงทั้งในด้าน เพศ อายุ และพื้นที่พักอาศัย ของแต่ละจังหวัด ตามระเบียบวิธีการมาตรฐานสากลของสมาคมวิจัยการตลาดโลก (ESOMAR – World Research)

5. งานวิจัยเรื่อง การศึกษาความพร้อมของโรงเรียนคาทอลิกสู่มาตรฐานสากล โดย บาทหลวงอภิสิทธิ์ กฤษเจริญ ประธานฝ่ายวิจัยฯ (“งานวิจัยโรงเรียนคาทอลิกสู่มาตรฐานสากล ปี 2013”)

งานวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความพร้อมของโรงเรียนคาทอลิกสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ในงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนในเครือคาทอลิก ในประเทศไทย จำนวน 291 โรงเรียน เป็น โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 165 โรงเรียน โดยได้รับข้อมูลกลับคืนมาจากโรงเรียน จำนวน 134 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น จำนวน 571 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.57 ของแบบสอบถามที่ถูกส่งออกไป ทั้งหมด

6. รายงานผลการศึกษารื่อง **บทบาทและศักยภาพของโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย** โดย **บริษัท จีเอฟเค มาร์เก็ตไวส์ จำกัด** นำเสนอต่อ สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ปี 2014 (“รายงานเรื่อง **บทบาทและศักยภาพของโรงเรียนคาทอลิก ปี 2014**”)

รายงานนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบตัวต่อตัว (Face-to-face interview) หรือสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ (In-depth interview) รวมทั้งการกรอกข้อมูลด้วยตนเองตามความสะดวกของผู้ให้สัมภาษณ์ (Self-administered) โดยใช้โครงสร้างคำถามที่ออกแบบโดยบริษัทฯ และแบ่งกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ออกเป็น 2 กลุ่มเพื่อให้ได้มุมมองที่ครบถ้วนในทุกมิติ ได้แก่ กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย อาทิเช่น ผู้บริหาร อาจารย์ ผู้ปกครอง คณะนักบวช จำนวน 20 ท่าน กลุ่มที่ 2 กลุ่มบุคคลภายนอกผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาไทย เช่น ศิษย์เก่า ผู้นำความคิดในชุมชน หรือบุคคลที่อยู่ในแวดวงการศึกษา จำนวน 10 ท่าน โดยมีระยะเวลาในการสัมภาษณ์ประมาณ 45-90 นาทีต่อท่าน และช่วงเวลาในการเก็บข้อมูลระหว่าง 22 มกราคม – 11 มีนาคม 2014

7. *ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี 2012-2015*

รายงานนี้เป็นผลการสังเคราะห์และสรุปความเห็นของผู้บริหารการศึกษาคาทอลิกที่ได้เข้าร่วมการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่อง “อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก” ที่ได้จัดขึ้นระหว่างปี 2010 ถึง 2012 ประมาณกว่า 800 ท่าน ซึ่งได้กำหนด เป้าหมายและพันธกิจของสภาการศึกษาคาทอลิก และโรงเรียนคาทอลิก สำหรับปี 2012-2015

8. *ถ้อยแถลงของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 40 – 43 ประจำปี 2011 ถึง 2013*

9. *แผนอภิมหา ปี 2010-2015 ของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย*

10. *Lineamenta - เอกสารเพื่อการไตร่ตรองเตรียมการประชุมสมัชชาไทย ในปี 2015 สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย*

นอกจากนี้ คณะทำงานได้รับความอนุเคราะห์จากมูลนิธิเพื่อ “คนไทย” ได้มอบรายงานการศึกษา โครงการ “คนไทย” มอนิเตอร์ เสียงของเยาวชนไทย ซึ่งทำเสร็จในเดือนมิถุนายน ปี 2014 (“รายงานเรื่อง *เสียงของเยาวชนไทยปี 2014*”) ให้แก่คณะทำงานเพื่อการทำวิจัยนี้ รายงานนี้ดำเนินเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เยาวชนกลุ่มเป้าหมายแบบตัวต่อตัว จำนวนทั้งหมด

4,000 คน โดยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยนิยามความเป็นเยาวชนในระดับสากลของสหประชาชาติ ซึ่งกำหนดให้เยาวชนคือผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีบริบูรณ์จนถึง 24 ปีทั่วประเทศ ครอบคลุม 21 จังหวัด ระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม 2013 ถึงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2014

รายงานนี้เป็นการประมวลและสังเคราะห์สมณสาสน์และงานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาคาทอลิก ตามเอกสารอ้างอิง (Documentary Research และ Research on Research) ประกอบกับประสบการณ์ตรงของคณะทำงาน โดยมีจุดประสงค์เพื่อ ประเมินสถานปัจจุบัน (As Is) ของสภาพการศึกษาคาทอลิก และโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย และประเมินความพร้อมที่มีต่อความท้าทายที่มีอยู่ในโลกปัจจุบัน ในพันธกิจในการเป็นสถานแห่งการอบรมและเป็นฐานในการประกาศข่าวดี ในบริบทของสังคมไทย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนปฏิบัติการต่อไป

คณะทำงานได้ใช้ความท้าทายของการศึกษาในปัจจุบันและในอนาคต 12 ประการที่ระบุไว้ใน Instrumentum Laboris, 2014 เป็นกรอบความคิดในการวิจัย (Conceptual Framework) เพื่อการประมวล วิเคราะห์ และสังเคราะห์ ความท้าทาย 12 ประการ ที่ระบุไว้นี้ แต่ได้เรียงลำดับใหม่ในการนำเสนอรายงานนี้ ดังนี้

- 1) ความท้าทายด้านอัตลักษณ์
- 2) ความท้าทายด้านการอภิบาล
- 3) ความท้าทายด้านการหล่อหลอมอบรมเยาวชนด้านศาสนา
- 4) ความท้าทายด้านการศึกษาที่มีบูรณาการ
- 5) ความท้าทายด้านสังคมการเรียนรู้
- 6) ความท้าทายเฉพาะจากสังคมพหุศาสนาและพหุวัฒนธรรม
- 7) ความท้าทายด้านเครื่องมือและทรัพยากรที่จำกัด
- 8) ความท้าทายด้านการฝึกฝนตลอดชีวิตของคุณ
- 9) สถานที่และทรัพยากรสำหรับการฝึกอบรมคุณ
- 10) ความท้าทายสำหรับชุมชนโรงเรียน
- 11) ความท้าทายด้านการเสวนา
- 12) ความท้าทายด้านกฎหมาย

ในแต่ละความท้าทาย จะมีการอธิบายโดยแบ่งเป็น 4 หัวข้อ ดังนี้

- 1) ความหมาย
- 2) ความท้าทาย
- 3) แนวทางปฏิบัติในปัจจุบัน
- 4) ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติในอนาคต

ในบทสุดท้าย คณะทำงานได้วิเคราะห์โดยทำ SWOT Analysis และ TOWS Analysis และนำเสนอข้อเสนอนี้เพื่อเป็นแนวทางในการก้าวต่อไปข้างหน้าของโรงเรียนคาทอลิก โดยได้นำเสนอไว้ในบทสุดท้ายของรายงาน

คณะทำงาน

คุณพ่อ เดชา อภรณ์รัตน์

คุณพ่อ ชาญชัย ทิวไผ่งาม

อาจารย์ สุมิตรา พงศธร

อาจารย์ ประเสริฐ วิเศษกิจ

คุณ พงษ์นรินทร์ รัตนรังสิกุล

ดร. อนุพันธ์ กิจนิจชีวะ

5 มิถุนายน 2014

1. ความท้าทายด้านอัตลักษณ์

1.1 ความหมาย

ความซับซ้อนของโลกปัจจุบันทำให้มีความจำเป็นมากขึ้นที่จะต้องเพิ่มการรับรู้ถึงอัตลักษณ์ด้าน พระศาสนจักรของโรงเรียนคาทอลิก อัตลักษณ์ของการเป็นคาทอลิกนี้เองที่เป็นแหล่งที่มาของคุณลักษณะดั้งเดิมของโรงเรียนคาทอลิก และก่อให้เกิด “โครงสร้าง” ที่เป็นเครื่องมืออย่างแท้จริงของพระศาสนจักร เป็นสถานที่ในการทำงานทางด้านการอภิบาลที่แท้จริงและเฉพาะเจาะจง โรงเรียนคาทอลิกเข้าร่วมในพันธกิจการเผยแผ่ธรรมของพระศาสนจักร และเป็นสภาวะแวดล้อมพิเศษในการให้การศึกษาระบบคาทอลิก ด้วยเหตุนี้เอง “โรงเรียนคาทอลิกจึงเป็นทั้งสถานที่ในการเผยแผ่ธรรม การให้การอบรมสั่งสอนทั้งครบ การก่อสร้างบุคลิกลักษณะและบรรทัดฐานของบุคคล รวมถึงเป็นสถานที่เรียนรู้ ฝึกหัด โดยผ่านทาง การเสวนาระหว่างเยาวชนจากพื้นเพทางศาสนาและสังคมอันหลากหลาย”

ดังนั้น ในฐานะของสถาบันทางการสอน หัวใจของอัตลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิกจึงอยู่ที่ ธรรมชาติทางพระศาสนจักรของโรงเรียนคาทอลิกนั่นเอง โรงเรียนคาทอลิกจึงถือเป็นหน่วยงานของพระศาสนจักรที่แท้จริงและเหมาะสม ก็เพราะเหตุผลทางด้านกิจกรรมด้านการศึกษา “ซึ่งความเชื่อ วัฒนธรรม และชีวิต ได้รับการ บูรณาการกลมกลืนเข้าด้วยกัน” ดังนั้น จึงจำเป็นต้องเน้นย้ำว่ามิติทางด้านพระศาสนจักรของโรงเรียนคาทอลิก นี้ไม่ได้เป็นเพียงส่วนประกอบส่วนหนึ่ง แต่เป็นลักษณะที่เหมาะสมและเฉพาะเจาะจง เป็นคุณสมบัติเฉพาะที่ ซึมแทรกอยู่และบ่งบอกได้จากในทุกขณะของการดำเนินกิจกรรมทางการศึกษา เป็นส่วนพื้นฐานของอัตลักษณ์ที่สำคัญที่สุด และเป็นจุดรวมของพันธกิจทั้งหมด การส่งเสริมมิตินี้จึงควรจะเป็นเป้าหมายของทุกคนที่ร่วมกันอยู่ในชุมชนการศึกษา

โรงเรียนคาทอลิกขณะกำลังเข้าสู่สหัสวรรษที่สาม ข้อ 11

1.2 ความท้าทาย

เอกสาร Instrumentum Laboris ปี 2014 กล่าวถึงความท้าทายด้านอัตลักษณ์พอสรุปได้ดังนี้

การให้คำนิยามใหม่แก่อัตลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิกสำหรับศตวรรษที่ 21 เป็นภารกิจที่เร่งด่วน นักการศึกษาพร้อมสมัยมีความท้าทายใหม่ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะให้การศึกษามีบูรณาการแก่เยาวชน รวมทั้ง ช่วยพวกเขาให้ค้นพบอิสราเอลเฉพาะตัว ซึ่งเป็นพระพรจากพระเป็นเจ้า พ่อแม่มักจะเห็นคุณค่าของโรงเรียนคาทอลิกเป็นอย่างมากเพราะเรื่องของระเบียบวินัย แต่ผู้บริหาร

โรงเรียนคาทอลิกบางแห่งยังคงมีสิ่งอื่นใดที่จะมอบให้แก่นักเรียนและครอบครัวของพวกเขาอีกหรือไม่? โรงเรียนคาทอลิกต้องดำเนินการโดยบุคคลและคณะบุคคลซึ่งได้รับแรงบันดาลใจจากพระวรสาร เป็นผู้ที่ได้รับการหล่อหลอมอบรมโดยวิธีการสอนแบบคริสตทำงานสอดคล้องกับแผนงานการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิก และไม่ใช่ว่าโดยผู้คนที่ถูกใจได้ง่ายจากสิ่งที่ทันสมัย หรือจากสิ่งที่ขายได้ง่ายๆ หากจะกล่าวแบบตรงไปตรงมา การให้การศึกษาแก่เยาวชนเพื่อให้รู้จักรับใช้และอุทิศตนเป็นลักษณะเด่นประการหนึ่งของโรงเรียนคาทอลิกที่ผ่านมาในอดีตและจะเป็นเช่นนี้ต่อไปในอนาคต

Instrumentum Laboris, 2014 ข้อ (III)(1)(a)

ในบริบทของโรงเรียนคาทอลิก นักการศึกษาคาทอลิกได้สรุปในประเด็นนี้ไว้อย่างตรงไปตรงมาใน ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี 2012-2015 ว่า “โรงเรียนคาทอลิกไหลตามกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก เน้นการแข่งขันด้านวิชาการเพื่อชื่อเสียงจนขาดอัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิก”

1.3 แนวทางปฏิบัติในปัจจุบัน

งานวิจัยหลายชิ้นได้สะท้อนมุมมองของบุคคลต่างๆ เกี่ยวกับภาพลักษณ์ หรืออัตลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิก งานวิจัยเรื่อง ภาพลักษณ์โรงเรียนเอกชนคาทอลิก ปี 2010 ได้นำเสนอไว้ว่า ผู้ปกครองคิดว่า ภาพลักษณ์ที่ดีที่สุดของโรงเรียนคาทอลิกใน 6 ด้าน เรียงตามลำดับความสำคัญได้ ดังต่อไปนี้

ลำดับ	ภาพลักษณ์
(1) สภาพสังคม	ความเอาใจใส่ต่อนักเรียน และความปลอดภัยในทรัพย์สินและร่างกาย ความปลอดภัยจากยาเสพติดและอบายมุข
(2) สถานที่และสภาพแวดล้อม	อาคารและสิ่งก่อสร้างต่างๆ ที่สวยงามและทันสมัย สถานที่และสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการพัฒนาความรู้และคุณธรรม สภาพแวดล้อมของโรงเรียนเหมาะสมกับการเรียนรู้ และมีอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย

(3) ครู-อาจารย์	ความเอาใจใส่ต่อนักเรียน มีความประพฤติเหมาะสม และมีความรู้ความสามารถทางวิชาการ
(4) ชื่อเสียงทางวิชาการ	ความนิยมในการส่งบุตรหลานเข้าเรียน การเป็นที่ยอมรับในแวดวงการศึกษา ชื่อเสียงด้านคุณธรรม
(5) นักเรียน	นักเรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสังคม ความมีคุณธรรม จริยธรรม ทักษะการเข้าสังคมและการทำงาน ความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษ และความรู้ความสามารถเมื่อเทียบกับโรงเรียนอื่นๆ
(6) หลักสูตร	หลักสูตรเป็นประโยชน์ในการศึกษาต่อ และการนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาลงในหลักสูตร

นอกจากนี้ ผลการวิจัยนี้ ยังทำให้ทราบว่า ในกลุ่มประชาชนทั่วไป รับรู้ภาพลักษณ์ของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกค่อนข้างน้อย

งานวิจัย สนับสนุนอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี 2011 ได้ศึกษาว่า โรงเรียนคาทอลิก นำหลักการศึกษาคาทอลิกไปใช้ในการพัฒนาโรงเรียนเพียงใด ผลการสำรวจสะท้อนให้เห็นว่า ร้อยละ 63.1 มีการเผยแพร่หลักการฯ แก่ครูในโรงเรียน ร้อยละ 82.0 ต้องการพัฒนาโรงเรียนตามหลักการฯ อย่างต่อเนื่อง แต่เมื่อถามถึง ทิศทางในการบริหารโรงเรียน พบว่ามีเพียงร้อยละ 48 ที่มีการให้ความรู้ในเรื่องดังกล่าวแก่ครูในโรงเรียนเท่านั้น

สภาการศึกษาคาทอลิกได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการนำอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก มาปรับใช้ให้เป็นรูปธรรม ดังนั้น ในระหว่างปี 2010-2012 โรงเรียนคาทอลิกได้เตรียมการเรื่องอัตลักษณ์การศึกษามาอย่างต่อเนื่องในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับสังฆมณฑล โรงเรียนของคณะนักบวช และโรงเรียนเอกชนคาทอลิก โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการจำนวน 16 ครั้ง ให้แก่ผู้บริหารและครูผู้ร่วมบริหาร เข้าร่วมจำนวนกว่า 800 คน และได้ร่วมกันกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนในเอกสาร ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี 2012-2015 ดังต่อไปนี้

“โรงเรียนคาทอลิกเป็นทางเลือกของสังคมไทย โดย

1. จัดการศึกษาแบบคาทอลิก ที่มุ่งเน้นงานอภิบาล และการอบรมหล่อหลอมนักเรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา จิตใจและจิตวิญญาณ ด้วยจิตตารมณ์แห่งพระวรสาร เพื่อให้นักเรียนดำเนินชีวิตในหนทางของความเป็นหนึ่งเดียวกันกับผู้อื่น และสร้างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

2. เป็นฐานการประกาศข่าวดีแห่งความรักของพระเจ้า ซึ่งนำความรอดพ้นสู่ชีวิตนิรันดร
3. เป็นสนามเผยแผ่ธรรม ด้วยกระบวนการศึกษาที่มุ่งแปรสภาพบุคคล เพื่อสร้างนักเรียนให้มีจิตอาสา และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในสังคม”

ทั้งนี้ เป้าหมายดังกล่าวถูกใช้เป็นแนวทางของโรงเรียนคาทอลิกในการทำแผนพัฒนาโรงเรียนด้วย อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ตามบริบทของแต่ละโรงเรียน เช่น ฝ่ายการศึกษาของ อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ นำโดยบาทหลวง ชาญชัย ทิวไผ่งาม และบาทหลวง วชิรศิลป์ กฤษเจริญ ได้จัดสัมมนาเรื่อง “อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก” ให้แก่ครูของโรงเรียนในสังกัดในระหว่างปี 2010-2012 จำนวน 36 โรงเรียน มีครูผ่านการอบรมประมาณ 3,000 คน

รายงานเรื่อง *บทบาทและศักยภาพของโรงเรียนคาทอลิก ปี 2014* ได้สะท้อนลักษณะเฉพาะของโรงเรียนคาทอลิก โดยเฉพาะในทัศนคติของศิษย์เก่าและผู้ปกครอง เรียงตามลำดับจากการกล่าวถึงมากที่สุด 3 ประการแรก คือ

1. มุ่งเน้นการสอนเรื่องจริยธรรม คุณธรรมควบคู่ไปกับการให้ความรู้ทางวิชาการ
2. บุคลากรมีจริยธรรมสูง เอาใจใส่ ทุ่มเทในการดูแลเด็กนักเรียน และปฏิบัติต่อเด็กทุกคนอย่างเสมอภาค (ครู/อาจารย์/พนักงาน)
3. มีการสอนเรื่องการอยู่ร่วมกันในสังคม การเสียสละ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การแบ่งปัน มีความรับผิดชอบต่อสังคม

1.4 ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติในอนาคต

ผลงานวิจัยสนับสนุนว่า การก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกสอดคล้องกับความคาดหวังของสังคม รวมถึง ผู้ปกครอง ที่มีต่อโรงเรียนคาทอลิก ดังนั้น

ก. โรงเรียนคาทอลิกควรจะยึดมั่น และมั่นคงในการจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกที่มีพระเยซูคริสต์เป็นศูนย์กลางต่อไป โดยเฉพาะ มุ่งเน้นการสอนคุณค่าพระวรสาร (จริยธรรม คุณธรรม) ควบคู่ไปกับความเป็นเลิศทางวิชาการ ทั้งนี้ มีเป้าหมายที่ชัดเจนในการสร้างพลเมืองที่พร้อมรับใช้ มีจิตอาสาและรับผิดชอบต่อสังคม ด้วยความซื่อสัตย์

ข. โรงเรียนคาทอลิกควรรักษาจุดแข็งในด้าน การทุ่มเทและเอาใจใส่ต่อนักเรียนอย่างเสมอภาค ความปลอดภัยในทรัพย์สินและร่างกาย และความปลอดภัยจากยาเสพติดและอบายมุข

2. ความท้าทายด้านการอภิบาล

2.1 ความหมาย

เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการประกาศข่าวดีและส่งเสริมการหล่อหลอมมนุษย์ทั้งครบ โรงเรียนคาทอลิกเป็นหนึ่งในเครื่องมือในการอภิบาลเหล่านี้ หน้าที่ในการอภิบาลที่เฉพาะเจาะจงของโรงเรียนคาทอลิกคือ การเป็นสื่อกลางที่เชื่อมระหว่างความเชื่อกับวัฒนธรรม โดยอ้างความใหม่เสมอของพระวรสาร และในขณะเดียวกันก็เคารพในความเป็นอิสระและวิธีการของศาสตร์ต่างๆ ที่เกิดจากความรู้อันหลากหลายของมนุษย์

โรงเรียนคาทอลิกมีอัตลักษณ์ที่ชัดเจน โดยไม่เพียงแต่จะเป็นการแสดงตนของพระศาสนจักรต่อสังคม แต่ยังเป็นเครื่องมือขนานแท้และเหมาะสมของพระศาสนจักรอีกด้วย โรงเรียนคาทอลิกเป็นสถานที่เพื่อการประกาศข่าวดี ของการเผยแผ่ข่าวดีอย่างแท้จริง และของการทำงานด้านการอภิบาล มิใช่โดยอาศัยกิจกรรมเสริม กิจกรรมคู่ขนาน หรือกิจกรรมนอกหลักสูตร แต่โดยธรรมชาติแท้ของโรงเรียนคาทอลิก นั่นคืองานในการให้การศึกษาระบบคาทอลิก

มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก ข้อ 31 – 33

2.2 ความท้าทาย

เอกสาร Instrumentum Laboris ปี 2014 กล่าวถึงความท้าทายด้านการอภิบาลพอสรุปได้ดังนี้

เยาวชนจำนวนมากที่ระหกระเหินออกไปจากพระศาสนจักรที่เป็นสถาบัน ความเขลาหรือการไร้การศึกษาด้านศาสนามีเพิ่มมากขึ้น การศึกษาคาทอลิกกลายเป็นพันธกิจที่ไม่น่าดึงดูดใจอีกต่อไป ในหลายประเทศ โรงเรียนคาทอลิกไม่ได้รับการชี้แนะด้านการอภิบาลอย่างเพียงพอเพื่อที่จะประกาศข่าวดีในสภาพแวดล้อมที่มีผู้คนนับถือหลายหลากศาสนา

ครูและผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นศาสนิกชนได้ลดจำนวนลงอย่างมาก จึงทำให้การเป็นประจักษ์พยานแบบคริสต์หาได้ยากยิ่งขึ้น เราจะสร้างสายสัมพันธ์กับพระเยซูคริสต์ในบริบทด้านการศึกษาระบบใหม่ได้อย่างไร?

ในสภาพสังฆราชบางแห่ง การสอนแบบคาทอลิกไม่ใช่ลักษณะของการอภิบาลที่ควรจะให้ ความสำคัญในลำดับต้นๆ แต่เมื่อเกิดวิกฤติขึ้น วัตถุประสงค์ต่างๆ จึงตระหนักได้ว่า บ่อยครั้งที่โรงเรียนคาทอลิกเป็นสถานที่ที่เปิดโอกาสให้เยาวชนได้พบกับผู้ประกาศข่าวดี ดังนั้น ความท้าทายใหญ่ของสภาพสังฆราชบางแห่งคือ การกำหนดท่าทีความสัมพันธ์ของตนกับฆราวาสชั้นใหม่ เพื่อที่จะคัดสรรบรรดาผู้ประกาศข่าวดี จากวิธีการประกาศข่าวดีที่หลากหลาย บรรดาพระสังฆราช

ต้องเร่งรีบค้นหาว่าจะให้ความสำคัญกับการหล่อหลอมอบรมด้านศาสนาแก่ชนรุ่นใหม่อย่างไร และโรงเรียนเป็นเครื่องมืออันทรงคุณค่าสำหรับภารกิจนี้

Instrumentum Laboris, 2014 ข้อ (III)(1)(g)

ในบริบทของสังคมไทย รายงานเรื่อง เสียงของเยาวชนไทยปี 2014 พบว่า เป้าหมายในชีวิตตลอดจนนิยามของชีวิตที่ประสบความสำเร็จในมุมมองของเยาวชนเกือบทั้งหมดที่ร้อยละ 99 ยังจำกัดอยู่กับเรื่องของการเรียน การได้ทำงานในตำแหน่งดีๆ เพื่อสร้างความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สิน โดยพบเยาวชนเพียงร้อยละ 1 ที่ได้ตั้งเป้าหมายในชีวิต คือการทำความดี ร้อยละ 0.3 ที่ต้องการมีชีวิตที่พอเพียง และร้อยละ 0.2 ที่ต้องการมีสุขภาพที่แข็งแรง

ผลการศึกษาเกี่ยวกับ คุณลักษณะต่างๆ ที่แสดงออกถึงความเป็นพลเมืองที่รับผิดชอบต่อสังคม (Active citizen) พบว่าเยาวชนไทยในปัจจุบันให้ความสำคัญสูงต่อบทบาทในเรื่องของการรักษาสិทธิของตนเองและผู้อื่น เช่น การไม่เพิกเฉยและมักต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเอง การเคารพในสิทธิของผู้อื่นและไม่ทำการใดๆ ให้ผู้อื่นเดือดร้อน การให้ความสำคัญกับการรักษาทรัพย์สินของสาธารณะ ตลอดจนการปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบต่างๆ ในสังคมอย่างเคร่งครัด แต่ในขณะที่บทบาทในด้านของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคม/ชุมชน ตลอดจนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองยังเป็นบทบาทที่พบน้อยในเยาวชนไทย

จากการศึกษาพบว่า เยาวชนจำนวนมากมีพฤติกรรมการทุจริตคอร์รัปชันอยู่ในปัจจุบัน ร้อยละ 81 มีพฤติกรรมการทุจริตโดยให้เพื่อลอกข้อสอบ/ลอกข้อสอบเพื่อน ร้อยละ 63 มีพฤติกรรมเซ็นชื่อเข้าเรียนแทนเพื่อน/ให้เพื่อนเซ็นชื่อเข้าเรียนให้ โดยเยาวชนจำนวนไม่น้อยเห็นเรื่องดังกล่าวเป็นการกระทำที่ไม่ผิดมาก/ไม่ผิดเลย ร้อยละ 75 เห็นว่าการให้เพื่อนลอกข้อสอบ/ลอกข้อสอบเพื่อนเป็นการกระทำที่ไม่ผิดมาก/ไม่ผิดเลย ร้อยละ 73 เห็นว่าการเซ็นชื่อเข้าเรียนแทนเพื่อน/ให้เพื่อนเซ็นชื่อให้เป็นการกระทำที่ไม่ผิดมาก/ไม่ผิดเลย

พิจารณาคุณลักษณะของคนที่ประสบความสำเร็จในชีวิตจากมุมมองของเยาวชนพบว่า คุณลักษณะหลักที่เยาวชนเห็นว่ามีผลต่อการประสบความสำเร็จในชีวิต ได้แก่ ความอดทน ความขยัน และความมุ่งมั่น ซึ่งอาจยังขาดมิติในด้านความดี และคุณธรรมจริยธรรม

2.3 แนวทางปฏิบัติในปัจจุบัน

สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทยไม่ได้ละเลยในเรื่องนี้ และได้กำหนดเน้นย้ำไว้ใน แผนอภิบาล คริสตศักราช 2010-2015 ของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย ว่า

“พระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทยได้กำหนดงานอภิบาลหลักในการศึกษาอบรมแบบคาทอลิก ดังต่อไปนี้”

1) สถานศึกษาคาทอลิกได้รับการปฏิรูปจริงจังและเปิดใจให้เป็นสนามแห่งการอบรมและเป็นฐานแห่งการประกาศข่าวดีในบริบทของสังคมไทย โดยการสร้างอัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิกในสถานศึกษาคาทอลิกให้เด่นชัด และมีเอกภาพ จนกระทั่งทุกคนที่เข้ามามีส่วนในการศึกษาอบรมแบบคาทอลิก ได้ซึมซับคุณค่าของพระวรสารจนปรากฏในการดำเนินชีวิต

2) สถานศึกษาคาทอลิกมีพันธกิจในการจัดการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนผู้รอโอกาสในรูปแบบต่างๆ ด้วย”

ด้วยความตระหนักในภารกิจารอภิบาล นักการศึกษาคาทอลิกได้ตั้งเป้าหมายของโรงเรียนคาทอลิกในระหว่างปี 2012-2015 ใน ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี 2012-2015 ว่า “โรงเรียนคาทอลิกจัดการศึกษาแบบคาทอลิกที่มุ่งเน้นงานอภิบาล เป็นฐานการประกาศข่าวดีแห่งความรักของพระเจ้า ซึ่งนำความรอดพ้นสู่ชีวิตนิรันดร และเป็นสนามแห่งการเผยแผ่ธรรมด้วยกระบวนการศึกษาที่มุ่งแปรสภาพบุคคล เพื่อสร้างนักเรียนให้มีจิตอาสาและเป็นผู้การเปลี่ยนแปลงในสังคม” โดยได้กำหนดไว้เป็นพันธกิจของโรงเรียนคาทอลิก เป็นพันธกิจที่ 2.1, 2.5 และ 2.6 ว่า

พันธกิจที่ 2.1 จัดทำแผนอภิบาลของโรงเรียน และแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบงานอภิบาล โดยให้มีผู้ดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล และให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

พันธกิจที่ 2.5 พัฒนาบุคลากรฝ่ายจิตตภาบาลให้มีคุณภาพและมีจำนวนเพียงพอกับนักเรียน และสร้างเครือข่ายครูแกนนำจิตตภาบาล เพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนซึ่งกันและกัน

พันธกิจที่ 2.6 ส่งครูเข้ารับการศึกษาลัทธิจิตตภาบาลในจำนวนที่เพียงพอ

งานวิจัย คนไทย มอนิเตอร์ ปี 2012 พบว่า ประชาชนทั่วไปเห็นว่า ค่านิยมที่ควรปลูกฝังให้แก่เด็กและเยาวชนที่สำคัญ ได้แก่ “ห่างยาเสพติด รักเรียน มีคุณธรรม ประหยัด ซื่อสัตย์”

การห่างไกลจากยาเสพติด	46%
การรักการเรียน	39%
คุณธรรม/ศีลธรรม/จริยธรรม	24%
การประหยัด/อดออม/รู้ค่าของเงิน	20%
ความซื่อสัตย์/สุจริต	18%

เป้าหมายอันเป็นอัตลักษณ์สอดคล้องกับความคาดหวังของประชาชนทั่วไปในการปลูกฝังค่านิยมให้แก่เด็กและเยาวชนโดย โรงเรียนคาทอลิกได้ตกลงใน ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี 2012-2015 ที่จะร่วมมือส่งเสริมคุณลักษณะของนักเรียน 2 ประการคือ (1) รัก-เมตตา/รับใช้ – รักองค์ความดี รักและเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของตนเองและผู้อื่น

เป็นบุคคลเพื่อผู้อื่น เสียสละ มีน้ำใจ พร้อมแบ่งปันและช่วยเหลือผู้อื่น โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน รู้จักให้ภัยและคืนดี รักและทะนุถนอมสิ่งสร้างทั้งหลาย และ (2) **ซื่อสัตย์/ซื่อตรง** – มีปรีชาญาณในการดำรงตนอยู่ในความจริง รู้จักแสวงหาความจริง แยกแยะดี-ชั่ว จริง-เท็จ และให้คุณค่าสิ่งต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง กล่าวหาสิ่งที่ทำสิ่งที่ถูกต้องและเที่ยงตรง จริงใจ มีสัจจะ โปร่งใส ไม่คดโกงหรือเบียดเบียนผู้อื่น คุณค่า 2 ประการนี้จำเป็นสำหรับความท้าทายที่มีอยู่ในปัจจุบันของสังคมไทย

ส่วนคุณลักษณะประการอื่น โรงเรียนคาทอลิกแต่ละโรงเรียนสามารถนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบท และสภาวะแวดล้อมของตน อีกทั้งยังได้กำหนดคุณลักษณะประการอื่นๆ อีก 4 ประการคือ **กตัญญูรู้คุณ พอเพียง มีภูมิคุ้มกัน รักกันฉันพี่น้อง และมุ่งความเป็นเลิศ**

เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะของนักเรียน สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยได้ร่วมมือกับ ศูนย์สาธารณประโยชน์และประชาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) และสมาคมนักศึกษาเก่าสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ อบรมการใช้หลักสูตร Growing Good จำนวน 2 รุ่น ให้แก่ผู้บริหารและครูในทุกระดับชั้น จำนวนรวมประมาณ 1,000 คน จากจำนวนโรงเรียนที่เข้าร่วม 90 โรงเรียน เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่สำคัญ 5 ประการ ได้แก่ **“ความซื่อสัตย์ สุจริต การมีจิตสาธารณะ รักความเป็นธรรม ความรับผิดชอบ และชีวิตพอเพียง”** โรงเรียนที่เข้าอบรมได้นำไปขยายผลต่อในโรงเรียนของตน และมีการติดตามผล

ในด้านการให้การศึกษาแก่ผู้ร้อโอกาส รายงานเรื่อง *บทบาทและศักยภาพของโรงเรียนคาทอลิก ปี 2014* สะท้อนว่า “แม้ว่าใน ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี 2012-2015 โรงเรียนคาทอลิกจะมีพันธกิจที่ชัดเจน คือ พันธกิจที่ 9 ได้แก่ **การช่วยเหลือและการจัดการศึกษาแก่ผู้ร้อโอกาส** และจากข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ในกลุ่มคณะกรรมการ นักบวช และครู/อาจารย์ พบว่า โรงเรียนคาทอลิกมีการจัดทำกิจกรรมเพื่อให้บรรลุพันธกิจนี้มาอย่างต่อเนื่อง แต่ภาพลักษณ์ในการรับรู้ของบุคคลภายนอกในกลุ่มผู้นำความคิด และผู้ปกครองเห็นว่า หากกล่าวถึงโรงเรียนคาทอลิก ก็จะนึกถึงโรงเรียนที่สอนศาสนาคริสต์ที่มีชื่อเสียง ซึ่งภาพลักษณ์ของโรงเรียนเหล่านี้ คือ **โรงเรียนของคนมีฐานะ หรือโรงเรียนสำหรับบุคคลชั้นสูง** เพื่อสร้างบุคลากรชั้นแนวหน้าของสังคม ซึ่งต้องใช้เงินจำนวนมาก หรือสายสัมพันธ์ที่ดีเพื่อให้ได้เข้าเรียนในโรงเรียนเหล่านี้ ทำให้ภาพลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิกในความคิดค่อนข้างห่างไกลกับคำว่า **โรงเรียนสำหรับผู้ยากไร้ หรือผู้ร้อโอกาส**”

ในงานวิจัยเรื่อง *ภาพลักษณ์โรงเรียนเอกชนคาทอลิก ปี 2010* ได้สะท้อน “ประโยชน์ของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในด้านการบริการทางสังคมในมุมมองของประชาชนทั่วไป พบว่าประชาชนส่วนใหญ่คิดว่าเรื่องการเงินการศึกษาเป็นเรื่องที่เป็นประโยชน์ด้านการบริการทางสังคมมากที่สุด รวมถึง การมีส่วนร่วมในการรณรงค์เพื่อพัฒนาสังคม และการจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ให้กับชุมชน”

2.4 ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติในอนาคต

พันธกิจด้านการอภิบาลและการให้โอกาสทางการศึกษาแก่ผู้ร้อโอกาส เป็นพันธกิจที่สำคัญ ดังนั้น โรงเรียนคาทอลิกจะต้อง

ก. ดำเนินการและติดตามผลตามพันธกิจที่ 2.1, 2.5 และ 2.6 ใน *ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก 2012-2015* เกี่ยวกับการอภิบาลและจิตตภาบาล ในโรงเรียนอย่างต่อเนื่องต่อไป เพื่อให้แน่ใจว่าโรงเรียนคาทอลิกพัฒนานักเรียนทั้งครบ ทั้งร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และจิตวิญญาณ โดยมีมิติในด้านความดี และคุณธรรม จริยธรรม บูรณาการอยู่ด้วย

ข. คุณลักษณะของนักเรียนที่โรงเรียนคาทอลิกตกลงร่วมมือส่งเสริม 2 ประการ คือ รัก-เมตตา/รับใช้ และซื่อสัตย์/ซื่อตรง สอดคล้องกับความคาดหวังและความต้องการของสังคมในปัจจุบัน และต้องส่งเสริมต่อไป

ค. ติดตามการทำแผนอภิบาลและจิตตภาบาลของโรงเรียน และสร้างเครือข่าย

ง. จัดอบรมครูผู้รับผิดชอบด้านอภิบาลและจิตตภาบาล ให้รับทราบถึงบทบาทและหน้าที่ที่ชัดเจน รวมถึง สร้างทักษะและความสามารถที่จำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว

จ. สร้างระบบและมาตรฐานในระบบการให้ทุนการศึกษาและจัดการศึกษาในรูปแบบต่างๆ และการสร้างโอกาสทางการศึกษาในลักษณะต่างๆ ให้แก่ผู้ร้อโอกาส ที่ชัดเจนและโปร่งใส รวมทั้ง จัดระดมทุนจากภาคีเครือข่ายในพระศาสนจักรเพื่อการให้ทุนการศึกษา และจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ในวงกว้าง

3. ความท้าทายด้านการหล่อหลอมเยาวชนด้านศาสนา

3.1 ความหมาย

พันธกิจของพระศาสนจักรคือ การประกาศข่าวดีเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากภายใน และฟื้นฟูมนุษยชาติขึ้นมาใหม่ สำหรับเยาวชน โรงเรียนคือหนึ่งในหลายๆ วิธีการในการประกาศข่าวดี การทบทวนคำกล่าวของผู้มีอำนาจในการสอนคำสอนของพระศาสนจักรก็อาจจะเป็นประโยชน์ นั่นคือ คำกล่าวที่ว่า “พร้อมกับครอบครัวและด้วยความร่วมมือของครอบครัว โรงเรียนเปิดโอกาสให้การสอนคำสอนซึ่งไม่อาจจะละเลยได้สามารถกระทำได้... คำกล่าวนี้หมายถึงโรงเรียนคาทอลิกโดยเฉพาะ แน่นนอน ถึงแม้ว่าโรงเรียนคาทอลิกจะมีชื่อเสียงด้านการสอนวิชาอื่นๆ ดีสักเพียงใด โรงเรียนคาทอลิกย่อมจะไม่คู่ควรกับชื่อโรงเรียนคาทอลิกอีกต่อไป หากมีมูลเหตุตามความเป็นจริงทำให้ถูกตำหนิได้ว่าละเลยหรือเบี่ยงเบนในการสอนศาสนาจากที่ควรจะเป็น ความเชื่อที่ว่าการสอนศาสนานั้นย่อมกระทำได้โดยปริยาย หรือโดยทางอ้อมนั้นไม่เป็นความจริง ลักษณะพิเศษของโรงเรียนคาทอลิกและเหตุที่อยู่เบื้องหลังของการดำรงอยู่ของโรงเรียนคาทอลิก รวมทั้งเหตุผลที่พ่อแม่ควรจะให้มีความสำคัญกับการส่งลูกเข้าเรียนในโรงเรียนคาทอลิกเป็นลำดับแรก ล้วนอยู่ที่คุณภาพในการอบรมสั่งสอนทางศาสนา ซึ่งรวมเข้าด้วยกันกับการให้การศึกษอบรมโดยรวมแก่นักเรียน”

มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก ข้อ 66

3.2 ความท้าทาย

เอกสาร Instrumentum Laboris ปี 2014 กล่าวถึงความท้าทายด้านนี้พอสรุปได้ ดังนี้

ในหลายประเทศ วิชาคริสต์ศาสนศาสตร์ถูกคุกคามและเสี่ยงที่จะสูญหายไปจากหลักสูตร เนื่องจากวิชาด้านศาสนาตกอยู่ในความรับผิดชอบของพระสังฆราช จึงเป็นสิ่งสำคัญมากที่เราพึงระลึกไว้เสมอว่า การเรียนการสอนวิชานี้ไม่อาจจะละเลยได้ แม้ว่าเนื้อหาวิชาจำเป็นจะต้องได้รับการปรับปรุงหรือฟื้นฟูอยู่เสมอๆ

วิชาด้านศาสนาต้องการความรู้อย่างลึกซึ้งถึงความต้องการที่แท้จริงของบรรดาเยาวชน เพราะวิชานี้จะเป็นรากฐานสำหรับการประกาศข่าวดี แม้ว่าเราจำเป็นจะต้องเคารพในความแตกต่างระหว่าง “ความรู้” กับ “ความเชื่อ”

Instrumentum Laboris, 2014 ข้อ (III)(1)(h)

3.3 แนวทางปฏิบัติในปัจจุบัน

งานวิจัยสนับสนุนอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี 2011 สรุปผลของการสำรวจต่อคำถามที่ว่า “โรงเรียนคาทอลิกให้ความสำคัญกับการสอนคำสอนมากเพียงไร” พบว่า ร้อยละ 54.1 ของโรงเรียนที่ตอบแบบสอบถามมีการสอนคำสอนสัปดาห์ละ 3 คาบ หรือมากกว่า และมีถึงร้อยละ 28.8 ที่มีการสอนคำสอนเพียงสัปดาห์ละ 1 คาบ ยังพบอีกว่า การสอนคำสอนดำเนินการสอนโดยครูคาทอลิกร้อยละ 50.5 และมีเพียงร้อยละ 40.5 ที่ผู้บริหารมีการมอบหมายการสอนคำสอนกับครูโดยตรง ยิ่งน่าสนใจมากกว่าเมื่อพบว่า ผู้บริหารร้อยละ 52.2 เท่านั้นที่มีการติดตามการสอน

นักการศึกษาคาทอลิกได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุงในเรื่องนี้อย่างเร่งด่วน จึงได้กำหนดไว้เป็นพันธกิจของโรงเรียนคาทอลิกใน *ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี 2012-2015* ในพันธกิจที่ 2.2 – 2.4 ดังนี้

พันธกิจที่ 2.2 ทบทวนหลักสูตร แผนการสอน และกระบวนการเรียนการสอนคำสอน และคริสตศาสนศึกษา และจัดทำคู่มือ ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทของสังคมไทยในปัจจุบัน เพื่อให้นักเรียนได้ซึมซับคุณค่าพระวรสารและใช้ชีวิตเป็นประจักษ์พยาน

พันธกิจที่ 2.3 ให้มีการสอนคำสอนสำหรับนักเรียนคาทอลิกอย่างสม่ำเสมอ สอนคริสตศาสนศึกษา และ ศาสนสัมพันธ์สำหรับนักเรียนทุกคน

พันธกิจที่ 2.4 สอนจริยศึกษาอย่างสม่ำเสมอ โดยมีการติดตามผลอย่างจริงจัง โดยอาจใช้หลักสูตรและกระบวนการสอนของโครงการ “Growing Good” เป็นแนวทางอย่างมีบูรณาการกับคุณค่าพระวรสาร

3.4 ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติในอนาคต

โรงเรียนคาทอลิกจะต้องมั่นคงในพันธกิจในการสอนศาสนา ด้วยการ

ก. สร้างหลักสูตรกลาง พร้อมคู่มือและแผนการสอนในวิชาคำสอน คริสตศาสนศึกษา และจริยศึกษา

ข. ฝึกอบรมครูคำสอน คริสตศาสนศึกษา และจริยศึกษา ให้จัดการเรียนการสอนด้วยกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง

ค. กำหนดให้เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหารที่จะต้องติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนการสอนคำสอน คริสตศาสนศึกษา และจริยศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

4. ความท้าทายด้านการศึกษามีบูรณาการ

4.1 ความหมาย

การศึกษาคาทอลิกมีแรงบันดาลใจจากคุณค่าพระวรสาร โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับความรัก ความจริง ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันและความยุติธรรม ดังนั้น การศึกษาต้องไม่เป็นเพียงแต่ การทำให้นักเรียนสามารถเข้าถึง องค์ความรู้และคุณค่าขององค์ความรู้เท่านั้น แต่ยังต้องทำให้นักเรียนสามารถบูรณาการองค์ความรู้และคุณค่าเข้ากับคุณค่าพระวรสาร จนสามารถค้นพบ ความหมายและคุณค่าของชีวิตตนได้

มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก ข้อ 47 และโรงเรียนคาทอลิก ข้อ 49

4.2 ความท้าทาย

เอกสาร Instrumentum Laboris ปี 2014 กล่าวถึงความท้าทายด้านนี้พอสรุปได้ดังนี้

การจัดการศึกษาเป็นมากกว่าการอบรมสั่งสอนมากนัก มุมมองต่อการศึกษาในแง่ของ หน้าที่งานเท่านั้น เหมือนกับว่าการศึกษาจะเป็นการศึกษาที่แท้จริงก็ต่อเมื่อสามารถรับใช้ระบบ เศรษฐกิจตลาดหรือตลาดแรงงานเท่านั้น ได้ลดทอนความหมายของการศึกษา โรงเรียนไม่ควร ยอมอ่อนข้อต่อเหตุผลด้านวิชาการและด้านเศรษฐกิจ แม้ว่าโรงเรียนอาจจะมีเครื่องป้องกันจาก อิทธิพลภายนอก รวมถึงการที่ตลาดพยายามจะใช้โรงเรียนเป็นเครื่องมือ

การนำเสนอการศึกษาที่มีบูรณาการในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจำเป็นต้อง มีการไตร่ตรองอยู่เสมอๆ ซึ่งจะทำให้สามารถที่จะฟื้นฟูการศึกษาขึ้นใหม่และเพิ่มพูน คุณภาพของการจัดการศึกษามากขึ้น ลักษณะของการศึกษาที่ได้รับการส่งเสริมในโรงเรียน คาทอลิกไม่ได้มีจุดมุ่งหมายที่จะสร้างระบบ อภิสถิตินที่อยู่เหนือคนอื่น การมุ่งเน้นคุณภาพ และความเป็นเลิศเป็นสิ่งจำเป็นอย่างแท้จริง แต่ต้องไม่ลืมว่า นักเรียนทุกคนต่างมีความจำเป็น เฉพาะ พวกเขาต้องได้รับประโยชน์จากประสบการณ์และทัศนคติด้านการศึกษา

ในปัจจุบัน ระบบโรงเรียนถูกเรียกร้องให้ส่งเสริมการพัฒนาทักษะ และไม่เพียงแต่ถ่ายทอด ความรู้ แต่รวมถึงกระบวนการทัศนด้านทักษะ ซึ่งหมายรวมถึง **พัฒนาสมรรถภาพเฉพาะบุคคลทั้ง ครบของนักเรียน สร้างความเชื่อมโยงที่มีความหมายระหว่างนักเรียนกับชีวิต สิ่งที่สำคัญ สำหรับการจัดการเรียนการสอนคือ การส่งเสริมไม่เพียงแต่ด้านทักษะซึ่งเกี่ยวข้องกับ การรับรู้ และรู้ว่าจะทำสิ่งต่างๆ ได้อย่างไร แต่เป็นทักษะของการประยุกต์ใช้ เพื่อที่จะสามารถ ดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นและเจริญเติบโตสมกับที่เป็นมนุษย์ สิ่งเหล่านี้คือทักษะในการไตร่ตรอง**

และเป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับทักษะด้านความมีจิตสำนึก การคิดเชิงวิพากษ์และสร้างสรรค์ และการปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลง (Transforming action)

Instrumentum Laboris, 2014 ข้อ (III)(1)(e)

ในบริบทของสังคมไทย นักการศึกษาคาทอลิกตระหนักถึงความท้าทายนี้เช่นกันในเอกสาร *ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี 2012-2015* โดยเห็นว่า “โรงเรียนคาทอลิก (1) ไหลตามกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก เน้นการแข่งขันด้านวิชาการเพื่อชื่อเสียง จนขาดอัตลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิก (2) ถูกชุมชนและผู้ปกครองมองว่า จำกัดโอกาสในการให้การศึกษาด้วยปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ ทำให้โรงเรียนเป็นธุรกิจ เน้นด้านวิชาการมากกว่าการอบรมด้านศีลธรรม ที่ชักนำให้เข้าศาสนาของตน และเป็นโรงเรียนของคนมั่งมี และ (3) อยู่ภายใต้ต้นนโยบายการศึกษาของรัฐที่ขาดความชัดเจนและต่อเนื่อง และการประเมินโรงเรียนและนักเรียนขาดมาตรฐาน ในขณะที่สถาบันอุดมศึกษาให้ความสำคัญกับระบบนานาชาติมากขึ้น”

จากข้อมูลใน *รายงานเรื่อง บทบาทและศักยภาพของโรงเรียนคาทอลิก ปี 2014* กลุ่มผู้นำความคิด 6 ท่านได้สะท้อนความเห็นที่ “โรงเรียนคาทอลิกอาจจะมีส่วนในการเรียนการสอน **คุณธรรม จริยธรรมมากกว่าโรงเรียนทั่วไป** เพราะเป็นโรงเรียนที่เน้นวิชาการควบคู่ไปกับศาสนา **แต่ปัจจุบันน่าจะลดลง และเป็นสิ่งที่ควรรักษาไว้**” นอกจากนี้ กลุ่มผู้นำความคิดยังได้สะท้อนปัญหาของการศึกษาไทยอันมีผลต่อนักเรียนในปัจจุบัน ดังต่อไปนี้

1. มีความพยายามในการพัฒนา แต่ผิดทางโดยเน้นการท่องจำความรู้ นักเรียนไม่มีความเข้าใจที่แท้จริงในสิ่งที่เรียน **นักเรียนรู้กว้าง แต่ไม่รู้จริง**
2. ไม่มีการสอนว่าจะต้องวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับอย่างไร จะนำไปใช้อย่างไร **ไม่รู้จักตั้งคำถาม** ทำให้นักเรียนกลายเป็นคนเชื่อข้อมูลง่ายเกินไปโดยไม่มีกรกลั่นกรอง และ**ใช้ข้อมูลไม่เป็น**
3. ไม่สอนนักเรียนให้สามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ ทำให้นักเรียนรู้แต่ทฤษฎี **แต่ปฏิบัติจริงไม่เป็น**
4. ไม่สามารถสอนให้นักเรียนรู้วิธีที่จะเรียนรู้ต่อยด้วยตนเองได้จากประสบการณ์ **นักเรียนไม่สามารถต่อยอดความรู้หรือความคิดได้เลย**
5. สร้างแรงกดดันให้นักเรียนต้องดิ้นรนแข่งขัน เปรียบคนอื่นเพื่อสร้างความโดดเด่น **เอาตัวรอดจนหลงลืม ละเลย คุณธรรมจริยธรรม จนเป็นเรื่องปกติ**

นักการศึกษาคาทอลิกตระหนักในความท้าทายนี้เช่นกัน โดยได้สรุปลักษณะของเด็กและเยาวชนนี้ใน *ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี 2012-2015* ว่า “เด็กและเยาวชนขาดเป้าหมาย จุดยืน แบบอย่างที่ดีและทักษะในการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าและมี

ความหมาย ขาดทักษะและสมรรถภาพที่รับกับสังคมเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ขาดวิจรรณญาณในการแยกแยะดี-ชั่ว ถูก-ผิด มีความต้านทานต่ำต่อสิ่งเร้าจากสื่อและกระแสนิยม”

4.3 แนวทางปฏิบัติในปัจจุบัน

นักการศึกษาคาทอลิกตระหนักถึงความท้าทายนี้ และได้กำหนดเป็นพันธกิจใน *ก้าวไปข้างหน้าด้วย อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี 2012-2015* เป็นพันธกิจที่ 3 ว่า

“โรงเรียนคาทอลิกต้องจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่มี บูรณาการคุณค่าพระวรสาร โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนอย่างเหมาะสม

1. ประชุมวางแผนเพื่อวิเคราะห์หลักสูตร กำหนดโครงสร้างรายวิชา จัดทำแผนการสอนที่ บูรณาการคุณค่าพระวรสาร และแบบสหวิทยาการ
2. จัดทำสื่อและนวัตกรรม และคู่มือปฏิบัติงานและระเบียบการปฏิบัติงานที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนตามข้อ 1.
3. จัดอบรมครูในการจัดทำหลักสูตร แผนการสอน และกระบวนการเรียนการสอน โดย บูรณาการคุณค่าพระวรสารกับเนื้อหาวิชาการ และใช้เทคโนโลยีในการผลิตสื่อการสอน
4. จัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผล เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ด้านองค์ความรู้ คุณค่าขององค์ความรู้ และคุณธรรมที่บูรณาการ รวมทั้งการทำวิจัยในชั้นเรียน”

ด้วยความตระหนักในความสำคัญ ตั้งแต่ปี 2010 สภาการศึกษาคาทอลิกโดย บาทหลวงจรัญ ทองปิยะภูมิ จิตตาทิการ ได้จัดอบรมใน “โครงการบูรณาการคุณค่าพระวรสารในโรงเรียน” ซึ่งเป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการเป็นเวลา 2 วัน ให้แก่โรงเรียนคาทอลิกทั่วประเทศไปแล้วเป็นจำนวน 80 โรงเรียน มีครูผ่านการอบรมมากกว่า 6,000 คน และยังคงดำเนินการอยู่ตามการร้องขอ การอบรมนี้จะทำให้ครูสามารถบูรณาการคุณค่าพระวรสารกับเนื้อหาวิชาการที่สอนได้จริง

ด้วยความตระหนักว่า ระบบการศึกษาไทยมีปัญหาที่ไม่สามารถทำให้นักเรียนคิดเป็น วิเคราะห์เป็น แยกแยะและใช้ข้อมูลเป็น และประยุกต์ใช้ความรู้และต่อยอดได้ นักการศึกษาคาทอลิกจึงได้ร่วมกันกำหนดเป็นพันธกิจใน *ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี 2012-2015* **พันธกิจที่ 2.2** “จัดกระบวนการเรียนการสอนที่มีการไตร่ตรอง (Reflection) ตามหลัก Reflective Pedagogy Paradigm” และใช้คำถามเชิงบวกที่ไม่จำกัดเพียง “อะไร?” แต่รวมถึง “ทำไม?”

กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง สามารถใช้ได้ในทุกหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนไม่เพียงแต่ได้รับรู้ว่า “ฉันได้เรียนรู้อะไร” เท่านั้น แต่จะให้นักเรียนได้รู้ว่า “ฉันได้เรียนรู้อย่างไร” และที่สำคัญคือ “ทำไมฉันต้องเรียนรู้” และให้นักเรียนสามารถโยงความรู้ในห้องเรียนสู่การปฏิบัติในชีวิตจริงได้ สภาการศึกษาคาทอลิกฯ ได้จัดอบรมเรื่องนี้ให้แก่โรงเรียนต่างๆ มาแล้ว 16 ครั้ง ตั้งแต่ปี 2013-2014 มีครูผ่านแกนนำการอบรมแล้วประมาณ 600 คน และยังคงดำเนินการอยู่อย่างต่อเนื่อง โรงเรียนที่ผ่านการอบรมนำกลับไปขยายผลด้วยตนเอง ภายใต้การสนับสนุนของสภาการศึกษาคาทอลิกฯ

4.4 ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติในอนาคต

แม้ว่าโรงเรียนคาทอลิกได้มีความพยายามที่จะดำเนินการให้มีหลักสูตรและแผนการสอนที่มีบูรณาการคุณค่าพระวรสาร แต่ยังไม่สามารถมีหลักสูตรแกนกลาง และการติดตามผลอย่างจริงจัง รายงานเรื่อง บทบาทและศักยภาพของโรงเรียนคาทอลิก ปี 2014 ได้เสนอแนะไว้ว่า “โรงเรียนคาทอลิกควรมีหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ด้านการพัฒนาหลักสูตรและตัวชี้วัดมาตรฐานของโรงเรียนคาทอลิกที่สนองตอบต่อพันธกิจหลักของการศึกษา และสอดคล้องกับนโยบายหลักของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (“สมศ.”)”

ข้อเสนอแนะนี้สอดคล้องกับบทบาทและหน้าที่ของสภาการศึกษาคาทอลิกฯ ที่กำหนดไว้ใน ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี 2012-2015 บทที่ 1 ข้อเสนอในการดำเนินการ ในข้อ 6 คือ สภาการศึกษาคาทอลิกฯ จึงควรดำเนินการต่อไปนี้ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไป ดังนี้

ก. จัดหลักสูตรกลางที่ให้การศึกษาและอบรมแก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรของโรงเรียนคาทอลิกอย่างมีระบบและต่อเนื่อง ครอบคลุมในหัวข้อต่างๆ โดยเฉพาะในหัวข้อ ดังต่อไปนี้

- การบริหารการศึกษาคาทอลิกสำหรับผู้บริหาร ทั้งที่มีประสบการณ์แล้วและผู้บริหารใหม่
- อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกสำหรับผู้บริหาร
- อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกสำหรับครูและบุคลากร
- การบูรณาการคุณค่าพระวรสารกับสาระการเรียนรู้

ข. จัดการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองจนเป็นอัตลักษณ์อีกประการหนึ่งของโรงเรียนคาทอลิก

5. ความท้าทายด้านสังคมการเรียนรู้

5.1 ความหมาย

นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมอย่างรวดเร็ว กระแสโลกาภิวัตน์และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในวงการสารสนเทศ ยังส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและกระบวนการหล่อหลอมอบรมเพิ่มมากขึ้น ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงโดยฉับพลันทั้งไปเป็นลักษณะสากลและแตกต่างหลากหลาย ที่มีทั้งลักษณะแบบท้องถิ่นแต่ก็กว้างสู่ประชาคมโลก อีกทั้ง เป็นแหล่งรวมของวิธีการตีความที่หลากหลายและขัดแย้งกันเกี่ยวกับโลกและชีวิต คนหนุ่มสาวพบว่าพวกเขาต้องเผชิญกับข้อเสนอด้านคุณค่าที่ต่างออกไป ซึ่งปลุกเร้าให้กระตือรือร้นมากขึ้น แต่มีผู้ร่วมรับข้อเสนอนั้นน้อยลงทุกที หรือไม่ได้รับข้อเสนอเลย

ในบริบทเช่นนี้ สิ่งที่เร่งด่วนเป็นพิเศษคือ การนำเสนอหลักสูตรสำหรับการหล่อหลอมอบรมทางวิชาการแก่คนหนุ่มสาว ซึ่งไม่ได้ถูกลดทอนผลสัมฤทธิ์ให้เป็นไปเพียงพินิจเพื่อตอบสนองต่อปัจเจกบุคคล และเป็นเครื่องมือของการให้บริการเพื่อที่จะได้รับวุฒิบัตรเท่านั้น นอกจากนี้จะได้รับความรู้แล้ว นักเรียนต้องได้รับประสบการณ์ที่เข้มข้นจากการแบ่งปันกับครูของพวกเขา การที่ประสบการณ์นี้จะบรรลุผลอย่างมีความสุข ครูต้องยอมรับและเตรียมการการสอนที่มีลักษณะการอภิปรายร่วมกันเป็นอย่างดี ซึ่งสามารถปลุกและนำทางให้นักเรียนทุ่มเทพลังไปสู่การแสวงหาความจริงและความหมายของการดำรงชีวิต การก่อร่างสร้างตนและชีวิตตามวิถีบทในมุมมองของการหล่อหลอมโดยรวม การศึกษาที่แท้จริงเกิดขึ้นไม่ได้หากปราศจากแสงแห่งความจริง

การให้การศึกษาร่วมกันในโรงเรียนคาทอลิก ข้อ 1 และ 2

5.2 ความท้าทาย

เอกสาร Instrumentum Laboris ปี 2014 กล่าวถึงความท้าทายด้านสังคมการเรียนรู้พอสรุปได้ดังนี้

เราต้องไม่ลืมว่าการเรียนรู้มีได้จำกัดอยู่แต่เฉพาะในโรงเรียน ในสภาพการณ์ปัจจุบัน ซึ่งมีลักษณะอันเด่นชัดของการแพร่กระจายของวิธีสื่อสารทางเทคนิคแบบใหม่และโอกาสใหม่ของการเรียนรู้แบบไม่เป็นทางการ ทุกวันนี้ ผู้คนพากันพูดถึงระบบเศรษฐกิจที่มีพื้นฐานที่ความรู้ (Knowledge-based economy) ในแง่หนึ่ง เขวachsenถูกเรียกร้องให้บรรลุถึงระดับความรู้และสมรรถภาพที่ไม่เคยมีมาก่อนในอดีต ในอีกแง่หนึ่ง โรงเรียนต้องจัดการกับสภาพการณ์ที่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างกว้างขวาง เป็นจำนวนมากและควบคุมไม่ได้ โรงเรียนอาจจะต้องเจียมเนื้อเจียมตัวในระดับหนึ่ง เมื่อพิจารณาถึงสิ่งที่โรงเรียนสามารถกระทำได้ในยุคสมัยนี้

เนื่องจากโรงเรียนไม่ได้เป็นสถานที่สำหรับการเรียนรู้แต่เพียงหนึ่งเดียวสำหรับเยาวชนอีกต่อไป และไม่ใช่สถานที่ที่สำคัญที่สุดอีกต่อไป และชุมชนเสมือนจริงเริ่มทวีความสำคัญมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด การจัดการเรียนการสอนต้องเผชิญกับความท้าทายใหม่ นั่นคือ ช่วยเหลือนักเรียนให้ทักษะที่สำคัญและจำเป็นเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกรอบงำจากอิทธิพลของสื่อสมัยใหม่ (New media)

Instrumentum Laboris, 2014 ข้อ (III)(1)(d)

ในบริบทของสังคมไทย รายงานเรื่อง *บทบาทและศักยภาพของโรงเรียนคาทอลิก ปี 2014* ได้สรุปปัญหาด้านหลักสูตรอันอาจมีผลให้โรงเรียนไม่สามารถเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ได้ ดังนี้

1. หลักสูตรเป็นการศึกษาแบบแยกส่วนไม่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตในสังคม หลักสูตรบังคับให้มุ่งเน้นเรื่องวิชาการ จนเด็กขาดการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานต่างๆ
2. หลักสูตรมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาตามนโยบายทางการเมืองหรือกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบกับการถ่ายทอดความรู้สู่บุคลากรทั่วประเทศยังทำได้ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ส่งผลให้บุคลากรมีความเข้าใจต่ำ และการนำไปใช้ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร
3. ระบบการวัดผลมุ่งเน้นความสำเร็จทางวิชาการ ส่งผลให้เด็กต้องคร่ำเคร่งอยู่แต่กับการแข่งขัน จนทำให้ขาดการเรียนรู้และสร้างพัฒนาการทางด้านสังคมอย่างอื่น ส่งผลให้เด็กเติบโตมาเป็นบุคคลที่ขาดความเอื้ออาทร และมุ่งแสวงหาแต่ประโยชน์ส่วนตัว
4. ระบบการประเมินผลและการแข่งขัน เป็นแบบประเมินที่วัดความสามารถในการจดจำมากกว่าความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ ทำให้การเรียนการสอนยังเน้นที่การท่องจำเพื่อนำมาสอบ มากกว่าการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้งานจริง

เมื่อฟังเสียงของเยาวชนไทยจาก รายงานเรื่อง *เสียงของเยาวชนไทยปี 2014* พบว่า เยาวชนมีความคิดเห็นต่อระบบการศึกษาของประเทศไทยในภาพรวมว่า ยังไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของเยาวชนได้ในระดับที่ดีมากนัก โดยเยาวชนส่วนใหญ่ที่ร้อยละ 56 เห็นว่า ระบบการศึกษาของโรงเรียน/มหาวิทยาลัยที่ตนเองกำลังศึกษาอยู่ในปัจจุบันมีคุณภาพอยู่ในระดับที่ค่อนข้างดี ในขณะที่ยังมีเยาวชนอีกร้อยละ 31 เห็นว่าระบบการศึกษาของโรงเรียน/มหาวิทยาลัยที่ตนเองกำลังศึกษาอยู่ยังไม่ได้อยู่ในระดับที่น่าพอใจ

สิ่งที่เยาวชนยังรู้สึกไม่พอใจต่อระบบการศึกษาของโรงเรียน/มหาวิทยาลัยที่ตนเองกำลังศึกษาอยู่หลักๆ มีอยู่ด้วยกัน 4 เรื่อง ได้แก่ 1) ความพร้อมด้านอุปกรณ์ เช่น สื่อการเรียนการสอน ระบบอินเทอร์เน็ต 2) หลักสูตรที่เรียนหนักและเน้นทฤษฎีมากกว่าการประยุกต์ใช้ ทำให้มีประโยชน์

ต่อชีวิตประจำวันน้อย 3) คุณภาพ/ความเชี่ยวชาญ ตลอดจนการให้เวลาและความเอาใจใส่ของ ครู/อาจารย์ 4) ระเบียบ กฎเกณฑ์ และขั้นตอนการให้บริการที่มากเกินไป

ยิ่งไปกว่านั้น รายงานนี้ยังพบว่า เยาวชนเกือบทั้งหมดที่ร้อยละ 90 ประสบกับปัญหา ความเครียด และมีเยาวชนกว่า 1 ใน 3 ที่ประสบกับปัญหาความขัดแย้งในตัวเอง และมีความรู้สึก หดหู่/ซึมเศร้า/หมดหวังในชีวิต ทั้งนี้โดยมีระบบการศึกษาในปัจจุบันเป็นสาเหตุหลักประการหนึ่งที่ทำให้เยาวชนเกิดภาวะความเครียด ซึ่งเห็นได้จากสิ่งที่เป็นกังวลในชีวิตของเยาวชนไทยที่ร้อยละ 78 จะเป็นเรื่องของการเรียน ซึ่งความวิตกกังวลดังกล่าวเกี่ยวข้องกับ การกลัวคะแนนสอบ/เกรดไม่ดี กลัวเรียนไม่รู้เรื่อง กลัวทำการบ้าน/ทำรายงานไม่ทัน กลัวเรียนไม่จบ กลัวสอบเข้าโรงเรียน/มหาวิทยาลัยไม่ได้ เป็นต้น

5.3 แนวทางปฏิบัติในปัจจุบัน

จาก งานวิจัยโรงเรียนคาทอลิกสู่มาตรฐานสากล ปี 2013 ผู้บริหารและครูในโรงเรียนคาทอลิกมีความเห็นว่า โรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยมีความพร้อมสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โรงเรียนคาทอลิกมีความพร้อมสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล จำแนกตามคุณลักษณะ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกคุณลักษณะเรียงตามลำดับ ดังนี้

คุณลักษณะ

ความพร้อมของโรงเรียนคาทอลิก

1. ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก

(1) มีความรู้พื้นฐานในยุค ดิจิทัล	● มีวิธีการที่หลากหลายเพื่อเพิ่มทักษะในการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียนแก่นักเรียน และใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน
(2) สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ	● พัฒนาศักยภาพด้านภาษาอังกฤษให้แก่ครู และผู้บริหาร เพื่อเพิ่มทักษะการเรียนการสอน และเทคนิคการสอนให้กับครู
(3) มีความคิดเชิงวิพากษ์ และเชิงสร้างสรรค์	
(4) ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก	

2. การจัดการเรียนการสอน

เทียบเคียงมาตรฐานสากล

(1) ด้านคุณภาพวิชาการ	● สนับสนุนให้คณะครูได้ทำงานวิจัยในชั้นเรียนเพื่อมาพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนของตนเอง ให้นักเรียนมีศักยภาพมากยิ่งขึ้น
(2) ด้านคุณภาพครู	● เพิ่มพูนความรู้ให้กับคณะครู โดยมีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้และทักษะกับครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยให้คณะครูศึกษาความรู้เพิ่มเติม
(3) ด้านการวิจัยและพัฒนา	● จัดสรรทุนในการศึกษาต่อให้กับครูที่มีความสนใจที่จะศึกษาต่อ

3. บริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ

(1) ด้านคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียน	● ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการเตรียมการพัฒนาโรงเรียนให้มีความพร้อมอย่างต่อเนื่องเสมอมา
(2) ด้านระบบการบริหารจัดการ	● การวางแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยมีการพัฒนาขับเคลื่อนด้วยการเตรียมบุคลากรของโรงเรียนเข้ารับการอบรมสัมมนาทางวิชาการ
(3) ด้านปัจจัยพื้นฐาน	
(4) ด้านเครือข่ายร่วมพัฒนา	

แม้ว่า งานวิจัยแสดงถึงความพร้อมของโรงเรียนคาทอลิกในระดับหนึ่ง พันธกิจของโรงเรียนคาทอลิกเพื่อพัฒนาความพร้อมให้กับโรงเรียนที่นักการศึกษาคาทอลิกได้สรุปไว้ใน *ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี 2012-2015* มีอยู่ในหลายพันธกิจ เช่น

พันธกิจที่ 1.1 สำรวจความต้องการ จัดประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการบริหารโรงเรียน และผู้ปกครอง เพื่อร่วมกัน ทบทวน หรือกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะของนักเรียนให้เป็นไปตาม อัตลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิก และจัดทำแผนพัฒนา และแผนปฏิบัติการ เพื่อให้โรงเรียนเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด โดยเฉพาะครอบคลุมถึง การพัฒนาครูและบุคลากร การพัฒนาอาคารสถานที่ การบริหารงบประมาณ และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พร้อมจัดตั้งผู้รับผิดชอบแต่ละโครงการอย่างชัดเจน

พันธกิจที่ 3.4 จัดทำสื่อและนวัตกรรม และคู่มือปฏิบัติงานและระเบียบการปฏิบัติงานที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนตามแผนอภิบาลของโรงเรียน และหลักสูตร แผนการสอน และกระบวนการเรียนการสอนคำสอน คริสตศาสตร์ และจริยศึกษา โดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม

พันธกิจที่ 6.2 จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนเป็นผู้ริเริ่ม รับผิดชอบ และทำงานร่วมกัน อย่างอิสระและเป็นมิตร โดยมีครูคอยดูแลและให้คำแนะนำอย่างเหมาะสม เพื่อปลูกฝังนักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และศรัทธาในศาสนา ยึดมั่นในหลักธรรมตามคุณค่าพระวรสาร

พันธกิจที่ 7.3 สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายโรงเรียนในสภาฯ เพื่อจัดกิจกรรม แลกเปลี่ยน และการเรียนรู้ โดยเฉพาะด้านอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก และด้านจิตตภาติบาล เช่น โครงการเยี่ยมโรงเรียนในเครือข่าย จัดนิทรรศการร่วมกัน การประชุมแลกเปลี่ยน การศึกษาดูงาน การนิเทศแบบกัลยาณมิตร เพื่อนำมาปรับใช้ในการพัฒนาโรงเรียน

พันธกิจที่ 8.1 พัฒนาหลักสูตรและวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาเทียบกับหลักสูตรในประเทศผู้นำทางการศึกษา เช่น สิงคโปร์ อังกฤษ เป็นต้น

รายงานเรื่อง *บทบาทและศักยภาพของโรงเรียนคาทอลิก ปี 2014* ได้เสนอคุณแจสำคัญ ของความสำเร็จที่โรงเรียนคาทอลิกควรปรับปรุงให้ดีขึ้น คือ มีหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับ ลักษณะและความสนใจของนักเรียน ซึ่งจะช่วยให้กระตุ้นให้เด็กมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้มากขึ้น ยกตัวอย่างเช่น

1. **ผสมผสานระหว่างการเรียนรู้ทางวิชาการกับกิจกรรม** เช่น การเรียนรู้นอกสถานที่ โดยสำหรับเด็กในวัยประถมศึกษาอาจไม่ต้องให้มีเนื้อหาที่เข้มข้นมาก แต่เน้นไปที่การสร้าง ลักษณะนิสัยของการช่างสังเกต ความสนใจใฝ่รู้ จะเป็นประโยชน์สำหรับการเรียนรู้ในระดับต่อไป มากกว่า ส่วนในระดับมัธยมศึกษาเป็นการต่อยอดการเรียนรู้โดยเพิ่มสัดส่วนของข้อมูลมากขึ้น แต่เน้นให้มีความเฉพาะเจาะจงกับความสนใจของนักเรียน หรือแนวทางในการประกอบอาชีพในอนาคตของเด็กนักเรียน

2. **เพิ่มหลักสูตรด้านสันตนาการ และกิจกรรมสัมพันธ์** สำหรับเด็กประถมศึกษาให้มากขึ้น และเพิ่มสัดส่วนด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมให้กับเด็กในวัยมัธยมศึกษาเพิ่มมากขึ้น

3. **ผสมผสานหลักการทางการตลาดและการประชาสัมพันธ์** มาร่วมในหลักสูตร คือ การดึงความสนใจ การสร้างความสนุกสนานและทำให้น่าติดตาม การสร้างประสบการณ์ร่วม

สุดท้ายคือ การให้สิทธิเด็กในการเลือก ไม่ใช่บังคับ เพื่อให้เด็กได้รู้สึกว่ามีสิทธิในการเลือกเป็นของตนเอง

4. เพิ่มเนื้อหาด้านการ **ประยุกต์ใช้งานในชีวิตจริง** รวมทั้ง การสร้างเกณฑ์การวัดผลที่สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาหลักสูตรกับชีวิตประจำวันได้อย่างแท้จริง

ข้อเสนอนี้สอดคล้องกับรายงานเรื่อง *เสียงของเยาวชนไทยปี 2014* ซึ่งเยาวชนบอกเล่าถึงสิ่งที่ตนเองอยากเห็นมากที่สุดในระบบการศึกษาไทยว่า ประเด็นในด้านการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่เยาวชนต้องการให้มีการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด โดยเยาวชนต้องการเห็นการพัฒนาของหลักสูตรการเรียนการสอนที่มีความเป็นสากลมากขึ้น เน้นการนำไปใช้จริงในชีวิตประจำวัน และเป็นการปูพื้นฐานที่ตรงกับการประกอบอาชีพในสายอาชีพต่างๆ นอกจากนี้ เยาวชนบางส่วนยังแสดงออกถึงความต้องการหลักสูตรการเรียนการสอนที่ช่วยพัฒนาเยาวชนที่รอบด้านมากขึ้น เช่น หลักสูตรที่สนับสนุนให้เยาวชนคิดและกล้าแสดงออก ตลอดจนหลักสูตรที่ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และสานต่อวัฒนธรรมต่างๆ ที่ดีของคนไทย

5.4 ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติในอนาคต

ดังนั้น แม้ว่างานวิจัยจะสะท้อนว่า ผู้บริหารและครูได้ประเมินตนเองว่า โรงเรียนคาทอลิกมีความพร้อมสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล โรงเรียนคาทอลิกจะต้องท้าทายและประเมินความพร้อมของตัวเองอยู่เสมอ บนสภาพแห่งความเป็นจริง และรับฟังเสียงสะท้อนจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ก. รักษาจุดเด่นของโรงเรียนคาทอลิกคือ อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกที่มุ่งเน้นด้านคุณธรรม จริยธรรม ที่โรงเรียนคาทอลิกได้หล่อหลอมให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม ดังนั้นจึงควรใช้จุดเด่นด้านอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกมาพัฒนานักเรียนและโรงเรียน

ข. ส่งเสริมหรือเพิ่มการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ประกอบกับหลักสูตร รวมถึงกิจกรรมสันตนาการ โดยมีนักเรียนเป็นผู้ริเริ่มและรับผิดชอบ และทำร่วมกันได้อย่างสนุกสนาน เชื่อมโยงกับชีวิตจริงและปูพื้นฐานการประกอบอาชีพในสายอาชีพต่างๆ ได้ พร้อมกับการเรียนรู้ อย่างมีบูรณาการกับคุณค่าพระวรสาร

ค. จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีความสุขและสนุกสนานในการเรียนรู้ และใช้กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง เพื่อให้นักเรียนสามารถประยุกต์เนื้อหาที่เรียนรู้ให้ใช้ได้กับชีวิตจริง

6. ความท้าทายเฉพาะจากสังคมพหุศาสนาและพหุวัฒนธรรม

6.1 ความหมาย

มนุษย์ทุกคน ทุกเชื้อชาติ สถานะ และวัย ต่างก็มีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ ย่อมมีสิทธิที่มีอาจจะแบ่งแยกกีดกันได้ ในอันที่จะได้รับการศึกษาที่ตรงกับเป้าหมายสูงสุดของตน อีกทั้งตรงกับความสามารถ เพศ ตลอดจนวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีในประเทศของตน โดยที่การให้การศึกษานั้นจะต้องกลมกลืนกับความสัมพันธ์อันพ้องกับคนอื่น ๆ เพื่อที่จะส่งเสริมความเป็นหนึ่งเดียวกันอย่างแท้จริงและก่อให้เกิดสันติสุขในโลก เนื่องจากการศึกษาที่แท้จริงมีเป้าหมายในการหล่อหลอมมนุษย์เพื่อให้บรรลุจุดหมายสูงสุดของเขาและเพื่อประโยชน์สุขแห่งสังคม โดยในฐานะที่เป็นมนุษย์ เขาเป็นหนึ่งในสมาชิกของสังคม และในฐานะที่เป็นผู้ใหญ่ เขาจะต้องรับภาระผูกพันทางสังคมร่วมกับคนอื่น ๆ

การศึกษาแบบคริสต์ ข้อ 1

6.2 ความท้าทาย

เอกสาร Instrumentum Laboris ปี 2014 กล่าวถึงความท้าทายนี้พอสรุปได้ ดังนี้

ลักษณะพหุวัฒนธรรมและพหุศาสนาของนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิกเป็นความท้าทายสำหรับผู้รับผิดชอบทางการศึกษาทุกคน เมื่ออัตลักษณ์ของโรงเรียนอ่อนแอ ปัญหามากมายก็ตามมา ทั้งนี้เพราะความไร้สมรรถภาพในการจัดการกับสถานการณ์ใหม่

ความท้าทายที่สำคัญที่สุดคือการค้าชุกการเปิดรับด้าน วัฒนธรรมที่มากขึ้นในหมู่ครูและในเวลาเดียวกัน มีความเต็มใจที่จะปฏิบัติตนเป็นพยานเพิ่มมากขึ้นอย่างตัดเทียมกัน พวกเขาต้องได้รับการหล่อหลอมอบรมให้รู้จักที่จะมีส่วนร่วมในการเสวนาแลกเปลี่ยนระหว่างความเชื่อกับวัฒนธรรม และระหว่างศาสนาต่างๆ การเสวนาแลกเปลี่ยนที่แท้จริงไม่อาจจะเกิดขึ้นได้ถ้านักการศึกษาเองไม่ได้รับการหล่อหลอมอบรมและช่วยเหลือให้ลึกซึ้งกับความศรัทธาและความเชื่อเฉพาะบุคคล

การส่งเสริมความร่วมมือกันระหว่างนักเรียนที่มีความเชื่อทางศาสนาต่างกันในการทำงานเพื่อสังคมเป็นโอกาสอันดีที่ไม่ควรจมองข้ามไป โดยที่บริบทของการเรียนรู้เป็นแบบพหุลักษณะ จะไม่ใช่เรื่องที่วิเศษสุดหรือหากหรือ ถ้าอย่างน้อยที่สุดโรงเรียนได้เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำงานเพื่อสังคม โดยร่วมกับครูของพวกเขา หรือบางทีกับพ่อแม่ของพวกเขาด้วย

Instrumentum Laboris, 2014 ข้อ (III)(1)(i)

ในบริบทของสังคมไทย นักการศึกษาคาทอลิกสะท้อนเกี่ยวกับความท้าทายนี้ใน *ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี 2012-2015* ว่า “สังคมไทย (รวมถึง โรงเรียน) ยังขาดวิสัยทัศน์และการเตรียมตัวสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)”

6.3 แนวทางปฏิบัติในปัจจุบัน

ในงานวิจัยเรื่องความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี 2012 ผู้บริหารและครูในโรงเรียนคาทอลิกได้ประเมินตนเองและเห็นว่า **โรงเรียนคาทอลิกมีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน อยู่ระดับปานกลาง** ร้อยละ 69.24 ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียน และครูในโรงเรียนคาทอลิกมีการเตรียมความพร้อมในระดับหนึ่ง เช่น เตรียมตัวด้านภาษา โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ มีการเตรียมตัวด้านการเรียนการสอนเรื่องประชาคมอาเซียน กฎบัตรอาเซียน ความรู้เกี่ยวกับประเทศสมาชิกในประชาคมอาเซียน ทั้งนี้ กิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนได้จัดขึ้น เป็นเพียงการตื่นตัวเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเท่านั้น

จุดเด่นที่ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นตรงกันว่า เป็นจุดเด่นของโรงเรียนคาทอลิก และเป็นการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้ คือ ด้านอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ซึ่งมีความพร้อมในระดับมาก แต่ต้องพัฒนาต่อไปเพื่อให้เกิดความพร้อมในระดับมากที่สุด เพื่อสร้างอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกให้เป็นจุดเด่นของโรงเรียนคาทอลิก และประชาสัมพันธ์เพื่อให้ผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง ให้ตระหนัก และพัฒนานักเรียนไปสู่อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกอย่างเป็นรูปธรรมตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

ความพร้อมของโรงเรียนคาทอลิก ในด้านมาตรฐานและยุทธศาสตร์โดยเรียงลำดับดังต่อไปนี้

1. **มาตรฐานในการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่ประชาคมอาเซียน** มีความพร้อมอยู่ในระดับมากร้อยละ 73.31 เมื่อพิจารณาในแต่ละมาตรฐาน เรียงลำดับความพร้อมจากมากไปน้อย และตัวบ่งชี้ที่สำคัญอันดับที่ 1 และอันดับสุดท้าย พร้อมคำแนะนำ

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้		ข้อเสนอแนะ
	อันดับ 1	อันดับสุดท้าย	
1) อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกอยู่ในระดับมาก	การส่งเสริมด้านคุณธรรม	การส่งเสริมด้านการศึกษแก่ผู้ด้อยโอกาสทางสังคม	ส่งเสริม สนับสนุน และสร้างโอกาสสำหรับผู้ด้อยโอกาสทางสังคม เช่น การให้ทุนแก่นักเรียนที่ครอบครัวยากจน การเปิดโอกาสและให้การสนับสนุนด้านทุนทรัพย์ ด้านที่พักอาศัยแก่เด็กกลุ่มชาติพันธุ์ ฯลฯ

2) คุณภาพการ สร้างสังคมแห่ง การเรียนรู้ในระดับ มาก	ผู้บริหารมี ความสามารถใน การนิเทศ ติดตาม ผลการดำเนินการ จัดการเรียนรู้สู่ ประชาคมอาเซียน	คณะกรรมการ สถานศึกษากำกับ ดูแล และ ขับเคลื่อนการ ดำเนินงานของ สถานศึกษา	คณะกรรมการสถานศึกษาควรเพิ่มบทบาทในการ พัฒนา ติดตาม และขับเคลื่อนการดำเนินงานของ สถานศึกษาให้มากขึ้น และโรงเรียนคาทอลิกควร นำผลที่ได้จากการประเมินมาพัฒนาปรับปรุงการ บริหารจัดการ เพื่อให้มีความพร้อมในการเข้าสู่ ประชาคมอาเซียน
3) คุณภาพการจัด การศึกษาอยู่ใน ระดับปานกลาง	ผู้บริหารมีภาวะ ผู้นำทางวิชาการ	ครูสามารถ แลกเปลี่ยนการ เรียนรู้ ประสบการณ์ใน การจัดการเรียน การสอน	ควรมีนโยบายในการส่งเสริม และการสร้าง เครือข่ายระหว่างโรงเรียน ทั้งภาครัฐและ ภาคเอกชน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การ ติดต่อสื่อสารเชื่อมโยงเพิ่มศักยภาพของครูในการ ใช้เทคนิค วิธีการ และการใช้สื่อ ถ่ายทอดความรู้ ให้แก่ักเรียน
4) คุณภาพผู้เรียน อยู่ในระดับปาน กลาง	นักเรียนสามารถ ทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้	นักเรียนสามารถ อธิบายความรู้ เกี่ยวกับกฎบัตร อาเซียน	ควรจัดการเรียนการสอนเรื่องประชาคมอาเซียน กฎบัตรอาเซียน และบูรณาการความรู้ต่างๆ เรื่อง อาเซียนลงไปในวิชาที่ทำการเรียนการสอน โดยมี การสร้างสื่อสารสนเทศเพื่อให้นักเรียนเกิดความ สนใจ และสามารถทำให้นักเรียนได้เรียนรู้

2. ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีความพร้อมอยู่ใน
ระดับปานกลาง ร้อยละ 65.16 เมื่อพิจารณาในแต่ละมาตรฐาน เรียงลำดับความพร้อมได้
ดังต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์	ตัวบ่งชี้		ข้อเสนอแนะ
	อันดับ 1	อันดับสุดท้าย	
1) การส่งเสริมและ พัฒนาความ สามารถทางด้าน ภาษาและเจตคติ ในการจัดการศึกษา สู่ประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับมาก	การส่งเสริมและ พัฒนาให้ผู้เรียนมี ความสามารถใน การใช้ ภาษาอังกฤษเป็น ภาษาที่สอง	การส่งเสริมและ พัฒนาให้ผู้เรียนมี ความสามารถใน การใช้ภาษาที่ใช้ ในประชาคม อาเซียนเป็นภาษา ที่สาม	มีการเตรียมความพร้อมในภาษาที่สอง คือ ภาษาอังกฤษ แต่เนื่องจากการเข้าสู่ประชาคม อาเซียนมีมาตรฐานเรื่องภาษาที่สามที่นักเรียนได้ เรียนรู้ภาษาในประชาคมอาเซียน ซึ่งต้องอาศัย ผู้เชี่ยวชาญและชำนาญในภาษาที่สาม ดังนั้น ผู้บริหารต้องกำหนดนโยบาย ส่งเสริมและ พัฒนาการใช้ภาษาที่ใช้ในประชาคมอาเซียน

2) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสู่ความเป็นอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง	มีการบูรณาการหลักสูตรความเป็นประชาคมอาเซียนเข้าไปในกลุ่มสาระการเรียนรู้	จัดทำหลักสูตรภาษาที่ใช้ในประชาคมอาเซียน	ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูไปศึกษาอบรม สัมมนาเพิ่มเติมความรู้และเทคนิคการบูรณาการความรู้เรื่องประชาคมอาเซียน พัฒนาหลักสูตรเน้นฐานสมรรถนะ หลักสูตรเชิงกว้างและเฉพาะทาง และควรมีวิชาแกน ได้แก่ การติดต่อสื่อสารทั้งภาษาไทย อังกฤษ และภาษาเพื่อนบ้านในอาเซียน
3) ส่งเสริมและพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี อยู่ในระดับปานกลาง	ส่งเสริมให้ติดตามรายการโทรทัศน์ที่แนะนำเกี่ยวกับอาเซียน	ประสานความร่วมมือกับภาคเอกชนในการจัดทำแหล่งเรียนรู้ออนไลน์	ควรกำหนดนโยบาย ประสานความร่วมมือกับภาครัฐและเอกชน ในการจัดทำแหล่งการเรียนรู้ออนไลน์ ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการใช้สื่อเทคโนโลยีและสารสนเทศ เพื่อใช้สื่อสารสนเทศเป็นแหล่งความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และถ่ายทอดความรู้ให้นักเรียน
4) บริหารจัดการโดยใช้เครือข่ายอยู่ในระดับปานกลาง	มีการส่งเสริมให้มีโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาในประชาคมอาเซียน	มีการจัดให้ครูและนักเรียนได้ทัศนศึกษาในประเทศประชาคมอาเซียน	จัดโครงการศึกษาดูงานในประเทศสมาชิกอาเซียน ให้กับครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาวิถีชีวิต สังคม ความเป็นอยู่ วัฒนธรรม เศรษฐกิจ โดยเก็บข้อมูลสารสนเทศ เพื่อสร้างสื่อสารสนเทศ และจัดแสดงให้กับผู้บริหาร ครู และนักเรียน

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า มาตรฐานด้านอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกเป็นด้านที่เด่นที่สุดของโรงเรียนคาทอลิก ดังนั้น โรงเรียนคาทอลิกควรพัฒนาอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกให้เป็นภาพลักษณ์ที่โดดเด่นของโรงเรียนคาทอลิก เพื่อเตรียมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2015

นักการศึกษาคาทอลิกต่างเห็นพ้องต้องกันว่า โรงเรียนคาทอลิกจะต้องมีบทบาทที่สำคัญในสังคม พหุศาสนาและพหุวัฒนธรรม จึงได้กำหนดเป็นพันธกิจใน *ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี 2012-2015* พันธกิจที่ 8 ดังนี้ **“สร้างความพร้อมในการอยู่ร่วมกันอย่างยุติธรรมและสันติ ท่ามกลางความแตกต่างด้านเชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรม โดยเริ่มต้นจากประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)**

พันธกิจที่ 8.1 พัฒนาหลักสูตรและวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาเทียบกับหลักสูตรในประเทศผู้นำทางการศึกษา เช่น สิงคโปร์ อังกฤษ เป็นต้น

พันธกิจที่ 8.2 จัดทำหลักสูตรเฉพาะด้านภาษาต่างๆ ที่เน้นในด้านการสื่อสาร ทั้งการสอนภาษาไทย-อังกฤษ โดยมีภาษาถิ่นหรือภาษาเพื่อนบ้าน เช่น จีน ยาวี พม่า เป็นวิชาเลือก หรือกิจกรรมเสริม เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง

พันธกิจที่ 8.3 จัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะทางด้านภาษาให้แก่นักเรียน

พันธกิจที่ 8.4 ศึกษาดูงาน และเรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับสถานศึกษาอื่นที่เน้นทางด้านภาษา ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

พันธกิจที่ 8.5 แลกเปลี่ยน เรียนรู้วัฒนธรรม เน้นการเรียนรู้ประเทศเพื่อนบ้าน

พันธกิจที่ 8.6 เสริมสร้างทัศนคติของนักเรียนในการทำงาน ที่มี “Drive-for-Success” เสริมสร้างภาวะผู้นำ กล้าคิด กล้าแสดงความคิดเห็น และรู้จักการทำงานเป็นทีม”

6.4 ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติในอนาคต

โรงเรียนคาทอลิกควรจะประเมินตนเองถึงความพร้อมในด้านมาตรฐานและกลยุทธ์ต่างๆ ซึ่งเป็นเรื่องจำเป็นและเร่งด่วนที่ผู้บริหารควรนำไปกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของโรงเรียน เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้ก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างมีคุณภาพและเกิดผลเป็นรูปธรรมในปี 2015 โดยเฉพาะ การปฏิบัติตามพันธกิจที่ 8 **สร้างความพร้อมในการอยู่ร่วมกันอย่าง ยุติธรรมและสันติ ท่ามกลางความแตกต่างด้านเชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรม โดย เริ่มต้นจากประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ใน ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิก 2012-2015**

7. ความท้าทายด้านเครื่องมือและทรัพยากรที่จำกัด

7.1 ความหมาย

นักเรียนเป็นจำนวนมากจะเข้าเรียนในโรงเรียนคาทอลิก และบ่อยครั้งที่โรงเรียนเดียวกัน ตั้งแต่ยังเป็นเด็กเล็กอยู่จนเกือบจะเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ ด้วยเหตุนี้ จึงเป็นธรรมดาที่พวกเขาจะคิดว่าโรงเรียนเป็นเสมือนบ้านของพวกเขา ดังนั้น “บ้าน-โรงเรียน” จึงควรจะมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่สร้างบรรยากาศแห่งความรื่นรมย์และความสุขแบบครอบครัว เมื่อบ้านขาดบรรยากาศเหล่านี้ไป บ่อยครั้งที่โรงเรียนก็จะช่วยทำหน้าที่ทดแทนได้เป็นอย่างดี

สิ่งแรกที่จะช่วยสร้างสภาพแวดล้อมอันน่ารื่นรมย์คือ สิ่งอำนวยความสะดวกทางกายภาพที่เพียงพอ ได้แก่ พื้นที่เพื่อห้องเรียน กีฬา และนันทนาการที่กว้างขวางเพียงพอ ตลอดจนห้องอำนวยความสะดวกอื่นๆ เช่น ห้องพักครู ห้องสำหรับการพบปะประชุมของครูและพ่อแม่ ห้องสำหรับทำงานกลุ่ม ฯลฯ การจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้จะเป็นไปได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับสภาพการณ์ในแต่ละท้องถิ่น เราต้องขออภัยที่ว่าจะยอมรับว่า อาคารเรียนบางแห่งไม่เหมาะสมและไม่น่ารื่นรมย์ แต่ถึงแม้ว่านักเรียนจะอยู่ท่ามกลางสิ่งแวดล้อมที่ไม่ใหญ่โตโอ้อะไร เรายังสามารถจะทำให้พวกเขารู้สึกอบอุ่นเหมือนกับ “อยู่บ้าน” ได้ด้วยบรรยากาศที่มุ่งค้ำในความเป็นมนุษย์และความมีจิตวิญญาณ

โรงเรียนคาทอลิกควรจะเป็นแบบอย่างความเรียบง่ายและความยากจนตามแบบอย่างในพระวรสาร แต่บรรยากาศเหล่านี้ก็ไม่ขัดแย้งกับการมีวัตถุประสงค์สร้างที่จำเป็นต่อการให้การศึกษาที่เหมาะสม เนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว โรงเรียนทุกวันนี้ต้องมีอุปกรณ์ซึ่งปัจจุบันนี้มักจะซับซ้อนและมีราคาสูง สิ่งนี้ไม่ใช่ของฟุ่มเฟือย สิ่งนี้เป็นเพียงอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อโรงเรียนในการดำเนินงานในฐานะของสถาบันการศึกษา ดังนั้น โรงเรียนคาทอลิกจึงมีสิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่นที่จะทำให้สามารถซื้ออุปกรณ์การศึกษาสมัยใหม่เหล่านี้ได้ ทั้งจากบุคคลและองค์กรสาธารณะมีหน้าที่ให้การสนับสนุนในเรื่องนี้

มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก ข้อ 27-29

7.2 ความท้าทาย

เอกสาร Instrumentum Laboris ปี 2014 กล่าวถึงความท้าทายนี้พอสรุปได้ ดังนี้

โรงเรียนที่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐต้องเผชิญกับปัญหาทางการเงินมากขึ้นจากการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนที่ยากจนที่สุดในช่วงเศรษฐกิจตกต่ำอันเลวร้าย เมื่อทางเลือกในการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้เป็น สิ่งที่ถูกหลีกเลี่ยงไม่ได้ โรงเรียนทุกโรงเรียน ไม่ว่าจะได้รับเงินอุดหนุน

จากรัฐหรือไม่ ต้องจัดการกับสภาพการแบ่งแยกทางสังคมที่รุนแรงขึ้นเพราะวิกฤตเศรษฐกิจ สถานการณ์นี้เรียกร้องแนวทางการสอนที่แตกต่างหลากหลายซึ่งมุ่งไปยังทุกคน แต่ทางเลือกนี้ต้องมีทรัพยากรทางการเงินเพียงพอ เพื่อให้สามารถดำเนินการได้ และต้องการทรัพยากรมนุษย์ด้วย

ทุกวันนี้ ครูต้องจัดการกับภารกิจที่เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก บางประเทศมีปัญหากับการหาผู้บริหารโรงเรียนและครูเฉพาะสาขาวิชา เยาวชนเป็นจำนวนมากต้องการทำงานในภาคธุรกิจโดยหวังจะได้รับเงินเดือนสูงๆ รวมทั้งที่สังคมไม่เห็นคุณค่าของครูเหมือนกับที่เคยเป็นในอดีต และงานของครูมีภาระหนักมากขึ้นเนื่องจากหน้าที่ในการบริหารจัดการที่เพิ่มมากขึ้น

Instrumentum Laboris, 2014 ข้อ (III)(1)(f)

จากการฟังเสียงของเยาวชนไทยในปี 2014 พบว่าเยาวชนจำนวนมาก (ร้อยละ 31) เห็นว่าระบบการศึกษาของโรงเรียนที่ตนเองศึกษาอยู่ไม่น่าพอใจ โดยมีสาเหตุหลักในประการแรก คือ ความพร้อมด้านอุปกรณ์ เช่น สื่อการเรียนการสอน ระบบอินเทอร์เน็ต

7.3 แนวทางปฏิบัติในปัจจุบัน

ผลการศึกษาใน งานวิจัยเรื่องภาพลักษณ์โรงเรียนเอกชนคาทอลิก ปี 2010 สรุปว่า “ผลการศึกษภาพลักษณ์ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกในมุมมองของผู้ปกครองและประชาชนทั่วไป พบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองและประชาชนทั่วไปมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน โดยผู้ปกครองและประชาชนทั่วไปส่วนใหญ่คิดว่าภาพลักษณ์ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อมที่ดีที่สุด ได้แก่

(1) ความเอาใจใส่ต่อนักเรียน และความปลอดภัยในทรัพย์สินและร่างกาย ความปลอดภัยจากยาเสพติดและอบายมุข

(2) อาคารและสิ่งก่อสร้างต่างๆ สวยงามและทันสมัย สถานที่และสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการพัฒนาความรู้และคุณธรรม สภาพแวดล้อมของโรงเรียนเหมาะสมกับการเรียนรู้ มีอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย”

รายงานเรื่องความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี 2012 ได้สะท้อนให้เห็นว่าโรงเรียนคาทอลิกยังมีทรัพยากรต่างๆ เช่น บุคลากร งบประมาณ อุปกรณ์การเรียนการสอนไม่เพียงพอทั่วถึง และได้ชี้ว่า โรงเรียนคาทอลิกจำเป็นต้องมี “หน่วยงานสนับสนุนด้านการสรรหา งบประมาณและทรัพยากรที่จำเป็น เช่น อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน หรือการจัดหาทุน เพื่อรองรับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเพิ่มเติม เช่น การเรียนนอกสถานที่ เป็นต้น หรือการสรรหาบุคลากรที่มีความชำนาญเฉพาะทางมาเป็นกรณีพิเศษ เช่น การขอความร่วมมือจากผู้ปกครองบางท่านที่มี

ความโดดเด่นในเรื่องต่างๆ มาเป็นวิทยากรพิเศษ เช่น การสอนแต่งหน้า บุคลิกภาพ การทำอาหาร เป็นต้น”

นักการศึกษาคาทอลิกให้ความสำคัญกับบรรยากาศโรงเรียนไม่เพียงแต่ด้านกายภาพเท่านั้น แต่ด้านจิตใจและจิตวิญญาณด้วย และได้กำหนดไว้ใน *ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิก ปี 2012-2015* เป็นพันธกิจของโรงเรียนคาทอลิกใน พันธกิจที่ 6 ว่า “**โรงเรียนคาทอลิกสร้างบรรยากาศโรงเรียนตามจิตตารมณ์พระวรสาร โดยมีความรักและอิสรภาพเป็นพื้นฐาน**

พันธกิจที่ 6.1 สร้างบรรยากาศทางกายภาพภายในโรงเรียนให้อบอุ่นเสมือนบ้าน อบอุ่นด้วยบรรยากาศแห่งอิสรภาพและความรัก รวมทั้ง ปรับภูมิทัศน์ให้สะอาด สงบ ร่มรื่น และเป็นแหล่งเรียนรู้ทั้งทางปัญญาและจิตวิญญาณ

พันธกิจที่ 6.2 จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนเป็นผู้ริเริ่ม รับผิดชอบ และทำงานร่วมกัน อย่างอิสระและเป็นมิตร โดยมีครูคอยดูแลและให้คำแนะนำอย่างเหมาะสม เพื่อปลูกฝังนักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และศรัทธาในศาสนา ยึดมั่นในหลักธรรมตามคุณค่าพระวรสาร

พันธกิจที่ 6.3 ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการภาวนา และแสวงหาความหมายของชีวิตด้วยการภาวนา รู้คุณค่าของความสงบและความเงียบ และการไตร่ตรอง รวมทั้งการจัดเวลาให้นักเรียนมีโอกาสภาวนาสันทนาเงียบๆ กับพระเจ้า หรือสร้างความลึกซึ้งในระดับจิตวิญญาณให้เกิดขึ้น”

7.4 ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติในอนาคต

โรงเรียนคาทอลิกควรจะ

ก. สร้างความเข้าใจในสถานะทางการเงินของโรงเรียนคาทอลิกให้แก่ภาคีเครือข่ายต่างๆ ในพระศาสนจักรในการจัดหาเงินทุนสนับสนุน รวมทั้ง สร้างหน่วยงานด้านการสรรหางบประมาณ และทรัพยากรที่จำเป็น

ข. สร้างบรรยากาศทางกายภาพภายในโรงเรียนที่ทันสมัย อบอุ่นด้วยบรรยากาศแห่งอิสรภาพและความรัก และเอื้อต่อการพัฒนา ทั้งทางกายภาพ สติปัญญา จิตใจ และจิตวิญญาณ และมีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัยอย่างเพียงพอ

8. ความท้าทายด้านการฝึกฝนตลอดชีวิตของครู และ

9. สถานที่และทรัพยากรสำหรับการฝึกอบรมครู

8/9.1 ความหมาย

ครูจะต้องได้รับการอบรมอย่างต่อเนื่อง ด้วยกิจกรรมเชิงอภิบาลที่เหมาะสม การอบรมนี้ต้องมุ่งมั่นให้ครูได้รับแรงกระตุ้นให้เป็นประจักษ์พยานถึงพระคริสต์ในห้องเรียน และแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นกับงานแพร่ธรรมของเขา โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเกี่ยวกับมุมมองแบบคาทอลิกที่มีต่อโลกและการศึกษา รวมถึงปัญหาเกี่ยวกับศิลปะในการสอนให้เป็นที่ไปตามหลักการในพระวรสาร

การศึกษาแบบคริสต์ ข้อ 8

8/9.2 ความท้าทาย

เอกสาร *Instrumentum Laboris* ปี 2014 กล่าวถึงความท้าทายนี้พอสรุปได้ ดังนี้

ความท้าทายด้านการฝึกฝนตลอดชีวิตของครู

ในบริบททางวัฒนธรรมเช่นนี้ การฝึกอบรมครูกลายเป็นสิ่งจำเป็นและต้องมีลักษณะที่เอาจริงเอาจังและลึกซึ้ง หากปราศจากสิ่งนี้ การสอนของพวกเขาจะไม่เป็นที่น่าเชื่อถือ ไม่น่าไว้วางใจ การฝึกอบรมในลักษณะนี้เป็นเรื่องเร่งด่วน ถ้าเราต้องการพึ่งพาครูซึ่งอุทิศตนและห่วงใยต่ออัตลักษณ์ด้านการประกาศข่าวดีของแผนการศึกษาของเราและการนำไปปฏิบัติในอนาคต สิ่งที่ไม่ควรเกิดขึ้นคือ การมี “การแบ่งแยกเป็นสองประเภท” ในหมู่ครู สิ่งที่เป็นที่ต้องการมากกว่า คือ ความเป็นหนึ่งเดียวกันของครู ซึ่งพร้อมใจกันเปิดรับและแบ่งปันอัตลักษณ์ด้านการประกาศข่าวดีอย่างใดอย่างหนึ่ง และปฏิบัติสอดคล้องกับอัตลักษณ์นั้น

Instrumentum Laboris, 2014 ข้อ (III)(1)(j)

สถานที่และทรัพยากรสำหรับการฝึกอบรมครู

ใครควรจะเป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการฝึกอบรมนี้? เราสามารถจะระบุถึงสถานที่ที่เฉพาะเจาะจงที่จะอุทิศเพื่อภารกิจนี้หรือระบุถึงสถานที่ที่จะใช้สำหรับภารกิจนี้ได้หรือไม่? เราจะหาผู้ที่ทำหน้าที่ในการฝึกอบรมครูได้จากที่ใด?

Instrumentum Laboris, 2014 ข้อ (III)(1)(k)

ในบริบทของสังคมไทย รายงานเรื่อง บทบาทและศักยภาพของโรงเรียนคาทอลิก ปี 2014 ได้ชี้ให้เห็นปัญหาด้านบุคลากรในระบบการศึกษาไทยไว้ ดังนี้

- ครู/อาจารย์ขาดความพร้อมในการสอน เนื่องจาก**ไม่มีความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอย่างแท้จริง** ทำให้ปัจจุบัน ครู/อาจารย์ส่วนใหญ่ทำหน้าที่เป็นเพียงผู้บอกต่อข้อมูลให้นักเรียนนำไปท่องจำ
- **ทัศนคติของครู/อาจารย์ที่ยังไม่เปิดกว้าง**ในการยอมรับฟังความเห็นของนักเรียน การเคารพในความแตกต่าง และการสร้างสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในห้องเรียน
- **ขาดแคลนครู/อาจารย์ที่มีประสิทธิภาพในการสอน** ในโรงเรียนเอกชนที่ขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณและสวัสดิการอย่างเพียงพอ โดยเฉพาะช่วงของการเรียกสอบบรรจุครู ครูผู้ช่วยของภาครัฐ
- การทำงานส่วนใหญ่ของครู/อาจารย์ **เน้นที่การทำงานเพื่อการตั้งรับการตรวจสอบจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)** มากกว่าการเตรียมการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนและบริบทแวดล้อมที่เปลี่ยนไป
- ครู/อาจารย์**ไม่มีเวลาเพียงพอในการให้ความเอาใจใส่เด็กเป็นรายบุคคล** เนื่องจากปริมาณเด็กในความรับผิดชอบไม่เหมาะสม

ในบริบทของโรงเรียนคาทอลิก นักการศึกษาคาทอลิกสรุปความท้าทายด้านนี้ใน *ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี 2012-2015* ว่า “มีจำนวนครูไม่เพียงพอ สอนไม่ตรงวิชาเอก ขาดทักษะในกระบวนการเรียนการสอน ขาดครูที่มีความรู้ด้านมิติทางศาสนา ขาดขวัญและกำลังใจ ขาดความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน และความจงรักภักดีในองค์กร”

8/9.3 แนวทางปฏิบัติในปัจจุบัน

งานวิจัยเรื่อง**ภาพลักษณ์โรงเรียนเอกชนคาทอลิก ปี 2010** ได้สรุปว่า “ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่า ภาพลักษณ์ด้านครู-อาจารย์ที่ดีที่สุด ได้แก่ **ความเอาใจใส่นักเรียน** รองลงมาคือ มีความประพฤติเหมาะสม และ**ความรู้ความสามารถทางวิชาการ** ในขณะที่ประชาชนทั่วไปส่วนใหญ่เห็นว่า ภาพลักษณ์ด้านครู-อาจารย์ที่ดีที่สุด ได้แก่ **ความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษ** รองลงมาคือ **ความรู้ความสามารถทางวิชาการ** และ**ประสบการณ์ในการสอน**”

ใน รายงานเรื่อง บทบาทและศักยภาพของโรงเรียนคาทอลิก ปี 2014 “ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียน และครู/อาจารย์ คือกุญแจที่สำคัญอย่างยิ่งในการผลักดันให้ระบบการศึกษาประสบความสำเร็จ โดยที่ ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ มุ่งมั่น เอาจริงเอาจังกับการทำงาน ส่วนครู/อาจารย์ที่มีคุณภาพ จะต้องเป็นผู้ที่

- มีความ **เสียสละ** พุ่มเทให้การสอน และรักในความเป็นครู
- ต้องมีทัศนคติที่ **เปิดกว้าง** และ **แสวงหาความรู้**ใหม่อย่างต่อเนื่อง
- สนับสนุน ส่งเสริม ให้เด็กเกิด **ความอยากรู้อยากเห็น**ของเด็กๆ
- ยอมรับในความคิดที่แตกต่าง และเปิดกว้าง ให้เด็กได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น
- มีความ **รับผิดชอบ** และมี **คุณธรรม** ปฏิบัติต่อนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม
- มีความ **รู้จริง**ในสาขาวิชาที่ตนเองเป็นผู้รับผิดชอบ
- **ยอมรับความเสี่ยง** และความลำบากในการทำงาน”

นักรักศึกษาคาทอลิกให้ความสำคัญอย่างชัดเจนในการฝึกอบรมและพัฒนาครูในการพัฒนาความรู้และทักษะในหลายด้าน โดยได้กำหนดเป็นพันธกิจของโรงเรียนคาทอลิกใน *ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี 2012-2015* ไว้หลายพันธกิจ ได้แก่

พันธกิจที่ 2.6 ส่งครูเข้ารับการศึกษาหลักสูตรจิตตาทิบาลในจำนวนที่เพียงพอ

พันธกิจที่ 2.8 อบรมผู้บริหาร ครูและบุคลากรการศึกษา จัดกิจกรรมทัศนศึกษา ดูงาน เพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และสร้างองค์ความรู้อย่างบูรณาการเกี่ยวกับสื่อศึกษา สิทธิมนุษยชน สันติศึกษา เพศศาสตร์ และนิเวศวิทยา

พันธกิจที่ 3.4 จัดอบรมครูในการจัดทำหลักสูตร แผนการสอน การสอน และกระบวนการเรียนการสอน โดยบูรณาการคุณค่าพระวรสารกับเนื้อหาวิชาการ และใช้เทคโนโลยีในการผลิตสื่อการสอน

พันธกิจที่ 3.6 จัดนิเทศการสอนแบบกัลยาณมิตร เพื่อติดตาม ช่วยเหลือ และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่มีบูรณาการในทุกระดับชั้น

พันธกิจที่ 4.1 จัดอบรมครูและบุคลากรให้เข้าใจถึงคุณค่า และเป้าหมายของอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก และทักษะที่จำเป็นเพื่อเสริมสร้างทักษะความเป็นครูมืออาชีพและจิตวิญญาณครูโรงเรียนคาทอลิก

พันธกิจที่ 4.2 จัดกิจกรรมฟื้นฟูจิตใจครูและบุคลากรในระดับโรงเรียน สังฆมณฑล และสภาการศึกษาคาทอลิก เพื่อให้ซึมซับในคุณค่าพระวรสารอย่างสม่ำเสมอ

พันธกิจที่ 8.4 ศึกษาดูงาน และเรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับสถานศึกษา
อื่นที่เน้นทางด้านภาษา ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

แต่กระนั้นก็ตาม รายงานเรื่อง บทบาทและศักยภาพของโรงเรียนคาทอลิก ปี 2014
ชี้ให้เห็นว่า การอบรมครูอย่างเดียวยังไม่เพียงพอ โรงเรียนคาทอลิกต้องช่วยครูในการเผชิญกับ
ความท้าทายดังต่อไปนี้

(1) นโยบายหลัก และการตรวจสอบจาก สมศ. กัดดันให้ผู้บริหารโรงเรียน และครู/
อาจารย์ในหลายแห่งต้อง ใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับงานเอกสาร การสนองตอบนโยบายและตั้งรับ
การตรวจสอบ มากกว่าการเตรียมการสอนตามแนวทางการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุพันธกิจหลัก

(2) จำนวนครู/อาจารย์ น้อยไม่สมดุลกับจำนวนนักเรียน ทำให้ในบางโรงเรียน จำนวน
เด็กที่ครู/อาจารย์ 1 ท่านต้องรับผิดชอบมีมากเกินไปจนกว่าที่จะดูแลเอาใจใส่เป็นรายบุคคลได้

(3) ครู/อาจารย์ ส่วนใหญ่ไม่สามารถยังชีพได้ด้วยรายได้หลักเพียงอย่างเดียว ส่งผล
ให้การเสียสละเวลาในอوقاتว่างเพื่อการเตรียมการสอน/ดูแลนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้ค่อนข้างยาก ยกเว้น ในกลุ่มครู/อาจารย์ผู้อุทิศตนเพื่อการศึกษาอย่างแท้จริง

โรงเรียนคาทอลิกเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะโรงเรียนในสังกัดสังฆมณฑลต้องประสบ
ภาวะขาดทุนและใกล้จะต้องปิดตัวลง หลายๆ โรงเรียนยังคงดิ้นรนอยู่ได้ แต่ต้องกัดค่าตอบแทน
ครูและบุคลากรให้ต่ำ ซึ่งผลตอบแทนดังกล่าวต่ำกว่าครูและ บุคลากรในโรงเรียนรัฐบาลอยู่แล้ว จน
ทำให้ครูและบุคลากรไม่สามารถมีชีวิตที่ดีสมฐานะทางฐานะ ขาดขวัญและกำลังใจ และต้องเสียครูที่มี
คุณภาพให้แก่โรงเรียนรัฐบาลเป็นจำนวนมากทุกปี

8/9.4 ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติในอนาคต

ด้วยความตระหนักในความสำคัญของครู โรงเรียนคาทอลิกควรจะ

ก. ทบทวนและปรับระบบค่าตอบแทนครูและบุคลากร เพื่อให้สามารถมีชีวิตสมฐานะทาง
มีขวัญและกำลังใจ และลดการสูญเสียบุคลากรสรรหางบประมาณและทรัพยากรที่จำเป็น เพื่อให้
มีงบประมาณและทรัพยากรอย่างเหมาะสม

ข. จัดให้มีจำนวนครูที่เพียงพอที่จะสามารถดูแลและพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคลได้

ค. ลดงานเอกสารของครู เพื่อให้มีเวลาเตรียมการสอนและดูแลนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ
มากขึ้น

ง. จัดอบรมเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ รวมทั้งปรับทัศนคติให้แก่ครูอยู่เสมอ รวมถึงด้าน
จิตวิญญาณของครูด้วย

10. และ 11. ความท้าทายสำหรับชุมชนโรงเรียน และด้านการเสวนา

10/11.1 ความหมาย

ความก้าวหน้าที่สำคัญของโรงเรียนคาทอลิก คือ การเปลี่ยนสถานะของตนจากการมีฐานะเป็นสถาบัน มามีฐานะเป็นชุมชน เพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นในการประกาศพระวรสาร และการอบรมมนุษย์อย่างครบครัน

ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับโรงเรียน เป็นส่วนหนึ่งของชุมชนโรงเรียน ซึ่งได้แก่ ครู ผู้อำนวยการ และเจ้าหน้าที่ทางการศึกษาอื่น รวมถึง พ่อแม่ และนักเรียน สมาชิกของชุมชนโรงเรียน ยิ่งสามารถจะพัฒนาความมุ่งมั่นที่จะร่วมมือกันและกันด้วยจิตตารมณ์แห่งเสรีภาพและความรักตามพระวรสารมากขึ้นเท่าใด งานที่พวกเขาทำก็ยิ่งจะบรรลุผลได้มากขึ้นเท่านั้น ดังนั้น จึงควรเปิดช่องทางการสื่อสารระหว่างสมาชิกเหล่านี้ การประชุมกันบ่อยๆ จะช่วยให้มีการสื่อสารกัน และความมุ่งมั่นที่จะถกเถียงปัญหาที่มีร่วมกัน ก็ยิ่งจะช่วยให้มีการสื่อสารกันมากขึ้น

มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก ข้อ 31-32 และ 39

10/11.2 ความท้าทาย

เอกสาร Instrumentum Laboris ปี 2014 กล่าวถึงความท้าทายสำหรับ 2 ด้านนี้ พอสรุปได้ดังนี้

ความท้าทายสำหรับชุมชนโรงเรียน

หากเราคิดถึงแนวคิดปัจเจกนิยมอันรุนแรงในสังคมของเรา เราจะตระหนักดีถึงความสำคัญของการที่โรงเรียนคาทอลิกต้องเป็นชุมชนที่มีชีวิตอย่างแท้จริง โดยได้รับการดูแลจากพระจิตเจ้า การมีส่วนร่วมของบรรดาผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกคน โดยไม่คำนึงถึงความศรัทธาและความเชื่อ

เราต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษกับการหล่อหลอมอบรมและการคัดเลือกผู้ที่จะเข้ามาทำหน้าที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน พวกเขา มีหน้าที่รับผิดชอบไม่เพียงเฉพาะกับโรงเรียนที่อยู่ในการปกครองของพวกเขาเท่านั้น แต่ยังต้องดูแลที่อยู่ในโรงเรียนที่พระสังฆราชขอให้ดูแลเป็นพิเศษเพื่องานอภิบาล ผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นผู้นำที่ดำเนินการให้มั่นใจว่าพันธกิจที่กระทำร่วมกันและเจริญขึ้น ต้องให้การสนับสนุนและจัดระเบียบบุคคล และต้องส่งเสริมการกระตุ้นให้กำลังใจและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

สภาพอันท้าทายอีกประการหนึ่งสำหรับโรงเรียนคาทอลิกคือความสำคัญกับครอบครัวซึ่งมีจำนวนมากที่ต้องพึ่งพาวิฤตรุนแรงและต้องการความช่วยเหลือ ครู พ่อแม่ และผู้บริหารโรงเรียน พร้อมกันกับนักเรียน รวมกันเป็นชุมชนด้านการศึกษา ซึ่งถูกเรียกให้ทำงานร่วมกันกับสถาบันต่างๆ ของพระศาสนจักร

Instrumentum Laboris, 2014 ข้อ (III)(1)(b)

ความท้าทายด้านการเสวนา

โลกที่เต็มไปด้วยความแตกต่างหลากหลายต้องการการนำทางไปสู่คุณค่าที่ยิ่งใหญ่ของมนุษย์ ความจริง ความดีและความงามในปัจจุบันนี้มากยิ่งขึ้นกว่าที่เคยเป็นมาในอดีต ในปัจจุบันลักษณะที่เป็นวงจรของการสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียนเป็นที่เข้าใจมากขึ้น การเปิดใจมากขึ้นมีส่วนช่วยสนับสนุนการรับฟังซึ่งกันและกันมากยิ่งขึ้น นี่ไม่ได้หมายความว่าผู้ใหญ่ต้องเลิกแสดงบทบาทของผู้มีอำนาจรับผิดชอบ

โรงเรียนเป็นชุมชนที่เรียนรู้ที่จะปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างกัน โดยอาศัยการเสวนาแลกเปลี่ยนกันในหมู่ครู ในระหว่างครูกับนักเรียน และในหมู่นักเรียนด้วยตนเอง

Instrumentum Laboris, 2014 ข้อ (III)(1)(c)

รายงานเรื่อง บทบาทและศักยภาพของโรงเรียนคาทอลิก ปี 2014 ชี้ว่า **ทัศนคติและพฤติกรรมบางประการของผู้ปกครองคือ อุปสรรคของการศึกษา** จากการศึกษาได้พบทัศนคติบางประการของผู้ปกครองที่มีความขัดแย้งกันในตัว และเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การศึกษาของเด็กไทยมีปัญหา ดังเช่น

- ผู้ปกครองบางส่วน มีความต้องการให้โรงเรียนสอนเรื่องคุณธรรม จริยธรรมให้เด็ก เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคม แต่ขณะเดียวกัน ผู้ปกครองก็มีความคาดหวังว่า ความรู้ทางวิชาการของเด็กที่จะได้รับจากโรงเรียนต้องมากพอที่จะทำให้เด็กสามารถที่จะอยู่ในกรอบของสังคมได้อย่างเป็นที่ยอมรับ และประสบความสำเร็จ กล่าวคือ สามารถสอบเข้ามหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง เพื่อให้จบออกมาเป็นที่ต้องการของบริษัทชั้นนำ เนื่องจากผู้ปกครองก็ยังคงมีความกังวลใจเรื่องหลักประกันทางอนาคตของเด็กๆ เพราะยัง**มีความเชื่อว่า สังคมยังต้องการคนเก่งมากกว่าคนดี**

- ผู้ปกครองบางส่วน **ต้องการให้โรงเรียน สอนเด็กให้เป็นคนดี** มีความซื่อสัตย์ แต่ผู้ปกครองบางท่านก็ยอมทำงานแทนเด็ก เพื่อให้มั่นใจว่าเด็กจะได้**คะแนนดี** เพื่อเป็นหลักประกันในการสอบเข้าเรียนต่อในระดับต่อไปของเด็ก

- ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียน มากไปกว่าการได้รับการศึกษาทางวิชาการ แต่รวมไปถึงผลประโยชน์ และความพิเศษอื่น ๆ ยกตัวอย่างเช่น การสร้างสายสัมพันธ์พิเศษ กับลูกผู้มีอำนาจ คนชั้นสูง หรือเจ้าของธุรกิจ เพื่อความได้เปรียบบางประการในอนาคต รวมทั้ง คาดหวังการสร้าง portfolio ให้เด็ก จากชื่อเสียงของโรงเรียน

- ผู้ปกครองบางส่วน มีทัศนคติว่า โรงเรียนคือ บ้านหลังที่ 2 ของเด็กรวมทั้งเป็นบ้านหลอม คุณภาพของเด็ก และเนื่องจากผู้ปกครองไม่มีเวลา ดังนั้น โรงเรียนจึงเป็นผู้รับผิดชอบอย่าง เต็มร้อยสำหรับคุณภาพของเด็กในอนาคต

จากทัศนคติดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ก่อให้เกิดการกระทำ หรือพฤติกรรมของผู้ปกครองที่ สร้างความสับสนให้กับเด็กในเรื่องของ แนวคิด และพฤติกรรมที่เหมาะสม และขาดทิศทางที่เป็น อันหนึ่งอันเดียวกันกับแนวทางการศึกษาที่โรงเรียนคาทอลิกมีความตั้งใจและมุ่งมั่น ที่จะ ดำเนินงาน

รายงานเรื่อง เสียงของเยาวชนไทยปี 2014 พบว่า “เยาวชนไทยส่วนใหญ่ที่ร้อยละ 68 ได้ ให้ความเห็นว่าตนเองเติบโตมาในครอบครัวที่เลี้ยงดูแบบรักและเอาใจใส่” ซึ่งรูปแบบการเลี้ยงดู ดังกล่าวเป็นแนวทางที่เน้นความเอาใจใส่ให้ความรักความอบอุ่น พ่อแม่/ผู้ปกครองรับฟังเหตุผล และสนับสนุนให้เยาวชนเป็นตัวของตัวเอง

แต่อย่างไรก็ดี สิ่งที่น่าสนใจจากผลการศึกษาพบว่า มีครอบครัวจำนวนไม่น้อยที่มี แนวโน้มเลี้ยงดูเยาวชนในรูปแบบอื่นๆ โดยพบครอบครัวไทยที่ร้อยละ 16 ใช้รูปแบบการเลี้ยงดู แบบควบคุม ซึ่งเน้นการเชื่อฟังและทำตาม พ่อแม่/ผู้ปกครองจะเลี้ยงดูเยาวชนด้วยความเข้มงวด มี กฎระเบียบ ไม่ให้อิสระและไม่รับฟังเหตุผล ตลอดจนใช้การลงโทษเป็นเครื่องมือสำคัญในการ กำหนดพฤติกรรม ในขณะที่ครอบครัวไทยร้อยละ 13 ใช้รูปแบบการเลี้ยงดูแบบตามใจ ซึ่งเป็นแนว ททางการเลี้ยงดูที่เน้นให้อิสระแก่เยาวชนอย่างเต็มที่ พ่อแม่/ผู้ปกครองมีพฤติกรรมยอมและตามใจ เยาวชนโดยไม่มี การลงโทษและกำหนดกฎระเบียบใดๆ

จากการศึกษาพบว่า รูปแบบการเลี้ยงดูเยาวชนของพ่อแม่/ผู้ปกครองมีผลต่อการเกิดขึ้น ของปัญหาต่างๆ ที่เยาวชนเผชิญอยู่ในปัจจุบัน โดยจากผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการเลี้ยงดู แบบรักและเอาใจใส่ส่งผลดีต่อเยาวชนมากที่สุด ขณะที่การเลี้ยงดูแบบควบคุมและการเลี้ยงดูแบบ ตามใจที่ยังมีอยู่มากในครอบครัวไทยมีแนวโน้มก่อให้เกิดปัญหาความเครียด/หุดหู่/ซึมเศร้า และ ความขัดแย้งในตัวเองมาก

นอกจากนี้ ยังพบอีกว่า พ่อแม่/ผู้ปกครองส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับการปลูกฝัง เยาวชนในเรื่องของการเรียน เช่น การเรียนให้เก่ง ขยันทำการบ้าน/ทบทวนบทเรียน ถึงร้อยละ 63 ในขณะที่พบว่า การปลูกฝังในเรื่องอื่นๆ และเรื่องความรับผิดชอบและความรักที่มีต่อประเทศชาติ เข้ามาเกี่ยวข้องต่ำกว่ามาก

รายงานนี้มีข่าวดี ซึ่งเป็นความหวังอยู่คือ **กว่า 2 ใน 3** ของเยาวชนไทยได้รับการเลี้ยงดูแบบรักและเอาใจใส่จากพ่อแม่/ผู้ปกครอง นั่นจึงทำให้คุณค่าที่เกี่ยวกับครอบครัวยังเป็นสิ่งที่เยาวชนให้ความสำคัญสูงสุดในการดำเนินชีวิต ควบคู่ไปกับคุณค่าในด้านของความคิด ความสำเร็จ การพัฒนาตัวเอง และการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข และ **เกือบ 3 ใน 4** ของเยาวชนไทยยึดคนใกล้ตัว เช่น พ่อแม่/ผู้ปกครอง เพื่อน และครู/อาจารย์เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต และ **เกือบ 1 ใน 4** ของเยาวชนไทยยึดถือนักร้อง/นักแสดงเป็นแบบอย่าง ในขณะที่บุคคลอื่นๆ ยังมีอิทธิพลน้อย

10/11. แนวทางปฏิบัติในปัจจุบัน

นักการศึกษาคาทอลิกได้เห็นความสำคัญของการเป็นแบบอย่างในชีวิตของครูและพ่อแม่ โดยได้กำหนดบทบาทของครู ให้ “สอนด้วยการมีชีวิตเป็นประจักษ์พยาน ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นประจักษ์พยานถึงองค์พระคริสต์” และกำหนดให้เป็นบทบาทของพ่อแม่ที่จะต้อง “ให้ทำหน้าที่อบรมบุตรในฐานะครูคนแรกของเด็กที่ไม่อาจทดแทนได้ และมีหน้าที่ในการติดตาม เอาใจใส่ เพิ่มพูนความรู้และคุณธรรมแก่ลูก”

ในด้านความร่วมมือของผู้ปกครอง งานวิจัยสนับสนุน *อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี 2011* ได้ชี้ให้เห็นว่า “การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนและการบริหารโรงเรียน” พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดประชุมผู้ปกครองปีละ 2 ครั้ง ร้อยละ 47.7 และจัดประชุมปีละ 1 ครั้ง ร้อยละ 36.9 สำหรับการจัดประชุมผู้ปกครองนี้มีวัตถุประสงค์หลักคือ การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการบริหารร้อยละ 41.4 รองลงมาคือ การแถลงนโยบายและความสำเร็จของโรงเรียน ร้อยละ 28.8 และแจ้งข่าวสาร/ประชาสัมพันธ์ ร้อยละ 19.8 ตามลำดับ

นอกจากการจัดประชุมผู้ปกครองแล้ว โรงเรียนยังใช้ช่องทางอื่นๆ ในการสื่อสารกับผู้ปกครองอีกด้วย ที่พบมากที่สุดคือ จดหมายเวียน ร้อยละ 81.1 รองลงมาคือ จุลสาร/วารสารของโรงเรียน ร้อยละ 78.4 และดำเนินการหลายอย่างทั้งจดหมายเวียน จุลสาร/วารสาร ร้อยละ 50.5 และอื่นๆ เช่น ทางเว็บไซต์ของโรงเรียน การเยี่ยมบ้านในวันหยุดและหลังเลิกเรียน การส่งข้อความสั้น (SMS) เป็นต้น

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษากับทางโรงเรียนพบว่า ยังมีไม่มากนัก ส่วนใหญ่เป็นการเข้ามาแนะนำ และมีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนร้อยละ 45.9 การเฝ้าติดตามเป็นระยะๆ อย่างสม่ำเสมอ ร้อยละ 28.8

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า การสื่อสารส่วนใหญ่เป็นการสื่อสารแบบทางเดียวจากโรงเรียนไปสู่ผู้ปกครองมากกว่าการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน

งานวิจัยเรื่องภาพลักษณ์โรงเรียนเอกชนคาทอลิก ปี 2010 ได้แสดงให้เห็นในมิติด้านความภักดีว่า

ลำดับ	ความภักดี
(1) ความพึงพอใจ	ผู้ปกครองส่วนใหญ่พึงพอใจในเรื่องการเป็นที่ยอมรับในสังคมของบุตร และวุฒิภาวะของบุตรเมื่อจบการศึกษาแล้ว
(2) ความรู้สึกเป็นตัวแทน	ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่า ภูมิใจที่บุตรจบการศึกษาจากโรงเรียนเอกชนคาทอลิกมากที่สุด รองลงมาคือ อยากรับเพื่อนหรือญาติให้ส่งบุตรหลานมาเรียน
(3) ความรู้สึกผูกพัน	ผู้ปกครองส่วนใหญ่อยากให้บุตรหลานเรียนต่อในระดับสูงขึ้นในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาคาทอลิก และอยากให้คำติชมต่อโรงเรียน
(4) การบริจาค	ผู้ปกครองส่วนใหญ่อยากร่วมกิจกรรมการกุศลของโรงเรียนมากที่สุด รองลงมาคือ อยากรับบริจาค ให้ทุน หรืออุปการะการศึกษา

ในก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี 2012-2015 นักการศึกษาคาทอลิกได้ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยระบุไว้ให้เป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน รวมถึงการวางแผนการศึกษาและจัดให้มีเครือข่ายผู้ปกครอง

นอกจากนี้ นักการศึกษาคาทอลิกตระหนักในความสำคัญในบทบาทของโรงเรียนในฐานะเป็นชุมชนการศึกษา จึงได้กำหนดไว้เป็นพันธกิจ ในพันธกิจที่ 5 และ 7 ใน *ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี 2012-2015* ดังนี้

พันธกิจที่ 5 - ประสานความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน และชุมชน เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

พันธกิจที่ 5.1 จัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเปิดโรงเรียนสู่ชุมชน และชุมชนสู่โรงเรียน เช่น กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา โครงการแบ่งปันรักและความสุขสู่ชุมชน โครงการศาสนสัมพันธ์ การให้บริการสถานที่แก่ชุมชน หรือ โครงการค่ายสัมผัสชีวิต

พันธกิจที่ 5.2 จัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครอง สมาคมครู-ผู้ปกครอง และสมาคมศิษย์เก่าของโรงเรียน

พันธกิจที่ 5.3 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรและจัดการศึกษาของโรงเรียน

พันธกิจที่ 5.4 สำรวจแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และจัดทำฐานข้อมูลจัดการเรียนรู้

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ได้กำหนดไว้เป็น **พันธกิจที่ 7 – ในการ “สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายโรงเรียนของสภาฯ ในการช่วยเหลือและแบ่งปันในการพัฒนาโรงเรียน ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก”** โดยในระหว่างปี 2012-2014 สภาการศึกษาคาทอลิกได้เป็นแกนกลางในการร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก ในการจัดอบรมครูในโรงเรียนคาทอลิกในโครงการต่างๆ เช่น

1. **โครงการอบรมนวัตกรรมการเรียนการสอน (วิทย์-คณิต)** “การอบรมเชิงปฏิบัติการครูแกนนำปฐมวัย หลักสูตรการจัดกิจกรรมบูรณาการวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยีปฐมวัย” ร่วมกับ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) เพื่อให้ครูระดับปฐมวัยโรงเรียนคาทอลิกในสังกัดสภาการศึกษาคาทอลิกที่ผ่านการอบรมเป็นครูแกนนำวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยีปฐมวัยของ สสวท. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนขยายความรู้ให้กับเพื่อนครูในเครือข่ายโรงเรียนต่อไป โดยมีการจัดอบรมทั้งหมด 3 ครั้ง ระหว่างปี 2012-2014 รวม 199 โรงเรียน มีครูร่วมการอบรม 403 คน

2. **โครงการอัจฉริยะสู่โลกเทคโนโลยีและการสื่อสารสากล** ร่วมกับ สสวท. และ บริษัท เอดูพาร์ค จำกัด เพื่อกระตุ้นบรรยากาศในการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนคาทอลิกสู่มาตรฐานสากล และเพื่อพัฒนาทักษะครูและนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิกสู่โลกเทคโนโลยีและการสื่อสาร ให้มีทักษะความรู้และกระบวนการทางความคิด ทัดเทียมนานาชาติ โดยจัดขึ้นในเดือนพฤษภาคม 2012 มีโรงเรียนร่วมอบรม 48 โรงเรียน และครู 96 คน

3. **โครงการอบรมสื่อศึกษา “แนวทางสร้างกระบวนการเท่าทันสื่อในโรงเรียน”** ร่วมกับมูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย สถาบันสื่อเด็กและเยาวชน (สสย.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เพื่อจัดกิจกรรมฝึกอบรมแกนนำครูในหลักสูตรรู้เท่าทันสื่อ ICT และสื่ออื่นๆ การใช้สื่อการเรียนรู้ต้นแบบของโครงการฯ เพื่อให้สามารถนำไปเผยแพร่ขยายผลในโรงเรียนและชุมชนของตนได้ โดยจัดขึ้นในเดือนตุลาคม 2013 มีโรงเรียนเข้าร่วมอบรม 17 โรงเรียน และครู 47 คน

4. **โครงการอบรมสื่อศึกษา “เมื่อสื่อครองเมือง”** ร่วมกับ สื่อสารมวลชนคาทอลิก เพื่อให้นักเรียนรู้ เข้าใจ กระบวนการรู้เท่าทันสื่อ ร่วมกันสร้างสื่อระหว่างครูและนักเรียน โดยจัดขึ้นระหว่างพฤศจิกายน-ธันวาคม 2013 โดยมีโรงเรียนเข้าร่วม 3 โรงเรียน ผู้เข้าร่วมอบรม 719 คน

แต่อย่างไรก็ตาม รายงานเรื่อง *บทบาทและศักยภาพของโรงเรียนคาทอลิก ปี 2014* ได้สะท้อนว่า “พันธกิจที่ 7 ได้แก่ การสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายโรงเรียนของสภาฯ ในการช่วยเหลือและแบ่งปันการพัฒนาโรงเรียน ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก นั้น จากข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ในกลุ่มคณะกรรมการ นักบวช และครู/อาจารย์ พบว่า **แนวทางการปฏิบัติเพื่อบรรลุพันธกิจนี้ยังไม่มี การดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง** ทำให้โรงเรียนบางแห่งอาจไม่เข้าใจถึงแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้อง และไม่ได้รับความช่วยเหลือด้านความร่วมมือ หรือการจัดสรรทรัพยากรอย่างเพียงพอ ส่งผลให้โรงเรียนในเครือข่ายของสภาฯ หลายแห่งโดยเฉพาะในต่างจังหวัดยังมีความขาดแคลนอย่างมาก และมีมาตรฐานการเรียนการสอนที่แตกต่างจากโรงเรียนในเครือข่ายสภาฯ ที่กรุงเทพฯ บางแห่ง”

ทั้งนี้ รายงานส่วนหนึ่งสะท้อนจากความคิดเห็นของกลุ่มบุคคลภายนอก ได้แก่ ศิษย์เก่า และผู้นำความคิด ที่ให้ความเห็นว่า โรงเรียนในเครือข่ายของสภาฯ ยังไม่มีอัตลักษณ์ร่วมที่เป็นรูปธรรม หรือการผนึกความร่วมมือกันในการดำเนินงานที่ชัดเจน จนส่งผลให้คนภายนอกเกิดการรับรู้ถึงอัตลักษณ์ของความเป็นโรงเรียนคาทอลิกที่เป็นรูปแบบที่ชัดเจน

10/11.4 ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติในอนาคต

โรงเรียนคาทอลิกจำเป็นต้องเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโรงเรียนอย่างจริงจัง

ก. ร่วมกันสร้างและเสริมภาคีเครือข่ายของโรงเรียนคาทอลิกให้มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น โดยเฉพาะกับบ้าน วัด และชุมชนรอบข้าง ในการช่วยเหลือและสนับสนุนกันและกันในด้านต่างๆ

ข. ทำความเข้าใจและกระตุ้นพ่อแม่ และผู้ปกครอง ให้มีทัศนคติและพฤติกรรมกรอบรมเลี้ยงดู และการให้การศึกษาย่างถูกต้องตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก และเป็นแบบอย่างในชีวิตให้แก่ลูก

12. ความท้าทายด้านกฎหมาย

12.1 ความหมาย

การศึกษาแบบคาทอลิกต้องส่งเสริมให้เกิดความเคารพต่อรัฐและผู้แทนของรัฐ การปฏิบัติตามกฎหมายที่ยุติธรรม และการแสวงหาประโยชน์ส่วนรวม ดังนั้น เป้าหมายของโรงเรียนให้รวมไปถึงคุณค่าของขนบธรรมเนียมดั้งเดิมของบ้านเมือง เช่น เสรีภาพ ความยุติธรรม ความซื่อสัตย์ คุณค่าของการทำงาน และความจำเป็นในการสร้างความเจริญก้าวหน้าของสังคม เป็นต้น ในขณะที่เดียวกัน ชีวิตในโรงเรียนก็ต้องเป็นประจักษ์พยานถึงคุณค่าเหล่านี้ด้วย

มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก ข้อ 45

12.2 ความท้าทาย

เอกสาร *Instrumentum Laboris* ปี 2014 กล่าวถึงความท้าทายด้านกฎหมายพอสรุปได้ดังนี้

รัฐบาลในบางประเทศมีความกระตือรือร้นที่จะลดทอนความสำคัญของโรงเรียนคาทอลิกลงโดยใช้กฎข้อบังคับต่างๆ ซึ่งในบางครั้ง ย่ำยีต่ออิสรภาพในการใช้วิธีการสอนของโรงเรียนคาทอลิกในบางกรณีรัฐบาลซ่อน ความเป็นปรปักษ์ไว้ในข้ออ้างเกี่ยวกับการขาดงบประมาณ ในสถานการณ์เช่นนี้ โรงเรียนคาทอลิกอาจจะไม่สามารถดำรงอยู่ได้

ภัยคุกคามอื่นที่อาจจะเกิดขึ้นได้อีกครั้งหนึ่งคือกฎเพื่อป้องกันการเลือกปฏิบัติ ภายใต้ลักษณะภายนอกแบบ “โลกนิยม” (Secularism) อันน่าเคลือบแคลงสงสัย มีความมุ่งร้ายอย่างเปิดเผยต่อการศึกษามีพื้นฐานอยู่บนคุณค่าด้านศาสนา

Instrumentum Laboris, 2014 ข้อ (III)(1)(I)

ในบริบทของสังคมไทย รายงานเรื่อง *บทบาทและศักยภาพของโรงเรียนคาทอลิก ปี 2014* ได้สรุปปัญหาในประเด็นนี้ว่า “มีความเหลื่อมล้ำในการให้การสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐที่มุ่งเน้นแต่การให้การสนับสนุน โรงเรียนในภาครัฐมากกว่าภาคเอกชน และทัศนคติที่มองเห็นโรงเรียนเอกชนเป็นคู่แข่ง ทำให้ไม่เกิดความร่วมมือกันในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดอย่างคุ้มค่า”

นักการศึกษาคาทอลิกได้สะท้อนความท้าทายนี้เช่นกันใน *ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิก ปี 2012-2015* ว่า “ขาดความเสมอภาคด้านนโยบายจัดการศึกษาของรัฐ ไม่สามารถเรียกร้องสิทธิได้เท่าเทียมกับโรงเรียนของรัฐ”

12.3 แนวทางปฏิบัติในปัจจุบัน

นักการศึกษาคาทอลิกได้สังเคราะห์และสรุปบทบาทของโรงเรียนต่อรัฐไว้ใน *ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี 2012-2015* ดังนี้

(1) โรงเรียนประสานและร่วมมือกับนโยบายของรัฐ และร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ เพื่อประโยชน์ส่วนรวม บนจุดยืนของหลักการการศึกษาคาทอลิก

(2) โรงเรียนเรียกร้องให้รัฐสนับสนุนงบประมาณในการจัดการศึกษาอย่างเหมาะสมและเพียงพอ และกำหนดทิศทางนโยบาย และมาตรฐานการศึกษาที่ชัดเจน ต่อเนื่อง และเป็นเอกภาพ

ทั้งนี้ โดยมี “สภาฯ เป็นผู้แทนโรงเรียนคาทอลิก ในการเรียกร้องสิทธิอันพึงได้จากรัฐ และปกป้องโรงเรียนคาทอลิกจากนโยบายรัฐที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาที่แท้จริง และนำเสนอกฎระเบียบใหม่ที่สนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิก โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กและกลาง”

12.4 ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติในอนาคต

ก. สภาการศึกษาคาทอลิกทำหน้าที่และเป็นตัวแทนในการทำหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐในเชิงรุกมากขึ้น

ข. สร้างหน่วยงานกลางภายในสภาการศึกษาคาทอลิกให้มีบุคลากรและทรัพยากรที่เพียงพอที่จะทำหน้าที่ต่างๆ ตามที่ถูกต้องคาดหวังได้ รวมถึง จัดหาแหล่งเงินทุน

บทวิเคราะห์และข้อเสนอแนะ

ความท้าทาย 12 ด้านในบริบทของสังคมไทยและโรงเรียนคาทอลิก กับแนวทางการปฏิบัติ ในปัจจุบันที่สะท้อนออกมาอย่างชัดเจน ถึงปัจจัยภายใน คือ จุดแข็ง และจุดอ่อน และปัจจัยภายนอก คือ โอกาส และภัยคุกคาม (SWOT Analysis) ของโรงเรียนคาทอลิก ใน 3 ประการ สำคัญ ดังนี้

SWOT Analysis

	จุดแข็ง	จุดอ่อน
ปัจจัยภายใน	<p>1. การพัฒนาด้านจิตวิญญาณและจิตใจ นอกเหนือไปจากสติปัญญาและร่างกาย</p> <p>2. การปลูกฝังให้นักเรียนมีความรัก-เมตตา/รับใช้ เสียสละและรับผิดชอบต่อสังคม</p> <p>3. ความทุ่มเทเอาใจใส่และปฏิบัติต่อนักเรียนอย่าง เสมอภาค ความปลอดภัยในร่างกาย ทรัพย์สิน และปลอดภัยจากยาเสพติดและอบายมุข สังคมใน โรงเรียนที่ดี</p> <p>จุดแข็ง 3 ประการนี้เป็นส่วนสำคัญของอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิก</p>	<p>1. การขาดมาตรฐาน/หลักสูตรกลาง โดยเฉพาะวิชา คำสอน คริสตศาสน์ และจริยศึกษา</p> <p>2. ปัญหาเงินทุนทำให้ไม่สามารถจ่ายค่าตอบแทนได้ ในอัตราที่เหมาะสม เกิดปัญหาสมองไหล และมี ทรัพยากรไม่เพียงพอ</p> <p>3. การเสื่อมถอยของอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก จนเริ่มไม่แสดงให้เห็นความแตกต่างจากโรงเรียน ทั่วไป รวมทั้ง การให้การศึกษแก่ผู้ร้อโอกาส</p>
	โอกาส	ภัยคุกคาม
ปัจจัยภายนอก	<p>1. สังคมมีแนวโน้มต้องการพัฒนาทางจิตใจ คุณธรรม จริยธรรมสูงขึ้น โดยเฉพาะด้านความ ซื่อสัตย์และรับผิดชอบต่อ</p> <p>2. ภาคีเครือข่ายในพระศาสนจักร และศิษย์เก่าที่ พร้อมให้ความร่วมมือในการสรรหาเงินทุนและ ทรัพยากร มีความเป็นไปได้สูง</p> <p>3. เทคโนโลยีทำให้เข้าถึงแหล่งข้อมูลได้ง่ายและ สะดวก</p>	<p>1. การปฏิบัติอย่างไม่เสมอภาคจากรัฐ โดยเฉพาะ ด้านสวัสดิการและการจัดสรรทรัพยากร</p> <p>2. ระบบการศึกษาไทยที่ไม่สามารถสอนให้นักเรียน คิดเป็น ใช้และต่อยอดความรู้ได้ และวัดความสำเร็จ ด้วยคะแนนเท่านั้น</p> <p>3. ทักษะคิดและพฤติกรรมของผู้ปกครองที่เป็น อุปสรรค – ขัดแย้งในตัวเอง อยากให้เด็กเป็นคนดีแต่ ดูผลเพียงด้านวิชาการ รักแบบตามใจพร้อม ช่วยเหลือในทางที่อาจไม่เหมาะสม และโยนภาระใน การสอนเรื่องความดีทั้งหมดให้กับโรงเรียน</p>

เพื่อพิจารณาว่า โรงเรียนคาทอลิกควรจะทำอะไร? อย่างไร? บนพื้นฐานของจุดแข็งและจุดอ่อน ภายใต้โอกาส และภัยคุกคามที่เผชิญอยู่ จึงจับคู่ จุดแข็ง/จุดอ่อน กับ โอกาสและภัยคุกคาม (TOWS Analysis) ดังต่อไปนี้

TOWS Analysis

	จุดแข็ง	จุดอ่อน
โอกาส	1. การพัฒนาจิตใจคู่สติปัญญา กับ ความต้องการด้านคุณธรรม จริยธรรม 2. อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก กับ ภาควิชาในพระศาสนจักร 3. อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก กับเทคโนโลยี	7. ปัญหาเงินทุน กับ ภาควิชาในพระศาสนจักร 8. การให้โอกาสแก่ผู้รอโอกาส กับ ภาควิชาในพระศาสนจักร 9. การเสื่อมถอยของอัตลักษณ์ฯ กับ ความต้องการด้านคุณธรรม จริยธรรม
ภัยคุกคาม	4. อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก กับ ระบบการศึกษาไทย 5. อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก กับ การปฏิบัติจากภาครัฐ 6. อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก กับ ทศนคติและพฤติกรรมของผู้ปกครอง	10. ปัญหาเงินทุน กับ การปฏิบัติที่ไม่เสมอภาคของภาครัฐ 11. การขาดการพัฒนาหลักสูตรกลาง กับ ระบบการศึกษาไทย

จุดแข็ง-โอกาส - โรงเรียนคาทอลิกควรใช้จุดแข็งในโอกาสที่มีอย่างไร

1. การพัฒนาจิตใจคู่สติปัญญา กับ ความต้องการด้านคุณธรรม จริยธรรม
 - พัฒนาและเพิ่มความชัดเจนในอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกที่เน้นการพัฒนาด้านจิตใจ จิตวิญญาณ คู่สติปัญญาเพื่อให้นักเรียนเป็นพลเมืองที่มีส่วนร่วมและรับผิดชอบต่อสังคมให้มากยิ่งขึ้น และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอกชุมชนโรงเรียน
2. อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก กับ ภาควิชาในพระศาสนจักร
 - สร้างความเข้าใจให้กับภาควิชาในพระศาสนจักรในการก้าวหน้าของโรงเรียนคาทอลิกด้วย อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เพื่อขอความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษา และการสนับสนุนด้านการจัดหาเงินทุนและทรัพยากรต่างๆ รวมถึง การให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียน โดยเฉพาะผู้รอโอกาส
3. อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก กับ เทคโนโลยี
 - ใช้เทคโนโลยีอย่างชาญฉลาดในการจัดการศึกษาแบบคาทอลิก

จุดแข็ง-ภัยคุกคาม - โรงเรียนคาทอลิกควรใช้จุดแข็งในการเผชิญกับภัยคุกคามอย่างไร

4. **อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก กับ ระบบการศึกษาไทย**

- ใช้อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกเป็นโอกาสในการสร้างความแตกต่างและโดดเด่นด้วยการชูการเป็นโรงเรียนที่พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ควบคู่ไปกับความเป็นเลิศทางวิชาการ และมีกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองที่จะทำให้นักเรียนคิดเป็น ใช้ความรู้ในชีวิตจริงได้และต่อยอดความรู้ได้ และเรียนรู้ได้เองตลอดชีวิต

5. **อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก กับ การปฏิบัติจากภาครัฐ**

- ชูประเด็นการศึกษาแบบคาทอลิกที่เน้นการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมในปัจจุบัน เพื่อให้ได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่จากภาครัฐ

- สื่อสาร ผลักดันและยืนยันในมาตรฐานการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เพื่อให้เป็นมาตรฐานในการประเมินคุณภาพ จนเป็นที่ยอมรับของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

6. **อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก กับ ทศนคติและพฤติกรรมของผู้ปกครอง**

- สื่อสาร จัดอบรม และให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาแบบคาทอลิก จนผู้ปกครองมีทัศนคติและพฤติกรรมที่เอื้อต่อการศึกษาและการอบรมนักเรียนอย่างเหมาะสม

จุดอ่อน-โอกาส - โรงเรียนคาทอลิกควรปรับจุดอ่อนอย่างไร กับโอกาสที่มี

7. **ปัญหาเงินทุน กับ ภาคีเครือข่ายในพระศาสนจักร**

- สร้างความเข้าใจและขอการสนับสนุนจากภาคีเครือข่ายในพระศาสนจักรเพื่อการพัฒนาการศึกษาและระดมทุน ในการปรับปรุงค่าตอบแทนและสวัสดิการสำหรับครู และการจัดสรรทรัพยากรต่างๆ รวมทั้งการให้ทุนการศึกษาต่อแก่ครูและผู้บริหารโรงเรียน

8. **การให้โอกาสแก่ผู้รอโอกาส กับ ภาคีเครือข่าย**

- จัดโครงการระดมเงินทุนจากภาคีเครือข่ายในพระศาสนจักร และศิษย์เก่า เพื่อให้ทุนการศึกษาแก่ผู้รอโอกาสในโรงเรียนคาทอลิกอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และโปร่งใส

9. **การเสื่อมถอยของอัตลักษณ์ฯ กับ ความต้องการด้านคุณธรรม จริยธรรม**

- สื่อสาร และกระตุ้นให้โรงเรียนคาทอลิกทุกโรงเรียน มีความตระหนักว่า การจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกเป็นสิ่งซึ่งสังคมต้องการ และเรียกร้องจากโรงเรียนคาทอลิก ซึ่งเป็นมากกว่าโรงเรียนทั่วไป

จุดอ่อน-ภัยคุกคาม - โรงเรียนคาทอลิกต้องปรับตัวอ่อนเพื่อเผชิญกับภัยคุกคามอย่างไร

10. ปัญหาเงินทุน กับ การปฏิบัติที่ไม่เสมอภาคจากภาครัฐ

- เรียกร้องความเสมอภาคทางด้านเงินเดือนและสวัสดิการแก่ครูอย่างจริงจัง โดยมีสภาการศึกษาคาทอลิกเป็นแกนนำ

11. การขาดหลักสูตรกลาง กับ ระบบการศึกษาไทย

- ให้ความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรของภาครัฐในบริบทของการศึกษาคาทอลิก โดยเฉพาะในวิชาคำนวณ คริสตศาสนา และจริยศึกษา โดยใช้กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง เพื่อให้นักเรียนมีวิถีชีวิตบนพื้นฐานของคุณค่าพระวรสาร

ผลจากการศึกษาทำให้เห็นอย่างชัดเจนว่า โรงเรียนคาทอลิกจะต้องก้าวต่อไปข้างหน้า ด้วยการยืนยันและมั่นคงในอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เพื่อตอบสนองความต้องการและเรียกร้องจากสังคมไทยในปัจจุบัน สู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล และพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ผลการศึกษายังสะท้อนอีกว่า เป้าหมายและพันธกิจ ตลอดจนบทบาทและหน้าที่ของชุมชนการศึกษาที่กำหนดไว้ใน *ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก 2012-2015* ยังคงมีความสำคัญยิ่งและจะต้องนำไปปฏิบัติให้เป็นผลอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาผลของ TOWS Analysis ประกอบกับข้อเสนอแนะที่ได้สรุปไว้ในตอนท้ายของความท้าทาย 12 ประการ สามารถสรุปเป้าหมายและพันธกิจที่โรงเรียนคาทอลิกและสภาการศึกษาคาทอลิกที่กำหนดไว้ใน *ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก 2012-2015* ที่ควรจะต้องทำต่อไป และสิ่งที่ควรจะต้องทำเพิ่มเติมในอีก 5 ปีข้างหน้า โดยแบ่งเป็น 6 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. เป้าหมายการศึกษาคาทอลิก
2. หลักสูตรและการจัดการศึกษา
3. ครูและผู้บริหาร และการพัฒนา
4. ทุนและทรัพยากร
5. บทบาทและหน้าที่ของชุมชน
6. การติดตามผล และประกาศความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะจากผลของการศึกษาในแต่ละด้าน มีดังต่อไปนี้

1) เป้าหมายการศึกษาคาทอลิก

1. โรงเรียนคาทอลิกจะต้องตระหนัก ยึดมั่นและมั่นคง ในการจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกที่มีพระเยซูคริสต์เป็นศูนย์กลาง และทำให้เกิดผลเป็นรูปธรรม โดยมุ่งเน้นการ

สอนคุณค่าพระวรสารควบคู่กับความเป็นเลิศทางวิชาการ เพื่อให้นักเรียนเป็นรายบุคคลให้เต็มตามศักยภาพที่พระเจ้าประทานให้ จนสามารถเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในสังคม (เป้าหมายที่ 1 และ 3)

2. คุณลักษณะของนักเรียนที่โรงเรียนคาทอลิกตกลงร่วมมือส่งเสริม พัฒนา และควรค่าแก่การเน้นย้ำต่อไป 2 ประการ คือ **รัก-เมตตา/รับใช้** และ **ซื่อสัตย์/ซื่อตรง** ซึ่งสอดคล้องกับความคิดหวังของสังคมในปัจจุบัน โดยมีเป้าหมายให้นักเรียนเป็นพลเมืองที่พร้อมรับใช้ มีจิตอาสา และรับผิดชอบต่อสังคม ด้วยความซื่อสัตย์ (คุณลักษณะนักเรียนที่ 1 และ 2)

3. โรงเรียนคาทอลิกจัดการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง ที่ให้นักเรียนมีความสุขและสนุกสนานในการเรียนรู้ และทำให้นักเรียนคิดเป็น ใช้ความรู้ในชีวิตจริงได้ ต่อยอดความรู้ได้ และสามารถเรียนรู้ได้เองตลอดชีวิต จนเป็นอัตลักษณ์อีกประการหนึ่งของโรงเรียนคาทอลิก (พันธกิจที่ 3.1)

4. โรงเรียนคาทอลิกรักษาอัตลักษณ์ในด้านการทรมาน เหาใจใส่ และปฏิบัติต่อนักเรียนอย่างเสมอภาค สถานศึกษามีความปลอดภัยในทรัพย์สินและร่างกาย และความปลอดภัยจากยาเสพติดและอบายมุข

5. สื่อสาร และกระตุ้นให้โรงเรียนคาทอลิกทุกโรงเรียน มีความตระหนักว่า การจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกเป็นสิ่งที่สังคมต้องการและเรียกร้องจากโรงเรียนคาทอลิก ซึ่งเป็นมากกว่าโรงเรียนทั่วไป

2) หลักสูตรและการจัดการศึกษา

หลักสูตร

6. วางแผน วิเคราะห์และพัฒนาหลักสูตร กำหนดโครงสร้างรายวิชา จัดทำแผนการสอนที่บูรณาการคุณค่าพระวรสาร ด้วยกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข และจัดทำสื่อและนวัตกรรม และคู่มือปฏิบัติงานและระเบียบการปฏิบัติงานที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน (พันธกิจที่ 3.1 - 3.3)

7. จัดทำเครื่องมือวัดและการประเมินผล เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ด้านองค์ความรู้ คุณค่าขององค์ความรู้ และคุณธรรมที่บูรณาการ รวมทั้งการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนา (พันธกิจที่ 3.5)

8. สร้างภูมิคุ้มกันเพื่อให้นักเรียนในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้เกิดประโยชน์ อย่างมีจริยธรรม โดยการจัดกิจกรรมแนะแนวการเลือกใช้อุปกรณ์และเทคโนโลยีการสื่อสารอย่างถูกต้อง (พันธกิจที่ 3.7)

9. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้และกิจกรรมสันตนาการ ที่ให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยให้นักเรียนเป็นผู้ริเริ่ม รับผิดชอบ และทำงานร่วมกันอย่างอิสระ เป็นมิตร และสนุกสนาน โดยมีครูคอยดูแลและให้คำแนะนำอย่างเหมาะสม เพื่อปลูกฝังนักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และศรัทธาในศาสนา ยึดมั่นในคุณค่าพระวรสาร (พันธกิจที่ 6.2)

การอภิบาลและหล่อหลอมด้านศาสนา

10. ให้โรงเรียนคาทอลิกทุกโรงเรียนจัดทำแผนอภิบาลของโรงเรียน และแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบงานอภิบาล โดยให้มีผู้ดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล ทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และจิตวิญญาณ เพื่อประกอบคุณงามความดี และให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม และมีการปฏิบัติและติดตามผลอย่างเป็นรูปธรรม (พันธกิจที่ 2.1)

11. พัฒนาบุคลากรฝ่ายจิตตาศาสนาให้มีคุณภาพและมีจำนวนเพียงพอกับนักเรียน และสร้างเครือข่ายครูแกนนำจิตตาศาสนา เพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนซึ่งกันและกัน ส่งครูเข้ารับการศึกษาศาสตร์จิตตาศาสนาในจำนวนที่เพียงพอ (พันธกิจที่ 2.5 และ 2.6)

12. ให้มีการสอนคำสอนสำหรับนักเรียนคาทอลิกอย่างสม่ำเสมอทุกสัปดาห์ และสอนคริสตศาสตร์และจริยศึกษาสำหรับนักเรียนทุกคน (พันธกิจที่ 2.3)

13. สร้างหลักสูตรกลาง พร้อมคู่มือและแผนการสอนในวิชาคำสอน คริสตศาสตร์ และจริยศึกษาด้วยกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง และฝึกอบรมครูคำสอน คริสตศาสตร์ จริยศึกษา ให้สามารถจัดการเรียนการสอนด้วยกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองได้ และกำหนดให้เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหารที่จะต้องติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนการสอนคำสอน คริสตศาสตร์ และจริยศึกษา อย่างสม่ำเสมอ

14. สร้างระบบและมาตรฐานระบบการให้ทุนการศึกษา และการจัดที่อาศัยตามความจำเป็น แก่เด็กผู้ยากไร้และผู้ร้อโอกาส ที่ชัดเจนและโปร่งใส และจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ในวงกว้าง รวมทั้ง จัดระดมทุนจากภาคีเครือข่ายในพระศาสนจักร เพื่อการให้ทุนการศึกษา (พันธกิจที่ 9.1)

การเตรียมความพร้อมในการอยู่ร่วมกันท่ามกลาง เชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรมที่หลากหลาย

15. จัดสอนภาษาต่างๆ ที่เน้นในด้านการสื่อสาร ทั้งการสอนภาษาไทย-อังกฤษ โดยมีภาษาถิ่นหรือภาษาเพื่อนบ้านเป็นวิชาเลือก หรือจัดกิจกรรมเสริม เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง (พันธกิจที่ 8.2)

16. จัดโครงการศึกษาประเทศสมาชิกอาเซียนให้กับครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาวิถีชีวิต สังคม ความเป็นอยู่ วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ (พันธกิจที่ 8.4)

17. ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูไปศึกษา อบรม และสัมมนาเพิ่มเติมความรู้และเทคนิคการบูรณาการความรู้เรื่องประชาคมอาเซียน และพัฒนาหลักสูตรเชิงกว้างและเฉพาะทาง

3) ครูและผู้บริหาร และการพัฒนา

18. จัดหลักสูตรกลางที่ให้การศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาแก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรของโรงเรียน คาทอลิกอย่างมีระบบและต่อเนื่อง ครอบคลุมในหัวข้อต่างๆ โดยเฉพาะในหัวข้อ ดังต่อไปนี้

- อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกสำหรับผู้บริหาร
- อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกสำหรับครูและบุคลากร
- กระบวนการเรียนการสอนที่บูรณาการคุณค่าพระวรสารกับสาระการเรียนรู้
- กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง

(บทบาทสมมุติ ข้อที่ 6)

19. ส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้ ทักษะและศักยภาพในด้านต่างๆ รวมทั้งด้านจิตวิญญาณ อย่างต่อเนื่อง เช่น เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย การวิจัยในชั้นเรียน การใช้เทคโนโลยี การตั้งคำถาม การเป็น Facilitator ฯลฯ รวมทั้งการส่งครูเข้ารับการอบรม ศึกษาและดูงาน การให้ทุนเรียนต่อ

20. จัดให้มีจำนวนครูที่เพียงพอ ลดงานเอกสารของครู เพื่อให้ครูมีเวลาเตรียมการสอน ดูแลและพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคลและมีชีวิตที่เป็นแบบอย่างที่ดี

21. ทบทวน และปรับระบบค่าตอบแทนครูและบุคลากร เพื่อให้สามารถมีชีวิตสมฐานะานุกรู มีขวัญและกำลังใจ และลดการสูญเสียบุคลากร สรรหางบประมาณและทรัพยากรที่จำเป็น เพื่อให้มีงบประมาณและทรัพยากรอย่างเหมาะสม

4) ทุนและทรัพยากร

22. สร้างบรรยากาศทางกายภาพภายในโรงเรียนที่ทันสมัย อบอุ่นด้วยบรรยากาศแห่งอิสรภาพและความรัก และเอื้อต่อการพัฒนา ทั้งทางกายภาพ สติปัญญา จิตใจ และจิตวิญญาณ และมีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัยและพอเพียง (พันธกิจที่ 8.1)

23. จัดหาเงินทุนให้เพียงพอ และมีแผนระดมทุนที่จะให้ค่าตอบแทนแก่ครูและบุคลากรได้อย่างพอเพียงและมีชีวิตสมตามฐานะานุกรู และสามารถจัดหาทรัพยากร อุปกรณ์การศึกษาและเทคโนโลยีที่ทันสมัยและพอเพียง

24. สนับสนุนความเข้มแข็งของฝ่ายการศึกษาของแต่ละสังฆมณฑลให้มีบุคลากรและทรัพยากรที่เพียงพอที่จะทำหน้าที่ต่างๆ ตามที่ถูกต้องหวัง รวมถึงมีความสามารถในการจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุนและขับเคลื่อนการศึกษาแบบคาทอลิกในทุกๆ ระดับ

5) บทบาทและหน้าที่ของชุมชนการศึกษา

เครือข่ายภายในโรงเรียน – ผู้ปกครอง

25. เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน และสนับสนุนแผนงานการศึกษาของโรงเรียน และจัดให้มีเครือข่ายผู้ปกครอง

26. ปลุกจิตสำนึกให้กับพ่อแม่ในการทำหน้าที่อบรมบุตรในฐานะครูคนแรกของลูกที่ไม่อาจทดแทนได้ และมีหน้าที่ในการติดตามเอาใจใส่ เพิ่มพูนความรู้และคุณธรรมแก่ลูก และจัดศาสนกิจเพื่อให้พ่อแม่และนักเรียนมีโอกาสร่วมกัน

27. สื่อสาร ให้ความรู้ และให้การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก จนปรับทัศนคติ และพฤติกรรมให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาและการอบรมเลี้ยงดูนักเรียนได้อย่างเหมาะสม

เครือข่ายระหว่างโรงเรียนคาทอลิก

28. สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายโรงเรียนในสภาฯ เพื่อจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยน และการเรียนรู้ โดยเฉพาะด้านอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก และด้านจิตตภาวนา (พันธกิจที่ 7.3)

29. จัดให้มีการนิเทศแบบกัลยาณมิตร และการตรวจสอบคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาคาทอลิก ภายในโรงเรียนในเครือข่าย ภายในสังฆมณฑล หรือข้ามสังฆมณฑล ภายในโรงเรียนสังกัดคณะนักบวช หรือข้ามสังกัด พร้อมนำผลมาแลกเปลี่ยนและพัฒนา

เครือข่ายภายในชุมชนศิษย์พระคริสต์

30. สร้างความเข้าใจให้กับภาคีเครือข่ายในพระศาสนจักร (ชุมชนศิษย์พระคริสต์) ในความก้าวหน้าของโรงเรียนทางด้านอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เพื่อขอความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษา และการสนับสนุนด้านเงินทุนและทรัพยากรต่างๆ

31. จัดโครงการระดมเงินทุนจากภาคีเครือข่ายในพระศาสนจักรและศิษย์เก่าเพื่อให้ทุนการศึกษาแก่ผู้รอโอกาสในโรงเรียนคาทอลิก อย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และโปร่งใส

เครือข่ายภายนอก

32. สื่อสาร ผลักดันและยืนยันในมาตรฐานการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เพื่อให้เป็นมาตรฐานในการประเมินคุณภาพ จนเป็นที่ยอมรับของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

33. เชื่อมโยงเครือข่ายการศึกษาไปยังหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องโดยมีสภาการศึกษาคาทอลิก เป็นแกนนำ เพื่อพัฒนาแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ที่หลากหลาย ตลอดจนนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาโรงเรียน

34. เรียกร้องให้รัฐสนับสนุนงบประมาณในการจัดการศึกษาอย่างเหมาะสมและเพียงพอ และกำหนดทิศทางนโยบาย และมาตรฐานการศึกษาที่ชัดเจน ต่อเนื่อง และเป็นเอกภาพ

6) การติดตามผลและประกาศเกียรติคุณ

35. คัดเลือกและประกาศโรงเรียนต้นแบบของอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกในด้านต่างๆ และส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยน ศึกษาและดูงานจากโรงเรียนต้นแบบ (พันธกิจที่ 7.5)

36. ประกาศเกียรติคุณให้แก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่ทุ่มเทและเป็นแบบอย่างในการให้การศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

การดำเนินการเหล่านี้ เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้โรงเรียนเป็นสถานที่ที่นักเรียนเรียนรู้ถึงวิธีการในการดำเนินชีวิต เติบโตทางวัฒนธรรม ได้รับการฝึกฝนวิชาอาชีพ และมีส่วนร่วมในสังคม เพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม ให้โรงเรียนทำหน้าที่ในการสร้างสถานการณ์และโอกาสที่จะทำให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับสังคมและมนุษยชาติอย่างที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และสามารถจินตนาการได้ถึงสังคมและมนุษยชาติที่จะเป็นในอนาคต และให้โรงเรียนเป็นชุมชนทางการศึกษาที่ซึ่งการเรียนรู้ของนักเรียนเจริญก้าวหน้า โดยอาศัยการวิจัยเชิงวิทยาศาสตร์ กระบวนการการคิดหาเหตุและผล และการสร้างประสบการณ์ชีวิต ทั้งนี้ โดยมีจุดหมายปลายทางอยู่ที่การหล่อหลอมให้นักเรียนเติบโตขึ้นเต็มตามศักยภาพของเขาตามที่พระเจ้าประทานเพื่อรู้จักกับใช้และอุทิศตน อันเป็นอัตลักษณ์ประการสำคัญของการศึกษาคาทอลิก

เอกสารฉบับที่ 3

ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

เอกสารสังเคราะห์โดยผู้บริหารการศึกษาคาทอลิก

เพื่อกำหนด

เป้าหมาย และพันธกิจ ของโรงเรียนคาทอลิก ปี 2012-2015

บทที่ 1 ข้อเสนอในการดำเนินการ ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

ผลจากการสัมมนาอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกที่ได้มีขึ้นในระหว่างตุลาคม 2010 – มิถุนายน 2012 โรงเรียนคาทอลิกได้ตกลงร่วมกันที่จะปฏิรูปโรงเรียนเพื่อให้ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 2012 – 2015 โดยโรงเรียนคาทอลิกจะดำเนินการและจะร่วมกันดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1) ทบทวน หรือปรับปรุง วิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนงานของโรงเรียนให้ชัดเจนและสอดคล้องต่ออัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โดยมีเป้าหมาย พันธกิจ และแผนงานที่ได้สังเคราะห์จากการสัมมนาเป็นแนวทางและดำเนินการตามแผนงาน รวมทั้ง มีระบบในการประเมินและติดตามผล ทั้งนี้ สามารถปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนได้

2) ร่วมกันเสริมสร้างคุณลักษณะ 2 ประการ คือ รัก/เมตตา/รับใช้ และซื่อตรง/ซื่อสัตย์ ให้กับนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิกทุกคน ส่วนคุณลักษณะอื่นๆ โรงเรียนกำหนดตามความเหมาะสมกับบริบทและสภาวะแวดล้อมของแต่ละโรงเรียน

3) สร้างความตระหนัก ให้การอบรม และสร้างจิตสำนึก ให้กับผู้บริหาร ครู และบุคลากรในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาแบบคาทอลิก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในงานอภิบาลในโรงเรียน

4) สร้างเครือข่าย ทั้งในระดับสังฆมณฑล และคณะนักบวช ในการสร้างความแข็งแกร่งในอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

เพื่อให้โรงเรียนคาทอลิกสามารถดำเนินการข้างต้นได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ในระหว่างปี ค.ศ. 2012 – 2015 สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยจะมีบทบาทและทำหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1) เป็นผู้แทนของโรงเรียนคาทอลิกต่อหน้าหน่วยงานของรัฐ ในการเรียกร้องสิทธิและประโยชน์อันพึงมีพึงได้จากรัฐ และปกป้องโรงเรียนคาทอลิกจากนโยบายหรือข้อบังคับของรัฐที่ขัดต่อหรือไม่สอดคล้องกับอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกอย่างชัดเจน

2) สนับสนุนโรงเรียนคาทอลิกจัดกิจกรรมต่างๆ ในการช่วยเหลือและแบ่งปันในการพัฒนาโรงเรียนตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

- 3) สรรหา คัดเลือก และกำหนดโรงเรียนต้นแบบของอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกในด้านต่างๆ และส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยน ศึกษา แบ่งปันและดูงานจากโรงเรียนต้นแบบ
- 4) จัดให้มีเว็บไซต์ของสภาฯ เพื่อให้โรงเรียนในสังกัดสภาฯ สามารถเผยแพร่ และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารต่างๆ รวมถึง แผนงาน คู่มือ Best Practice และผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียนในด้านต่างๆ อย่างสม่ำเสมอและเป็นปัจจุบัน เพื่อการเรียนรู้จากกันและกัน
- 5) เป็นตัวแทนของโรงเรียนคาทอลิกในการติดต่อและประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ของพระศาสนจักร เพื่อขอความร่วมมือ ช่วยเหลือ และสนับสนุน ตามความจำเป็นและเหมาะสม
- 6) จัดหลักสูตรกลางที่ให้การศึกษาระดับมัธยมศึกษา และบุคลากรของโรงเรียนคาทอลิกอย่างมีระบบและต่อเนื่อง ครอบคลุมในหัวข้อต่างๆ โดยเฉพาะในหัวข้อ ดังต่อไปนี้
 - การจัดการศึกษาคาทอลิกสำหรับผู้บริหาร ทั้งที่มีประสบการณ์แล้วและผู้บริหารใหม่
 - อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกสำหรับผู้บริหาร
 - อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกสำหรับครูและบุคลากร
 - การบูรณาการคุณค่าพระวรสารกับสาระการเรียนรู้
 - การจัดการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง (Reflective Pedagogy Paradigm)
- 7) คัดเลือกและประกาศรางวัลเพื่อเชิดชูเกียรติ “ครูโรงเรียนคาทอลิกดีเด่น” ประจำปี
- 8) จัดทำคู่มือการจัดการศึกษาคาทอลิก พร้อมดัชนีชี้วัด และเครื่องมือในการประเมินการจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
- 9) จัดทำหลักสูตรจริยศึกษาบนพื้นฐานของคุณค่าพระวรสาร สำหรับสอนนักเรียนทุกคน ตลอดจนนำเสนอกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อให้เกิดผลในการเจริญชีวิตของผู้เรียน

ข้อสรุปในการดำเนินการนี้ เป็นการสรุปโดยผู้แทนระดับประเทศของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสภาฯ ที่ได้ร่วมกันทำขึ้น ในการสัมมนาเชิงปฏิบัติการในหัวข้อ “มองไปข้างหน้า...อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก” เมื่อวันที่ 15 - 16 มิถุนายน 2012 สัมมนาครั้งนี้ได้สังเคราะห์ผลของการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่อง อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกสำหรับผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสภาฯ จำนวน 16 ครั้ง ซึ่งมีผู้บริหารและครูเข้าร่วมการสัมมนากว่า 800 คน นอกจากข้อสรุปในการดำเนินการ ผู้แทนที่เข้าร่วมสัมมนา ยังได้สรุปความท้าทายในปัจจุบัน พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียนโดยทำเป็นสรุปแผนผัง (Placemat) ตามที่ได้แนบไว้ท้ายบทนี้ และรายละเอียดของการสังเคราะห์ผลของการสัมมนาเชิงปฏิบัติการรวบรวมไว้ในบทที่ 2 ถึงบทที่ 6

ฝ่ายอัครลักษณะการศึกษาคาทอลิกได้สรุปหลักการเบื้องต้นของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามอัครลักษณะการศึกษาคาทอลิก และได้นำมารวมไว้เป็นบทที่ 7 อีกทั้ง ได้เพิ่มเติมเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการเพื่อมาตรฐานคุณภาพตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติด้วย อัครลักษณะการศึกษาคาทอลิก ในบทที่ 8 และคุณค่าพระวรสาร 21 ประการสำหรับอัครลักษณะการศึกษาคาทอลิก ในบทที่ 9 เพื่อให้ผู้บริหารและครูในโรงเรียนคาทอลิกสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาตามอัครลักษณะคาทอลิก

"...การศึกษามีแนวโน้มที่จะถูกลดทอนลงจนเป็นเพียงแต่การถ่ายทอดและการสอนทักษะที่พึงประสงค์ไปยังชนรุ่นต่อไป เพื่อที่จะตอบสนองต่อความปรารถนาที่จะมีความสุขของพวกเขา โดยผ่านแนวคิดบริโภคนิยม หรือการหาความสุขใส่ตัวซึ่งไม่ยั่งยืน ด้วยเหตุนี้ พ่อแม่และครูจึงมักจะหลงลืมงานทางการศึกษาที่เหมาะสมไปโดยง่าย และด้วยเหตุที่พวกเขาไม่เข้าใจถึงบทบาทของตนอีกต่อไป ทำให้พวกเขาละทิ้งภารกิจที่ได้รับมอบหมายนี้...

สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิด "ภาวะฉุกเฉินทางการศึกษา" (Education Emergency) ซึ่งหมายถึงภาวะความยากลำบากที่ทวีคูณ ที่โรงเรียนกำลังประสบในการถ่ายทอดคุณค่าพื้นฐานสำหรับการดำรงชีวิตและการประพฤติชอบให้กับชนรุ่นใหม่ ดังนั้น เรามีอาจบรรลุจุดมุ่งหมายสำคัญของการศึกษา อันได้แก่ การหล่อหลอมบุคคลให้สามารถเจริญชีวิตที่เต็มเปี่ยมและสามารถมีส่วนร่วม โดยเฉพาะในการจรโลงความดีส่วนรวม ..."

"Lineamenta" for Synod of Bishops XIII Ordinary General Assembly
 "The New Evangelization for the Transmission of the Christian Faith" (October 2012)

ความท้าทายในปัจจุบัน

สภาพสังคม

1. วิถีคุณค่า สืบเนื่องมาจาก กระแสบริโภคนิยม วัตถุนิยม ปัจเจกนิยม และสัมพัทธนิยม ที่ ส่งผลให้จริยธรรมเสื่อมลง
2. เด็กและเยาวชน ไม่เคารพ ศักดิ์ศรีของตนเองและผู้อื่น โดยเฉพาะเรื่องเพศ ขาดความ เคารพศรัทธาในศาสนา และ ขาดสำนึกในคุณงามความดี
3. ครอบครัวแตกแยก ขาดความอบอุ่น ขาดโอกาสในการได้รับการอบรมหล่อหลอมที่ดีจาก ครอบครัว

โรงเรียนคาทอลิก

1. ขาดและไม่สำนึกในอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิก ไหลตาม กระแสสังคม เน้นวิชาการและ กิจกรรมตามกระแส
2. มีปัญหาด้านคุณภาพและความ ต่อเนื่องของผู้บริหารและครู

สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย

พันธกิจ

1. ทบทวน/กำหนดวิสัยทัศน์ จัดทำแผนพัฒนา และแผนปฏิบัติการของโรงเรียนให้เป็นไปตาม เป้าหมายของโรงเรียนคาทอลิก
2. จัดทำแผนงานอภิบาล จัดการสอนคำสอน คริสตศาสนา และจริยศึกษา และจัดให้มี บุคลากรฝ่ายอภิบาลที่มีคุณภาพในสัดส่วนที่ เหมาะสมกับขนาดของโรงเรียน
3. จัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพในทุก กลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่มีบูรณาการคุณค่า พระวรสาร โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนอย่าง เหมาะสม
4. จัดให้ผู้บริหาร ครู/บุคลากร ผู้ปกครอง และ ชุมชน ได้รับการอบรมอย่างต่อเนื่องในเรื่อง คุณค่าการศึกษาคาทอลิก รวมทั้งทักษะที่จำเป็น ในการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้
5. ประสานความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน และชุมชน เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของ โรงเรียน โดยใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น
6. สร้างบรรยากาศโรงเรียนตามจิตตารมณ์ พระวรสาร โดยมีความรักและอิสรภาพเป็น พื้นฐาน
7. สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายโรงเรียนของ สภาฯ ในการช่วยเหลือและแบ่งปันในการ พัฒนาโรงเรียน ตามอัตลักษณ์การศึกษา คาทอลิก
8. สร้างความพร้อมในการอยู่ร่วมกันอย่างยุติธรรม และสันติ ท่ามกลางความแตกต่างด้านเชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรม โดยเริ่มต้นจากประชาคม อาเซียน
9. ช่วยเหลือและจัดการศึกษาให้แก่ผู้รอโอกาส

เป้าหมาย

เป้าหมายของโรงเรียน

โรงเรียนคาทอลิกเป็นทางเลือกของสังคมไทย โดย

1. จัดการศึกษาแบบคาทอลิก ที่มุ่งเน้นงานอภิบาล และการอบรมหล่อหลอมนักเรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา จิตใจและจิตวิญญาณ ด้วยจิตตารมณ์แห่งพระวรสาร เพื่อให้นักเรียนดำเนินชีวิตในหนทางของความเป็นหนึ่งเดียวกัน กับผู้อื่นและสร้างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก
2. เป็นฐานการประกาศข่าวดีแห่งความรักของพระเจ้า ซึ่งนำความรอดพ้นสู่ชีวิตนิรันดร์
3. เป็นสนามเผยแพร่ธรรม ด้วยกระบวนการศึกษาที่สร้างนักเรียนให้มีจิตอาสา และเป็นผู้ นำการเปลี่ยนแปลงในสังคม

คุณสมบัติของนักเรียน

1. รัก เมตตา รับผิดชอบ - รักองค์ความรักและเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของตนเองและผู้อื่น เป็นบุคคลเพื่อผู้อื่น เสียสละ มีน้ำใจ พร้อมแบ่งปันและช่วยเหลือผู้อื่น โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน รู้จักให้อภัยและคืนดี รักและทูลนอมสิ่งสร้างทั้งหลาย
2. ซื่อตรง/ซื่อสัตย์ - มีปรีชาญาณในการดำรงตนอยู่ในความจริง รู้จักแสวงหาความจริง แยกแยะดี-ชั่ว จริง-เท็จ และให้คุณค่าสิ่งต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง กล้าหาญที่จะทำสิ่งที่ถูกต้องและเที่ยงตรง จริงใจ มีสัจจะ โปร่งใส ไม่คดโกงหรือเบียดเบียนผู้อื่น
3. กตัญญูรู้คุณ - รู้คุณต่อพระเจ้า สิ่งสร้าง และผู้มีพระคุณ และตระหนักในความดีที่ผู้อื่นมอบให้ตน พร้อมตอบแทนคุณในทุกโอกาส นบนอบ เคารพ เชื่อฟัง ให้เกียรติบิดามารดาและผู้มีพระคุณ รู้คุณสถาบันและแผ่นดิน
4. พอเพียง มีภูมิคุ้มกัน - เฉลียวและฉลาด รอบคอบ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง พอใจในสิ่งที่ตนเป็นและมี ประหยัดอดออม มีชีวิตอยู่อย่างเรียบง่ายและมีความสุข รักและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
5. รักกันฉันพี่น้อง - ดำเนินชีวิตเป็นหนึ่งเดียว ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน บนพื้นฐานของความเสมอภาคและเท่าเทียมกัน เคารพในความแตกต่างทางความเชื่อศาสนา และวัฒนธรรม
6. มุ่งความเป็นเลิศ - ใฝ่รู้ใฝ่เรียน รู้รอบ และมุ่งพัฒนาสู่ความเป็นเลิศเต็มตามศักยภาพแห่งตน

สัมมนาอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 1
ณ บ้านผู้หว่าน สามพราน วันที่ 28-30 ตุลาคม 2010

บทที่ 2 ความท้าทายในปัจจุบัน

โรงเรียนคาทอลิกหลายแห่งดำเนินการอยู่ในประเทศที่กำลังมีการเปลี่ยนแปลงอย่างขนานใหญ่ ทั้งในแง่สภาพต่ออนาคต และวิถีทางการดำเนินชีวิต ประเทศเหล่านี้กำลังปรับเปลี่ยนประเทศให้มีลักษณะแบบเมืองและให้เป็นประเทศอุตสาหกรรม และกำลังเคลื่อนเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจที่เรียกกันว่า “เศรษฐกิจขั้นที่สาม” อันมีลักษณะที่เห็นได้จากมาตรฐานการครองชีพที่สูงขึ้น โอกาสทางการศึกษาที่มีทางเลือกมากมาย และระบบสื่อสารมวลชนที่ซับซ้อน เยาวชนในประเทศเหล่านี้คุ้นเคยกับสื่อประเภทต่างๆ ตั้งแต่ยังอยู่ในวัยทารก พวกเขาถูกทิ้งให้เปิดรับความคิดเห็นที่แตกต่างหลากหลายในแทบจะทุกหัวข้อเท่าที่จะนึกถึงได้ และได้รับข้อมูลข่าวสารต่างๆ เป็นอย่างดีจนน่าแปลกใจ แม้ว่าพวกเขาจะอยู่ในวัยเด็กเล็กมาก

เยาวชนเหล่านี้ซึมซับเอาความรู้ต่างๆ นานามากมายจากแหล่งที่มาหลากหลายประเภทรวมทั้งจากโรงเรียนด้วย แต่พวกเขายังไม่มีความสามารถเพียงพอที่จะจัดระเบียบและจัดลำดับความสำคัญของสิ่งที่พวกเขาได้เรียนรู้เหล่านี้ พวกเขายังไม่มีความสามารถในเชิงวิพากษ์ ซึ่งจำเป็นในการแยกแยะสิ่งที่จริงและสิ่งที่ดี ออกจากสิ่งตรงกันข้าม พวกเขายังไม่มียุทธศาสตร์ทางศาสนาและทางศีลธรรมซึ่งจะช่วยให้พวกเขาสามารถตั้งมั่นอยู่บนพื้นฐานของความจริง และเป็นอิสระไม่ขึ้นกับใคร เมื่อต้องเผชิญกับทัศนคติและความเคยชินที่ยึดถือปฏิบัติกันอยู่ทั่วไปในสังคมในทุกวันนี้ แนวความคิดเกี่ยวกับ ความจริง ความงาม และความดี กลับกลายเป็นสิ่งคลุมเครือไม่ชัดเจน จนกระทั่งบรรดาเยาวชนไม่รู้จะหันหน้าไปพึ่งใคร ถึงแม้ว่าพวกเขาจะสามารถยึดถือคุณค่าบางประการ แต่พวกเขาก็ไม่มีความสามารถเพียงพอที่จะพัฒนาคุณค่าเหล่านี้ให้กลับกลายเป็นวิถีชีวิตของพวกเขาได้ บ่อยครั้งที่พวกเขามีความโน้มเอียงที่จะเลือกทำเพียงแต่สิ่งที่ตนเองอยากจะทำ โดยยอมรับสิ่งใดก็ตามที่เป็นที่นิยมกันอยู่ในขณะนั้น

ความเปลี่ยนแปลงมักจะเกิดขึ้นด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน และซ้ำเร็วแตกต่างกันไป โรงเรียนแต่ละแห่งจึงต้องคอยสอดส่องดูแลพฤติกรรมทางศาสนาของเยาวชน เป็นหูเป็นตาแทนพ่อแม่ของพวกเขา เพื่อที่จะได้ค้นพบกระบวนการในการคิดของพวกเขา วิธีการดำเนินชีวิตของพวกเขา และการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของพวกเขา

มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก ข้อ 8 - 9

ความท้าทายในปัจจุบันในบริบทของสังคมไทยได้ถูกสังเคราะห์และสรุปไว้ใน 3 ด้าน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 สังคม

1. วิกฤติด้านคุณค่า เนื่องจากกระแสบริโภคนิยม วัตถุนิยม และสุขนิยม ทำให้เกิดค่านิยมที่ผิด และศีลธรรมที่เสื่อมลง
2. ความไม่สมดุลของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี กับการเติบโตทางจริยธรรม มโนธรรมของมนุษย์
3. ความเหลื่อมล้ำทางสังคม เศรษฐกิจ และโอกาสทางการศึกษา ทำให้เกิดความแตกแยกทางความคิด นำไปสู่การใช้ความรุนแรง
4. ขาดจิตสำนึกถึงประโยชน์ส่วนรวม นำไปสู่ปัญหาการคอร์รัปชัน
5. ความขัดแย้งในความคิด และคุณค่าที่ถูกบิดเบือนและความขัดแย้งทางการเมืองในสังคมไทย
6. สถาบันหลักของสังคม เช่น ครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา ทำหน้าที่ไม่สมบูรณ์
7. ขาดวิสัยทัศน์และการเตรียมตัวสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)
8. มีความไม่แน่นอนในชีวิตอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้น

2.2 เด็กและเยาวชน

1. มีสภาพครอบครัวที่แตกแยก ขาดความรัก ความอบอุ่น และการดูแลเอาใจใส่ รวมทั้งขาดแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต ขาดโอกาสในการรับการอบรมหล่อหลอมที่ดีจากครอบครัว โรงเรียนและสังคม
2. ขาดเป้าหมาย จุดยืน แบบอย่างที่ดีและทักษะในการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าและมีความหมาย
3. ไม่เห็นและเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของตนเองและผู้อื่น (ไม่เห็นคุณค่าในเรื่องเพศ) และขาดความเคารพศรัทธาในศาสนาที่ตนนับถือ จนขาดสำนึกในคุณงามความดี
4. ขาดทักษะและสมรรถภาพที่รับกับสังคมเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ขาดวิจรรณญาณในการแยกแยะดี-ชั่ว ถูก-ผิด มีความต้านทานต่ำต่อสิ่งเร้าจากสื่อและกระแสนิยม

5. มีพฤติกรรมแปลกแยก ขาดการวางแผนชีวิต ส่งผลให้ไม่มีแรงจูงใจในการทำสิ่งที่ดี และถูกต้อง

2.3 โรงเรียนคาทอลิก

1. ไหลตามกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก เน้นการแข่งขันด้านวิชาการเพื่อชื่อเสียง จนขาดอัตลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิก

2. ถูกชุมชนและผู้ปกครองมองว่า จำกัดโอกาสในการให้การศึกษาด้วยปัจจัยทางสังคม และเศรษฐกิจ ทำโรงเรียนเป็นธุรกิจ เน้นด้านวิชาการมากกว่าการอบรมด้านศีลธรรม ที่ชักนำให้เข้าศาสนาของตน และเป็นโรงเรียนของคนมั่งมี

3. อยู่ภายใต้นโยบายการศึกษาของรัฐที่ขาดความชัดเจนและต่อเนื่อง และการประเมินโรงเรียนและนักเรียนขาดมาตรฐาน ในขณะที่สถาบันอุดมศึกษาให้ความสำคัญกับระบบนานาชาติมากขึ้น

4. ขาดเอกภาพ ขาดความเสมอภาคด้านนโยบายจัดการศึกษาของรัฐ ไม่สามารถเรียกร้องสิทธิได้เท่าเทียมกับโรงเรียนของรัฐ

5. ขาดการบริหารแบบมีส่วนร่วมและขาดนโยบายการบริหารและผู้บริหารที่ต่อเนื่อง

6. มีแผนพัฒนาที่ไม่ครอบคลุมทุกด้าน และไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาของชุมชน

7. มีจำนวนครูไม่เพียงพอ สอนไม่ตรงวิชาเอก ขาดทักษะในกระบวนการเรียนการสอน ขาดครูที่มีความรู้ด้านมิติทางศาสนา ขาดขวัญและกำลังใจ ขาดความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน และความจงรักภักดีในองค์กร

จากมุมมองของสภาวการณ์ข้างต้น โรงเรียนคาทอลิกจำเป็นต้องทำการปฏิรูปอย่างกล้าหาญ มรดกล้ำค่าจากประสบการณ์ที่สั่งสมกันมาหลายศตวรรษ แสดงให้เห็นคุณค่าที่ชัดเจนของประสบการณ์เหล่านี้ อยู่ที่ความสามารถในการสร้างสรรค์ความคิดและวิธีการใหม่ๆ อย่างรอบคอบ เฉกเช่นเดียวกับในอดีตที่ผ่านมา โรงเรียนคาทอลิกในปัจจุบันนี้จำเป็นต้องยืนยันอัตลักษณ์ของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพและน่าเชื่อถือ การปฏิรูปจึงไม่ใช่ประเด็นของการปรับตัวเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการผลักดันในการเผยแผ่ธรรม เป็นหน้าที่พื้นฐานในการเผยแผ่พระวรสาร การออกไปหาชายหญิงทั้งหลายไม่ว่าพวกเขาจะอยู่ที่ไหน เพื่อให้พวกเขาได้รับพระพรแห่งการไถ่กู้

โรงเรียนคาทอลิกขณะกำลังเข้าสู่สหัสวรรษที่สาม ข้อ 3

“เรายังภูมิใจในความทุกข์ เพราะรู้ว่าความทุกข์ก่อให้เกิดความพากเพียร ความพากเพียรก่อให้เกิดคุณธรรมที่แท้จริง คุณธรรมที่แท้จริงก่อให้เกิดความหวัง”

(โรม 5:3-4)

บทที่ 3 เป้าหมายโรงเรียน

โรงเรียนคาทอลิกทุ่มเทเพื่อการพัฒนามนุษย์ทั้งครบ เพราะในพระคริสต์ผู้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบนี้เอง ที่คุณค่าของมนุษย์ทั้งมวลจะพบกับความบริบูรณ์และเป็นหนึ่งเดียว นี่คือฐานรากของคุณลักษณะความเป็นคาทอลิกของโรงเรียนโดยเฉพาะ หน้าที่ในการปลูกฝังคุณค่าของมนุษย์ตามสิทธิอันชอบธรรมของโรงเรียนคาทอลิก ที่สอดคล้องกับพันธกิจในการรับใช้มนุษย์ทั้งมวลนั้น มีต้นกำเนิดในองค์พระคริสตเจ้า พระองค์คือผู้ทำให้มนุษย์เป็นผู้มีเกียรติ ทำให้ชีวิตมนุษย์มีความหมาย และเป็นต้นแบบที่โรงเรียนคาทอลิกจะต้องมอบให้กับนักเรียนทุกคน

โรงเรียนคาทอลิก ข้อ 35

ในระหว่างปี ค.ศ. 2012 – 2015 โรงเรียนคาทอลิกตกลงที่จะร่วมมือส่งเสริมคุณลักษณะ 2 ประการ คือ รัก-เมตตา/รับใช้ และซื่อสัตย์/ซื่อตรง ซึ่งจำเป็นสำหรับความท้าทายที่มีอยู่ในปัจจุบันของสังคมไทย ส่วนคุณลักษณะประการอื่น โรงเรียนคาทอลิกแต่ละโรงเรียนสามารถนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบท และสภาวะแวดล้อมของตน

3.1 คุณลักษณะของนักเรียน

1. **รัก-เมตตา/รับใช้** - รักองค์ความดี รักและเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของตนเองและผู้อื่น เป็นบุคคลเพื่อผู้อื่น เสียสละ มีน้ำใจ พร้อมแบ่งปันและช่วยเหลือผู้อื่น โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน รู้จักให้อภัยและคืนดี รักและทะนุถนอมสิ่งสร้างทั้งหลาย
2. **ซื่อตรง/ซื่อสัตย์** - มีปรีชาญาณในการดำรงตนอยู่ในความจริง รู้จักแสวงหาความจริง แยกแยะดี-ชั่ว จริง-เท็จ และให้คุณค่าสิ่งต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง กล้าหาญที่จะทำสิ่งที่ถูกต้องและเที่ยงตรง จริงใจ มีสัจจะ โปร่งใส ไม่คดโกงหรือเบียดเบียนผู้อื่น
3. **กตัญญูรู้คุณ** - รู้คุณต่อพระเจ้า สิ่งสร้าง และผู้มีพระคุณ และตระหนักในความดีที่ผู้อื่นมอบให้ตน พร้อมตอบแทนคุณในทุกโอกาส นบนอบ เคารพ เชื่อฟัง ให้เกียรติบิดามารดาและผู้มีพระคุณ รู้คุณสถาบันและแผ่นดิน
4. **พอเพียง มีภูมิคุ้มกัน** - เฉลียวและฉลาด รอบคอบ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง พอใจในสิ่งที่ตนเป็นและมี ประหยัดอดออม มีชีวิตอยู่อย่างเรียบง่ายและมีความสุข รักและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
5. **รักกันฉันพี่น้อง** - ดำเนินชีวิตเป็นหนึ่งเดียว ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน บนพื้นฐานของความเสมอภาคและเท่าเทียมกัน เคารพในความแตกต่างทางความเชื่อศาสนา และวัฒนธรรม

6. มุ่งความเป็นเลิศ – ใฝ่รู้ใฝ่เรียน รู้รอบ และมุ่งพัฒนาสู่ความเป็นเลิศเต็มตาม ศักยภาพแห่งตน

มนุษย์ทุกคน ไม่ว่าจะเชื้อชาติ ฐานะ และวัยใด ต่างก็มีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน จึงย่อมมีสิทธิที่มีโอกาสจะแบ่งแยกก็คิดกันได้ในอันที่จะได้รับการศึกษาอบรมที่ตรงกับเป้าหมายสูงสุดของตน อีกทั้งตรงกับความสามารถ เพศ ตลอดจนวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมในประเทศของตน โดยการให้การศึกษานั้นจะต้องกลมกลืนกับความสัมพันธ์อันพ้องกับคนอื่น ๆ เพื่อที่จะส่งเสริมความเป็นหนึ่งเดียวกันอย่างแท้จริงและสันติสุขในโลกนี้ การศึกษาอบรมที่แท้จริงนั้นมีเป้าหมายในการหล่อหลอมมนุษย์เพื่อให้บรรลุจุดหมายสูงสุดของเขา และประโยชน์สุขแห่งสังคมซึ่งในฐานะมนุษย์ เขาเป็นสมาชิกคนหนึ่งในสังคมนั้น และในฐานะผู้ใหญ่เขาจะต้องร่วมแบกรับภาระผูกพันทางสังคมร่วมกับคนอื่น ๆ

การอบรมตามหลักพระคริสตธรรม ข้อ 1

3.2 เป้าหมายของโรงเรียน

หน้าที่ที่เป็นลักษณะเฉพาะของโรงเรียนคาทอลิกคือ การสร้างบรรยากาศพิเศษภายในชุมชนโรงเรียนโดยได้รับแรงบันดาลใจจากจิตตารมณ์แห่งอิสรภาพและความรักของพระวรสาร การช่วยเหลือให้เยาวชนเติบโตขึ้นเป็นมนุษย์ใหม่ที่ได้รับการชุบสร้างจากศีลล้างบาป ในช่วงเวลาที่พวกเขากำลังพัฒนาบุคลิกภาพของตน และในที่สุด การจัดระเบียบวัฒนธรรมทั้งหมดของมนุษย์ให้สอดคล้องกับการประกาศข่าวดีแห่งการไถ่กู้ เพื่อให้ความรู้ที่นักเรียนค่อยๆ สร้างสมเกี่ยวกับโลก ชีวิต และมนุษย์จะได้รับการส่งผ่านทางด้วยแสงแห่งความเชื่อ ด้วยเหตุนี้เอง ในขณะที่โรงเรียนคาทอลิกเปิดรับความก้าวหน้าของโลกร่วมสมัยอย่างสมควรจะเป็น โรงเรียนคาทอลิกก็ชักนำให้นักเรียนของตนทำงานให้เกิดประสิทธิผลเพื่อประโยชน์สุขของบ้านเมือง และเตรียมพวกเขาให้พร้อมที่จะทำงานรับใช้การขยายพระอาณาจักรของพระเจ้า ด้วยการดำเนินชีวิตเผยแผ่ธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี ดังที่เคยเป็นมาในอดีต พวกเขาจึงเป็นประจักษ์ชัดในชุมชนมนุษย์

การอบรมตามหลักพระคริสตธรรม ข้อ 8

โรงเรียนคาทอลิกเป็นทางเลือกของสังคมไทย โดย

1. จัดการศึกษาแบบคาทอลิก ที่มุ่งเน้นงานอภิบาล และการอบรมหล่อหลอมนักเรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา จิตใจและจิตวิญญาณ ด้วยจิตตารมณ์แห่งพระวรสาร เพื่อให้นักเรียนดำเนินชีวิตในหนทางของความเป็นหนึ่งเดียวกันกับผู้อื่นและสร้างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก
2. เป็นฐานการประกาศข่าวดีแห่งความรักของพระเจ้า ซึ่งนำความรอดพ้นสู่ชีวิตนิรันดร
3. เป็นสนามเผยแผ่ธรรม ด้วยกระบวนการศึกษาที่มุ่งแปรสภาพบุคคล เพื่อสร้างนักเรียนให้มีจิตอาสา และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในสังคม

“เพื่อที่จะนำเด็กที่ท่านสอนให้มีจิตตารมณ์ของพระวรสาร ท่านต้องสอนเขาให้รู้ข้อความเชื่อเพื่อนำไปสู่ความจริงขององค์พระคริสตเจ้า ในทางปฏิบัติ ความเอาใจใส่ การสอนให้รู้หลักการปฏิบัติตามพระศาสนจักรที่จำเป็นอยู่มากมายที่เราต้องรู้เพื่อนำไปสู่ความรอด แต่มีประโยชน์อะไรที่จะรู้หลักการปฏิบัติเหล่านั้น ถ้าไม่พยายามประกอบความดี”

นักบุญ ยอห์น แบปติสท์ เดอ ลาซาล

บทที่ 4 พันธกิจของโรงเรียนคาทอลิก

ความซับซ้อนของโลกปัจจุบันทำให้มีความจำเป็นมากขึ้นที่จะต้องเพิ่มการรับรู้ถึงอัตลักษณ์ด้านพระศาสนจักรของโรงเรียนคาทอลิก อัตลักษณ์ของการเป็นคาทอลิกนี้เองที่เป็นแหล่งที่มาของคุณลักษณะดั้งเดิมของโรงเรียนคาทอลิก และก่อให้เกิด “โครงสร้าง” ที่เป็นเครื่องมืออย่างแท้จริงของพระศาสนจักร เป็นสถานที่ในการทำงานทางด้านการอภิบาลที่แท้จริงและเฉพาะเจาะจง โรงเรียนคาทอลิกเข้าร่วมในพันธกิจการเผยแผ่ธรรมของพระศาสนจักร และเป็นสถานะแวดล้อมพิเศษในการให้การศึกษาแบบคาทอลิก ด้วยเหตุนี้เอง “โรงเรียนคาทอลิกจึงเป็นทั้งสถานที่ในการเผยแผ่ธรรม การให้การอบรมสั่งสอนทั้งครบ การก่อร่างสร้างบุคคลิกลักษณะและบรรทัดฐานของบุคคล รวมถึงเป็นสถานที่เรียนรู้ฝึกหัด โดยผ่านทาง การเสวนาระหว่างเยาวชนจากพื้นเพทางศาสนาและสังคมอันหลากหลาย” ดังนั้น ในฐานะของสถาบันทางการสอน หัวใจของอัตลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิกจึงอยู่ที่ธรรมชาติทางพระศาสนจักรของโรงเรียนคาทอลิกนั่นเอง โรงเรียนคาทอลิกจึงถือเป็นหน่วยงานของพระศาสนจักรที่แท้จริงและเหมาะสม ก็เพราะเหตุผลทางด้านกิจกรรมทางการศึกษา “ซึ่งความเชื่อ วัฒนธรรม และชีวิต ได้รับการบูรณาการกลมกลืนเข้าด้วยกัน” ดังนั้น จึงจำเป็นต้องเน้นย้ำว่า มิติทางด้านพระศาสนจักรของโรงเรียนคาทอลิกนี้ไม่ได้เป็นเพียงส่วนประกอบส่วนหนึ่ง แต่เป็นลักษณะที่เหมาะสมและเฉพาะเจาะจง เป็นคุณสมบัติเฉพาะที่ซึมแทรกอยู่และบ่งบอกได้จากในทุกขณะของการดำเนินกิจกรรมทางการศึกษา เป็นส่วนพื้นฐานของอัตลักษณ์ที่สำคัญที่สุด และเป็นจุดรวมของพันธกิจทั้งหมด การส่งเสริมมิตินี้จึงควรจะเป็นเป้าหมายของทุกคนที่ร่วมกันอยู่ในชุมชนการศึกษา

โรงเรียนคาทอลิกขณะกำลังเข้าสู่สหัสวรรษที่สาม ข้อ 11

ในระหว่างปี ค.ศ. 2012 - 2015 พันธกิจของโรงเรียนคาทอลิกมีดังต่อไปนี้

1. ทบทวน กำหนดวิสัยทัศน์ จัดทำแผนพัฒนา และแผนปฏิบัติการของโรงเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียนคาทอลิก
2. จัดทำแผนงานอภิบาล จัดการสอนคำสอน คริสตศาสนตร์ และจริยศึกษา และจัดให้มีบุคลากรฝ่ายอภิบาลที่มีคุณภาพในสัดส่วนที่เหมาะสมกับขนาดของโรงเรียน
3. จัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่มีบูรณาการคุณค่าพระวรสาร โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนอย่างเหมาะสม
4. จัดให้ผู้บริหาร ครู/บุคลากร ผู้ปกครอง และชุมชนได้รับการอบรมอย่างต่อเนื่องในเรื่องคุณค่าการศึกษาคาทอลิก รวมทั้งทักษะที่จำเป็น ในการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้

5. ประสานความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน และชุมชน เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
6. สร้างบรรยากาศโรงเรียนตามจิตตารมณ์พระวรสาร โดยมีความรักและอิสรภาพเป็นพื้นฐาน
7. สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายโรงเรียนของสภาฯ ในการช่วยเหลือและแบ่งปันในการพัฒนาโรงเรียน ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
8. สร้างความพร้อมในการอยู่ร่วมกันอย่างยุติธรรมและสันติ ท่ามกลางความแตกต่างด้านเชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรม โดยเริ่มต้นจากประชาคมอาเซียน
9. ช่วยเหลือและจัดการศึกษาให้แก่ผู้ร้อโอกาส

พันธกิจข้างต้นเป็นพันธกิจร่วมกันของโรงเรียนคาทอลิกที่จะก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกซึ่งแต่ละโรงเรียนสามารถนำไปปรับใช้ตามบริบทและสภาพแวดล้อมของตน

บทที่ 5 พันธกิจและแผนงานตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

โรงเรียนคาทอลิกจำเป็นจะต้องมีเป้าหมายทางการศึกษาที่มี “ลักษณะเด่นเฉพาะ” ในความหมายที่โรงเรียนต้องมีวัตถุประสงค์เฉพาะของตนอยู่ในใจ และเป้าหมายทั้งหมดจะต้องเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้ ในเชิงรูปธรรม เป้าหมายทางการศึกษาทั้งหลายจะเป็นเครื่องกำหนดกรอบอ้างอิงซึ่งจะ

- กำหนดอัตลักษณ์ของโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณค่าแห่งพระวรสาร ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจของโรงเรียนและจำเป็นจะต้องกล่าวถึงอย่างชัดเจน
- บ่งบอกลักษณะจุดมุ่งหมายทางการสอน ทางการศึกษา และทางวัฒนธรรมของโรงเรียนอย่างชัดเจน
- นำเสนอเนื้อหาในการศึกษาอบรม พร้อมด้วยคุณค่าที่จะถ่ายทอดให้นักเรียนในระหว่างการศึกษอบรมเหล่านี้
- อธิบายเกี่ยวกับการจัดองค์กรและการบริหารจัดการของโรงเรียน
- กำหนดว่าการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายประการใดที่ต้องสงวนไว้กับบุคลากรมืออาชีพ (ผู้อำนวยการและครู) นโยบายประการใดควรจะพัฒนาโดยอาศัยความช่วยเหลือจากพ่อแม่และนักเรียน และกิจกรรมประเภทใดที่ปล่อยให้เป็นเรื่องของความคิดริเริ่มอย่างอิสระของครูพ่อแม่ หรือนักเรียน
- ชี้ให้เห็นถึงวิธีที่จะใช้ในการทดสอบและประเมินผลความก้าวหน้าของนักเรียน

มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก ข้อ 100

แผนงานต่างๆ ต่อไปนี้ได้ถูกสังเคราะห์และสรุปไว้เพื่อเป็นแนวทางให้แก่โรงเรียนในการนำไปปรับใช้ตามบริบทและสภาพแวดล้อมของตน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียนที่ได้กำหนด

พันธกิจที่ 1 - ทบทวน กำหนดวิสัยทัศน์ จัดทำแผนพัฒนา และแผนปฏิบัติการของโรงเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียนคาทอลิก

1. สำรวจความต้องการ จัดประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการบริหารโรงเรียน และผู้ปกครอง เพื่อร่วมกันทบทวน หรือ กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและคุณลักษณะของนักเรียนให้เป็นไปตามอัตลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิก และจัดทำแผนพัฒนา และแผนปฏิบัติการ เพื่อให้โรงเรียนเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด โดยเฉพาะครอบคลุมถึง การพัฒนาครูและบุคลากร การพัฒนาอาคารสถานที่ การบริหารงบประมาณ และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พร้อมจัดตั้งผู้รับผิดชอบแต่ละโครงการอย่างชัดเจน
2. มีระบบประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาคาทอลิก และจัดระบบกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ พร้อมนำผลไปปรับปรุงพัฒนาในปีการศึกษาถัดไป
3. ปรับโครงสร้างการบริหารเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากร โดยใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ
4. ประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและชุมชนต่อการจัดการศึกษาแบบคาทอลิกของโรงเรียน

พันธกิจที่ 2 - จัดทำแผนงานอภิบาล จัดการสอนคำสอน คริสตศาสนา และจริยศึกษา และจัดให้มีบุคลากรฝ่ายอภิบาลที่มีคุณภาพในสัดส่วนที่เหมาะสมกับขนาดของโรงเรียน

1. จัดทำแผนอภิบาลของโรงเรียน และแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบงานอภิบาล โดยให้มีผู้ดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล และให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม
2. ทบทวนหลักสูตร แผนการสอน และกระบวนการเรียนการสอนคำสอนและ คริสตศาสนา และจัดทำคู่มือ ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทของสังคมไทยในปัจจุบัน เพื่อให้ นักเรียนได้ซึมซับคุณค่าพระวรสารและใช้ชีวิตเป็นประจักษ์พยาน
3. ให้มีการสอนคำสอนสำหรับนักเรียนคาทอลิกอย่างสม่ำเสมอ สอนคริสตศาสนา และศาสนสัมพันธ์สำหรับนักเรียนทุกคน
4. สอนจริยศึกษาอย่างสม่ำเสมอ โดยมีการติดตามผลอย่างจริงจัง โดยอาจใช้หลักสูตร และกระบวนการสอนของโครงการ “Growing Good” เป็นแนวทางอย่างมีบูรณาการกับคุณค่าพระวรสาร

5. พัฒนาบุคลากรฝ่ายจิตตาศึกษาให้มีคุณภาพและมีจำนวนเพียงพอแก่นักเรียน และสร้างเครือข่ายครูแกนนำจิตตาศึกษา เพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนซึ่งกันและกัน
6. ส่งครูเข้ารับการศึกษาลัทธิจิตตาศึกษาในจำนวนที่เพียงพอ
7. จัดกิจกรรมคาทอลิกและกิจกรรมทางเลือกด้านคุณธรรม จริยธรรมอย่างหลากหลาย เช่น กิจกรรมกองหน้าร่าเริง ยุวธรรมทูต YCS พลศิลป์ พลมารีย์
8. อบรมผู้บริหาร ครูและบุคลากรการศึกษา จัดกิจกรรมทัศนศึกษา ดูงาน เพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และสร้างองค์ความรู้อย่างบูรณาการเกี่ยวกับสื่อศึกษา สิทธิมนุษยชน สันติศึกษา เพศศาสตร์ และนิเวศวิทยา

พันธกิจที่ 3 - จัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่มีบูรณาการคุณค่าพระวรสาร โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนอย่างเหมาะสม

1. ประชุมวางแผนเพื่อวิเคราะห์หลักสูตร กำหนดโครงสร้างรายวิชา จัดทำแผนการสอนที่บูรณาการคุณค่าพระวรสาร และแบบสหวิทยาการ
2. จัดกระบวนการเรียนการสอนที่มีการไตร่ตรอง (Reflection) ตามหลัก Reflective Pedagogy Paradigm และใช้คำถามเชิงบวกที่ไม่จำกัดเพียง “อะไร?” แต่รวมถึง “ทำไม?”
3. จัดทำสื่อและนวัตกรรม และคู่มือปฏิบัติงานและระเบียบการปฏิบัติงานที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนตามข้อ 2.1 และ 2.2 โดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม
4. จัดอบรมครูในการจัดทำหลักสูตร แผนการสอน การสอน และกระบวนการเรียนการสอน โดยบูรณาการคุณค่าพระวรสารกับเนื้อหาวิชาการ และใช้เทคโนโลยีในการผลิตสื่อการสอน
5. จัดทำเครื่องมือวัดและการประเมินผล เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ด้านองค์ความรู้ คุณค่าขององค์ความรู้ และคุณธรรมที่บูรณาการ รวมทั้งการทำวิจัยในชั้นเรียน
6. จัดนิเทศการสอนแบบกัลยาณมิตร เพื่อติดตาม ช่วยเหลือ และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่มีบูรณาการในทุกระดับชั้น
7. สร้างภูมิคุ้มกันให้นักเรียนในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยการจัดกิจกรรมแนะแนวการเลือกใช้อินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีการสื่อสารอย่างถูกต้อง เกิดประโยชน์และมีจริยธรรม
8. ทำโครงการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อศึกษา ประเมิน บันทึก และส่งต่อข้อมูลของผู้เรียนเป็นรายบุคคล เช่น การสร้างระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยสร้างแบบสำรวจนักเรียนเป็นรายบุคคล แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครองในแต่ละระดับชั้นเรียน นำ

ผลสรุปมาจัดทำแผนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับผู้เรียน รวมทั้ง จัดเยี่ยมบ้าน เช่น ครูเยี่ยม
นักเรียน / นักเรียนเยี่ยมครู

**พันธกิจที่ 4 - จัดให้ผู้บริหาร ครู/บุคลากร ผู้ปกครอง และชุมชนได้รับการอบรมอย่าง
ต่อเนื่องในเรื่องคุณค่าการศึกษาคาทอลิก รวมทั้งทักษะที่จำเป็น ในการ
เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้**

1. จัดอบรมครูและบุคลากรให้เข้าใจถึงคุณค่า และเป้าหมายของอัตลักษณ์การศึกษา
คาทอลิก และทักษะที่จำเป็นเพื่อเสริมสร้างทักษะความเป็นครูมืออาชีพและจิตวิญญาณครู
โรงเรียนคาทอลิก
2. จัดกิจกรรมฟื้นฟูจิตใจครูและบุคลากรในระดับโรงเรียน สังฆมณฑล และสภาก
เพื่อให้มีชัยในคุณค่าพระวรสารอย่างสม่ำเสมอ
3. นิเทศและติดตามการปฏิบัติงานแบบกัลยาณมิตร รวมทั้ง เสริมแรงให้ครูและ
บุคลากรทำหน้าที่ทำหน้าที่บรรลุมเป้าหมายการศึกษาคาทอลิก
4. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้แก่ผู้ปกครองเข้าใจและมีส่วนร่วม ในการหล่อหลอมนักเรียน
ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เช่น ปฐมนิเทศ การประชุมผู้ปกครองประจำปี จดหมายข่าว
ฯลฯ
5. จัดอบรมให้ความรู้แก่ครูและบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้
เข้าใจอย่างลึกซึ้ง อย่างมีบูรณาการกับคุณค่าพระวรสาร และส่งครูและบุคลากรไปดูงานใน
โรงเรียนต้นแบบ

**พันธกิจที่ 5 - ประสานความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน และชุมชน เพื่อ
พัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น**

1. จัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเปิดโรงเรียนสู่ชุมชน และชุมชนสู่โรงเรียน เช่น กิจกรรมวัน
สำคัญของโรงเรียน วันสำคัญทางศาสนา ศูนย์การเรียนรู้แก่ชุมชนและท้องถิ่น กิจกรรมศึกษา
แหล่งเรียนรู้รอบโรงเรียน โครงการแบ่งปันรักและความสุขสู่ชุมชน (ผู้รอโอกาสในสังคม) กิจกรรม
ชุมชนสัมพันธ์ กิจกรรมวิถีชุมชนวัด โครงการศาสนสัมพันธ์ การให้บริการสถานที่แก่ชุมชน หรือ
โครงการกิจกรรมรวมใจชาวคาทอลิกเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัย (ตามสถานการณ์ปัจจุบัน)
โครงการค่ายสัมผัสชีวิต งานปราชญ์ชาวบ้าน

2. จัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครอง สมาคมครู-ผู้ปกครอง และสมาคมศิษย์เก่าของโรงเรียน
3. เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรและจัดการศึกษาของโรงเรียน
4. สำรวจแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และจัดทำฐานข้อมูลจัดการเรียนรู้

พันธกิจที่ 6 - สร้างบรรยากาศโรงเรียนตามจิตตารมณ์พระวรสาร โดยมีความรักและอิสรภาพเป็นพื้นฐาน

1. สร้างบรรยากาศทางกายภาพภายในโรงเรียนให้อบอุ่นเสมือนบ้าน อบอวลด้วยบรรยากาศแห่งอิสรภาพและความรัก รวมทั้ง ปรับภูมิทัศน์ให้สะอาด สงบ ร่มรื่น และเป็นแหล่งเรียนรู้ทั้งทางปัญญาและจิตวิญญาณ เช่น ห้องจิตตภาวิบาล ลานบุญ-ลานปัญญา ห้องภาวนา-สมาธิ มุมพระวาจา ต้นไม้พุดได้ ห้องสมุดพระวาจา พระคัมภีร์เคลื่อนที่ โครงการธนาคารความดี โครงการเสียงตามสาย ทางเดินคุณธรรม เสียงธรรมเสียงทอง พระวาจานำชีวิต มุมอนุสรณ์แม่พระ ป้ายพระวาจา พุทธภาสิต-คำคม แหล่งเรียนรู้ตามมุมต่างๆ ฯลฯ

2. จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนเป็นผู้ริเริ่ม รับผิดชอบ และทำงานร่วมกัน อย่างอิสระและเป็นมิตร โดยมีครูคอยดูแลและให้คำแนะนำอย่างเหมาะสม เพื่อปลูกฝังนักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และศรัทธาในศาสนา ยึดมั่นในหลักธรรมตามคุณค่าพระวรสาร เช่น หมู่บ้านแห่งรัก พี่ชายน้อง ตาวิเศษ คลินิกภาษา ค่ายคุณธรรม กิจกรรมสวดร่วมกัน ค่ายธรรมะ ค่ายคำสอน เข้าเจียบ กิจกรรมวจนพิธีกรรมทางศาสนา สัปดาห์พระคัมภีร์ แสงบุญทั้งในและต่างประเทศ ประกวดร้องเพลงคุณธรรม กิจกรรมศาสนสัมพันธ์ กิจกรรมวันสำคัญ คุณธรรมนำชีวิต โครงการหมู่บ้านคุณธรรม โครงการอบรมเพศศึกษา โครงการเสริมสร้างจิตอาสา เช่น โครงการระดมทุนสงเคราะห์ โครงการทุนการศึกษาเด็กยากไร้ การเยี่ยมผู้ประสบภัย พี่นุช่วยเหลือคนชรา ผู้ป่วย ผู้รอโอกาส ฯลฯ

3. ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการภาวนา และแสวงหาความหมายของชีวิตด้วยการภาวนา รู้คุณค่าของความสงบและความเจียบ และการไตร่ตรอง รวมทั้งการจัดเวลาให้นักเรียนมีโอกาสภาวนาสนทนาเจียบๆ กับพระเจ้า หรือสร้างความลึกซึ้งในระดับจิตวิญญาณให้เกิดขึ้น

พันธกิจที่ 7 - สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายโรงเรียนของสภาฯ ในการช่วยเหลือและแบ่งปันในการพัฒนาโรงเรียน ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

1. ร่วมประชุมวางแผน และกำหนดกลยุทธ์เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายโรงเรียนในสภาฯ
2. แลกเปลี่ยนความรู้ บุคลากรที่มีความสามารถเฉพาะด้านในโรงเรียนเครือข่าย เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะใหม่ๆ ให้เกิดกับทุกโรงเรียน
3. สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายโรงเรียนในสภาฯ เพื่อจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยน และการเรียนรู้ โดยเฉพาะด้านอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก และด้านจิตตาคาทอลิก เช่น โครงการเยี่ยมโรงเรียนในเครือข่าย จัดนิทรรศการร่วมกัน การประชุมแลกเปลี่ยน การศึกษาดูงาน การนิเทศแบบกัลยาณมิตร เพื่อนำมาปรับใช้ในการพัฒนาโรงเรียน
4. จัดให้มีเว็บไซต์ของสภาฯ เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร กิจกรรมดีเด่นของโรงเรียนเกี่ยวกับอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก และแลกเปลี่ยนข้อมูลกับโรงเรียนเครือข่าย
5. คัดเลือกและสร้างโรงเรียนต้นแบบของอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกในด้านต่างๆ เช่น โรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้ที่เน้นการไตร่ตรอง โรงเรียนต้นแบบการบูรณาการคุณค่าพระวรสารรายวิชา โรงเรียนต้นแบบการสอนแบบสหวิทยาการ โรงเรียนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น และส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยน ศึกษาและดูงานจากโรงเรียนต้นแบบ

พันธกิจที่ 8 - สร้างความพร้อมในการอยู่ร่วมกันอย่างยุติธรรมและสันติ ท่ามกลางความแตกต่างด้านเชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรม โดยเริ่มต้นจากประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)

1. พัฒนาหลักสูตรและวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาเทียบกับหลักสูตรในประเทศผู้นำทางการศึกษา เช่น สิงคโปร์ อังกฤษ เป็นต้น
2. จัดทำหลักสูตรเฉพาะด้านภาษาต่างๆ ที่เน้นในด้านการสื่อสาร ทั้งการสอนภาษาไทย-อังกฤษ โดยมีภาษาถิ่นหรือภาษาเพื่อนบ้าน เช่น จีน ยาวี พม่า เป็นวิชาเลือก หรือกิจกรรมเสริม เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง
3. จัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะทางด้านภาษาให้แก่นักเรียน เช่น โครงการภาษานำรู้ (กิจกรรมพูดหน้าแถววันละคำ กิจกรรมเล่านิทาน พูดคำคล้องจอง) โครงการสัปดาห์วิชาการ (การอ่าน การเขียน การพูด การแข่งทักษะ เชิญวิทยากรท้องถิ่นมาให้ความรู้ เสียงตามสาย) และจัดให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาต่างๆ โดยการปฏิบัติจริง เช่น จัดคอร์ส ฝึกงานร่วมกับหน่วยงานเอกชน เช่น โรงแรม ร้านอาหาร ตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ฯลฯ

4. ศึกษาดูงาน และเรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับสถานศึกษาอื่นที่เน้นทางด้านภาษา ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
5. แลกเปลี่ยน เรียนรู้วัฒนธรรม เน้นการเรียนรู้ประเทศเพื่อนบ้าน
6. เสริมสร้างทัศนคติของนักเรียนในการทำงาน ที่มี “Drive-for-Success” เสริมสร้างภาวะผู้นำ กล้าคิด กล้าแสดงความคิดเห็น และรู้จักการทำงานเป็นทีม

พันธกิจที่ 9 - ช่วยเหลือและจัดการศึกษาให้แก่ผู้ร้อโอกาส

1. รับนักเรียนคาทอลิกทุกคนเข้าเรียนในโรงเรียน และหาทุนการศึกษาแก่ผู้ร้อโอกาส มีทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถในด้านต่างๆ เช่น ด้านการเรียน ด้านดนตรี กีฬา วัฒนธรรมจริยธรรม และทุนสำหรับนักเรียนที่ขาดแคลนต่างๆ เช่น ทุนอาหารกลางวัน ทุนอุปกรณ์การเรียน ฯลฯ
2. จัดโครงการระดมทุน เพื่อให้หน่วยงานอื่นเข้ามาร่วมสนับสนุนทุนการศึกษา รวมทั้งทุนการศึกษาเพื่อผู้ร้อโอกาส และสนับสนุนให้ผู้ร้อโอกาสได้มีวิชาชีพ เพื่อสร้างรายได้เสริม จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ โดยจัดโครงการ เช่น ถนนคนเดินในโรงเรียน

บทที่ 6 ชุมชนการศึกษา

ความก้าวหน้าที่สำคัญของโรงเรียนคาทอลิก คือ การเปลี่ยนสถานะของตนจากการมีฐานะเป็นสถาบัน มามีฐานะเป็นชุมชน เพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นในการประกาศพระวรสาร และการอบรมมนุษย์อย่างครบครัน

ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับโรงเรียน เป็นส่วนหนึ่งของชุมชนโรงเรียน ซึ่งได้แก่ ครู ผู้อำนวยการ และเจ้าหน้าที่ทางการศึกษาอื่น รวมถึง พ่อแม่ และนักเรียน

สมาชิกของชุมชนโรงเรียน ยิ่งสามารถจะพัฒนาความมุ่งมั่นที่จะร่วมมือกันและกันด้วยจิตตารมณ์แห่งเสรีภาพและความรักตามพระวรสารมากขึ้นเท่าใด งานที่พวกเขาทำก็ยิ่งจะบรรลุผลได้มากขึ้นเท่านั้น ดังนั้น จึงควรเปิดช่องทางการสื่อสารระหว่างสมาชิกเหล่านี้ การประชุมกันบ่อยๆ จะช่วยให้มีการสื่อสารกัน และความมุ่งมั่นที่จะแก้ปัญหาที่มีร่วมกัน ก็ยิ่งจะช่วยให้มีการสื่อสารกันมากขึ้น

มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก ข้อ 31-32, 39

บทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่ายของชุมชนการศึกษาคาทอลิกได้สังเคราะห์และสรุปไว้เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

6.1 บทบาทของโรงเรียนกับครู

โรงเรียนต่อครู

1. โรงเรียนเป็นที่พำนักใจของครู ด้วยการยกย่องและเชิดชูเกียรติ และให้ค่าตอบแทน สวัสดิการ และผลประโยชน์อื่นๆ แก่ครูและบุคลากร เพื่อให้มีความเป็นอยู่ในสังคมอย่างมีเกียรติ และเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครู
2. โรงเรียนให้การอบรมและพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมเกี่ยวกับครู เพื่อให้เป็นครูที่มีคุณภาพ สามารถปฏิบัติภารกิจของโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในงานอภิบาล โรงเรียนกระตุนให้ครูเป็นประจักษ์พยานถึงองค์พระคริสต

ครูต่อโรงเรียน

1. ครูรับผิดชอบ เสียสละ และทุ่มเท ในการปฏิบัติหน้าที่ สอนด้วยการมีชีวิตเป็น ประจักษ์พยาน ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นประจักษ์พยานถึงองค์พระคริสต์ ทุ่มเทความรู้ ความสามารถในการทำงาน อุทิศตน เสียสละ และรักษาจรรยาบรรณ
2. ครูร่วมมือ และทำงานเคียงคู่กับพระสงฆ์และนักบวช เพื่อปกป้อง พัฒนาพันธกิจ และสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันในบรรยากาศการศึกษาคาทอลิก
3. ครูรัก ดูแล เอาใจใส่ ปกป้อง และสวดภาวนาให้นักเรียนเป็นรายบุคคล รวมทั้ง กระตุ้น เสริมแรงให้นักเรียนรักในการปฏิบัติคุณธรรมอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

6.2 บทบาทของโรงเรียนกับพ่อแม่

โรงเรียนต่อพ่อแม่

1. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน และการวางแผนการศึกษา และจัดให้มีเครือข่ายผู้ปกครอง
2. โรงเรียนจัดการประชุมเพื่อปลุกจิตสำนึกให้กับพ่อแม่ในการทำหน้าที่อบรมบุตรใน ฐานะครูคนแรกของลูกที่ไม่อาจทดแทนได้ และมีหน้าที่ในการติดตามเอาใจใส่ เพิ่มพูนความรู้ และ คุณธรรมแก่ลูก และจัดศาสนกิจเพื่อให้พ่อแม่และนักเรียนมีโอกาสร่วมกัน และติดตามเยี่ยมเยียน ครอบครัวอย่างใกล้ชิด

พ่อแม่ต่อโรงเรียน

1. พ่อแม่ให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการพัฒนานักเรียนในทุกด้าน และสร้างบรรยากาศภายในครอบครัว ที่อบอุ่น เปี่ยมด้วยความรัก และความเชื่อต่อพระเจ้า
2. พ่อแม่ให้ความร่วมมือในการกำหนดเป้าหมาย และการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ของโรงเรียน รวมทั้งเป็นวิทยากรให้กับโรงเรียน ประเมินผลและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อ โรงเรียน
3. พ่อแม่อบรมเลี้ยงดู ปลูกฝังคุณธรรม ให้การศึกษาแก่ลูก ให้รู้จักรักเพื่อนมนุษย์และ พระเจ้า สร้างบรรยากาศในครอบครัวให้มีชีวิตชีวา เปี่ยมด้วยความเชื่อศรัทธาในศาสนาของตน

6.3 บทบาทของโรงเรียนต่อรัฐและชุมชน

1. โรงเรียนประสานและร่วมมือกับนโยบายของรัฐ และร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ เพื่อประโยชน์ส่วนรวม บนจุดยืนของหลักการการศึกษาคาทอลิก
2. โรงเรียนเรียกร้องให้รัฐสนับสนุนงบประมาณในการจัดการศึกษาอย่างเหมาะสมและเพียงพอ และกำหนดทิศทางนโยบาย และมาตรฐานการศึกษาที่ชัดเจน ต่อเนื่อง และเป็นเอกภาพ
3. โรงเรียนสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน และเข้ามาร่วมมืออย่างสร้างสรรค์
4. โรงเรียนตระหนักในหน้าที่ที่เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ และเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน และมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน และการพัฒนาชุมชน
5. โรงเรียนเผยแพร่การปฏิบัติงานของโรงเรียนต่อสาธารณชน สร้างจิตสำนึก ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และวัฒนธรรมประเพณีไทย และสนับสนุนคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ความยุติธรรมและสันติในสังคม

6.4 บทบาทของโรงเรียนกับพระศาสนจักร

พระศาสนจักรต่อโรงเรียน

1. พระสังฆราชประจำท้องถิ่นสร้างความตระหนักให้กับพระสงฆ์ผู้รับผิดชอบการศึกษาของสังฆมณฑล และวิเคราะห์สมณสาสน์ด้านการศึกษาคาทอลิก
2. พระสงฆ์ นักบวช ฆราวาสผู้รับผิดชอบการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิก ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิก
3. สภาการศึกษาคาทอลิกจัดการอบรม ครู บุคลากร และพ่อแม่เกี่ยวกับอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก หน้าที่อภิบาลในโรงเรียน และการบูรณาการคุณค่าพระวรสารใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้
4. สภาฯ ปรับข้อกำหนดเกี่ยวกับสมาชิก เพื่อส่งเสริมการรวมเป็นหนึ่งเดียวของโรงเรียนคาทอลิก โดยเห็นความสำคัญของโรงเรียนคาทอลิก และสร้างจุดยืนที่เด่นชัด
5. สภาฯ จัดให้มีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างโรงเรียนคาทอลิกเป็นประจำ เพื่อการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน และสร้างระบบการติดตาม ดูแล ช่วยเหลือ และประเมินผลเกี่ยวกับอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก รวมทั้ง เสริมแรงโรงเรียนคาทอลิก โดยการประกาศเกียรติคุณแก่โรงเรียนและครูที่ดี

6. สภาฯ จัดทำคู่มือและแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนคาทอลิก เพื่อนำเสนอ Best Practice และ นำเสนอพัฒนาการใหม่ๆ ทางการศึกษาคาทอลิก

7. สภาฯ เป็นผู้แทนโรงเรียนคาทอลิก ในการเรียกร้องสิทธิอันพึงได้จากรัฐ และปกป้องโรงเรียนคาทอลิกจากนโยบายรัฐที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาที่แท้จริง และนำเสนอกฎระเบียบใหม่ที่สนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิก โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กและกลาง

โรงเรียนต่อพระศาสนจักร

1. โรงเรียนต้องซื้อสัตย์ต่ออัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โดยเฉพาะในการทำหน้าหน้าที่ในการประกาศข่าวดีและงานอภิบาล

บทที่ 7 หลักการเบื้องต้นของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามอัตลักษณ์ศึกษาคาทอลิก

การศึกษาที่เป็นคาทอลิกมีศูนย์กลางที่พระเยซูคริสต์ผู้ทรงเป็น “หนทาง ความจริง และชีวิต” (ยอห์น 14:6) การศึกษาคาทอลิกจึงมีอัตลักษณ์ที่เด่นชัด บทความนี้เขียนขึ้นเพื่อนำเสนอหลักการเบื้องต้นของการจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกให้ตรงตามเจตนารมณ์เป้าหมายของการศึกษา คือ การนำนักเรียนให้พัฒนาบุคลิกภาพ เพิ่มพูนวุฒิภาวะสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สามารถใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่าและมีความหมาย มีจิตวิญญาณ จิตใจ สติปัญญา และร่างกายที่มีดุลยภาพ ผสมกลมกลืนกันในความเป็นมนุษย์แท้

ลักษณะพิเศษของการจัดการศึกษาที่มีพระเยซูคริสต์เป็นรากฐานนี้ปรากฏเด่นชัดด้วยการบูรณาการวัฒนธรรมกับความเชื่อ และความเชื่อกับชีวิต การศึกษาคาทอลิกครอบคลุมความใส่ใจใน 4 ด้าน คือ 1. บรรยากาศทางการศึกษา 2. การพัฒนาความเป็นมนุษย์ของนักเรียนเป็นรายบุคคล 3. ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมกับข่าวดีของพระคริสต์ และ 4. การให้ความกระจ่างความรู้ทั้งปวงด้วยแสงแห่งความเชื่อ

จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาของลักษณะพิเศษของการศึกษาคาทอลิก 4 ด้าน ซึ่งชี้มาโดยสมณสาสน์ต่างๆ จากสันตะสำนักอันเกี่ยวด้วยการศึกษาคาทอลิก และการพึงเสียนักการศึกษา ผู้บริหารและครูของโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยจำนวนกว่า 800 ท่านจากการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก” ที่จัดขึ้นในช่วงเวลาตั้งแต่ตุลาคม ค.ศ. 2010 ถึงมิถุนายน ค.ศ. 2012 ซึ่งได้เพิ่มพูนความตระหนักถึงบริบทและสิ่งท้าทายการจัดการศึกษาในสังคมไทยปัจจุบัน อันนำไปสู่การนำเสนอหลักเบื้องต้นที่นำไปปฏิบัติได้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของศึกษาคาทอลิกไว้ 10 ประการ ดังต่อไปนี้

1. มีพระคริสต์เป็นรากฐานของกิจกรรมทั้งปวง

พระเยซูคริสต์เป็นรากฐานของกิจกรรมการเรียนรู้ของศึกษาคาทอลิกทั้งปวง การไขแสดงของพระองค์มอบความหมายใหม่แก่ชีวิต และช่วยให้มนุษย์กำกับความคิด การกระทำ และปณิธานตามหลักการพระวรสาร ทำให้วิถีแห่ง “บุญลาง” เป็นบรรทัดฐานของชีวิต เช่นนี้แล้วโรงเรียนคาทอลิกจึงมีหลักการพระวรสารเป็นบรรทัดฐานทางการศึกษา (โรงเรียนคาทอลิก ข้อ 34)

การศึกษาคาทอลิกจึงนำคุณค่าพระวรสารมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนทุกสาระการเรียนรู้และทุกรายวิชา รวมทั้งมาเป็นแนวทางในการจัดบรรยากาศของโรงเรียนและการจัดกิจกรรมต่างๆ นอกจากคำสอนแล้ว การศึกษาคาทอลิกยังนำวิถีชีวิตของพระเยซูคริสต์ที่แสวงหาพระเจ้า พระทัยของพระบิดาด้วยการมีเวลาเพื่อภาวนาฟังเสียงพระเจ้ามาเป็นแนวทางการดำเนินชีวิต และการปฏิบัติภารกิจการมอบความรักของพระเจ้าแก่ผู้ที่ขัดสน เจ็บป่วย และรอโอกาส มาเป็นการปฏิบัติของโรงเรียนด้วย

2. มีจุดหมายทางการศึกษาที่จะหล่อหลอมให้นักเรียนมุ่งสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

การศึกษาคาทอลิก มีจุดหมายที่จะหล่อหลอมนักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ในทุกมิติ (โรงเรียนคาทอลิก ข้อ 26-27) ทั้งร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และจิตวิญญาณ ศาสนาคริสต์เชื่อว่าพระเจ้าทรงสร้างมนุษย์ตามพระฉายาของพระเจ้า และทรงรักและรับมนุษย์เป็นบุตรของพระองค์ มนุษย์ทุกคนจึงมีศักยภาพที่จะพัฒนาตนให้เป็นผู้มีเหตุผล ใช้สติปัญญาเพื่อการเรียนรู้ เพื่อสร้างความดีคุณธรรมและพัฒนาในธรรมสู่ความบริบูรณ์ในฐานะบุตรพระเจ้า มนุษย์เกิดมาพร้อมกับความสามารถด้านต่างๆ ที่พระเจ้าประทานให้มืออยู่ในตน ซึ่งสามารถพัฒนาให้ปรากฏได้อย่างค่อยเป็นค่อยไป จนบรรลุถึงความดีเป็นมนุษย์แท้ที่มีคุณค่า มีความรับผิดชอบ รู้จักควบคุมตนจากภายใน และมีความสามารถในการตัดสินใจเลือกและปฏิบัติได้อย่างอิสระและสอดคล้องกับมโนธรรมของตนที่ได้รับการหล่อหลอมขึ้นจากการศึกษาที่มีคุณภาพ (โรงเรียนคาทอลิก ข้อ 31 และมิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก ข้อ 99)

การศึกษาเป็นการเดินทางของนักเรียน เป็นกระบวนการของการค้นพบที่เพิ่มพูนขึ้นเรื่อยๆ เกิดการเรียนรู้ที่ใหม่กว่า กระจ่างแจ้งกว่าต่อไปโดยไม่มีสิ้นสุด เพื่ออยู่ในเส้นทางที่นำสู่การบรรลุถึงความจริงที่เที่ยงแท้

3. มุ่งพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล

การศึกษาคาทอลิกให้ความสำคัญต่อธรรมชาติของการเรียนรู้ของมนุษย์แต่ละบุคคลซึ่งแตกต่างกัน ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงต้องคำนึงถึงศักยภาพทางร่างกาย สติปัญญาและจิตใจของนักเรียนแต่ละคนตามบริบทของเขา รวมถึงกระแสเรียกของแต่ละคนด้วย (มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก ข้อ 63)

การศึกษาคาทอลิกมีนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้ให้การศึกษาจึงควรเริ่มต้นที่การยอมรับและให้ความเคารพนักเรียนอย่างที่เขาเป็นก่อน แล้วจึงวางแผนจัดการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายในหมู่นักเรียน เพื่อให้ใช้กระบวนการที่เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน อันจะทำให้ให้นักเรียนเชื่อมั่นในความสามารถของตน พบ และเห็นคุณค่าของสิ่งที่เขาเป็นและสามารถทำได้

4. ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน

การเป็นมนุษย์ คือ การได้รับพระพรแห่งสติปัญญาและอิสรภาพ การศึกษาย่อมไม่ใช่การศึกษาที่แท้จริง หากนักเรียนไม่มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันและอย่างสมัครใจในการเรียนรู้ของตน นักเรียนควรได้รับการสนับสนุนให้เรียนรู้ด้วยการลงมือทำและตอบสนองด้วยสติปัญญา ความมุ่งมั่น และอารมณ์อันละเอียดอ่อน (มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก ข้อ 105) การศึกษาคาทอลิกควรให้ความสำคัญกับการศึกษาแบบมีส่วนร่วม (Co-operative Learning) กล่าวคือ ให้นักเรียนร่วมกันเรียนรู้ด้วยความกระตือรือร้น ทั้งของแต่ละบุคคลและรวมพลังเป็นกลุ่ม — เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นด้านการเรียน การค้นคว้า การทำแบบฝึกหัด กิจกรรมนอกหลักสูตร กิจกรรมกลุ่ม การสอบ การประชุมในชั้นเรียนและการประชุมใหญ่ของโรงเรียน (มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก ข้อ 47)

นักเรียนควรได้รับโอกาสในการมีส่วนร่วมอย่างสมัครใจ ในการพัฒนาเป้าหมายทางการเรียนการสอน กระบวนการการเรียนรู้ และได้รับความไว้วางใจที่จะรับมอบหมายให้รับผิดชอบร่วมกันที่จะทำงานจนบรรลุเป้าหมายร่วม เพื่อให้เกิดความภูมิใจในการเรียนรู้ของตนเองของกลุ่ม และเจริญเต็มโตขึ้นสู่การมีวุฒิภาวะ (มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก ข้อ 106)

5. มุ่งให้นักเรียนรู้จักแสวงหาความจริง และเข้าถึงคุณค่าอย่างเป็นองค์รวม

แสงแห่งความเชื่อคริสตชนกระตุ้นให้เกิดความมุ่งมั่นที่จะแสวงหาความรู้เกี่ยวกับมนุษย์โลกและจักรวาล ในฐานะที่เป็นสิ่งสร้างของพระเจ้า และปลุกเร้าให้เกิดความรักในความจริงและไม่พึงพอใจเพียงความรู้อันผิวเผินเท่านั้น (มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก ข้อ 49)

การศึกษาคาทอลิกมุ่งให้นักเรียนแสวงหาและเรียนรู้เพื่อเข้าถึงความจริงเกี่ยวกับมนุษย์โลกและจักรวาล ทั้งนี้อยู่บนพื้นฐานความเชื่อว่า มนุษย์โลกและสิ่งสร้างทั้งหมดมาจากพระเจ้า

สาระของความจริงเกี่ยวกับมนุษย์ โลกและจักรวาลมีอยู่แล้วและมีได้เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ความรู้และความเข้าใจของมนุษย์ในความจริงนี้กระจ่างแจ้งขึ้นตามกาลเวลา จากการสังเกต การค้นคว้าแสวงหาและประสบการณ์ของมนุษย์ที่สะสมอย่างเป็นระบบ และเป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะโดยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

ด้วยแสงแห่งความเชื่อที่ว่า พระเจ้าทรงสร้างและมอบให้มนุษย์เป็นผู้ครอบครอง และดูแลโลกและสิ่งสร้างอื่นทั้งปวง มนุษย์จึงมีหน้าที่ที่จะต้องศึกษา ค้นคว้า และทำความเข้าใจเกี่ยวกับกฎของโลกและจักรวาล เพื่อมนุษย์จะสามารถใช้ชีวิตพร้อมกับสิ่งสร้างทั้งหลายได้อย่างให้ความเคารพ ทะนุถนอม และสร้างสังคมที่ดีกว่าให้แก่ชนรุ่นหลัง และเพื่อประโยชน์แก่สังคมโดยรวม

เป้าหมายของการสอนแต่ละวิชามีได้อยู่ที่เพียงทำให้นักเรียนได้รับความรู้ แต่ยังไม่ให้นักเรียนค้นพบความจริงและเข้าใจในคุณค่าของความจริงนั้น โดยอาศัยประสบการณ์การเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ (โรงเรียนคาทอลิก ข้อ 39) เนื้อหาสาระของวิชาต่างๆ ต้องไม่ได้รับการนำเสนอเป็นเพียงข้อมูลความรู้เท่านั้น แต่ยังคงต้องช่วยให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความสามารถและวิจรรณญาณในการวินิจฉัยว่า สิ่งใดมีคุณค่า สิ่งใดจริง สิ่งใดเท็จ และสามารถเลือกอย่างมีคุณค่าจากการวินิจฉัยดังกล่าว (มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก ข้อ 57)

นักเรียนควรได้รับการสอนให้สามารถรู้ถึงและใช้ประโยชน์จากกรอบแนวคิดที่เป็นระบบระเบียบที่ถูกพัฒนาขึ้น โดยเฉพาะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อการแสวงหาความจริง ทั้งด้วยกรอบแนวคิดเชิงนิรนัย (Deduction) และเชิงอุปนัย (Induction)

การศึกษาคาทอลิกมุ่งที่จะช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการแสวงหาและค้นพบความจริง จนสามารถค้นพบความหมาย และสัจธรรมด้วยประสบการณ์ของตน (โรงเรียนคาทอลิก ข้อ 27) ไม่ใช่เพียงรู้และรับทราบในความรู้ที่มีอยู่แล้ว กรอบแนวคิดแบบอุปนัย (Induction) เน้นการสะสมองค์ความรู้โดยการค่อยๆ ประติดปะต่อส่วนที่ยังไม่รู้ให้เพิ่มขึ้นจนก่อให้เกิดความรู้ที่แท้จริงอย่างมีคุณค่าและเป็นองค์รวม

6. บุรณาการองค์ความรู้และคุณค่าขององค์ความรู้เข้ากับคุณค่าพระวรสารจนเป็นหนึ่งเดียว

การศึกษาคาทอลิกมีแรงบันดาลใจจากคุณค่าพระวรสาร โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับความรัก ความจริง ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันและความยุติธรรม (มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก ข้อ 47) ดังนั้น การศึกษาต้องไม่เป็นเพียงแต่การทำให้นักเรียนสามารถเข้าถึงองค์ความรู้และคุณค่าขององค์ความรู้เท่านั้น แต่ยังต้องทำให้นักเรียนสามารถบูรณาการองค์ความรู้และคุณค่าเข้ากับคุณค่าพระวรสาร จนสามารถค้นพบความหมายและคุณค่าของชีวิตตนได้ (โรงเรียนคาทอลิก ข้อ 49)

การบูรณาการนี้ยังช่วยปลูกฝังด้านจริยธรรมเพื่อให้เป็นส่วนหนึ่งของการถ่ายทอดความรู้ อันเป็นการกระตุ้นพลังวัตรของจิตวิญญาณและช่วยให้นักเรียนเกิดอิสรภาพเชิงศีลธรรม และสามารถตัดสินใจเลือกและทำอย่างอิสระและสอดคล้องกับมโนธรรมที่ถูกหล่อหลอมขึ้นตามคุณค่าพระวรสาร

ทั้งนี้ คุณค่าพระวรสาร 21 ประการ ที่ได้รวบรวมและนำเสนอในการสัมมนาอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ได้แก่ ความเชื่อศรัทธา ความจริง การไตร่ตรอง/ภาวนา มโนธรรม/วิจารณ์ญาณ อิสรภาพ ความยินดี ความเคารพ/ศักดิ์ศรี ความสุภาพถ่อมตน ความซื่อตรง ความเรียบง่าย ความรัก เมตตา ความกตัญญูรู้คุณ การงาน การรับใช้ ความยุติธรรม สันติ/การคืนดี อภัย ความเป็นหนึ่ง การพิศเพ่งสิ่งสร้าง และความหวัง

7. มีหลักสูตรที่เสนอภาพองค์รวมของความเป็นมนุษย์เพื่อให้เข้าถึงคุณค่าที่มีบุรณาการ

การศึกษาคาทอลิกตั้งอยู่บนหลักการที่ว่า “ความรู้ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเชื่อ เป็นบ่อเกิดแห่งปัญญา และมุมมองชีวิต” หลักสูตรและแผนการเรียนรู้อันของการศึกษาคาทอลิกต้องให้ภาพที่เป็นองค์รวมอย่างชัดเจนและเพียงพอ โดยมีจุดหมายปลายทางที่นักเรียนจะได้เรียนรู้และเข้าถึงคุณค่าที่แท้จริงของสาระวิชาการที่บูรณาการกับคุณค่าพระวรสาร

สาระวิชาและคุณค่าที่ได้มีการบูรณาการกับคุณค่าพระวรสาร (มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก ข้อ 57-61) มีแนวทางเบื้องต้น ดังต่อไปนี้

วิชา

คุณค่าที่มีบูรณาการ

1. สังคมศึกษา - เข้าใจและเคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และการมีชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างยุติธรรมและสันติ
2. ประวัติศาสตร์ - แสวงหาความจริงจากประวัติของสังคมมนุษย์อย่างเป็นองค์รวม จนเกิดเป็นแนวทางในการสร้างมโนธรรมของตน
3. วิทยาศาสตร์ - ค้นพบและเข้าใจกฎของธรรมชาติที่พระเจ้าสร้างขึ้น เพื่อประโยชน์ของมนุษย์และสังคมที่ยั่งยืน
4. ศิลปกรรม/ วรรณกรรม - พัฒนาสำนึกทางสุนทรียภาพ ด้วยการพิศพ่งถึงความงาม และระเบียบอันเป็นนิรันดร์ของธรรมชาติ
5. คณิตศาสตร์ - เรียนรู้ตรรกและระเบียบวิธีในการแสวงหาความจริง บนพื้นฐานของการคิดด้วยสติปัญญาอย่างมีเหตุผล และมีระเบียบแบบแผน
6. ปรัชญา - เรียนรู้กรอบความคิดที่เป็นระเบียบ เพื่อเลือกตอบคำถามที่มีความหมายและแสดงถึงความเกี่ยวพันกันของมนุษย์ โลก จักรวาลและพระเจ้า

ยิ่งกว่านั้น การศึกษาคาทอลิกเน้นการทำงานแบบสหวิทยาการที่นำวิชาต่างๆ มาประสานซึ่งกันและกัน ซึ่งจะให้ผลในเชิงบวก เนื่องจากมีปัญหาและหัวข้อบางประการซึ่งการพิจารณาในวงจำกัดเพียงวิชาหนึ่งวิชาใดไม่สามารถกระทำได้อย่างง่าย การทำงานในลักษณะนี้ควรจะพิจารณารวมเอาประเด็นทางหลักศาสนาเข้าไว้ด้วย เพราะประเด็นทางหลักศาสนามักจะถูกหยิบยกขึ้นมา เมื่อมีการพิจารณาหัวข้อเกี่ยวกับมนุษย์ ครอบครัว สังคม หรือประวัติศาสตร์ (มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก ข้อ 64)

8. มีกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง

การไตร่ตรอง (Reflection) เป็นขั้นตอนที่สำคัญยิ่งของกระบวนการการศึกษาคาทอลิก เพราะจะทำให้เกิดความสำนึกเชิงวิพากษ์ในการพิจารณาตรวจสอบข้อเท็จจริง เพื่อให้เกิดการไตร่ตรองจึงควรมีการตั้งคำถามอย่างสม่ำเสมอ ไม่เพียงแต่คำถาม 'อะไร' และ 'อย่างไร' แต่รวมถึง 'ทำไม' ด้วย เพื่อชี้ให้เห็นและเจาะลึกถึงผลลัพธ์ เกิดการตรวจสอบและตีความข้อเท็จจริง

จากประสบการณ์ (มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก ข้อ 108) อันจะนำไปสู่การเรียนรู้ที่เข้าถึงคุณค่าและความหมายถึงระดับจิตวิญญาณ

การไตร่ตรองด้วยคำถามที่ดีช่วยให้นักเรียนมีสำนึกเชิงวิพากษ์ในการพิจารณาตรวจสอบข้อเท็จจริง และรู้จักคิดอย่างมีวิจารณญาณ แทนที่จะยอมรับข้อเท็จจริงใดๆ โดยไม่ลืมหูลืมตา รวมทั้งนำไปสู่การสัมผัสสัจธรรมในระดับจิตใจและจิตวิญญาณ

9. มีครูเป็นแบบอย่าง ผู้เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ และเพื่อนร่วมทางชีวิต

การศึกษาคาทอลิกเรียกร้องให้ครูใช้ชีวิตเป็นประจักษ์พยานที่นักเรียนสัมผัสได้ (โรงเรียนคาทอลิก ข้อ 8) กล่าวคือ เป็นต้นแบบในการประพฤติปฏิบัติที่ดี ปฏิบัติในสิ่งที่สอน เป็นตัวอย่างในการใฝ่เรียนรู้อยู่เสมอ รวมทั้งเป็นผู้ที่รัก และสื่อสารความจริงที่จะให้นักเรียนเห็นคุณค่าของความจริงในตัวของตนเอง

ในขณะเดียวกัน ครูมีหน้าที่ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีและเหมาะสมให้แก่ นักเรียน ครูพึงวางแผนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความสามารถ และความต้องการของนักเรียนแต่ละคน ครูต้องให้กำลังใจ กระตุ้น ให้คำแนะนำช่วยเหลือ ตลอดจนตักเตือนอย่างเป็นมิตร เพื่อให้เกิดผลทั้งทางวิชาการและทางศีลธรรม และที่สุด ครูภาวนาให้แก่นักเรียนแต่ละคน (มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก ข้อ 100)

ครูพึงใส่ใจในการพัฒนาตนเองทั้งในด้านวิชาความรู้ จิตวิทยาในการจัดการเรียนการสอน และให้คำแนะนำแก่นักเรียน ตลอดจนพัฒนาจิตใจและจิตวิญญาณของตนเองอย่างสม่ำเสมอ เปิดรับแรงบันดาลใจจากพระจิตเจ้า และพระพรของพระองค์ คณะครูร่วมกันเป็นประจักษ์พยานถึงการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ด้วยการทำงานร่วมกันอย่างร่วมอุดมการณ์ ภาวนาด้วยกัน สามัคคี รับผิดชอบ เสียสละและอุทิศตน

10. ความเป็นชุมชน (Community) และเสริมสร้างจิตวิถิแห่งความเป็นหนึ่งเดียวกัน (Spirituality of Communion)

ความเป็นชุมชนเป็นหัวใจสถานศึกษาคาทอลิกและการให้การศึกษาอบรมด้วยวิถีจิตแห่งความเป็นหนึ่งเดียวกัน และเพื่อจิตวิถิแห่งความเป็นหนึ่งเดียวกันเป็นเป้าหมายที่สำคัญยิ่งของการศึกษาคาทอลิกอันนำสู่การสร้างอาณาจักรของพระเจ้า (เทียบ มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก ข้อ 11)

บรรยากาศทางการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกอยู่ที่คุณภาพของความสัมพันธ์ในมิติต่างๆ อันได้แก่ความสัมพันธ์กลมกลืนเป็นหนึ่งเดียวกันของกายและจิตในความเป็นมนุษย์แท้ ความสัมพันธ์กับพระเจ้าผู้สร้าง กับเพื่อนมนุษย์ และกับสิ่งสร้างทั้งปวง โรงเรียนคาทอลิกส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ (Community Building) นักเรียนเรียนรู้ที่จะเป็นผู้มีความคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณบนพื้นฐานของความเชื่อ และด้วยจิตตารมณ์ของความรักและอิสรภาพ เติบโตร่วมกับผู้อื่นในชุมชน เชื้ออาหารต่อผู้อื่น จากแบบอย่างของความเป็นชุมชนของครูและบุคลากรในโรงเรียน และจากการสร้างบรรยากาศเพื่อความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล มิติความเป็นชุมชนนี้มีได้เป็นเพียงส่วนประกอบส่วนหนึ่งเท่านั้น แต่เป็นลักษณะเฉพาะและเป็นคุณสมบัติที่ซึมซับอยู่และบ่งบอกได้ในทุกขณะของการดำเนินกิจกรรมทางการศึกษา

บทสรุป

การศึกษาคาทอลิกเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยชุมชนที่ได้รับแรงบันดาลใจจากจิตตารมณ์ของพระเยซูคริสต์ พระวรสารของพระเยซูคริสต์ที่ให้เรารักพระเจ้าและรักเพื่อนมนุษย์เป็นแรงกระตุ้นให้เกิดสังคมที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งความเชื่ออาทร ซึ่งแสดงออกด้วยสัมพันธ์ภาพอันดีในหมู่โรงเรียนคาทอลิกด้วยกัน และกับโรงเรียนอื่นๆ

การศึกษาคาทอลิกต้องการกระตุ้น สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนปรารถนาที่จะเรียนรู้ เพื่อที่จะเข้าใจและรักในความจริงเกี่ยวกับมนุษย์ โลก และจักรวาล อันนำสู่การอุทิศตนรับใช้ผู้อื่น และทำให้โลกนี้น่าอยู่ขึ้น การสอนต่างๆ ไม่เป็นเพียงแต่ทำให้เกิดการรับความรู้อย่างผิวเผิน แต่ทำให้เข้าใจในคุณค่าและค้นพบความจริงอีกด้วย การศึกษาคาทอลิกจึงให้ความสำคัญกับกรอบแนวคิดเชิงอุปนัย เพราะจะทำให้ให้นักเรียนเข้าใจและเข้าถึงองค์ความรู้และคุณค่าอย่างเป็นองค์รวม การให้ความสำคัญกับความเป็นองค์รวมมีความสำคัญมากเพราะจะทำให้นักเรียนสามารถมองและตีความประสบการณ์ของตนจากทุกแง่ ทุกมุม

การศึกษาคาทอลิกต้องการปลูกสติสัมปชัญญะของนักเรียน ซึ่งจะทำให้นักเรียนวิเคราะห์ไตร่ตรองข้อเท็จจริง และความรู้ต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณ จนสามารถแยกแยะสิ่งที่ถูกต้องและสิ่งที่เป็นจริงออกจากสิ่งตรงกันข้าม ด้วยมโนธรรมที่ได้รับการปลูกฝังและหล่อหลอมด้วยคุณค่าพระวรสารที่ถูกบูรณาการในหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน กระบวนการศึกษาคาทอลิกจึงเน้นให้นักเรียนไตร่ตรองประสบการณ์ของตนด้วยคุณค่าพระวรสาร จนมีความสามารถตัดสินใจเลือกและปฏิบัติด้วยมโนธรรมที่ถูกต้องและเที่ยงตรง และมีจิตวิญญาณที่แสวงหาสัจธรรม

การศึกษาคาทอลิกส่งเสริมให้นักเรียนยอมรับที่จะเสียสละและเพียรทนในการทำงาน ตามความสามารถ และตามกระแสเรียกของตน การศึกษาคาทอลิกมีนักเรียนเป็นศูนย์กลาง และต้องให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนตลอดจนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นได้ เพราะความเป็นชุมชนที่มีวิถีจิตที่ลึกซึ้งเป็นหัวใจของการศึกษาคาทอลิก

การศึกษาคาทอลิกจะเป็นจริงได้โดยคณะครูผู้ร่วมกันใช้ชีวิตเป็นประจักษ์พยาน เป็นชุมชนที่มีความลึกซึ้งในวิถีจิต เป็นแบบอย่างที่ดีและสร้างสรรค์ ครูแต่ละคนนอกจากเป็นผู้เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ ครูยังเป็นเพื่อนร่วมทางชีวิตของนักเรียน เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ที่มีระหว่างบุคคล และความเป็นชุมชนที่ก้าวเดินในหนทางสู่ความจริง ความดี และความงามด้วยกัน

ด้วยการจัดการศึกษาแบบคาทอลิกนี้ โรงเรียนคาทอลิกจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและ
ครบถ้วนบริบูรณ์แก่เด็กและเยาวชนเพื่อพัฒนาเขาเหล่านั้นโดยไม่จำกัดความเชื่อทางศาสนา

ในโรงเรียนคาทอลิก ขาวดีของพระคริสต์ถูกแสดงให้เห็นประจักษ์ด้วย

- การเป็นชุมชนแห่งความเชื่อ รับใช้ ภาวนา และโมทนาคุณพระเป็นเจ้า
- การพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคลให้บรรลุถึงศักยภาพของเขา ในบรรยากาศแห่ง
ความปีติยินดี อีสรภาพ ความเคารพซึ่งกันและกัน ความท้าทาย ความร่วมมือร่วมใจ และความรื่น
เริง
- การสร้างเสริมชีวิตของนักเรียนให้ครบครัน ทั้งด้านสติปัญญา ร่างกาย จิตวิญญาณ
ศีลธรรม สังคม และอารมณ์
- การส่งเสริมจิตตารมณ์แห่งความรัก ความยุติธรรมในสังคม ความตระหนักรู้ในความ
เป็นไปของโลก และเข้าอกเข้าใจผู้อื่น อันจะนำไปสู่การแสวงหาและร่วมมือกับผู้อื่นอย่างเป็น
รูปธรรม
- วัฒนธรรมแห่งความอดกลั้น ซึ่งยอมรับ เคารพ ส่งเสริม รับฟัง แสวงหาความเข้าใจ
ร่วมกัน ใ้วางใจ พร้อมที่จะคืนดี สมานฉันท์ และสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติได้ในท่ามกลาง
ความแตกต่างหลากหลายทางอัตลักษณ์ของแต่ละคน และ
- การเตรียมนักเรียนให้สามารถที่จะดำเนินชีวิตที่มีคุณค่าและมีความหมาย อันจะ
ก่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อส่วนรวม

บทที่ 8 การดำเนินการเพื่อมาตรฐานคุณภาพ ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

ศาสนจักรคาทอลิกเห็นเป็นหน้าที่ในการจัดให้มีโรงเรียนคาทอลิกในทุกสังคมที่มีศาสนิกชนคาทอลิกในสังคมนั้น เพราะเป็นหน้าที่ของพระศาสนจักรที่จะช่วยพ่อแม่ที่เป็นสมาชิกของศาสนจักรในการพัฒนาลูกสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ อันเป็นเป้าหมายของชีวิตมนุษย์ที่พระเจ้าประทานให้ “...ปราศจากโรงเรียนคาทอลิกจึงเป็นความสูญเสียอย่างใหญ่หลวงของอารยธรรมและของเป้าหมายทางธรรมชาติและเป้าหมายเหนือธรรมชาติของมนุษย์” (โรงเรียนคาทอลิก ข้อ 15) โรงเรียนและมหาวิทยาลัยคาทอลิกได้รับใช้ประชาคมโลกอย่างมีคุณภาพสืบเนื่องมาเป็นเวลายาวนาน และเป็นที่ยอมรับของสังคม แม้ในบรรดาผู้ที่มิได้เป็นคาทอลิกก็มีหลายครอบครัวที่นิยมให้บุตรเรียนในโรงเรียนคาทอลิก

ในการเป็นโรงเรียนคาทอลิกที่มีอัตลักษณ์ชัดเจนนั้น ศาสนจักรคาทอลิกถือเป็นหน้าที่ที่จะร่วมมือกับรัฐในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ “...สิ่งที่ไม่ทำให้เกิดคุณลักษณะของความเป็นโรงเรียน ย่อมไม่ใช่คุณสมบัติของโรงเรียนคาทอลิกเช่นกัน” (โรงเรียนคาทอลิก ข้อ 25)

ดังนั้นเมื่อประเทศไทยกำหนดมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ และกระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยอาศัยกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้กำหนดตัวบ่งชี้ในการประเมินคุณภาพรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) แล้ว โรงเรียนคาทอลิกพึงพิจารณาและดำเนินการให้โรงเรียนมีมาตรฐานคุณภาพอย่างมีความหมายลึกซึ้งในอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกด้วย เพราะภารกิจการจัดการศึกษาคาทอลิกและภารกิจการจัดการศึกษาตามนโยบายประเทศไทยนี้มิได้แปลกแยกจากกัน หากแต่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน ประเทศชาติต้องการการศึกษาที่ส่งเสริมคุณค่าทางจิตใจและจิตวิญญาณเป็นอย่างยิ่ง

ด้วยเหตุผลดังกล่าว สภาการศึกษาคาทอลิกขอเสนอการวิเคราะห์เจาะลึกถึงความหมายของมาตรฐานคุณภาพ และตัวชี้วัดหลักในการดำเนินการ ที่นำสู่การพัฒนามนุษย์สู่ความสมบูรณ์ในอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เพื่อเป็นเครื่องมือที่ผู้บริหารสามารถใช้ได้กับบุคลากร ซึ่งเมื่อมีความเข้าใจที่ตรงกันแล้ว การดำเนินการเพื่อมาตรฐานคุณภาพยังเป็นภารกิจที่กระทำเช่นเดียวกับ

โรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกสังกัด แต่กระทำด้วยอัตลักษณ์ความเป็นโรงเรียนคาทอลิก เป็นพื้นฐาน ที่สร้างแรงบันดาลใจและปณิธานในการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ รวมทั้งตอบสนองข้อเรียกร้องของพระศาสนจักรที่ขอให้เป้าหมายทางการศึกษา และเป้าหมายทางการอบรมสอดคล้องกับอัตลักษณ์โรงเรียนคาทอลิก (มติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก ข้อ 100)

มาตรฐานการประเมินเพื่อใช้ในการประเมินในการประกันคุณภาพภายใน ควรมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนในการจัดการศึกษาแบบคาทอลิกอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ดังนั้น มาตรฐานในการประเมินจึงควรเน้นการประเมินกระบวนการในการจัดการเรียนรู้ มากกว่าผลลัพธ์และผลกระทบบ

การวัดผลลัพธ์หรือผลกระทบไม่สามารถชี้ให้เห็นถึงประเด็นที่ควรพัฒนาหรือปรับปรุงได้อย่างชัดเจน การหลอหลอมนักเรียนให้มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของโรงเรียนที่กำหนดขึ้นตามคุณค่าพระวรสารเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและยาวนาน นอกจากนั้น การมีคุณลักษณะที่กำหนดสะท้อนให้เห็นได้จากพฤติกรรมของนักเรียน ซึ่งพัฒนาตามวัยของนักเรียน ไม่มีเครื่องมือการวัดที่เชื่อถือได้ในงบประมาณที่เหมาะสม ที่จะสามารถประเมินนักเรียนแต่ละคนว่ามีคุณลักษณะที่กำหนดหรือไม่เพียงใด

ทั้งนี้ ด้วยความตระหนักในหน้าที่ของโรงเรียนที่เป็นเสมือนผู้ปลูกและผู้รดน้ำ แต่เป็นพระเจ้าที่ทรงเป็นผู้บันดาลให้นักเรียนเติบโตขึ้น ตามกระแสเรียกของเขาแต่ละคน (เทียบ 1 โครินธ์ 3:6) การประเมินเพื่อการประกันคุณภาพภายใน จึงควรเป็นการประเมินความพยายามของโรงเรียนโดยผ่านการทำงานของผู้บริหาร ครู และบุคลากร ในการทำหน้าที่ปลูกและรดน้ำ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงความพยายามนั้นต่อไปอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ตัวบ่งชี้หลักในการดำเนินการได้ถูกนำเสนอไว้ในเอกสารนี้เพื่อใช้เป็นแนวทาง มี 12 ตัว คือ

1. แผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่ทำอย่างมีส่วนร่วมและแสดงอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกที่ชัดเจน และมีระบบการประเมินในการประกันคุณภาพภายใน
2. แผนการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ และการนิเทศที่เข้าถึงคุณค่าอย่างเป็นองค์รวม มีการบูรณาการคุณค่าพระวรสารโดยเน้นคุณลักษณะตามเป้าหมาย มีการไต่ร่องและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน

3. กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีผู้เรียนเป็นผู้ริเริ่ม รับผิดชอบ และทำงานร่วมกันอย่างอิสระและเป็นมิตร
4. ระบบบันทึก วิเคราะห์ และส่งต่อข้อมูลเพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล
5. การประเมินและวัดผล และการวิจัยในชั้นเรียนที่เน้นการพัฒนาของผู้เรียนมากกว่าคะแนน
6. แผนงานด้านจิตตภาณีบาล ซึ่งครอบคลุมการอบรมครูด้านจริยธรรมและศีลธรรม และการสอนคำสอน คริสตศาสนา และจริยศึกษาสำหรับผู้เรียน
7. การฝึกอบรม ศึกษาดูงานของครูในการจัดการเรียนการสอนตามหลักการศึกษาคาทอลิก
8. บรรยากาศโรงเรียนที่อบอุ่นเสมือนบ้านและเป็นแหล่งเรียนรู้ทั้งทางสติปัญญาและจิตวิญญาณ
9. โครงสร้างการบริหาร และการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม
10. การให้ความรู้ สร้างความเข้าใจและความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการศึกษาแบบคาทอลิก
11. การระดมทุนเพื่อสนับสนุนโรงเรียนและการให้ทุนการศึกษา
12. ผลคะแนนเฉลี่ยรายวิชาที่สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับชาติ

การดำเนินการเพื่อมาตรฐานคุณภาพ
ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
ด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
ตามมาตรฐาน ตัวบ่งชี้แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่องให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานฯ ในการประกันคุณภาพภายใน

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	ตัวบ่งชี้หลักในการดำเนินการ (KPI)	น้ำหนัก (คะแนน)	
		ตัวบ่งชี้	รวม
มาตรฐานด้านคุณภาพของผู้เรียน			30
มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพ			5.0
1.1 มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพและออกกำลังกาย สม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาร่างกายและจิตใจเต็มตามศักยภาพของคนที่พระเจ้าประทานให้ และสร้างความพร้อมในการรับใช้สังคม	<ul style="list-style-type: none"> แผนการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ และการนิเทศที่เข้าถึงคุณค่า อย่างเป็นองค์รวม มีการบูรณาการคุณค่าพระวรสารโดยเน้นคุณลักษณะตามเป้าหมาย มีการไตร่ตรองและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ระบบบันทึก วิเคราะห์ และส่งต่อข้อมูลเพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีผู้เรียนเป็นผู้ริเริ่ม รับผิดชอบ และทำงานร่วมกันอย่างอิสระ และเป็นมิตร 	0.5	
1.2 มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อให้ผู้เรียนมีร่างกายที่สมบูรณ์อย่าง ที่พระเจ้าประทานให้แก่เขา และตระหนักในความรับผิดชอบต่อการดูแลร่างกายของตน		0.5	
1.3 ป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษและหลีกเลี่ยงตนเองจากสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรค ภัย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ บนพื้นฐานของความภูมิใจและเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และคุณค่าของชีวิตของตนในฐานะฉายาลักษณ์ของพระเจ้า		1.0	
1.4 เห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม ด้วยตระหนักในศักยภาพที่จะรักและรับใช้ผู้อื่น และเห็นคุณค่าในตนเองในฐานะเป็นสิ่งสร้างและฉายาลักษณ์ของพระเจ้า		1.0	

<p>1.5 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและให้เกียรติผู้อื่น ภายใต้จิตตารมณ์แห่งอิสรภาพและความรัก เพราะทุกคนมีคุณค่าและศักดิ์ศรีเสมอกัน</p>		1.0	
<p>1.6 สร้างผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรม ด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ กีฬา/ นันทนาการ ตามจินตนาการ ซึ่งเป็นหนทางเข้าถึงความงามอันเป็นมิติ หนึ่งของสังขาร และซาบซึ้งใน สุนทรียศาสตร์เพื่อค้นพบคุณค่าและความ งามของพระเจ้าผ่านงานเหล่านั้น</p>		1.0	
<p>มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์</p>			5.0
<p>2.1 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร โดยเน้นคุณลักษณะตามคุณค่าพระวรสาร ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเป็นคนที่สมบูรณ์ รักผู้อื่น เป็น มีความเคารพในชีวิตทุกชีวิต ให้ ความสำคัญกับความยุติธรรม สันติภาพ และการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข (หรือ มี คุณลักษณะตามเป้าหมายของโรงเรียน)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • แผนการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ และการนิเทศที่เข้าถึงคุณค่า อย่างเป็นองค์รวม มีการบูรณา การคุณค่าพระวรสารโดยเน้น คุณลักษณะตามเป้าหมาย มี การไตร่ตรองและการมีส่วนร่วม ของผู้เรียน 	2.0	
<p>2.2 เชื้ออาทรผู้อื่นและกตัญญูต่อบุคคลที่มี พระคุณ เพราะคุณธรรมหลักของคริสตศาสนาคือ การรู้จักรัก ให้อภัย และรู้จักคุณ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • แผนงานด้านจิตตาคีปาล ซึ่ง ครอบคลุมการอบรมครูด้าน จริยธรรมและศีลธรรม และการ สอนคำสอน คริสตศาสนา และ จริยศึกษาสำหรับผู้เรียน 	1.0	
<p>2.3 ยอมรับความคิดและวัฒนธรรมที่ แตกต่าง ด้วยตระหนักในคุณค่าของอิสรภาพที่ พระเจ้าประทานแก่มนุษย์ และพบความจริง และความดีงามในความหลากหลายของแต่ละ บุคคล และกลุ่มชนตั้งแต่อดีตกาล ยอมรับและไม่ตอบโต้ความรุนแรงและ ความเป็นอริ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่มี ผู้เรียนเป็นผู้ริเริ่ม รับผิดชอบ และทำงานร่วมกันอย่างอิสระ และเป็นมิตร • บรรยากาศโรงเรียนที่อบอุ่น เสมือนบ้านและเป็นแหล่งเรียนรู้ ทั้งทางสติปัญญาและจิต วิญญาณ 	1.0	

<p>2.4 ตระหนัก รู้คุณค่า ร่วมอนุรักษ์และ พัฒนาสิ่งแวดล้อม</p> <p>ใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล เพราะพระเจ้าประทานโลก และสรรพสิ่งให้แก่มนุษย์ และฝากให้ดูแล เพื่อตกทอดเป็นมรดกจากรุ่นหนึ่งสู่อีก รุ่นหนึ่ง</p>		1.0	
<p>มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง</p>		5.0	
<p>3.1 มีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้ ด้วยตนเองจากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่างๆ รอบตัว</p> <p>เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และไตร่ตรอง จากประสบการณ์ของตนเองและผู้อื่น และ รู้จักแสวงหาความรู้ที่ถูกต้อง ความจริงและ ความงามของชีวิต จนสามารถมีศักยภาพที่ จะพัฒนาสู่ความเป็นมนุษย์ที่ปรีชาญาณ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • แผนการสอน กิจกรรมการ เรียนรู้ และการนิเทศที่เข้าถึง คุณค่าอย่างเป็นองค์รวม มี การบูรณาการคุณค่าพระวรสาร โดยเน้นคุณลักษณะตาม เป้าหมาย มีการไตร่ตรองและ การมีส่วนร่วมของผู้เรียน 	2.0	
<p>3.2 มีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียน และ ตั้งคำถามเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม รู้จักแสวงหาความรู้ และไตร่ตรองสิ่งที่ได้ เรียนรู้ในทุกกรณี อันจะนำไปสู่ภูมิปัญญา และ การเรียนรู้เพื่อชีวิต</p>	<ul style="list-style-type: none"> • แผนงานด้านจิตตาคิบาล ซึ่ง ครอบคลุมการอบรมครูด้าน จริยธรรมและศีลธรรม และการ สอนคำสอน คริสตศาสตร์ และ จริยศึกษาสำหรับผู้เรียน 	1.0	
<p>3.3 เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม แลกเปลี่ยน ความคิดเห็นเพื่อการเรียนรู้ระหว่างกัน สามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ของคนอื่น โดยผ่านการฟังอย่างเปิดใจและการ ไตร่ตรองของตนเอง เพราะพระพรของพระเจ้า มาสู่มนุษย์แต่ละคนผ่านทางผู้อื่นด้วย</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ระบบบันทึก วิเคราะห์ และส่ง ต่อข้อมูลเพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็น รายบุคคล • กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่มี ผู้เรียนเป็นผู้ริเริ่ม รับผิดชอบ และทำงานร่วมกันอย่างอิสระ และเป็นมิตร 	1.0	
<p>3.4 ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้และนำเสนอ ผลงาน</p> <p>และสะท้อนถึงคุณค่าที่แท้จริงของผลงานที่ นำเสนอนั้น โดยตระหนักในคุณค่าของ เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และ สื่อสาร และใช้เทคโนโลยีอย่างมี วิจารณญาณและมโนธรรมแยกแยะ</p>		1.0	

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล		5.0
4.1 สรุปความคิดจากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู และสื่อสารโดยการพูดหรือเขียนตาม ความคิดของตนเอง โดยอ่าน ฟัง และดูในสิ่งที่แฝงด้วยคุณค่าที่ดี งาม หรือการศึกษาชีวิตจริง เพื่อทำทนายการ เลือกเสนอผลงานบนพื้นฐานของหลักการ ทางวิชาการที่ถูกต้อง และสื่อสารความคิด ของตนด้วยวิธีบวกตามคุณค่าพระวรสาร	<ul style="list-style-type: none"> • แผนการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ และการนิเทศที่เข้าถึงคุณค่า อย่างเป็นองค์รวม มีการบูรณา การคุณค่าพระวรสารโดยเน้น คุณลักษณะตามเป้าหมาย มี การไตร่ตรองและการมีส่วนร่วม ของผู้เรียน 	2.0
4.2 นำเสนอวิธีคิด วิธีแก้ปัญหาด้วยภาษา หรือวิธีการของตนเอง บนพื้นฐานของหลักวิชาการที่ถูกต้อง ด้วย มโนธรรมและจริยธรรมตามคุณค่าพระวร สาร	<ul style="list-style-type: none"> • ระบบบันทึก วิเคราะห์ และส่ง ต่อข้อมูลเพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็น รายบุคคล 	1.0
4.3 กำหนดเป้าหมาย คาดการณ์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาโดยมีเหตุผลประกอบ ตามหลักวิชาการที่ถูกต้องบนพื้นฐานมโน ธรรมเที่ยงตรง และรู้จักตัดสินใจเลือกใน สถานการณ์ที่ต้องตัดสินใจทางศีลธรรมจาก การรู้จักบาปบุญคุณโทษ	<ul style="list-style-type: none"> • กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่มี ผู้เรียนเป็นผู้ริเริ่ม รับผิดชอบ และทำงานร่วมกันอย่างอิสระ และเป็นมิตร 	1.0
4.4 มีความคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์ผลงาน ด้วยความภาคภูมิใจ ด้วยความสมัครใจ มีเสรีภาพและจิตอาสา เพราะพระเจ้าประทานเมล็ดพันธุ์แห่งความดี งามให้มีในแต่ละบุคคลแล้ว และบทบาทของ การศึกษา คือ การช่วยให้ค้นพบและดึงเอา ความดีงามให้ปรากฏ		1.0
มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร		5.0
5.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละกลุ่มสาระ เป็นไปตามเกณฑ์	<ul style="list-style-type: none"> • ผลคะแนนเฉลี่ยรายวิชาที่สูงกว่า คะแนนเฉลี่ยระดับชาติ 	1.0
5.2 ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญตาม หลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์		1.0

5.3 ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนเป็นไปตามเกณฑ์		2.0	
5.4 ผลการทดสอบระดับชาติเป็นไปตามเกณฑ์		1.0	
มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมี เจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต			5.0
6.1 วางแผนการทำงานและดำเนินการจนสำเร็จ ด้วยความมุ่งมั่นและมีเป้าหมายที่กำหนดไว้ล่วงหน้าอย่างชัดเจน เพราะงานโดยเฉพาะงานเพื่อผู้อื่น เป็นภารกิจของมนุษย์ ผู้เรียนจึงควรได้รับการฝึกฝนให้มีการกำหนดเป้าหมาย วางแผนและมีความเพียรพยายามอย่างไม่ย่อท้อ	<ul style="list-style-type: none"> • แผนการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ และการนิเทศที่เข้าถึงคุณค่า อย่างเป็นองค์รวม มีการบูรณาการคุณค่าพระวรสารโดยเน้น คุณลักษณะตามเป้าหมาย มีการไตร่ตรองและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน • กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่มี 	2.0	
6.2 ทำงานอย่างมีความสุข มุ่งมั่นพัฒนางาน และภูมิใจในผลงานของตนเอง เพราะกระบวนการเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จนั้น ขึ้นอยู่กับความสุขและความพึงพอใจที่ได้ทำงานนั้น โดยถือว่าการทำงาน คือ การปฏิบัติธรรม และการถวายเกียรติแด่พระเจ้า	<ul style="list-style-type: none"> • ผู้เรียนเป็นผู้ริเริ่ม รับผิดชอบ และทำงานร่วมกันอย่างอิสระ และเป็นมิตร 	1.0	
6.3 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ บนพื้นฐานของความเสมอภาค และเคารพในศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น เพราะสังคมแห่งสันติสุขต้องร่วมกันสร้างอย่างพร้อมเสียสละไม่เห็นแก่ตัว		1.0	
6.4 มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจ มีเจตคติที่ดี และมีความแน่วแน่ว่า การทำงานต้องถือความซื่อสัตย์เป็นที่ตั้ง เพราะการสร้างสรรค์สังคมที่ดีงาม ต้องเกิดจากความรักเพื่อนมนุษย์อย่างบริสุทธิ์ใจ และใช้ความรู้และความถนัดของตนเองเพื่อรับใช้สังคม		1.0	

มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา			
มาตรฐานที่ 7 ครูปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล			10.0
7.1 ครูมีการกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการสมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างถูกต้องเพื่อการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และเป็นบุคคลเพื่อผู้อื่น และมีบูรณาการองค์ความรู้และคุณค่าขององค์ความรู้เข้ากับคุณค่าพระวรสาร เพื่อให้ผู้เรียนปฏิบัติจนเป็นชีวิต	<ul style="list-style-type: none"> • การฝึกอบรม ศึกษาดูงานของครูในการจัดการเรียนการสอนตามหลักการศึกษาคาทอลิก • การประเมินและวัดผล และการวิจัยในชั้นเรียนที่เน้นการพัฒนาของผู้เรียนมากกว่าคะแนน • แผนงานด้านจิตตาคาถาภิบาล ซึ่งครอบคลุมการอบรมครูด้านจริยธรรมและศีลธรรม และการสอนคำสอน คริสตศาสนศาสตร์ และจริยศึกษาสำหรับผู้เรียน 	1.0	
7.2 ครูมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และใช้ข้อมูลในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน เพราะการศึกษาคาทอลิกให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล		1.0	
7.3 ครูออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาการทางสติปัญญา ครูวางแผนการสอนในทุกสาระวิชาโดยบูรณาการวัฒนธรรม ความเชื่อและชีวิต และเลือกหรือปรับปรุงรูปแบบการเรียนรู้ให้เหมาะสม ยอมรับความแตกต่าง เน้น"การไตร่ตรอง" และเป็นประโยชน์สูงสุดสำหรับผู้เรียนเป็นรายบุคคล ครูโรงเรียน		2.0	
7.4 ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมผนวกกับการนำบริบทและภูมิปัญญาของท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ ครูมีองค์ความรู้และทักษะด้านสื่อศึกษา และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้และทักษะด้านนี้แก่ผู้เรียน โดยตระหนักว่า มิติหนึ่งของการศึกษาคาทอลิก คือ การใช้เครื่องมือต่างๆ ทั้งที่มาจากวัฒนธรรมและจากนวัตกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้		1.0	

<p>7.5 ครูมีการวัดและประเมินผลที่มุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย</p> <p>โดยตระหนักว่าความสำคัญของการวัดและประเมินผลอยู่ที่การมองเห็นความก้าวหน้าของผู้เรียน มีข้อเสนอแนะที่จะวัดได้-ตก เพราะโรงเรียนคาดหวังลึกซึ้งเชื่อมั่นว่า ทุกคนพัฒนาได้</p>		1.0	
<p>7.6 ครูให้คำแนะนำ คำปรึกษา และแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้เรียนทั้งด้านการเรียนและคุณภาพชีวิตด้วยความเสมอภาค</p> <p>ครูกระตุ้นให้นักเรียนคิดโดยการให้คำถามเชิงบวก โดยเฉพาะ คำถาม "อย่างไร" และ "ทำไม" จัดบรรยากาศในห้องเรียนให้เป็นเสมือนบ้านที่เต็มไปด้วยความรักและความอบอุ่น ครูรัก เอาใจใส่ดูแล ให้กำลังใจ เสริมแรงบวก และสวดภาวนาให้ผู้เรียนเป็นรายบุคคล</p>		1.0	
<p>7.7 ครูมีการศึกษา วิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในวิชาที่ตนรับผิดชอบ และใช้ผลในการปรับการสอน</p> <p>ทั้งในด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้และการปลูกฝังคุณค่า โดยตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทุกวัน และแม้เป้าหมายจะคงที่ การปรับกระบวนการและการนำเสนอเนื้อหาเป็นเรื่องจำเป็นและพึงกระทำ โดยมีงานวิจัยตามหลักวิชาการที่ถูกต้องรองรับ</p>		1.0	
<p>7.8 ครูประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีและเป็นสมาชิกที่ดีของสถานศึกษา</p> <p>และเน้นถึงชีวิตที่ "เป็นประจักษ์พยาน" และเป็น "ต้นแบบ" ของคุณค่าพระวรสาร มีความเป็นหนึ่งเดียวกัน มีทิศทางเดียวกันในการให้การศึกษาบรม และมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนอย่างเต็มความสามารถ</p>		1.0	

<p>7.9 ครูจัดการเรียนการสอนตามวิชาที่ได้รับมอบหมายเต็มเวลา เต็มความสามารถ โดยบูรณาการคุณค่าพระวรสารในทุกสาระวิชาเสมอ ทั้งนี้ พระศาสนจักรคาทอลิก เรียกร้อง “การเป็นครูด้วยชีวิต”</p>		1.0	
<p>มาตรฐานที่ 8 ผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล</p>		10.0	
<p>8.1 ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำ และความคิดริเริ่มที่เน้นการพัฒนาผู้เรียน ผู้บริหารอ้างอิงศาสนธรรมเสมอ โดยกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายทางการศึกษา และเป้าหมายทางการอบรม และจัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกอย่างชัดเจน และผู้บริหารเป็นผู้นำในการสื่อเป้าหมายที่ชัดเจน และกระตุ้นการแสวงหาวิธีการที่เหมาะสมกับโอกาสและกาลเวลาในการพัฒนาผู้เรียน ทั้งนี้เพราะผู้บริหารเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณของโรงเรียน</p>	<ul style="list-style-type: none"> • แผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่ทำอย่างมีส่วนร่วมและแสดงอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกที่ชัดเจน และมีระบบการประเมินในการประกันคุณภาพภายใน • โครงสร้างการบริหาร และการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม 	1.0	
<p>8.2 ผู้บริหารใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมและใช้ข้อมูลผลการประเมินหรือผลการวิจัยเป็นฐานคิดทั้งด้านวิชาการและการจัดการ รวมทั้งนำข้อมูลความจริงมาเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนา และช่วยให้ทุกคนเห็นด้วยกับวิสัยทัศน์และเป้าหมาย และร่วมมือกันอย่างเต็มที่ เพื่อให้เป้าหมายนั้นบรรลุผล</p>		2.0	
<p>8.3 ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ ผู้บริหารมีการทบทวนตนเองเสมอบนพื้นฐานของการบริหารโรงเรียนคาทอลิก มีชีวิตภาวนาที่ลึกซึ้ง และสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงหน่วยงานของพระศาสนจักร บนพื้นฐานของความรักและอิสรภาพ</p>		2.0	

<p>8.4 ผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้พร้อมรับการกระจายอำนาจ ผู้บริหารให้ความเคารพและเอาใจใส่ในการพัฒนาบุคลากร และส่งเสริมให้ผู้บริหารระดับกลางของโรงเรียนมีทักษะในการบริหารอย่างมืออาชีพ และเป็นผู้นำของการเปลี่ยนแปลง</p>		2.0	
<p>8.5 นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนพึงพอใจผลการบริหารการจัดการศึกษา ตระหนักในมิติด้านจิตใจและจิตวิญญาณของโรงเรียนและมีส่วนร่วมกันอย่างแท้จริงในพันธกิจ และกิจกรรมของโรงเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเดียว คือ พัฒนาผู้เรียนสู่ความปรีชาญาณของตน</p>		1.0	
<p>8.6 ผู้บริหารให้คำแนะนำ คำปรึกษาทางวิชาการและเอาใจใส่การจัดการศึกษาเต็มศักยภาพและเต็มเวลา ช่วยครูในการเชื่อมโยงคุณค่าพระวรสารในวิชาการรวมถึงให้คำแนะนำด้านจิตตาคิ-บาล แก่ครู และบุคลากรทางการศึกษา</p>		2.0	
<p>มาตรฐานที่ 9 คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง ชุมชนปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล</p>			5.0
<p>9.1 คณะกรรมการสถานศึกษารู้และปฏิบัติหน้าที่ตามที่ระเบียบกำหนด โดยยึดมั่นและยืนหยัดในปรัชญา วิสัยทัศน์ และพันธกิจตามอัตลักษณ์การศึกษา คาทอลิก</p>	<ul style="list-style-type: none"> • แผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่ทำอย่างมีส่วนร่วมและแสดงอัตลักษณ์การศึกษา คาทอลิกที่ชัดเจน และมีระบบการประเมินในการประกันคุณภาพภายใน 	2.0	
<p>9.2 คณะกรรมการสถานศึกษากำกับติดตามดูแล และขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย โดยอ่านสัญญาณของกาลเวลา และกระตุ้นเตือนให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรของโรงเรียนมุ่งสู่เป้าหมายอย่างไม่หลงทาง</p>	<ul style="list-style-type: none"> • การให้ความรู้ สร้างความเข้าใจและความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการศึกษาแบบคาทอลิก 	1.0	

<p>9.3 ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา</p> <p>เพราะศาสนจักรคาทอลิกสอนว่า พ่อแม่เป็นครูคนแรกในการหล่อหลอมผู้เรียน ชุมชนมีหน้าที่ช่วยพ่อแม่ในการสนับสนุนการเรียนรู้ที่ดีของผู้เรียน และการทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยหลักของพ่อแม่</p>		2.0	
<p>มาตรฐานที่ 10 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน</p>			10.0
<p>10.1 หลักสูตรสถานศึกษาเหมาะสมและสอดคล้องกับท้องถิ่น</p> <p>โดยนำเสนอแนวทางการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนก้าวหน้าไปสู่ความจริง ความดีและความงาม บนพื้นฐานของการวิเคราะห์ ความท้าทายและความจำเป็นของสังคม และมีการบูรณาการกับคุณค่า พระวรสารและชีวิต</p>	<ul style="list-style-type: none"> • แผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่ทำอย่างมีส่วนร่วมและแสดงอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกที่ชัดเจน และมีระบบการประเมินในการประกันคุณภาพภายใน • กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีผู้เรียนเป็นผู้ริเริ่ม รับผิดชอบ และทำงานร่วมกันอย่างอิสระ และเป็นมิตรการประเมินและวัดผล และการวิจัยในชั้นเรียนที่เน้นการพัฒนาของผู้เรียนมากกว่าคะแนน 	2.0	
<p>10.2 จัดรายวิชาเพิ่มเติมที่หลากหลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัด ความสามารถและความสนใจ</p> <p>และจัดสอนวิชาคำสอน คริสตศาสตร์ และจริยศึกษา อย่างเหมาะสมและเพียงพอ เพราะพระเจ้าประทานศักยภาพให้แต่ละบุคคล เพื่อแต่ละบุคคลมีโอกาสที่มอบตนเองแก่ผู้อื่นตามเอกลักษณ์ที่ไม่เหมือนใครของเขา</p>		2.0	
<p>10.3 จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริมและตอบสนองความต้องการ ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน</p> <p>โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างสมัครใจ ตั้งแต่การริเริ่ม วางแผน ดำเนินงาน และประเมินผล เพื่อเปิดโอกาสในการพัฒนาความเป็นตัวตนที่มีคุณค่าอย่างน่าอัศจรรย์ใจ</p>		1.0	

<p>10.4 สนับสนุนให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงจนสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง ทั้งนี้ ด้วยความสมัครใจของผู้เรียน เพราะการศึกษาคาทอลิกให้ความสำคัญของทั้ง Head, Heart และ Hand ที่จะให้ผู้เรียนซึมซับคุณค่าพระวรสาร ผ่านกิจการงานที่เขาทำโดยเฉพาะเพื่อผู้อื่น</p>		1.0	
<p>10.5 นิเทศภายใน กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และนำผลไปปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการนิเทศด้านการบูรณาการคุณค่าพระวรสาร และด้านการจัดกิจกรรมหล่อหลอมบุคคลด้วย เพราะโรงเรียนคาทอลิกเชื่อในคุณภาพและคุณค่าที่แท้จริงที่ต้องปรากฏทุกขณะจิต ในขณะที่เข้าใจว่าครูต้องได้รับการกระตุ้น</p>		2.0	
<p>10.6 จัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพและครอบคลุมถึงผู้เรียนทุกคน จัดระบบอภิบาลผู้เรียนเป็นรายบุคคล ที่ตอบสนองต่อความต้องการทางสติปัญญา ทางจิตใจ และทางจิตวิญญาณของแต่ละบุคคล</p>		2.0	

<p>มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริหารที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ</p>		10.0
<p>11.1 ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อาคารเรียนมั่นคง สะอาดและปลอดภัย มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ อยู่ในสภาพใช้การได้ดี สภาพแวดล้อมร่มรื่น และมีแหล่งเรียนรู้สำหรับผู้เรียน</p> <p>โดยให้มีบรรยากาศแห่งความรักและอบอุ่นเหมือนบ้าน และสร้างบรรยากาศที่เสริมสร้างจิตวิญญาณ ด้วยการภวณา ทั้งนี้ นักการศึกษาควรให้ความสำคัญกับบรรยากาศทางกายภาพของการเรียนรู้และสนับสนุนให้ลงทุนตามความสามารถเพื่อผู้เรียน</p>	<ul style="list-style-type: none"> • บรรยากาศโรงเรียนที่อบอุ่นเหมือนบ้านและเป็นแหล่งเรียนรู้ทั้งทางสติปัญญาและจิตวิญญาณ • กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีผู้เรียนเป็นผู้ริเริ่ม รับผิดชอบ และทำงานร่วมกันอย่างอิสระและเป็นมิตร 	4.0
<p>11.2 จัดโครงการ กิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน</p> <p>และให้ความสำคัญกับฝ่ายจิตตภาบาลของโรงเรียน เพราะความสมบูรณ์ของร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของชีวิตที่ครบบริบูรณ์</p>		3.0
<p>11.3 จัดห้องสมุดที่ให้บริการสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองและ/หรือเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม</p> <p>เพราะการศึกษาคาทอลิกให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือกใช้ได้เหมาะสมกับตน</p>		3.0

มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง		5.0
12.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์การศึกษา คาทอลิก	<ul style="list-style-type: none"> • แผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่ทำอย่างมีส่วนร่วมและแสดงอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกที่ชัดเจน และมีระบบการประเมินในการประกันคุณภาพภายใน • แผนงานด้านจิตตาคิบาล ซึ่งครอบคลุมการอบรมครูด้านจริยธรรมและศีลธรรม และการสอนคำสอน คริสตศาสตร์ และจริยศึกษาสำหรับผู้เรียน 	1.0
12.2 จัดทำและดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยตระหนักเสมอว่า โรงเรียนคาทอลิกที่มีคุณภาพเริ่มจากการเป็นโรงเรียนดี ของท้องถิ่นและประเทศชาติ และในขณะเดียวกันต้องมีความสอดคล้องกับเป้าหมายของการศึกษาคาทอลิก		1.0
12.3 จัดระบบข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา เมื่อมีระบบที่รองรับ เวลาของบุคลากรจะสามารถมุ่งไปยังผู้เรียนเป็นสำคัญ		1.0
12.4 ติดตามตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยมีหลักการการศึกษาคาทอลิกเป็นฐานหลัก		0.5
12.5 นำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปใช้วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนคาทอลิกมีความตื่นตัวในการปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ เพื่อรับใช้คนรุ่นใหม่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม		0.5

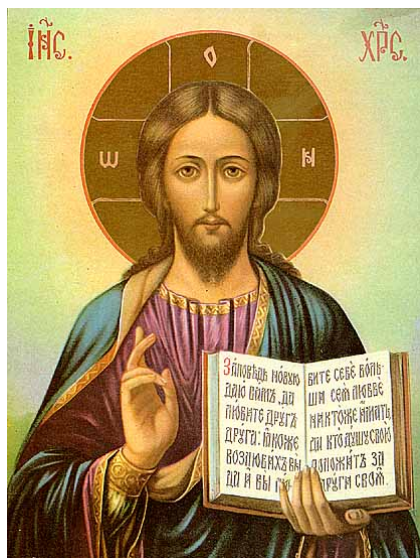
<p>12.6 จัดทำรายงานประจำปีที่เป็น รายงานการประเมินคุณภาพ ภายใน ซึ่งรวมถึงการประเมินอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิกด้วย เพื่อนำไปสู่ การพัฒนา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จาก Best Practices ของกันและกัน</p>		1.0	
<p>มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้</p>			
<p>มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการสร้าง ส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่ง การเรียนรู้</p>			10.0
<p>13.1 มีการสร้างและพัฒนาแหล่ง เรียนรู้ภายในสถานศึกษาและใช้ ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ทั้ง ภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และบุคลากรของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ แหล่งเรียนรู้ต้องครอบคลุมถึง การเรียนรู้ด้านคริสตธรรม คุณธรรม และจริยธรรมด้วย เพราะศาสนจักร คาทอลิกส่งเสริมให้ทุกคนในสังคม ตระหนักถึงความหมายของชีวิต และ การนำชีวิตสู่ความจริง ความดี และ ความงาม และภารกิจเพื่อชีวิตนี้เป็น ภารกิจร่วมกันของมวลมนุษย</p>	<ul style="list-style-type: none"> • การให้ความรู้ สร้างความเข้าใจ และความร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชนในการจัดการศึกษา แบบคาทอลิก • บรรยายภาคโรงเรียนที่อบอุ่นเสมือน บ้านและเป็นแหล่งเรียนรู้ทั้งทาง สติปัญญาและจิตวิญญาณ 	5.0	
<p>13.2 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่าง บุคลากรภายในสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัว ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันอย่างขยัน ขันแข็ง บนพื้นฐานและของอิสรภาพ และความรัก จนบรรลุเป้าหมาย การศึกษาคาทอลิก</p>		5.0	

มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา			
มาตรฐานที่ 14 การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ปรัชญา และจุดเน้นที่กำหนดขึ้น			5.0
14.1 จัดโครงการ กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ปรัชญา และจุดเน้นของสถานศึกษา โดยโครงการเหล่านี้ส่งเสริมอัตลักษณ์ของโรงเรียน มีการบูรณาการคุณค่าพระวรสารในรายวิชากับชีวิตในโรงเรียน ซึ่งทั้งหมดนี้แสดงถึงความ เป็นโรงเรียนคาทอลิกอย่างแท้จริง	<ul style="list-style-type: none"> • แผนการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ และการนิเทศที่เข้าถึงคุณค่าอย่างเป็นองค์รวม มีการบูรณาการคุณค่าพระวรสารโดยเน้นคุณลักษณะตามเป้าหมาย มีการไตร่ตรองและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน • แผนงานด้านจิตตาคิบาล ซึ่งครอบคลุมการอบรมครูด้านจริยธรรมและศีลธรรม และการสอนคำสอน คริสตศาสตร์ และจริยศึกษาสำหรับผู้เรียน • ระบบบันทึก วิเคราะห์ และส่งต่อข้อมูลเพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล • กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีผู้เรียนเป็นผู้ริเริ่ม รับผิดชอบ และทำงานร่วมกันอย่างอิสระและเป็นมิตร 	3.0	
14.2 ผลการดำเนินงานส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ปรัชญา และจุดเน้นของสถานศึกษา เพื่อผลิตบุคคลมีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ที่กำหนดไว้เป็นเป้าหมายโดยอิงคุณค่าของพระวรสาร		2.0	
มาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม			
มาตรฐานที่ 15 การจัดกิจกรรมตามนโยบาย			5.0
15.1 จัดโครงการ กิจกรรมพิเศษเพื่อตอบสนองนโยบาย จุดเน้น ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา และตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาคาทอลิก โดยตระหนักถึงหน้าที่ในการสร้างสังคมดีงามเป็นสิ่งที่โรงเรียนต้องฝึกให้เป็นนิสัยของผู้เรียน	<ul style="list-style-type: none"> • แผนการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ และการนิเทศที่เข้าถึงคุณค่าอย่างเป็นองค์รวม มีการบูรณาการคุณค่าพระวรสารโดยเน้นคุณลักษณะตามเป้าหมาย มีการไตร่ตรองและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน • การให้ความรู้ สร้างความเข้าใจและความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการศึกษาแบบคาทอลิก 	3.0	

<p>15.2 ผลการดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย</p> <p>นำผู้สังคมที่มโนษย์อยู่ร่วมกัน ด้วยสันติสุขและความยุติธรรม มีความเคารพในทุกชีวิตและสรรพสิ่ง</p>	<ul style="list-style-type: none"> • แผนงานด้านจิตตภาติบาล ซึ่งครอบคลุมการอบรมครูด้านจริยธรรมและศีลธรรม และการสอนคำสอน คริสตศาสนา และจริยศึกษาสำหรับผู้เรียน • การระดมทุนเพื่อสนับสนุนโรงเรียน และการให้ทุนการศึกษา • ผลคะแนนเฉลี่ยรายวิชาที่สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับชาติ 	2.0	
---	---	-----	--

บทที่ 9 คุณค่าพระวรสาร 21 ประการ สำหรับอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

คุณค่าพระวรสาร คือ คุณค่าที่พระเยซูสั่งสอน และเจริญชีวิตเป็นแบบอย่างแก่บรรดา
 ศาสนุศิษย์และประชาชน ดังที่มีบันทึกในพระคัมภีร์ ตอนที่มิชื่อเรียกว่า “พระวรสาร” ซึ่งแปลว่า
 “ข่าวดี” คำว่า “ข่าวดี” หมายถึงข่าวดีแห่งความรอดพ้น ของมนุษย์จากทุกข์ (อิสยาห์ 61:1) (ลูกา
 4:16-18) (อิสยาห์ 35:4-6) (ลูกา 7:22) และข่าวดีแห่งความรักของพระเจ้าผู้รักมนุษย์ จนกระทั่ง
 ประทานพระบุตรของพระองค์มาบังเกิดเป็นมนุษย์เพื่อไขแสดงพระองค์ และแสดงพระธรรมแก่
 มนุษย์ และทำการกอบกู้มนุษย์ให้พ้นจากทุกข์ อัศจรรย์ต่างๆ พระเยซูทรงสิ้นพระชนม์บนไม้
 กางเขนเพื่อไถ่กู้มนุษย์ให้รอดพ้นจากบาป และทรงกลับคืนพระชนม์ชีพเพื่อบันดาลให้มนุษย์ได้รับ
 ชีวิตนิรันดร (ยอห์น 3:16)

- คุณค่าที่ 1 **ความเชื่อ**เป็นพื้นฐานของทุกคุณค่า
- คุณค่าที่ 2-9 คุณค่าที่เป็นหน้าที่ต่อพระเจ้าและต่อตนเอง
- คุณค่าที่ 11 **ความรัก**เป็นจุดมุ่งหมายสูงสุดของทุกคุณค่า
- คุณค่าที่ 12-20 คุณค่าที่เป็นหน้าที่ต่อผู้อื่นและสิ่งสร้าง
- คุณค่าที่ 21 **ความหวัง**เป็นความมั่นคงของทุกคุณค่า

1. ความเชื่อศรัทธา (Faith)

ความเชื่อศรัทธาหมายถึง ความเชื่อศรัทธาในพระเจ้า (มาระโก 11:22) ความเชื่อในความ เป็นจริงที่อยู่เหนือสิ่งที่เราจำเป็นต้องมองเห็น ความเชื่อในความเป็นจริงของจิตวิญญาณและในมิติ ทางศาสนาของชีวิต พระเยซูสอนว่า หากเรามีความเชื่อศรัทธา อัจฉริยะจะเกิดขึ้นในชีวิตของเรา (ลูกา 17:19) (มัทธิว 11:23) หากเรามีความเชื่อศรัทธา เราจะได้รับ ความรอดพ้นจากบาป (มาระโก 2:5) และทุกข์ (ลูกา 7:50) เราต้อง มีความเชื่อศรัทธาเมื่อเราภาวนา (มาระโก 11:24) และเมื่อ เราอยู่ในวิกฤต (มาระโก 4:39-40) ความเชื่อศรัทธาเป็นพื้นฐานของคุณค่าพระวรสารอื่นๆ ทั้งหมด

2. ความจริง (Truth)

พระเยซูตรัสว่าพระองค์คือ “หนทาง ความจริง และชีวิต” (ยอห์น 14:6) ชีวิตของเราเป็น การแสวงหา ความจริง ความจริงของโลก ของชีวิต และของมนุษย์ พระองค์สอนเราว่า ความจริง ทำให้เราเป็นไท (ยอห์น 8:32) บุคคลที่ไม่เชื่อตรงคือบุตรแห่งปีศาจผู้มีแต่ความเท็จ (ยอห์น 8:44)

3. การไตร่ตรอง/ภาวนา (Reflection / Prayer)

พระเยซูสอนให้เราไตร่ตรองอยู่เสมอ พระองค์สอนให้เรา รู้คุณค่าของความสงบ (ลูกา 4:42) และการไตร่ตรองเพื่อหาความหมายที่ลึกซึ้งของปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิต (ลูกา 12:27; 2:51) การไตร่ตรองนำไปสู่การเข้าใจ (มัทธิว 13:23) ยอมรับ และปฏิบัติคุณค่าจนเกิดผล มากมาย (มาระโก 4:20) พระเยซูภาวนาอยู่เสมอ (ลูกา 6:12; 22:39) พระองค์ภาวนาเป็นพิเศษ เมื่อประกอบภารกิจสำคัญ (ลูกา 5:16) เมื่อมีการประจัญ (มัทธิว 4:1) (ลูกา 22:46) และเมื่อมี วิกฤติในชีวิต (มัทธิว 26:36) พระองค์สอนเรา ให้ภาวนาอยู่เสมอ (ลูกา 18:1-7)

4. มโนธรรม / วิจารณ์ญาณ / ความกล้าหาญเชิงศีลธรรม (Conscience / Discernment / Moral Courage)

พระเยซูสอนให้เรา มีความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวในการรักษาศีลธรรม (มัทธิว 5:30; 18:8) มีมโนธรรมเที่ยงตรง วิจารณ์ญาณแยกแยะชั่วดี รู้จักตัดสินใจเลือกทางแห่งความดีงาม และยึดมั่น ในทางแห่งความดี (ลูกา 18:8) แม้ในสถานการณ์ที่เราถูกคุกคาม (มัทธิว 5:10; 24:10, 12-13)

5. อิสรภาพ (Freedom)

พระเยซูสอนว่า “ความจริงทำให้เราเป็นอิสระ” (ยอห์น 8:32) ซึ่งหมายถึงความเป็นอิสระจากการเป็นทาสของบาป เราปฏิบัติหน้าที่ของเราด้วยความเชื่อมั่น ด้วยความรัก มิใช่ด้วยความกลัว (ยอห์น 14: 27) (ลูกา 5:10)

6. ความยินดี (Joy)

ความยินดีเป็นผลของประสบการณ์การสัมผัสความรักของพระเจ้า (ยอห์น 16:22) พระเยซูสอนให้เราใจเบิกบานอยู่เสมอ เพราะชื่อของเราถูกจารึกไว้ในสวรรค์แล้ว (ลูกา 10:20) ไม่มีสิ่งใดทำให้เราหวั่นไหว หรือหวาดกลัว (ยอห์น 14:1) เพราะพระเจ้ารักเรา (ลูกา 12:7) (ยอห์น 17:13)

7. ความเคารพ / ศักดิ์ศรี (Respect / Dignity)

มนุษย์ถูกสร้างตามพระฉายาลักษณ์ของพระเจ้า มนุษย์เป็นลูกของพระเจ้า (ลูกา 20:36) ดังนั้น ชีวิตมนุษย์จึงมีความศักดิ์สิทธิ์ พระเยซูสอนให้เราเคารพศักดิ์ศรีของตนเอง และของกันและกัน เราแต่ละคนมีค่ามากในสายพระเนตรของพระเจ้า (มัทธิว 10:29-31; 18:10)

8. ความสุภาพถ่อมตน (Humility)

พระเยซูเชื้อเชิญให้เราเลียนแบบพระองค์ “เรียนจากเรา เพราะเรามีใจอ่อนโยนและสุภาพ” (มัทธิว 11:29) คำสอนหลักที่พระเยซูเน้นย้ำบ่อยครั้งคือ ผู้ใดถ่อมตัวลง ผู้นั้นจะได้รับการยกย่องให้สูงขึ้น (ลูกา 14:11) ผู้ใดมีใจสุภาพอ่อนโยนผู้นั้นย่อมเป็นสุข (มัทธิว 5:5) ผู้ใดมีใจสุภาพเหมือนเด็กเล็กๆ ผู้นั้นจะเป็นผู้ยิ่งใหญ่ที่สุด ในพระอาณาจักรสวรรค์ (มัทธิว 18:4)

9. ความซื่อตรง (Honesty)

พระเยซูคาดหวังให้เราเป็น “มนุษย์ใหม่” (ยอห์น 1:13) มนุษย์ที่ซื่อตรง (มัทธิว 5:37) ชอบธรรม (ยอห์น 1:47) ประพฤติชอบในสายพระเนตรของพระเจ้า (ลูกา 16:15) ดำรงตนอยู่ในศีลธรรม ไม่หน้าซื่อใจคด (มัทธิว 23:13-15) ไม่คดโกงหรือเบียดเบียนผู้อื่น (มัทธิว 15:8; 23:13-

15) ผู้ที่เชื่อตรงต้องเริ่มจากการเชื่อสัตย์ในสิ่งเล็กน้อย (ลูกา 16:10) ผู้ที่เชื่อตรงจะเกิดผลมากมาย (ลูกา 8:15)

10. ความเรียบง่าย / ความพอเพียง (Simplicity / Sufficiency)

พระเยซูเจริญชีวิตที่เรียบง่าย คลุกคลีกับประชาชนคนสามัญ ทุกคนเข้าหาพระองค์ได้ แม้แต่เด็ก ๆ (ลูกา 18:16) พระองค์สอนเรามีให้กังวลใจในเครื่องแต่งกาย ในอาหารการกิน เพราะพระเจ้าดูแลชีวิตของเราทุกคน (ลูกา 12:24-27) (มัทธิว 6:32) สุนัขจิ้งจอกยังมีโพรง และนกในอากาศยังมีรัง แต่พระองค์ไม่มีที่ที่จะวางศีรษะ (มัทธิว 8:20)

11. ความรัก (Love)

พระเยซูสอนให้เรามีความรักแท้ ความรักที่สูงส่งกว่าความรักใคร่ เป็นความรักที่ไม่เห็นแก่ตัว ไม่หวังสิ่งตอบแทน ความรักที่มอบแก่ทุกคน ความรักที่เอาชนะอารมณ์ความรู้สึกของตน จนกระทั่ง สามารถ รักแม้แต่คนที่เป็นอริกับเรา (มัทธิว 5:43-45) หลักปฏิบัติพื้นฐานของการแสดงความรัก คือ “ปฏิบัติต่อผู้อื่น ดังที่เราอยากให้อื่นปฏิบัติต่อเรา” (มัทธิว 22:39) หลักปฏิบัติขั้นสูงของการแสดงความรัก คือ “รักกันและกันเหมือนที่พระเจ้าทรงรักเรา” (ยอห์น 15:12) ความรักเป็นคุณค่าที่สำคัญที่สุด เป็นจุดมุ่งหมายที่คุณค่าพระวรสารอื่นๆทั้งหมดนำไปสู่

12. เมตตา (Compassion)

พระเยซูเจริญชีวิตที่เป็นแบบอย่างของความเมตตา พระองค์เมตตาต่อทุกคน คนเจ็บป่วย (มัทธิว 20: 34) คนตกทุกข์ได้ยาก (ลูกา 7:13) และคนด้อยโอกาส (มัทธิว 9:36) พระองค์ร่วมทุกข์กับคนที่มีความทุกข์ เข้าถึงความรู้สึกและความต้องการของผู้อื่น (ยอห์น 11:33) พระองค์สอนเราให้รู้จักพระเจ้าผู้เป็น พระบิดาผู้เมตตา (ลูกา 15:20) และสอนให้เราเป็นผู้เมตตา เหมือนพระบิดาทรงเป็นผู้เมตตา (ลูกา 6:36) พระองค์เล่านิทานเปรียบเทียบกับน้ำฟังเรื่องชาวสะมาเรียผู้ใจเมตตา (ลูกา 10:33)

13. ความกตัญญูรู้คุณ (Gratitude)

พระเยซูตรัสชมเชยผู้ที่ได้รับการรักษาจากโรคภัย ที่กลับมาขอบคุณพระองค์ (ลูคา 17:16-17) พระเยซูขอบคุณพระเจ้าในทุกขณะ (มัทธิว 15:36) (ลูคา 22:19) (ยอห์น 11:41) และสอนให้เรา รู้จักกตัญญูรู้คุณต่อพระเจ้า และต่อทุกคนที่มีบุญคุณต่อเรา (ลูคา 2:51)

14. การงาน / หน้าที่ (Work / Duty)

พระเยซูสอนให้เราเห็นคุณค่าของการทำงาน ผู้ที่ทำงานก็สมควรได้รับค่าตอบแทน (ลูคา 10:7) พระองค์จะประทานรางวัลแก่ทุกคนตามการทำงานของแต่ละคน (มัทธิว 16:27) พระองค์ทำงานอยู่ เสมอเหมือนพระบิดาทำงานอยู่เสมอ (ยอห์น 5:17) พระองค์ยังสอนว่าการทำงานเป็นการถวายเกียรติ แต่พระเจ้า (มัทธิว 5:16) (ยอห์น 15:8; 17:4) เราพึงระลึกอยู่เสมอว่า เราต้องทำงานเพื่ออาหารที่คงอยู่ เป็นชีวิตนิรันดร์ (ยอห์น 6:27) “จงทำงานหนักเพื่อเข้าประตูแคบสู่พระราชัยสวรรค์” (ลูคา 13:24)

15. การรับใช้ (Service)

พระเยซูเสด็จมาในโลกเพื่อมารับใช้มิใช่มาเพื่อได้รับการรับใช้ พระองค์สอนสานุศิษย์ว่า พระองค์ผู้เป็นพระเจ้ายังรับใช้พวกเขา (ยอห์น 13:14) ดังนั้น พวกเขาต้องรับใช้ผู้อื่นเช่นเดียวกัน ผู้ใหญ่กว่าจะต้องรับใช้ผู้น้อยกว่า (ลูคา 22:26)

16. ความยุติธรรม (Justice)

พระเยซูสอนให้เราแสวงหาความยุติธรรมให้กับผู้อื่นก่อนให้กับตนเอง (ยอห์น 8:7) ความยุติธรรมเรียกร้องให้เราเปิดใจกว้างต่อความต้องการของผู้อื่น (ลูคา 18:3) โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ด้อยกว่าเรา (ลูคา 16:19-21)

17. สันติ / การคืนดี (Peace / Reconciliation)

พระเยซูตรัสว่า พระองค์มอบสันติของพระองค์แก่เรา (ยอห์น 14:27) สันติเป็นผลมาจากความยุติธรรม เราสามารถนำสันติสู่สังคมที่เราอยู่โดยมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและกัน (ลูคา 10:6) (มัทธิว 5:9) มีใจที่ปล่อยวาง หลุดพ้นจากความวุ่นวาย หลีกเลียงความรุนแรงทุกชนิด และเมื่อมี

ความขัดแย้ง เราต้องพร้อมที่จะคืนดีเสมอ (มัทธิว 5:24) การคืนดีเป็นผลจากการเคารพซึ่งกันและกัน และใจเปิดต่อการเสวนา

18. อภัย (Forgiveness)

พระเยซูสอนศิษย์ให้ภาวนาต่อพระบิดาเสมอๆ ว่า “โปรดอภัยแก่ข้าพเจ้า เหมือนที่ข้าพเจ้าอภัยให้ผู้อื่นที่ทำผิดต่อข้าพเจ้า” (ลูกา 11:3-4) พระเยซูเล่านิทานของบิดาผู้ใจดีที่ให้อภัยแก่ลูกที่ล้างผลาญทรัพย์สมบัติของบิดา (ลูกา 15:11-24) พระเยซูให้อภัยแก่ผู้ที่ตรึงพระองค์บนกางเขน (ลูกา 23:34) การรู้จักให้อภัยผู้อื่นเกิดขึ้นได้เมื่อเรารู้จักเอาชนะความโกรธเคือง ความอาฆาตมาดร้ายทุกชนิด (มัทธิว 5: 22) การให้อภัยของเราต้องไม่มีขอบเขตเหมือนที่พระเจ้าให้อภัยแก่เราอย่างไม่มีขอบเขต (ลูกา 17:4)

19. ความเป็นหนึ่ง / ความเป็นชุมชน (Unity / Community)

พระเยซูสอนว่า มนุษย์ทุกคนเป็นพี่น้องกัน ทุกคนมีพระเจ้าเป็นพระบิดาองค์เดียวกัน (มัทธิว 6:9) (ยอห์น 10:30) ดังนั้น มนุษย์จึงต้องสร้างสังคมมนุษย์ให้น่าอยู่ ความเป็นพี่เป็นน้องกัน (มาระโก 3:35) มีสายใยยึดเหนี่ยวกันอย่างมั่นคง (ยอห์น 15:12) ไม่ว่าเราจะอยู่ในหน่วยใดของสังคม ทั้งบ้าน โรงเรียน และท้องถิ่น เราต้องแสดงความเป็นเจ้าของ การมีส่วนร่วมในชีวิตของชุมชนนั้นๆ (ยอห์น 13:35)

20. การพิศเพ่งสิ่งสร้าง / รักษัธรรมชาติ (Wonder / Conservation)

พระเยซูสอนให้เราเฝ้าดูความสวยงามของธรรมชาติ ดวงดาวบนท้องฟ้า (ลูกา 10:20) นกที่บินในอากาศ (ลูกา 12:24) ดอกไม้ในทุ่งหญ้า (ลูกา 12:27) แล้วมองเห็นความยิ่งใหญ่ของพระผู้สร้างธรรมชาติ มองเห็นความน่าพิศวงของธรรมชาติ ที่ถูกสร้างมาเพื่อให้มนุษย์เอาใจใส่ดูแล (มัทธิว 11:27) เราจึงต้องหวงแหนธรรมชาติ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พิทักษ์โลกของเราให้อนุชนรุ่นหลัง

21. ความหวัง (Hope)

ความหวังมีพื้นฐานอยู่บนคำสัญญาของพระเยซูว่า พระองค์มาเพื่อกอบกู้มนุษย์ทุกคน ให้
ได้ความรอดพ้นจากบาป และมีชีวิตนิรันดร์ (ยอห์น 3:15; 6:40) ความหวังทำให้เรามีความอดทน
พากเพียร และมั่นคงในความดี ความหวังยังทำให้เราคิดบวก มองโลกในแง่ดี เราหวังในพระเจ้า
มิใช่ในวัตถุ (ลูกา 6:35) (มัทธิว 12:21) ความหวังเป็นแรงบันดาลใจให้เรายึดมั่นในคุณค่าพระวร
สารอื่นๆ ทั้งหมด

คุณค่าพระวรสาร 21 ประการสำหรับอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

11. ความรัก - คุณค่าที่เป็นจุดหมายสูงสุด

“ความรักย่อมอดทน มีใจอื้อเพื่อ ไม่อิจฉา ไม่โอ้อวดตนเอง ไม่จองหอง ไม่หยาบคาย ไม่เห็นแก่ตัว ไม่ฉุนเฉียว ไม่จดจ่อกับความคิดที่ได้รับ ไม่ยินดีในความชั่ว แต่ร่วมยินดีในความถูกต้อง ความรักให้อภัยทุกอย่าง เชื่อทุกอย่าง หวังทุกอย่าง อดทนทุกอย่าง” (1คร.13:1-8)

คุณค่าพื้นฐานของทุกคุณค่า และคุณค่าที่เป็นหน้าที่ต่อพระเจ้าและต่อตนเอง

10. ความเรียบง่าย

“เรียนรู้ที่จะพอใจในสภาพของคน รู้จักมีชีวิตอยู่อย่างอดออมและรู้จักมีชีวิตอยู่อย่างอุดมสมบูรณ์ เรียนรู้ที่จะเผชิญกับทุกสิ่งทุกกรณี” (ฟป.4:11-13)

9. ความซื่อตรง

“ผู้ที่ซื่อสัตย์ในเรื่องเล็กน้อย ก็จะซื่อสัตย์ในเรื่องใหญ่ด้วย ผู้ที่ไม่ซื่อสัตย์ในเรื่องเล็กน้อย ก็จะไม่ซื่อสัตย์ในเรื่องใหญ่ด้วย” (ลก.16:10)

8. ความสุภาพต่อมตน

“ผู้ใดที่ต่อมตนลงเป็นเหมือนเด็กเล็ก ๆ คนนี้ ผู้นั้นจะยิ่งใหญ่ที่สุดในอาณาจักรสวรรค์” (มธ.18:4)

7. ความเคารพ / สักคี่ศรี

“ท่านทุกคนเป็นบุตรของพระเจ้า ไม่มีชาวฮิวหรือชาวกรีก ไม่มีทาสหรือไท ไม่มีชาย หรือหญิงอีกต่อไป เพราะท่านทุกคนเป็นหนึ่งเดียวกัน” (กท.3:26-28)

6. ความยินดี

“จงชื่นชมยินดีที่ชื่อของท่านจารึกไว้ในสวรรค์แล้ว” (ลก.10:20)

5. อิสรภาพ

“อย่าใช้อิสรภาพนั้นเป็นข้อแก้ตัวที่จะทำตามใจตน แต่จงรับใช้ซึ่งกันและกันด้วยความรัก” (กท. 5:13-14)

4. มโนธรรม / วิจรรณญาณ

“อย่าให้ความชั่วเอาชนะท่าน แต่งชนะความชั่วด้วยความดี” (รม.12:21)

3. การไตร่ตรอง / กาวนา

“จงอธิษฐานภาวนาอย่างสม่ำเสมอ อย่าละเลยที่จะขอบพระคุณ” (คส.4 :2)

2. ความจริง

“ท่านจะเรียนรู้ความจริง และความจริงจะทำให้ท่านเป็นอิสระ” (ยน.8:32)

1. ความเชื่อศรัทธา

“ความเชื่อ คือ ความมั่นใจในสิ่งที่เราหวัง เป็นข้อพิสูจน์ถึง สิ่งที่ไม่เห็น เพราะความเชื่อ เราจึงเข้าใจว่าพระวาจาของพระเจ้าสามารถสร้างโลก” (ฮบ.11:1-5)

12. เมตตา

“ผู้ที่แสดงความเมตตากรุณาด้วยใจยินดี จงรักด้วยใจจริง จงหลีกเลี่ยงความชั่ว จงยึดมั่นในสิ่งที่ดี จงรักกันฉันพี่น้อง จงคิดว่าผู้อื่นดีกว่าตน อย่างเสียเขา จงมีจิตใจกระตือรือร้นในการรับใช้ของพระเจ้า จงชื่นชมยินดีในความหวัง” (รม.12:4-13)

13. ความกตัญญูรู้คุณ

“บุตรจงเชื่อฟังบิดามารดา จงให้เกียรติบิดามารดาเป็นพระบัญญัติแรก แล้วท่านจะอยู่บนแผ่นดินอย่างมีความสุข และมีอายุยืน” (อฟ.6:1-4)

14. การงาน

“พระเจ้าจะประทานรางวัลแก่ทุกคนตามการงานของเขา” (มธ.16:27)

15. การรับใช้

“ท่านที่เป็นผู้ยิ่งใหญ่ที่สุด จงทำตนเป็นผู้รับใช้ ผู้ที่เป็นผู้น่าจะเป็นผู้รับใช้” (ลก.22:26)

16. ความยุติธรรม

“ท่านเองนั่นแหละที่กล่าวโทษตนเอง เมื่อตัดสินผู้อื่น เพราะท่านเองที่พิพากษาที่ประพฤตินในท่านเองเดียวกัน” (รม.2:1)

17. สันติ / การคืนดี

“ผู้สร้างสันติ ย่อมเป็นสุข เพราะเขาจะได้ชื่อว่าบุตรของพระเจ้า” (มธ.5:9)

18. อภัย

“จงผ่อนหนักผ่อนเบาซึ่งกันและกัน หากมีเรื่องคิดใจกันก็จงยกโทษกัน” (คส.3:13-15)

19. ความเป็นหนึ่ง

“มีอวัยวะหลายส่วน แต่มีร่างกายเดียว อวัยวะแต่ละส่วนจะเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน” (1คร.12:20, 25-26)

20. การพิศแห่งสิ่งสร้าง

“ทุกสิ่งถูกเนรมิตขึ้นโดยพระองค์ และเพื่อพระองค์ พระองค์ทรงดำรงอยู่ก่อนสรรพสิ่ง และสรรพสิ่งที่ดำรงอยู่เป็นระเบียบในพระองค์” (คส.1:15-17)

21. ความหวัง

“เราได้รอดพ้นเพียงในความหวัง แต่ความหวังที่มองเห็นได้ก็ไม่ใช่ความหวัง เพราะสิ่งที่มองเห็นแล้ว จะหวังไปทำไมอีกเล่า แต่ถ้าเราหวังสิ่งที่เรามองไม่เห็น เราที่ย่อมมีความมานะพากเพียร” (รม.8:24-25)

คุณค่าที่เป็นความมั่นคงของทุกคุณค่า และคุณค่าที่เป็นหน้าที่ต่อผู้อื่นและต่อสังคมสร้าง

บรรณานุกรม

คำแถลงของสภาสังคายนาวาติกัน ครั้งที่สอง เรื่อง “การอบรมตามหลักพระคริสตธรรม”, 28 ตุลาคม 1965

สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, “โรงเรียนคาทอลิก”, 19 มีนาคม 1977

สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, “มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก”, 7 เมษายน 1988

สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, “โรงเรียนคาทอลิกขณะกำลังเข้าสู่สหัสวรรษที่สาม”, 28 ธันวาคม 1997

สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, “นักบวชและพันธกิจในโรงเรียน — ข้อคิดและแนวทาง”, 28 ตุลาคม 2002

สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย

122/9 อาคารแม่พระรับเกียรติยกขึ้นสวรรค์
ซอยนนทรี 14 (นาคสุวรรณ) แขวงช่องนนทรี
เขตยานนาวา กรุงเทพฯ 10120

โทรศัพท์ 0-2681-3840-4 ต่อ 115, 0-2681-3853

โทรสาร 0-2681-3854

E-mail: catholic_edct@hotmail.com

Website: www.catholic-education.or.th

ก้าวต่อไปด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

การให้คำนิยามใหม่แก่อัตลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิก สำหรับศตวรรษที่ 21 เป็นภารกิจที่เร่งด่วน นักการศึกษาร่วมสมัยมีความท้าทายใหม่ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้การศึกษามีบูรณาการแก่เยาวชน รวมทั้ง ช่วยพวกเขาให้ค้นพบอิสรภาพเฉพาะตัวซึ่งเป็นพระพรจากพระเป็นเจ้า พ่อแม่มักจะเห็นคุณค่าของโรงเรียนคาทอลิกเป็นอย่างมากเพราะเรื่องของระเบียบวินัย แต่ผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกบางแห่งยังคงมีสิ่งอื่นใดที่จะมอบให้แก่นักเรียนและครอบครัวของพวกเขาอีกหรือไม่?

โรงเรียนคาทอลิกต้องดำเนินการโดยบุคคลและคณะบุคคล ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจจากพระวรสาร เป็นผู้ที่ได้รับการหล่อหลอมอบรมโดยวิธีการสอนแบบคริสต์ ทำงานสอดคล้องกับแผนงานการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิก และไม่ใช่โดยผู้คนที่ถูกงัดใจได้ง่ายจากสิ่งที่ทันสมัย หรือจากสิ่งที่ขายได้ง่ายๆ หากจะกล่าวแบบตรงไปตรงมา การให้การศึกษแก่เยาวชนเพื่อให้รู้จักปรับใช้และอุทิศตนเป็นอัตลักษณ์ประการหนึ่งของโรงเรียนคาทอลิกที่ผ่านมาในอดีต และจะเป็นเช่นนี้ต่อไปในอนาคต

การศึกษาในปัจจุบันและในอนาคต, 2014 ข้อ (III)(1)(a)